

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის

ბრძანება №449

2007 წლის 27 მარტი

ქ. თბილისი

საქართველოში მოქმედი სახანძრო უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს კანონის „სახანძრო უსაფრთხოების შესახებ“ მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის და 29-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად და მათ შესასრულებლად, **ვბრძანებ:**

1. დამტკიცდეს თანდართული საქართველოში მოქმედი სახანძრო უსაფრთხოების წესები.
2. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგანგებო სიტუაციების მართვის დეპარტამენტმა უზრუნველყოს ბრძანების შესწავლის ორგანიზება სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების სახანძრო დაცვის დანაყოფებში.
3. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს შს მინისტრის 2001 წლის 12 აპრილის №130 ბრძანება „საქართველოში მოქმედი სახანძრო უსაფრთხოების წესების დამტკიცების შესახებ“.
4. ბრძანება ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან მე-15 დღეს.

ი. მერაბიშვილი

საქართველოში მოქმედი სახანძრო უსაფრთხოების წესები

ეს წესები ადგენენ სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე და სავალდებულოა შესასრულებლად სახელმწიფო ხელისუფლების, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების, დაწესებულება-ორგანიზაციების (მიუხედავად მათი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი და საკუთრების ფორმისა, შემდგომში – ობიექტები), მათი მუშაკების, აგრეთვე მოქალაქეების მიერ.

საქართველოში მოქმედი სახანძრო უსაფრთხოების წესები (შემდგომში – წესები) ეფუძნება საქართველოს კანონს „სახანძრო უსაფრთხოების შესახებ“ და სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში მოქმედ სხვა ნორმატიულ აქტებს.

თავი I

საერთო მოთხოვნები

მუხლი 1. ზოგადი დებულებანი

1. იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს, რომლებმაც დაარღვიეს სახანძრო უსაფრთხოების წესები, ეკისრებათ პასუხისმგებლობა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.
2. ამ წესებთან ერთად აუცილებელია დადგენილი წესით დამტკიცებული სახანძრო უსაფრთხოების ნორმატიული დოკუმენტებით და სახანძრო უსაფრთხოების შემცველი სხვა ნორმატიული დოკუმენტებით ხელმძღვანელობა.
3. ყველა ობიექტი უნდა იყოს უზრუნველყოფილი სახანძრო უსაფრთხოების სისტემით, რომელიც მიმართულია ხანძრის საშიში ფაქტორების, მათ შორის, მათი მეორადი გამოვლინების თავიდან ასაცილებლად.
4. განსაკუთრებით რთული და უნიკალური შენობებისათვის ამ წესების მოთხოვნების გარდა უნდა იქნეს შემუშავებული სახანძრო უსაფრთხოების სპეციალური წესები, რომლებიც ასახავენ მათი ექსპლუატაციის სპეციფიკას და ითვალისწინებენ სახანძრო საშიშროებას. ზემოაღნიშნული სახანძრო უსაფრთხოების სპეციალური წესები უნდა იქნეს შეთანხმებული სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის მმართველობის ორგანოებთან.
5. ობიექტებზე შემუშავებულ უნდა იქნეს ინსტრუქციები სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ თითოეული ფეთქებადხანძარ- და ხანძარსაშიში უბნისათვის (სახელოსნო, საამქრო და სხვა) (დანართი 1).
6. მუშა-მოსამსახურენი სამუშაოდ დაიშვებიან მხოლოდ ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟის გავლის შემდეგ, ხოლო მუშაობის სპეციფიკის შეცვლის შემთხვევაში მათ უნდა გაიარონ შესაძლო ხანძრის

თავიდან აცილებისა და ჩაქრობის შესახებ დამატებითი სწავლება, ობიექტის ხელმძღვანელის მიერ დადგენილი წესით.

7. ობიექტის ხელმძღვანელებს აქვთ სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირების დანიშვნის უფლება, რომლებმაც დაკავებული თანამდებობით ან შესასრულებელი სამუშაოების ხასიათის მიხედვით უნდა შეასრულონ სახანძრო უსაფრთხოების შესაბამისი წესები ან უზრუნველყონ მათი შესრულება განსაზღვრულ სამუშაო უბნებზე, მოქმედი ნორმატიულ-სამართლებრივი და სხვა აქტების ფარგლებში.

8. ხანძრის თავიდან აცილებისა და ჩაქრობის ღონისძიებებში ობიექტების მუშა-მოსამსახურებისა და საინჟინრო-ტექნიკური პერსონალის მიზიდვის მიზნით, შესაძლებელია სახანძრო-ტექნიკური კომისიების და ნებაყოფლობითი სახანძრო დაცვის შექმნა.

9. სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამისი ორგანოების ხელმძღვანელები, ქონების მფლობელობაზე, სარგებლობასა და განკარგვაზე უფლებამოსილი პირები, მათ შორის, ობიექტების ხელმძღვანელები ან თანამდებობის პირები, სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფაზე დადგენილი წესით პასუხისმგებლად დანიშნული პირები ვალდებული არიან:

ა) დროულად უზრუნველყონ სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულება;

ბ) დადგენილი წესით შექმნან და შეინახონ შესაბამისი კერძო, საუწყებო ან ნებაყოფლობითი სახანძრო დაცვის სამსახურები, უზრუნველყონ პირადი შემადგენლობის და სახანძრო ტექნიკის გამოყენება მხოლოდ დანიშნულებისამებრ.

10. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები მათი კომპეტენციის ფარგლებში ვალდებული არიან შესაბამის ტერიტორიაზე უზრუნველყონ:

ა) სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულების ორგანიზება და განხორციელება;

ბ) დადგენილი ნორმების შესაბამისად ადგილობრივი ბიუჯეტის სახსრების ხარჯებიდან დააფინანსონ სახანძრო დაცვის სამსახურების შექმნა და შენახვა;

გ) ხანძრის თავიდან აცილების და ჩაქრობის საქმეში მოსახლეობის ჩაბმისთვის პირობების შექმნა;

დ) სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად საზოგადოებრივი კონტროლის ორგანიზება;

ე) ხანძარსაწინააღმდეგო პროპაგანდის ჩატარების და მოსახლეობისათვის სახანძრო უსაფრთხოების წესების სწავლების ორგანიზება;

ვ) სახანძრო უსაფრთხოების ეკონომიკური და სოციალური სტიმულირების განხორციელება, სახანძრო-ტექნიკური საშუალებების შეძენა;

ზ) სახანძრო დაცვის სამსახურებისათვის და მოხალისე მეხანძრეთა საქმიანობისათვის ხელის შეწყობა.

11. ნივთიერებების, მასალების, ნაკეთობების და მოწყობილობების დამამზადებლებმა (მიმწოდებლებმა) შესაბამის ტექნიკურ დოკუმენტაციაში უნდა მიუთითონ სახანძრო უსაფრთხოების მაჩვენებლები, აგრეთვე სახანძრო უსაფრთხოების ზომები მათი გამოყენებისას.

12. ყველა საწარმოო, ადმინისტრაციულ, დამხმარე და სასაწყობო სათავსში თვალსაჩინო ადგილებზე უნდა იყოს გამოკრული სახანძრო დაცვის სამსახურების ტელეფონის ნომრები.

13. ობიექტის ტერიტორიაზე ღია ცეცხლის გამოყენების, ტრანსპორტის მოძრაობის და დროებითი ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარების წესები და თამბაქოს მოსაწევი ადგილები დგინდება სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შიდასაობიექტო ინსტრუქციებით.

14. თითოეულ ობიექტზე, ობიექტის ხელმძღვანელის ბრძანებით დადგენილი უნდა იყოს ამ ობიექტის ხანძარსაშიშროების შესაბამისი ხანძარსაწინააღმდეგო რეჟიმი, მათ შორის:

ა) განისაზღვროს და მოეწყოს თამბაქოს მოსაწევი ადგილი;

ბ) შეირჩეს ადგილი და განისაზღვროს სათავსებში ნედლეულის, ნახევარფაბრიკატების და მზა პროდუქციის ერთდროულად შესანახი დასაშვები რაოდენობა;

გ) დადგენილ უნდა იქნეს წვადი ნარჩენებისგან და მტვრისაგან გასუფთავების, აგრეთვე ზეთით გაჟღენთილი სპეცტანსაცმლის შენახვის წესი;

დ) განისაზღვროს ხანძრის შემთხვევაში და სამუშაო დღის დამთავრების შემდეგ ელექტრომოწყობილობების გამორთვის წესი;

ე) დადგენილი იქნეს ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული დროებითი და სხვა ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარების წესი;

ვ) დადგენილ იქნეს სამუშაოს დამთავრების შემდეგ შენობის დათვალიერების და დაკეტვის წესი, აგრეთვე ხანძრის აღმოჩენის შემთხვევაში მუშაკთა მოქმედებები;

ზ) დადგენილ იქნეს ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟების და სახანძრო-ტექნიკური მინიმუმის მეცადინეობების ჩატარების წესი და ვადა, აგრეთვე მათ ჩატარებაზე პასუხისმგებელი პირი.

15. შენობა-ნაგებობებში (საცხოვრებელი სახლების გარდა), სადაც სართულზე ერთდროულად იმყოფება 10 და მეტი ადამიანი, უნდა იყოს შემუშავებული და თვალსაჩინო ადგილზე გამოკრული ევაკუაციის გეგმები (სქემები), აგრეთვე გათვალისწინებული უნდა იყოს ხანძრის შესახებ მაუწყებლობის სისტემის მოწყობა.

16. ადამიანთა მასობრივი თავშეყრის (50 და მეტი ადამიანი) ობიექტებზე ევაკუაციის გეგმასთან ერთად უნდა იყოს შემუშავებული ინსტრუქცია, რომლითაც განისაზღვრება ხანძრის დროს პერსონალის მოქმედებები ადამიანთა უსაფრთხოებისა და სწრაფი ევაკუაციის უზრუნველსაყოფად. ამ ინსტრუქციის მიხედვით წელიწადში არანაკლებ ორჯერ უნდა ჩატარდეს პრაქტიკული ვარჯიში ყველა მუშაკის მონაწილეობით. იმ ობიექტებისათვის, რომლებშიც ადამიანები იმყოფებიან ღამის საათებში (სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებები, სკოლები, რომლებიც ახორციელებენ პანსიონურ მომსახურებას, საავადმყოფოები და სხვა), ინსტრუქციაში გათვალისწინებული უნდა იყოს მოქმედების ორი ვარიანტი: დღისა და ღამის საათებში. აღნიშნული ობიექტების შესაბამის უფლებამოსილ პირებს უნდა გააჩნდეთ ინფორმაცია ობიექტზე მყოფი ადამიანების ზუსტი რაოდენობის შესახებ.

17. შენობა-ნაგებობები, სადაც დღე-ღამის განმავლობაში იმყოფებიან გადაადგილებამეზღუდულ კატეგორიას მიკუთვნებული ადამიანები (მეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირები საყრდენ-მამოძრავებელი აპარატის დარღვევებით, სმენადაქვეითებული და მხედველობადაქვეითებული ადამიანები, აგრეთვე მოხუცები და დროებით არაშრომისუნარიანნი), უზრუნველყოფილი უნდა იყოს ხანძრის შესახებ ხელმისაწვდომი და ხარისხიანი ინფორმაციის დროულად მიღების საშუალებებით, მათ შორის, დუბლირებული შუქსიგნალით, ხმოვანი და ვიზუალური სიგნალიზაციით, რომელიც ჩართულია ხანძრის შესახებ მაუწყებლობის საერთო სისტემაში.

18. შუქსიგნალი, ხმოვანი და ვიზუალური სიგნალიზაცია გათვალისწინებული უნდა იყოს სათავსებში, რომლებშიც იმყოფებიან გადაადგილებამეზღუდულ კატეგორიას მიკუთვნებული პირები, აგრეთვე ყოველ საევაკუაციო, ავარიულ გასასვლელში და საევაკუაციო გზებზე. შუქსიგნალი (მანათობელი ნიშნების სახით) უნდა ამოქმედდეს ხმოვან სიგნალთან ერთად. შუქსიგნალების ციმციმი არ უნდა აღემატებოდეს 5 ჰერცს. ვიზუალური ინფორმაცია უნდა განთავსდეს კონტრასტულ ფონზე და ნიშნებისათვის დამახასიათებელი ზომით, რომელიც შეესაბამება ხედვის მანძილს. ამ ობიექტების მომსახურე პერსონალმა გადაადგილებამეზღუდულ კატეგორიას მიკუთვნებულ პირთა ევაკუაციის ჩასატარებლად უნდა გაიაროს სპეციალური სწავლება დადგენილი პროგრამით.

19. ობიექტის მუშაკები, აგრეთვე მოქალაქეები ვალდებული არიან:

ა) ობიექტებსა და საყოფაცხოვრებო პირობებში დაიცვან სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები და ხანძარსაწინააღმდეგო რეჟიმი;

ბ) დაიცვან უსაფრთხოების ზომები აირის ხელსაწყოების, საყოფაცხოვრებო ქიმიის საგნების მოხმარებისას, ადვილალეზადი და წვადი სითხეების, სხვა ხანძარსაშიში ნივთიერებების, მასალებისა და მოწყობილობების გამოყენებით სამუშაოების შესრულებისას;

გ) ხანძრის აღმოჩენის შემთხვევაში შეატყობინონ სახანძრო დაცვის სამსახურს და შეძლებისდაგვარად მიიღონ ზომები ადამიანთა სიცოცხლის, ჯანმრთელობის, კერძო და სახელმწიფო ქონების გადასარჩენად და ხანძრის ჩასაქრობად;

დ) სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნათა შესრულებაზე კონტროლის მიზნით, სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული ობიექტების ხელმძღვანელები ვალდებული არიან საშუალება მისცენ სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის სახელმწიფო ინსპექტორებს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ჩაატარონ შენობა-ნაგებობების სახანძრო-ტექნიკური გამოკვლევა და შემოწმება.

20. პირები, რომელთაც დავალებული აქვთ ხალხმრავალი ღონისძიებების ჩატარება (საღამოები, დისკოთეკები, ზეიმები საახალწლო ნაძვის ხესთან, წარმოდგენები და სხვა) ვალდებული არიან ღონისძიების დაწყებამდე ყურადღებით დაათვალიერონ სათავსები და დარწმუნდნენ მათ უსაფრთხოებაში ხანძარსაწინააღმდეგო თვალსაზრისით.

21. ობიექტის ხელმძღვანელები, სადაც გამოიყენება, გადამუშავდება და ინახება საშიში (ფეთქებადსაშიში) ძლიერმოქმედი მომწამლაკი ნივთიერებები, ვალდებული არიან შეატყობინონ სახანძრო დაცვის სამსახურებს მონაცემები ამ ნივთიერებების შესახებ, ხანძრის ჩაქრობაში და საავარიოსამაშველო სამუშაოების ჩატარებაში მონაწილე პირადი შემადგენლობის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.

მუხლი 2. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები ტერიტორიებისათვის

1. დასახლებული პუნქტების და ობიექტების ტერიტორია, შენობა-ნაგებობებსა და ღია საწყობებს შორის ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილების ფარგლებში ტერიტორია, აგრეთვე საცხოვრებელი სახლების, სააგარაკო და სხვა შენობების მიმდებარე უბნები დროულად უნდა გასუფთავდეს წვადი ნარჩენების, ნაგვის, ტარის, ჩამოცვენილი ფოთლების, ხმელი ბალახისაგან და სხვა.

2. შენობა-ნაგებობებს, ხე-ტყის შტაბელებს, სხვა მასალებსა და მოწყობილობებს შორის ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილების გამოყენება მასალების, მოწყობილობების, ტარის შესანახად, ტრანსპორტის სადგომად და შენობა-ნაგებობების ასაშენებლად დაუშვებელია.

3. შენობა-ნაგებობებთან, ღია საწყობებთან, წყლის წყაროებთან და სახანძრო კიბეებთან მისასვლელი გზები, მოსასვლელები და გასასვლელები უნდა იყოს მოწესრიგებული და თავისუფალი სახანძრო ტექნიკის მისასვლელად, ხოლო ზამთარში გაწმენდილი თოვლისა და ყინულისაგან.

4. გზების ან შესასვლელების გადაკეცვის შესახებ (მათი შეკეთების, ან სხვა მიზეზის გამო, რაც ხელს უშლის სახანძრო ავტომობილის გავლას) აუცილებელია ეცნობოს სახანძრო დაცვის სამსახურებს. ამ პერიოდში გზის სათანადო ადგილებში უნდა იყოს დადგმული შემოვლის მიმართულების მაჩვენებლები.

5. დროებითი ნაგებობები უნდა იყოს განლაგებული სხვა შენობა-ნაგებობებიდან არანაკლებ 15 მ-ის მოშორებით (გარდა სხვა ნორმების მოთხოვნებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა) ან ხანძარსაწინააღმდეგო კედლებთან.

6. ცალკეული ბლოკ-კონტეინერული შენობები დასაშვებია განლაგდეს ჯგუფებად (არა უმეტეს 10 ერთეული თითოეულში და არა უმეტეს 800 მ² ფართობით). მანძილი ამ შენობების ჯგუფებს შორის და სხვა შენობებამდე, სავაჭრო ჯიხურებამდე და ა.შ. უნდა იყოს არანაკლებ 15 მ.

7. თამბაქოს მოწევა აკრძალულია ხორბლის მიმღებ პუნქტებში, მარცვლეულის მასივებში, სავაჭრო ობიექტებზე, ადვილალეზადი, წვადი სითხეების და აირების მომპოვებელ, გადამამუშავებელ და შესანახ ობიექტებზე, ყველა სახის ფეტქებადი ნივთიერებების საწარმოებში, ფეტქებადხანძარსაშიშ და ხანძარსაშიშ უბნებზე, აგრეთვე სხვა ობიექტების თამბაქოს მოწევისათვის დაუშვებელ ადგილებში საქართველოს კანონის „საქართველოში თამბაქოს კონტროლის შესახებ“ მოთხოვნების შესაბამისად.

8. დაუშვებელია კოცონის გაჩაღება, ნარჩენების და ტარის დაწვა დაპროექტების ნორმებით დადგენილი ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილების ფარგლებში, მაგრამ არანაკლებ 50 მ-ის დაშორებით შენობა-ნაგებობებიდან. ნარჩენებისა და ტარის დაწვა ამ მიზნებისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში უნდა განხორციელდეს მომსახურე პერსონალის მეთვალყურეობით.

9. დასახლებული პუნქტებისა და ობიექტების ტერიტორიას უნდა ჰქონდეს გარე განათება სახანძრო ჰიდრანტების, გარე სახანძრო კიბეების და სახანძრო ინვენტარის განლაგების ადგილების, აგრეთვე სახანძრო წყალსატევების პირსებთან მისასვლელების და შენობა-ნაგებობებში შესასვლელების ადვილად მისაგნებად. სახანძრო უსაფრთხოების საშუალებებისა და მოსაწევად სპეციალურად მოწყობილ ადგილებში უნდა იყოს გამოკრული სახანძრო უსაფრთხოების ნიშნები, მათ შორის – „არ ჩახერგოთ“. სახანძრო უსაფრთხოების სასიგნალო ფერები და ნიშნები უნდა შეესაბამებოდეს სახანძრო უსაფრთხოების ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნებს.

10. შიდასაობიექტო რკინიგზის ლიანდაგებზე გადასასვლელები უნდა იყოს თავისუფალი სახანძრო ავტომობილის გასასვლელად. გადასასვლელების რაოდენობა ლიანდაგებზე უნდა იყოს არანაკლებ ორი.

11. საცხოვრებელი სახლების, სააგარაკო და მეზღოების დასახლებების, საზოგადოებრივი და სამოქალაქო შენობების ტერიტორიის ღია მოედნებსა და ეზოებში დაუშვებელია ადვილალეზადი და წვადი სითხეებით შევსებული ტარის, აგრეთვე შეკუმშული და თხევადი აირის ბალონების დატოვება.

12. წიწვოვანი ტყის მასივებში განლაგებული ბავშვთა გამაჯანსაღებელი ბანაკების და საზაფხულო აგარაკების ტერიტორიას მთელ პერიმეტრზე უნდა ჰქონდეს არანაკლებ 3 მ სიგანის დამცავი მინერალიზებული ზოლი.

13. სოფლის ტიპის დასახლებული პუნქტების, სააგარაკო და მეზღოების დასახლებების ტერიტორიაზე ხანძრის ჩასაქრობად უნდა იყოს:

ა) გადასატანი სახანძრო მოტოპომპა – არა უმეტეს 300 კომლზე (ნაკვეთზე);

ბ) მისაბმელი სახანძრო მოტოპომპა – 300-1000 კომლზე (ნაკვეთზე);

გ) არანაკლებ ორი მისაბმელი სახანძრო მოტოპომპა – 1000 და მეტ კომლზე (ნაკვეთზე).

14. სოფლად განლაგებული დასასვენებელი სახლები და სხვა გამაჯანსაღებელი დაწესებულებები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი სახანძრო ტექნიკით და სახანძრო-ტექნიკური შეიარაღებით, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ დადგენილი წესით დამტკიცებული გადაწყვეტილებების შესაბამისად.

მუხლი 3. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები შენობა-ნაგებობების და სათავსებისათვის

1. ყველა საწარმოო და საწყობების სათავსისათვის უნდა იყოს განსაზღვრული აფეთქებახანძარ- და ხანძარსაშიშროების კატეგორიები, აგრეთვე ზონის კლასი („ელექტროდანადგარების მოწყობის წესების“ მიხედვით), რომლებიც უნდა იყოს აღნიშნული სათავსების კარებზე.

2. მაღალი ხანძარსაშიშროების მოწყობილობებთან უნდა გამოიკრას უსაფრთხოების სტანდარტული ნიშნები.

3. აფეთქებახანძარსაშიშროების გამოუკვლევი მახასიათებლების მქონე მასალებისა და ნივთიერებების გამოყენება წარმოების პროცესში, აგრეთვე მათი შენახვა სხვა მასალებთან და ნივთიერებებთან ერთად დაუშვებელია.

4. სათავსებისა და შენობა-ნაგებობების ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემები და დანადგარები (კვამლსაწინააღმდეგო დაცვა, სახანძრო ავტომატიკის საშუალებები, ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების სისტემები, ხანძარსაწინააღმდეგო კარები, სარქველები, სხვა დამცავი მოწყობილობები ხანძარსაწინააღმდეგო კედლებსა და გადახურვებში და სხვ.) მუდმივად უნდა იყოს მუშა მდგომარეობაში.

5. კარების თვითჩამკეტი მოწყობილობა უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში. დაუშვებელია რაიმე სამარჯვის დაყენება, რომელიც ხელს შეუშლის ხანძარსაწინააღმდეგო ან კვამლსაწინააღმდეგო კარების (მოწყობილობის) ნორმალურ დაკეტვას.

6. ხანძრის თავიდან აცილების მიზნით დაუშვებელია სამუშაოების ჩატარება გაუმართავ მოწყობილობებზე, დანადგარებსა და დაზგებზე, აგრეთვე გამართულ საკონტროლო-საზომ ხელსაწყოებსა და ტექნოლოგიურ ავტომატიკაზე, რომლებიც უზრუნველყოფენ ტემპერატურის, წნევის და სხვა პარამეტრების უსაფრთხოების პირობით რეგლამენტირებული მოცემული რეჟიმების კონტროლს.

7. სამშენებლო კონსტრუქციების, წვადი მოსაპირკეთებელი და თბოსაიზოლაციო მასალების, დანადგარების ლითონის საყრდენების ცეცხლდამცავი საფარების (ბათქაში, სპეციალური საღებავი, შემოგლესვა, ლაქი და სხვა) დაზიანებები უნდა იყოს დაუყოვნებლივ შეკეთებული.

8. ნორმატიული მოთხოვნების შესაბამისად დამუშავებული (გაჟღენთილი) ხის კონსტრუქციები და ქსოვილები დამუშავების (გაჟღენთვის) მოქმედების ვადების გასვლისთანავე და იმ შემთხვევაში, როცა დამცავ შემადგენლობებს დაკარგული აქვს ცეცხლდამცავი თვისებები, ხელმეორედ უნდა იყოს დამუშავებული (გაჟღენთილი). ცეცხლდამცავი დამუშავების (გაჟღენთვის) მდგომარეობა უნდა იყოს შემოწმებული არანაკლებ ორჯერ წელიწადში.

9. ხანძარსაწინააღმდეგო კედლების, გადახურვების და შემზღუდი კონსტრუქციების სხვადასხვა საინჟინრო და ტექნოლოგიურ კომუნიკაციებთან გადაკვეთის ადგილებში წარმოქმნილი ხვრელები და ღრეზოები უნდა იყოს შევსებული დუღაბით ან სხვა უწყვი მასალით, რომლებიც უზრუნველყოფენ ცეცხლმედგომის საჭირო ზღვარს და კვამლისა და აირის შეუღწევადობას.

10. შენობებისა და სათავსების კვლავდაგეგმარებისას, მათი ფუნქციონალური დანიშნულების შეცვლისას ან ახალი ტექნოლოგიური მოწყობილობების დამონტაჟებისას უნდა იყოს დაცული ამ შენობების ან სათავსების ახალი დანიშნულების შესაბამისი ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნები.

11. სათავსების იჯარით გაცემის შემთხვევაში მოიჯარის მიერ უნდა იყოს შესრულებული მოცემული ტიპის შენობების შესაბამისი ნორმების ხანძარსაწინააღმდეგო მოთხოვნები.

12. ადამიანთა მასობრივი თავშეყრის ადგილები (თეატრები, მუზეუმები და ა.შ.), აგრეთვე ნავთობგადამამუშავებელი, ხის დამამუშავებელი, ქიმიური მრეწველობის და სხვა სახანძრო უსაფრთხოების თვალსაზრისით პოტენციურად საშიში საწარმოები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი პირდაპირი სატელეფონო კავშირით სახანძრო დაცვის სამსახურებთან.

13. ობიექტების შენობა-ნაგებობებში (გარდა ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლებისა) აკრძალულია:

ა) სარდაფსა და ცოკოლის სართულში ადვილალეზადი და წვადი სითხეების, დენთის, ფეთქებადი ნივთიერებების, აირის ბალონების, აეროზოლის პაკეტებში დაფასოებული საქონლის, ცელულოიდის, სხვა ფეთქებადხანძარსაშიშრო მასალებისა და ნივთიერებების შენახვა და გამოყენება, გარდა შემთხვევებისა, რომლებიც მოყვანილია მოქმედ ნორმატიულ დოკუმენტებში;

ბ) სხვენის და ტექნიკური სართულების, სავენტილაციო კამერების და სხვა ტექნიკური სათავსების გამოყენება საწარმოო უბნების, სახელოსნოების განსათავსებლად, აგრეთვე პროდუქციის, მოწყობილობების, ავეჯის და სხვა საგნების შესანახად;

გ) ლიფტის ჰოლებში საკუჭნაოების, ჯიხურების, ფარდულების და სხვა სათავსების განთავსება;

დ) სარდაფებსა და ცოკოლის სართულში წვადი მასალების საწყობების და სახელოსნოების, აგრეთვე სხვა სამეურნეო სათავსების მოწყობა, თუ მათში შესასვლელი არ არის იზოლირებული საერთო კიბის უჯრედისაგან;

ე) დერეფნებიდან, ჰოლებიდან, ფოიედან, ტამბურებიდან და კიბის უჯრედებიდან საევაკუაციო გასასვლელების პროექტით გათვალისწინებული კარების, საევაკუაციო გზებზე ხანძრის საშიში ფაქტორების გავრცელების შემაკავებელი სხვა კარების მოხსნა. მოცულობით-გეგმარებითი გადაწყვეტების შეცვლა, რომლებიც იწვევენ ადამიანთა უსაფრთხო ევაკუაციის პირობების გაუარესებას, ზღუდავენ ცეცხლსაქრობებთან, სახანძრო ონკანებთან და სახანძრო უსაფრთხოების სხვა საშუალებებთან მისვლას ან ამცირებენ ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის ავტომატური სისტემების (ავტომატური სახანძრო სიგნალიზაცია, ხანძრის ჩაქრობის სტაციონალური ავტომატური დანადგარი, კვამლგამწოვი სისტემები, მაუწყებლობის სისტემები) მოქმედების ზონას. კვლავდაგეგმარების შედეგად ავტომატური სახანძრო სიგნალიზაციის ან ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური დანადგარების მოქმედების ზონის შემცირება დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა სათავსების სივრცე დამატებით დაცულია შესაბამისად – ინდივიდუალური მაუწყებლებით ან მოდულური დანადგარებით;

ვ) კარების, აივნების და ლოჯიების ლიუკების, მომიჯნავე სექციებში გადასასვლელების, გარე საევაკუაციო კიბეებზე გასასვლელების ჩახერგვა ავეჯით, მოწყობილობებით და სხვა საგნებით;

ზ) სათავსების დასუფთავება და ტანსაცმლის გარეცხვა ბენზინის, ნავთის, სხვა ადვილსაღებადი და წვადი სითხეების გამოყენებით, აგრეთვე გაყინული მილების გაცხელება სარჩილი ლამპით და ღია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სხვა მეთოდებით;

თ) გაზეთილი გასაწმენდი მასალების აულაგებლად დატოვება;

ი) ფანჯრებზე და სარდაფის ფანჯრების თანაორმოებზე ყრუ გისოსების დაყენება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ეს ნებადართულია დადგენილი წესით დამტკიცებული ნორმებით;

კ) ლოჯიების, აივნების და გალერეების შემინვა, რომლებიც გადიან დაუკვამლიანებელ კიბის უჯრედში;

ლ) კიბის უჯრედებზე და დერეფნებში საკუჭნაოების მოწყობა, აგრეთვე კიბის საფეხურების ქვეშ და ბაქნებზე ნივთების, ავეჯის და სხვა წვადი მასალების შენახვა. კიბის საფეხურების ქვეშ პირველ და ცოკოლის სართულებზე დასაშვებია მხოლოდ ცენტრალური გათბობის მართვის კვანძების, წყალსაზომი კვანძის და ელექტროფარის სათავსების მოწყობა, რომლებიც შემოზღუდულია უწვი მასალის ტიხრებით;

მ) საცხოვრებელი ბინებიდან საერთო დერეფანში (კიბის უჯრედის ბაქანზე) გამავალი კარის მიმართულების შეცვლა ან დამატებითი კარის მოწყობა, თუ ეს ხელს შეუშლის ადამიანთა თავისუფალ ევაკუაციას ან გააუარესებს მეზობელი ბინებიდან ევაკუაციის პირობებს;

ნ) შენობების საწყობებსა და საწარმოო დანიშნულების სათავსებში (გარდა ცეცხლმედეგობის V ხარისხის შენობებისა) ანტრესოლების, წვადი და ძნელად წვადი მასალებისგან და ფურცლოვანი ლითონისგან ჩაშენებული სხვა სათავსების მოწყობა.

14. შენობა-ნაგებობების სახურავზე გარე სახანძრო კიბეები და მოაჯირი უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში და არანაკლებ 5 წელიწადში ერთხელ გამოიცადოს სიმტკიცეზე.

15. დაუშვებელია 50 და მეტი ადამიანის თავშეყრა იმ სათავსებში, რომლებსაც მხოლოდ ერთი საევაკუაციო გასასვლელი აქვთ.

16. დასაშვებია 50 და მეტი ადამიანის ერთდროული თავშეყრა IV და V ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობების მხოლოდ პირველი სართულის სათავსებში.

17. ადამიანთა მასობრივი თავშეყრის შენობა-ნაგებობების დარბაზებში (სათავსებში, სადაც ერთდროულად იმყოფება 50 და მეტი ადამიანი – სამაყურებლო, სასადილო, საგამოფენო, სავაჭრო, სპორტული და სხვა დარბაზები, საკულტო შენობები) ადამიანთა რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს დაპროექტების ნორმებით დადგენილ ან უსაფრთხო ევაკუაციისათვის გაანგარიშებულ (დაპროექტების ნორმების არარსებობისას) რაოდენობას. ამ შემთხვევებში ადამიანთა მაქსიმალურად დასაშვები რაოდენობის განსაზღვრისას, ერთ ადამიანზე უნდა იყოს მიღებული 0,75 მ² ოდენობის საანგარიშო ფართობი, ამასთანავე საევაკუაციო გზები და გასასვლელები უნდა უზრუნველყოფდნენ ადამიანთა ევაკუაციას დარბაზების ფარგლებს გარეთ, ევაკუაციისათვის საჭირო დროის განმავლობაში.

18. სხვენის, აგრეთვე ტექნიკური სართულების და სარდაფის სათავსების კარები, რომლებშიც ადამიანთა მუდმივი ყოფნა ტექნოლოგიური პირობებიდან გამომდინარე არ წარმოადგენს აუცილებლობას, უნდა იყოს დაკეტილი. ინფორმაცია გასაღების შენახვის ადგილის შესახებ უნდა იყოს მითითებული შესაბამის კარებზე. სხვენის, ტექნიკური სართულების და სარდაფის ფანჯრები უნდა იყოს შემინული და მუდმივად დაკეტილი.

19. სახლების ქვეშ, რომლებსაც გასანიავებელ ღია იატაკქვეშა სივრცეში გააჩნია წვადი მასალების კონსტრუქციები, უცხო პირთა შესვლა უნდა შეიზღუდოს.

20. შენობა-ნაგებობების სარდაფის და ცოკოლის სართულების ფანჯრის ღიობის თანაორმოები რეგულარულად უნდა გასუფთავდეს წვადი ნაგვისაგან. აღნიშნული ღიობების დამცავი ლითონის გისოსები უნდა იღებოდეს, ხოლო ფანჯრების საკეტები უნდა იღებოდეს შიგნიდან, გასაღების გარეშე.

21. სათავსების განათებისათვის გამოყენებულ ნავთის ფარნებსა და მაგიდის ლამპებს უნდა ჰქონდეს მყარი ფუძე (ძირი), რომელიც გამორიცხავს მათ გადაყირავებას ექსპლუატაციის დროს.

22. ჩამოსაკიდებელი ნავთის ლამპები (ფარნები) უნდა იყოს საიმედოდ დამაგრებული, ჰქონდეს ლითონის დამცავი ხუფები და ლითონის ამრეკლები. მანძილი ლამპის ხუფიდან ან ფარანის სახურავიდან ჭერის წვად (ძნელად წვად) კონსტრუქციებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 70 სმ, ხოლო წვად (ძნელად წვად) კედლებამდე – არანაკლებ 20 სმ.

23. ნავთქურების, ნავთგაზქურების და პრიმუსების საწვავით შევსება უნდა განხორციელდეს ექსპლუატაციის შესახებ ქარხანა-დამამზადებლის ინსტრუქციის შესაბამისად. აკრძალულია აღნიშნული ხელსაწყოების შევსება ადვილაალებადი სითხეებით (ბენზინი, სპირტი, გამხსნელები).

24. გამოყენებული საწმენდი მასალები უნდა შეგროვდეს მჭიდროდ დასაკეტი ხუფების მქონე უწყვეტ კონტეინერებში. გამოყენებული საწმენდი მასალის შეგროვების პერიოდულობა უნდა გამორიცხავდეს მათ დაგროვებას სამუშაო ადგილებზე. ცვლის დამთავრების შემდეგ კონტეინერების შიგთავსი უნდა იყოს გატანილი შენობიდან.

25. ზეთებთან, ლაქებთან, საღებავებთან და სხვა ადვილაალებად და წვად სითხეებთან მომუშავე პირთა სპეცტანსაცმელი უნდა ინახებოდეს ამ მიზნისათვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში მოწყობილ ლითონის კარადებში.

26. დაუშვებელია ერთზე მეტსართულიან ვიტრაჟებიან შენობებში თითოეული სართულის დონეზე ვიტრაჟებში მოწყობილი კვამლგაუმტარი უწყვი დიაფრაგმების კონსტრუქციების მოშლა.

27. საახალწლო დღესასწაულების და სხვა ხალხმრავალი ღონისძიებების ორგანიზებისა და ჩატარებისას:

ა) დასაშვებია მხოლოდ ისეთი სათავსებით სარგებლობა, რომლებიც უზრუნველყოფილია დაპროექტების ნორმების მოთხოვნების შესაბამისი არანაკლებ ორი საევაკუაციო გასასვლელით, არ გააჩნია გისოსები ფანჯრებზე და განთავსებულია წვადი გადახურვების მქონე შენობის მხოლოდ პირველ ან მეორე სართულზე;

ბ) ნაძვის ხე უნდა დაიდგას მყარ სადგარზე და მისი ტოტები არ უნდა ეხებოდეს კედელსა და ჭერს;

გ) სათავსებში ელექტროგანათების უქონლობისას ღონისძიებები ნაძვის ხესთან უნდა ჩატარდეს მხოლოდ დღის სინათლეზე;

დ) ილუმინაცია უნდა იყოს შესრულებული „ელექტროდანადგარების მოწყობის წესების“ დაცვით. ნაძვის ხეზე ძაბვის დამწვევი ტრანსფორმატორების გარეშე ელექტროგანათების მოწყობის შემთხვევაში დასაშვებია მხოლოდ მიმდევრობით ჩართული 12 ვ-მდე ძაბვის ნათურებიანი გირლანდების გამოყენება, ნათურების სიმძლავრე არ უნდა აღემატებოდეს 25 ვტ;

ე) ილუმინაციაში გაუმართაობის აღმოჩენის შემთხვევაში (გაყვანილობის გადახურება, ნათურის ციმციმი, ნაპერწკლიანობა და სხვა) ის დაუყოვნებლივ უნდა იყოს გამორთული.

28. საახალწლო დღესასწაულების და სხვა ხალხმრავალი ღონისძიებების ორგანიზებისა და ჩატარებისას აკრძალულია:

ა) ღონისძიებების ჩატარება სათავსებში, თუ ფანჯრების გასაშლელი გისოსები ჩაკეტილია;

ბ) სათავსებში რკალური პროექტორების, სანთლების და ტკაცუნების გამოყენება, ფეიერვერკების მოწყობა და ხანძრის გამომწვევი სხვა ხანძარსაშიში სპეცეფექტების მოწყობა;

გ) ცელულოიდის სათამაშოებით, აგრეთვე ცეცხლდამცავი შედგენილობებით გაუქლენთავი ბამბითა და მარლით ნაძვის ხის მორთვა;

დ) საბავშვო კოსტუმებისათვის ადვილად წვადი მასალების გამოყენება;

ე) ცეცხლთან დაკავშირებული, სამღებრო და სხვა აფეთქებახანძარ- და ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარება;

ვ) ფანჯრებზე დარაბების გამოყენება სათავსის დასაბნელებლად;

ზ) რიგებს შორის გასასვლელების სიგანის შემცირება და გასასვლელებში სავარძლების, სკამების და ა.შ. დამატება;

თ) სპექტაკლებისა და სანახაობების დროს სათავსებში შუქის მთლიანად ჩაქრობა;

ი) სათავსებში ადამიანების ნორმით დადგენილზე მეტი ოდენობით შეშვება.

29. ღონისძიებების ჩატარებისას სცენაზე და დარბაზებში უნდა იყოს ორგანიზებული მოხალისე მეხანძრეთა მორიგეობა.

მუხლი 4. საევაკუაციო გზები

1. საევაკუაციო გზების და გასასვლელების ექსპლუატაციისას უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს საპროექტო გადაწყვეტების და სახანძრო უსაფრთხოების ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნების დაცვა, აგრეთვე ამ გზებზე სახანძრო უსაფრთხოების ნიშნების არსებობა.

2. საევაკუაციო გზებზე გამავალი ყველა კარი უნდა იღებოდეს თავისუფლად შენობიდან გასვლის მიმართულებით, გარდა კარებისა, რომელთა გაღება არ არის ნორმირებული სახანძრო უსაფრთხოების ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნებით. საევაკუაციო გასასვლების კარებზე არსებული საკეტები თავისუფლად უნდა იღებოდეს შიგნიდან, გასაღების გარეშე, შენობაში მყოფი ადამიანების მიერ.

3. საევაკუაციო გზების და გასასვლელების ექსპლუატაციისას აკრძალულია:

ა) საევაკუაციო გზების და გასასვლელების (დერეფნების, ტამბურების, გალერეების, ლიფტის ჰოლების, კიბის ბაქნების, კიბის საფეხურების, კარებისა და საევაკუაციო ლიუკების) სხვადასხვა მასალით, ნაკეთობებით, მოწყობილობებით, საწარმოო ნარჩენებით, ნაგვით და სხვა საგნებით ჩახერგვა, აგრეთვე საევაკუაციო გასასვლელის კარების აჭედვა;

ბ) გასასვლელების ტამბურებში (გარდა ბინებისა და ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლებისა) ტანსაცმლის საკიდების, ნებისმიერი კონსტრუქციის საშრობებისა და გარდერობების მოწყობა, ყოველგვარი ინვენტარისა და მასალის შენახვა;

გ) საევაკუაციო გზებზე ზღურბლების (გარდა კარების ლიობების ზღურბლებისა), ტურნიკეტების, გასაწევი, ასაწევი და მბრუნავი კარების და ადამიანთა თავისუფალი ევაკუაციის სხვა დამაბრკოლებლების მოწყობა;

დ) საევაკუაციო გზებზე კედლებისა და ჭერის, აგრეთვე კიბის საფეხურებისა და ბაქნების გასაწყობად, მოსაპირკეთებლად და შესაღებად წვადი მასალების გამოყენება (გარდა ცეცხლმედეგობის V ხარისხის შენობებისა);

ე) კიბის უჯრედების, დერეფნების, ჰოლებისა და ტამბურების თვითჩამკეტი კარების ღია მდგომარეობაში ფიქსირება (თუ ამ მიზნისთვის არ გამოიყენება ხანძრის შემთხვევაში ავტომატური ამოქმედების მოწყობილობა), აგრეთვე მათი მოხსნა;

ვ) დაუკვამლიანებელ კიბის უჯრედებში საჰაერო ზონის შემინვა ან ჟალუზების დაკეტვა;

ზ) კარების და ფრამუგების შემინვისას არმირებული მინის ჩვეულებრივით შეცვლა.

4. სათავსებში ტექნოლოგიური, საგამოფენო და სხვა მოწყობილობების განლაგებისას (დაპროექტების ნორმების შესაბამისად) სათავსები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი კიბის უჯრედებისა და სხვა საევაკუაციო გზებისკენ მიმავალი საევაკუაციო გასასვლელებით.

5. ადამიანთა მასობრივი თავშეყრის შენობებში, ელექტროენერგიის გამორთვის შემთხვევაში მომსახურე პერსონალს უნდა ჰქონდეს ელექტროფარნები, რომელთა რაოდენობა დგინდება ობიექტის თავისებურებების, მორიგე პერსონალის, შენობაში მყოფი ადამიანების რაოდენობის გათვალისწინებით, მაგრამ არანაკლებ ერთისა თითოეულ მორიგე პერსონალზე.

6. ადამიანთა მასობრივი თავშეყრის სათავსებში ხალიჩები და იატაკის სხვა საფენები საიმედოდ უნდა იყოს დამაგრებული იატაკზე.

მუხლი 5. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები ელექტროდანადგარებისათვის

1. ელექტროქსელების, ელექტროდანადგარებისა და ელექტროტექნიკური ნაკეთობების დაპროექტება, მონტაჟი და ექსპლუატაცია, აგრეთვე მათ ტექნიკურ მდგომარეობაზე კონტროლი უნდა განხორციელდეს შესაბამისი ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნების თანახმად.

2. სათავსებში, რომლებშიც სამუშაოს დამთავრების შემდეგ არ იმყოფებიან ადამიანები, ელექტროდანადგარები და საყოფაცხოვრებო ელექტროხელსაწყოები უნდა იყოს გაუდენურებული (მორიგე განათების, ხანძრის ჩაქრობის და ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების დანადგარების, აგრეთვე სახანძრო და სახანძრო-დამცავი სიგნალიზაციის გარდა). სხვა ელექტროდანადგარები და ელექტროტექნიკური ნაკეთობები (მათ შორის საცხოვრებელ სათავსებში) შეიძლება იმყოფებოდნენ ძაბვის ქვეშ, თუ ეს განპირობებულია მათი ფუნქციონალური დანიშნულებით და/ან გათვალისწინებულია ექსპლუატაციის შესახებ ინსტრუქციის მოთხოვნებით.

3. დაუშვებელია ელექტროგადამცემი საჰაერო ხაზების (მათ შორის, დროებითი და კაბელით გაყვანილის) წვადი სახურავების, ფარდულების და წვადი ნივთიერებების, მასალების და ნაკეთობების (შტაბელების, ზვინების) ღია საწყობების ზემოდან გადატარება და ექსპლუატაცია.

4. ელექტროდანადგარების ექსპლუატაციის დროს აკრძალულია:

ა) ელექტრომიმღებების ისეთ პირობებში გამოყენება, რომლებიც არ შეესაბამება დამამზადებელი საწარმოების რეკომენდაციებს (ინსტრუქციებს), ან აქვთ გაუმართაობები, რომლებმაც ექსპლუატაციის შესახებ ინსტრუქციის შესაბამისად შეიძლება გამოიწვიონ ხანძარი; აგრეთვე დაზიანებული ან იზოლაციის დამცავი თვისებებდაკარგული სადენებისა და კაბელების ექსპლუატაცია;

ბ) დაზიანებული როზეტების, გამთიშველების და სხვა ელექტრონაწარმის გამოყენება;

გ) ელექტროლამპებზე და სანათებზე ქაღალდის, ქსოვილის და სხვა წვადი მასალის შემოხვევა, აგრეთვე მათი ექსპლუატაცია მოხსნილი ხუფებით; ელექტროუთოების, ელექტროლუმენების, ელექტროჩაიდნების და სხვა ელექტროგამახურებელი ხელსაწყოების გამოყენება უწყვი თბომაიზოლირებული მასალისგან (რომლებიც გამორიცხავენ ხანძრის გაჩენის საშიშროებას) დამზადებული ქვესადგამების გარეშე;

დ) არასტანდარტული (თვითნაკეთი) ელექტროგამახურებელი ხელსაწყოების გამოყენება, გადატვირთვებისგან და მოკლე ჩართვებისგან დამცავი არაკალიბრებული დნობადი ჩასადგმელების ან სხვა თვითნაკეთი აპარატების ხმარება;

ე) ელექტროფარებთან, ელექტროძრავებთან და გამშვებ აპარატურასთან წვადი (მათ შორის, ადვილალეზადი) მასალებისა და ნივთიერების დაწყობა.

5. საევაკუაციო გზებზე მოწყობილი სახანძრო უსაფრთხოების მოცულობითი თვითმანათობელი მაჩვენებლები, როგორც ავტონომიური კვებით, ასევე ელექტროქსელში ჩართული (მათ შორის, შუქმაჩვენებლები „საევაკუაციო (სათადარიგო) გასასვლელი“, „საევაკუაციო გასასვლელის კარები“), უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში და მუდმივად ჩართული. მაყურებელთა, სადემონსტრაციო, საგამოფენო და სხვა დარბაზებში მათი ჩართვა შეიძლება მხოლოდ ღონისძიებების ჩატარების დროს (აღმძიანთა თავშეყრისას). მუშა განათების ელექტროკვების შეწყვეტისას საევაკუაციო განათება უნდა ირთებოდეს ავტომატურად.

6. სოფიტების მოწყობისას და ექსპლუატაციისას წვადი მასალების გამოყენება აკრძალულია. მანძილი პროექტორებიდან და სოფიტებიდან წვად კონსტრუქციებამდე და მასალებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 0,5 მ, ხოლო ლინზური პროექტორებიდან – არანაკლებ 2 მ. პროექტორების და სოფიტების შუქის ფილტრები უნდა იყოს უწყვი მასალების.

7. ელექტროგამაცხელებელი მოწყობილობების ექსპლუატაცია კონსტრუქციით გათვალისწინებული თერმორეგულატორების გარეშე ან მათი დაზიანების შემთხვევაში აკრძალულია.

8. შენობა-ნაგებობებში ელექტროკაბელებისა და მავთულების (პირველად გაყვანის ან არსებულის შეცვლის დროს) ხანძარსაწინააღმდეგო ზღუდეებთან გადაკვეთის ადგილებში არსებული ღრეჩოები უნდა ამოივსოს ცეცხლმედეგი მასალით, ელექტროქსელის ჩართვამდე.

მუხლი 6. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები გათბობის და ვენტილაციის სისტემებისათვის

1. გათბობის სეზონის დაწყებამდე ღუმელები, საქვაბები, თბოგენერატორები და კალორიფერული დანადგარები, გათბობის სხვა ხელსაწყოები და სისტემები უნდა იყოს შემოწმებული და შეკეთებული. გაუმართავი ღუმელების და გათბობის სხვა ხელსაწყოების ექსპლუატაცია დაუშვებელია.

2. ღუმელებსა და გათბობის სხვა ხელსაწყოებს უნდა ჰქონდეთ წვადი კონსტრუქციებიდან ნორმებით დადგენილი ხანძარსაწინააღმდეგო დაცილება, აგრეთვე ამოუწვავი და დაუზიანებელი არანაკლებ 0.5X0.7მ ზომის საცეცხლესწინა ფურცელი (ხის ან სხვა წვადი მასალის იატაკზე).

3. კვამლსადენების და ღუმელების გასუფთავება ჭვარტლისგან აუცილებელია გათბობის სეზონის დაწყებამდე, აგრეთვე მთელი სეზონის განმავლობაში არანაკლებ შემდეგი სიხშირით:

ა) გათბობის ღუმელები – სამ თვეში ერთხელ;

ბ) უწყვეტი მოქმედების ღუმელები და კერები – ორ თვეში ერთხელ;

გ) სამზარეულოს ქურები და სხვა უწყვეტი (ხანგრძლივი) გათბობის ღუმელები – თვეში ერთხელ.

4. სათბობსადენზე, საქვაბის და თბოგენერატორის დანადგარების ყოველ მფრქვევანასთან უნდა იყოს დაყენებული არანაკლებ ორი ვენტილი: ერთი – საცეცხლესთან, მეორე – საწვავის ავზთან.

5. ობიექტების და დასახლებული პუნქტების საქვაბებისა და სხვა თბომწარმოებელი დანადგარების ექსპლუატაციისას დაუშვებელია:

ა) სამუშაოდ იმ პირთა დაშვება, რომლებსაც არა აქვთ გავლილი სპეციალური სწავლება და მიღებული შესაბამისი საკვალიფიკაციო მოწმობები;

- ბ) საქვებისა და თბოგენერატორების სათავსებში თხევადი საწვავის შენახვა;
- გ) სათბობად ნავთობპროდუქტების ნარჩენებისა და სხვა ადვილალეხადი და წვადი სითხეების გამოყენება, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული მოწყობილობის ექსპლუატაციის ტექნიკური პირობებით;
- დ) თბომწარმოებელი დანადგარების ექსპლუატაცია საწვავმიწოდებელი სისტემიდან თხევადი საწვავის გაჟონვის (აირის გაპარვის) შემთხვევაში;
- ე) საწვავის მიწოდება მფრქვევანების ან აირის სანთურის ჩაქრობისას;
- ვ) დანადგარების ანთება მათი წინასწარი განიავეების (გაქრევის) გარეშე;
- ზ) მუშაობა ქარხანა-დამამზადებლის მიერ გათვალისწინებული საკონტროლო და მარეგულირებელი ხელსაწყოების გაუმართაობისას ან გამორთვისას;
- თ) საქვებზე და ორთქლსადენებზე რაიმე წვადი მასალების გაშრობა.
6. ღუმელით გათბობისას აკრძალულია:
- ა) ანთებული ღუმელების უმეტესაღყურეოდ დატოვება, აგრეთვე მათზე მეთვალყურეობის დავალება მცირეწლოვან ბავშვებზე;
- ბ) საწვავის, სხვა წვადი ნივთიერებების და მასალების საცეცხლესწინა ფურცელზე დაწყოება;
- გ) ღუმელების დასანთებად ბენზინის, ნავთის, დიზელის საწვავისა და სხვა ადვილალეხადი და წვადი სითხეების გამოყენება;
- დ) ნახშირით, კოქსით და აირით ისეთი ღუმელების დანთება, რომლებიც ამ სახის საწვავებისთვის არ არის განკუთვნილი;
- ე) სათავსებში მასობრივი ღონისძიებების ჩატარების დროს ღუმელების დანთება;
- ვ) სავენტილაციო და აირის არხების კვამლსადენებად გამოყენება, ღუმელების გადახურება.
7. შენობა-ნაგებობებში (გარდა საცხოვრებელი სახლებისა) ღუმელების დანთება უნდა შეწყდეს სამუშაოს დამთავრებამდე არანაკლებ ორი საათით ადრე, საავადმყოფოებსა და დღელამის განმავლობაში მომუშავე სხვა ობიექტებზე – ძილის წინ ორი საათით ადრე, ხოლო საბავშვო დაწესებულებებში – ბავშვების მოსვლამდე ერთი საათით ადრე.
8. საცეცხლეებიდან გამონახვეტ ნაცარს და წიდას უნდა დაესხას წყალი და გატანილ იქნეს მათთვის სპეციალურად გამოყოფილ უსაფრთხო ადგილზე.
9. დაუშვებელია ლითონის ღუმელების დადგმა, რომლებიც არ პასუხობენ სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნებს.
10. საერთო საცხოვრებლების სათავსებში, ადმინისტრაციულ, საზოგადოებრივ და დამხმარე შენობებში, აგრეთვე საცხოვრებელ სახლებში ლითონის დროებითი და ქარხნული წესით დამზადებული სხვა ღუმელების დადგმისას უნდა იყოს შესრულებული ამ სახის პროდუქციის დამამზადებელი საწარმოების მითითებები (ინსტრუქციები), აგრეთვე გათბობის სისტემების დაპროექტების ნორმების მოთხოვნები.
11. მანძილი ღუმელებიდან პროდუქციამდე, სტელაჟებამდე, ვიტრინებამდე, დახლებამდე, კარადებამდე და სხვა მოწყობილობამდე უნდა იყოს არანაკლებ 0,7 მ, ხოლო საცეცხლე ღიობებიდან – არანაკლებ 1,25 მ.
12. სხვენებში ყველა საკვამლე მილი და კედელი, რომლებშიც გადის საკვამლე არხები, უნდა იყოს შეთეთრებული.
13. მყარ საწვავზე მომუშავე საქვაბე დანადგარების საკვამლე მილები უნდა იყოს მოწყობილი ნაპერწკალსაქრობებით და იწმინდებოდეს ჭვარტლისგან ამ მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად. სავაჭრო დაწესებულებების შენობებში ჩაშენებული საქვაბეების გადაყვანა მყარი სათბობიდან თხევადზე დაუშვებელია.
14. ჰაერსადენებში ცეცხლდამჭერი მოწყობილობები (საფარები, შიბერები, სარქველები და სხვა), ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური დანადგარებიანი ან სახანძრო სიგნალიზაციის მქონე სავენტილაციო სისტემის ბლოკირების მოწყობილობები, ხანძრის შემთხვევაში ვენტილაციის ავტომატური გამორთვის მოწყობილობები უნდა შემოწმდეს დადგენილ ვადებში და იყოს გამართულ მდგომარეობაში.
15. ჰაერის ვენტილაციისა და კონდიციონერების სისტემების ექსპლუატაციისას აკრძალულია:
- ა) სავენტილაციო კამერების კარების ღიად დატოვება;
- ბ) გამწოვი არხების, ხვრელების და გისოსების დაკეტვა;
- გ) აირსათბობი ხელსაწყოების ჰაერსადენებთან შეერთება;
- დ) ჰაერსადენებში დაგროვილი ცხიმოვანი დანალექების, მტვერისა და სხვა წვადი ნივთიერების ამოწვა.

16. სავენტილაციო კამერები, ციკლონები, ფილტრები, ჰაერსადენები უნდა გასუფთავდეს წვადი მტვერისგან და საწარმოო ნარჩენებისგან დადგენილ ვადებში. აფეთქებახანძარ- და ხანძარსაშიში სათავსებისთვის უნდა შემუშავდეს სავენტილაციო სისტემების გაწმენდის წესის უსაფრთხო ხერხები.

17. აფეთქებახანძარსაშიში სათავსებში (დანადგარებში) ტექნოლოგიური მოწყობილობების მუშაობა ჰიდროფილტრების, მშრალი ფილტრების, მტვერდამჭერების და ვენტილაციის (ასპირაციის) სისტემების სხვა დანადგარების გაუმართაობის და გამორთვის შემთხვევაში დაუშვებელია.

18. წვადი მტვერის მომშორებელ ვენტილატორებში ბოჭკოსა და სხვა ნარჩენების მოხვედრის თავიდან ასაცილებლად ვენტილატორების წინ დაყენებული უნდა იქნეს ქვადამჭერები, ხოლო ლითონის საგნების ამოსაღებად – მაგნიტური დამჭერები.

19. პნევმატური ტრანსპორტის მილსადენებზე და ადგილობრივი გაწოვის სისტემების ჰაერსადენებზე პერიოდული დათვალიერებისათვის, სისტემების გასაწმენდად და ხანძრის შემთხვევაში მის ჩასაქრობად უნდა იყოს გათვალისწინებული დასათვალიერებელი ფანჯრები. ეს ფანჯრები უნდა განლაგდეს ერთმანეთისგან არა უმეტეს 15 მ დაშორებით, აგრეთვე სამკაპებთან, მოსახვევებში, მილსადენების კედლებთან და გადახურვებთან კვეთის ადგილებში.

20. ტექნოლოგიური დანადგარებიდან გამოდევნილი წვადი ნარჩენებით დაბინძურებული ჰაერის გამწმენდი ფილტრები უნდა განთავსდეს იზოლირებულ სათავსებში, ხოლო ციკლონები – შენობებს გარეთ.

მუხლი 7. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები სხვადასხვა სახის საინჟინრო დანადგარებისათვის

1. აკრძალულია დაზიანებული გაზის ხელსაწყოების გამოყენება, აგრეთვე ავეჯის, სხვა წვადი საგნების და მასალების განლაგება გაზის საყოფაცხოვრებო ხელსაწყოებიდან ჰორიზონტალურად – 0,2 მ და ვერტიკალურად – 0,7 მ ნაკლებ მანძილზე (თუ ეს საგნები და მასალები საყოფაცხოვრებო ხელსაწყოების თავზეა ჩამოკიდებული).

2. მშენებლობის, კაპიტალური რემონტის, რეკონსტრუქციის და (ან) ტექნიკური გადაიარაღების დასრულების შემდეგ ექსპლუატაციაში მისაღებ ობიექტებზე საყოფაცხოვრებო და საწარმოო ხელსაწყოებთან გაზის მიმწოდებელი მილსადენები უნდა იყოს მოწყობილი თერმომგრძნობიარე ჩამკეტებით (სარქველებით), რომლებსაც აქვთ გაზის მაგისტრალის ავტომატური გადაკეტვის უნარი ხანძრის დროს სათავსში ტემპერატურის 100°C-მდე მიღწევისას. აღნიშნული ჩამკეტები (სარქველებით) უნდა მოეწყოს სათავსში, უშუალოდ გაზის მაგისტრალის ონკანის წინ.

3. თერმომგრძნობიარე ჩამკეტების (სარქველებით) მოწყობა არ არის გათვალისწინებული V ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობებში, აგრეთვე შენობებში, რომლის გაზსადენების ელექტრომაგნიტური სარქველი შენობის გარეთაა და გაზის ანალიზატორისა და სახანძრო სიგნალიზაციის ამოქმედებისას კეტავს გაზსადენს. თერმომგრძნობიარე ჩამკეტების (სარქველებით) მოწყობა არ არის გათვალისწინებული საშიში საწარმოო ობიექტების შენობებშიც, რომელთა გაზსადენებზეც მოწყობილია ელექტრომაგნიტური სარქველი, ხოლო სათავსები, სადაც განთავსებულია გაზის ხელსაწყოები, დაცულია ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური დანადგარებით.

4. ჰიდრავლიკური სარქველები (სიფონები), რომლებიც გამორიცხავენ ცეცხლის გავრცელებას იმ შენობა-ნაგებობების სანიაღვრე და საწარმოო კანალიზაციის მილსადენებში, სადაც გამოიყენება ადვილალეზაბადი და წვადი სითხეები, მუდმივად უნდა იმყოფებოდნენ გამართულ მდგომარეობაში. ადვილალეზაბადი და წვადი სითხეების ჩაღვრა საკანალიზაციო ქსელში (მათ შორის, ავარიის დროს) აკრძალულია.

5. ნაგვისა და თეთრეულის სატარებს უნდა ჰქონდეს პროექტით გათვალისწინებული სარქველები, რომლებიც უნდა იყოს მუდმივად მჭიდროდ დაკეტილი და გამართული.

6. ნაგავსატარების საკნების კარები უნდა იყოს მუდმივად ჩაკეტილი.

მუხლი 8. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების ქსელებისათვის

1. ხანძარსაწინააღმდეგო წყალსადენის ქსელი უნდა იყოს გამართული და უზრუნველყოფდეს ხანძრის ჩაქრობისათვის წყლის ნორმით საჭირო ხარჯს, მათი მუშაუნარიანობის შემოწმება უნდა ჩატარდეს წელიწადში არანაკლებ ორჯერ (გაზაფხულზე და შემოდგომაზე).

2. სახანძრო ჰიდრანტები უნდა იყოს გამართული, ხოლო ზამთრის პერიოდში უნდა იყოს დათბუნებული და იწმინდებოდეს თოვლისა და ყინულისაგან. სახანძრო ჰიდრანტების ქების სახურავებზე ავტოტრანსპორტის გაჩერება აკრძალულია. ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების

წყაროებთან გზები და მისასვლელები უნდა უზრუნველყოფდეს მათთან სახანძრო ტექნიკის მისვლას წელიწადის ნებისმიერ დროს.

3. წყალსადენის ქსელის უბნების და ჰიდრანტების გამორთვის ან ქსელში წნევის ვარდნის შესახებ ინფორმაცია აუცილებლად უნდა გადაეცეს სახანძრო დაცვის შესაბამის სამსახურებს.

4. სახანძრო ტუმბოების ელექტროძრავები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი შეუფერხებელი კვებით.

5. ჰიდრანტებთან და წყალსატევებთან (წყლის წყაროებთან), აგრეთვე მათთან მისასვლელ გზებზე უნდა იყოს დაყენებული შესაბამისი მაჩვენებლები (მოცულობითი შუქსიგნალიანი ან ბრტყელი, დამზადებული შუქამრეკლი საფარების გამოყენებით). მათზე გარკვევით უნდა იყოს აღნიშნული წყლის წყარომდე მანძილის მაჩვენებელი ციფრებით.

6. შიგა ხანძარსაწინააღმდეგო წყალსადენის სახანძრო ონკანები უნდა იყოს დაკომპლექტებული სახელოებით და ლულებით. სახანძრო სახელო უნდა იყოს შეერთებული ონკანზე და ლულაზე. არანაკლებ წელიწადში ერთხელ აუცილებელია სახელოების ხელახალი გადახვევა.

7. სატუმბო სადგურების სათავსებში უნდა იყოს გამოკრული ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების საერთო და ტუმბოების შემოკვრის სქემები. ყოველ საკვალთზე და წნევის ამწევ სახანძრო ტუმბოზე უნდა იყოს ნაჩვენები მათი დანიშნულება. წნევის ამწევი სახანძრო ტუმბოების ჩართვის წესი უნდა განისაზღვროს ინსტრუქციით.

8. დასახლებული პუნქტების ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების სატუმბო სადგურების სათავსებს უნდა ჰქონდეთ პირდაპირი სატელეფონო კავშირი სახანძრო დაცვის სამსახურებთან.

9. წყალსაზომი მოწყობილობების შემოვლით ხაზებზე დაყენებული ელექტროამომრავებიანი საკვალთები უნდა შემოწმდეს მუშაუნარიანობაზე არანაკლებ წელიწადში ორჯერ, ხოლო სახანძრო ტუმბოები – ყოველთვიურად. აღნიშნული მოწყობილობები მუდმივად უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში.

10. ობიექტის ტერიტორიაზე ან მის ახლოს (200 მ რადიუსში) ბუნებრივი ან ხელოვნური წყლის წყაროების არსებობისას (მდინარეები, ტბები, აუზები, შხეფსაცივრები და სხვა) უნდა მოეწყოს მათთან მისასვლელები არანაკლებ 12x12მ ზომის მყარსაფარიანი მოედნებით (პირსებით), სახანძრო ავტომობილების დასაყენებლად და წლის ნებისმიერ დროს წყლის ასაღებად.

11. ხელოვნური წყალსატევების, წყლის წყაროებთან მისასვლელების და წყლის ამოსაქაჩი მოწყობილობების მუდმივი მზადყოფნის შენარჩუნება ეკისრება შესაბამის სამსახურებს (დასახლებულ პუნქტებში – ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს).

12. წყალსადაწნეო კოშკები უნდა იყოს მოწყობილი ისე, რომ შესაძლებელი იქნეს სახანძრო ტექნიკით წყლის აღება წლის ნებისმიერ დროს. ხანძრის ჩაქრობისათვის განკუთვნილი წყლის მარაგის გამოყენება სამეურნეო და საწარმოო მიზნებისთვის დაუშვებელია.

მუხლი 9. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები სახანძრო სიგნალიზაციისათვის

1. სახანძრო სიგნალიზაციისა და ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური დანადგარების, კვამლსაწინააღმდეგო დაცვის, ხანძრის შემთხვევაში მაუწყებლობის და ევაკუაციის მართვის სისტემების ტექნიკური მომსახურება და გეგმურ-გამაფრთხილებელი რემონტი უნდა განხორციელდეს წლიური გეგმა-გრაფიკის შესაბამისად, რომელიც შედგენილია ქარხანა-დამამზადებლის ტექნიკური დოკუმენტაციისა და სარემონტო სამუშაოების ჩატარების ვადების გათვალისწინებით. ტექნიკური მომსახურება და გეგმიურ-გამაფრთხილებელი რემონტი უნდა შესრულდეს სპეციალურად მომზადებული მომსახურე პერსონალის ან სპეციალიზებული ორგანიზაციის მიერ.

2. ტექნიკური მომსახურების ან სარემონტო სამუშაოების შესრულების პერიოდში, რომელიც დაკავშირებულია დანადგარების (ცალკეული ხაზების, მაუწყებლების) გამორთვასთან, ობიექტის ხელმძღვანელმა უნდა მიიღოს საჭირო ზომები შენობა-ნაგებობების, სათავსების, ტექნოლოგიური მოწყობილობების ხანძრისაგან დასაცავად.

3. სადისპეტჩერო პუნქტის სათავსში (სახანძრო საგუშაგოში) უნდა იყოს გამოკრული ინსტრუქცია ხანძრის შესახებ სიგნალის მიღებისას და სახანძრო ავტომატიკის დანადგარების (სისტემების) გაუმართაობისას ოპერატიული (მორიგე) პერსონალის მოქმედების წესის შესახებ. სადისპეტჩერო პუნქტი (სახანძრო საგუშაგო) უნდა იყოს უზრუნველყოფილი სატელეფონო კავშირით და გამართული ელექტროფარნებით (არანაკლებ 3 ცალი).

4. სახანძრო ავტომატიკის დანადგარები უნდა იყოს გამართული, მუდმივ მზადყოფნაში და შეესაბამებოდეს დაპროექტების დოკუმენტაციას. დაუშვებელია დანადგარის გადაყვანა ავტომატურიდან ხელით გაშვებაზე, გარდა ნორმებით და წესებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

5. ხანძრის ჩაქრობის დანადგარების ბალონები და ავზები, რომლებშიც ცეცხლმაქრი ნივთიერების მასა და წნევა საანგარიშო მნიშვნელობაზე 10%-ით ნაკლებია, ექვემდებარება კმამუხტვას ან გადამუხტვას.

6. სპრინკლერული (დრენჩერული) დანადგარების სარწყავების ის ადგილები, სადაც არის მექანიკური დაზიანების საშიშროება, უნდა იყოს დაცული საიმედო გადამლობით, რომელიც არ მოქმედებს სითბოს გავრცელებაზე და არ ცვლის მორწყვის რუკას. გახსნილი და გაუმართავი სარწყავების ნაცვლად საცობების და სახშობების დაყენება დაუშვებელია.

7. ხანძრის ჩაქრობის საგუშაგო უნდა იყოს უზრუნველყოფილი შემოკვრის სქემით და ხანძრის შემთხვევაში დანადგარის მართვის ინსტრუქციით. თითოეულ მართვის კვანძთან უნდა იყოს გამოკრული დასაცავი სათავსების, დანადგარის სექციაში სარწყავების ტიპის და რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია. საკვალთეები და ონკანები უნდა იყოს დანომრილი შემოკვრის სქემის შესაბამისად.

8. ხანძრის შესახებ მაუწყებლობის სისტემებმა უნდა უზრუნველყონ საევაკუაციო გეგმების შესაბამისად შეტყობინების სიგნალების გადაცემა ერთდროულად მთელ შენობაში (ნაგებობაზე) ან შერჩევით მათ ცალკეულ ნაწილებში (სართულები, სექციები და სხვა). სამკურნალო და საბავშვო სკოლამდელ დაწესებულებებში, აგრეთვე სკოლა-ინტერნატების საძინებელ კორპუსებში სიგნალი ეუწყებათ მხოლოდ მომსახურე პერსონალს.

9. მაუწყებლობის სისტემების გამოყენების წესი უნდა იყოს განსაზღვრული მათი ექსპლუატაციის ინსტრუქციებში და საევაკუაციო გეგმებში, სადაც აღნიშნულია სისტემების მოქმედებაში მოყვანაზე უფლებამოსილი პირები.

10. შენობებში, სადაც არ არის ხანძრის შესახებ მაუწყებლობის ტექნიკური საშუალებები, ობიექტის ხელმძღვანელმა უნდა დაადგინოს ხანძრის შესახებ მაუწყებლობის წესი და დანიშნოს პასუხისმგებელი პირები.

11. მაუწყებლებს (ხმამალამოლაპარაკეებს) არ უნდა ჰქონდეს ხმის რეგულატორი და შეერთებული უნდა იყოს ქსელთან გასართი მოწყობილობის გარეშე.

12. მაუწყებლობის ტექსტების გადაცემისა და ევაკუაციის მართვის მიზნით დასაშვებია შიგა რადიოსატრანსლიაციო ქსელისა და ობიექტზე არსებული სხვა სამაუწყებლო ქსელების გამოყენება.

მუხლი 10. სახანძრო ტექნიკისა და ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების მოვლა-პატრონობა

1. სახანძრო ავტომობილები უნდა განთავსდეს სახანძრო დეპოებში ან სპეციალურად ამ მიზნისთვის განკუთვნილ ბოქსებში, სადაც არის გათბობა, ელექტრომომარაგება, სატელეფონო კავშირი, მყარსაფარიანი იატაკები, დათბუნებული კარები და მუშაობისთვის ნორმალური და უსაფრთხო პირობების უზრუნველსაყოფად საჭირო სხვა დანადგარები და მოწყობილობები. დაუშვებელია სახანძრო ავტომობილებიდან სახანძრო-ტექნიკური შეიარაღების მოხსნა და სახანძრო ტექნიკის გამოყენება არადანიშნულებისამებრ.

2. სახანძრო ტექნიკა უნდა იყოს დაკომპლექტებული სახანძრო-ტექნიკური შეიარაღებით, შევსებული საწვავით, ცეცხლმაქრი ნივთიერებებით და იმყოფებოდეს გამართულ მდგომარეობაში. ხანძრის ჩაქრობაში სახანძრო ტექნიკის მონაწილეობა განისაზღვრება ხანძარზე გასვლის განრიგით და ხანძრის ჩაქრობაში ძალებისა და საშუალებების ჩაბმის გეგმით, რომლებსაც ამტკიცებენ ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები.

3. თითოეულ სახანძრო მოტოპომპაზე, ხანძრის ჩაქრობისათვის გამოყენებულ (გადაკეთებულ) ტექნიკაზე უნდა იყოს მიმაგრებული მძღოლი, რომელსაც გავლილი აქვს სპეციალური მომზადება. ობიექტებზე შემუშავებული უნდა იყოს ხანძრის კერამდე სახანძრო მოტოპომპის მიტანის წესი.

4. სათავსები და შენობა-ნაგებობები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით დანართი 3-ის თანახმად. ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებები უნდა ინახებოდეს მათი საპასპორტო მონაცემების შესაბამისად და დანართ 3-ში მოყვანილი დებულებების გათვალისწინებით.

მუხლი 11. ხანძრის შემთხვევაში მოქმედების წესი

1. თითოეული მოქალაქე ხანძრის ან წვის ნიშნების (დაკვამლიანების, დამწვრის სუნის, ტემპერატურის აწევის და ა.შ.) აღმოჩენის შემთხვევაში ვალდებულია:

ა) დაუყოვნებლივ შეატყობინოს აღნიშნულის შესახებ სახანძრო დაცვის დანაყოფს (ამასთან, აუცილებელია დაასახელოს ობიექტის მისამართი, ხანძრის გაჩენის ადგილი, აგრეთვე შეატყობინოს თავისი გვარი, სახელი);

ბ) შეძლებისდაგვარად მონაწილეობა მიიღოს ადამიანთა ევაკუაციაში, მატერიალურ ფასეულობათა გადარჩენასა და ხანძრის ჩაქრობაში.

2. ხანძრის ადგილზე მისული ქონების მფლობელობაზე, სარგებლობასა ან განკარგვაზე უფლებამოსილი და სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფაზე დადგენილი წესით დანიშნული პასუხისმგებელი პირები, აგრეთვე ობიექტების ხელმძღვანელები და თანამდებობის პირები ვალდებული არიან:

ა) შეატყობინონ ხანძრის გაჩენის შესახებ სახანძრო დაცვას, აგრეთვე ობიექტის ხელმძღვანელობასა და მორიგე სამსახურებს;

ბ) არსებული ძალებისა და საშუალებების გამოყენებით დაუყოვნებლივ მიიღონ ზომები ადამიანთა გადასარჩენად;

გ) შეამოწმონ ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის ავტომატური სისტემის (ხანძრის შესახებ მაუწყებლობის, ხანძრის ჩაქრობის, კვამლსაწინააღმდეგო დაცვის) მუშაუნარიანობა;

დ) საჭიროების შემთხვევაში გამორთონ ელექტროენერგია (გარდა ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის სისტემებისა), შეაჩერონ გადასატანი მოწყობილობების, აგრეთვე აპარატების მუშაობა, გადაკეტონ ნედლეულის, გაზის, ორთქლის და წყლის კომუნიკაციები, შეაჩერონ ავარიულ და მასთან მომიჯნავე სათავსებში სავენტილაციო სისტემების მუშაობა, შეასრულონ სხვა ღონისძიებები, რომლებიც ხელს შეუწყობს შენობის სათავსებში ხანძრის გავრცელებისა და დაკვამლიანების თავიდან აცილებას;

ე) შეწყვიტონ შენობაში ყველა სამუშაო (თუ ეს წარმოების ტექნოლოგიური პროცესით დასაშვებია), გარდა სამუშაოებისა, რომლებიც დაკავშირებულია ხანძრის ლიკვიდაციასთან;

ვ) გაიყვანონ საშიში ზონის ფაეგლებს გარეთ ყველა მუშაკი, რომელიც არ მონაწილეობს ხანძრის ჩაქრობაში;

ზ) სახანძრო დაცვის დანაყოფის მოსვლამდე განახორციელონ ხანძრის ჩაქრობის საერთო ხელმძღვანელობა (ობიექტის სპეციფიკური თავისებურებების გათვალისწინებით);

თ) უზრუნველყონ ხანძრის ჩაქრობაში მონაწილეთა მიერ უსაფრთხოების წესების მოთხოვნების დაცვა;

ი) ხანძრის ჩაქრობასთან ერთად ორგანიზება გაუწიონ მატერიალურ ფასეულობათა ევაკუაციას და დაცვას;

კ) ორგანიზება გაუწიონ სახანძრო დაცვის დანაყოფების შეხვედრას და მათთვის დახმარების აღმოჩენას ხანძრის კერასთან მისასვლელი უმოკლესი გზების შერჩევაში;

ლ) პირადი შემადგენლობის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად მიაწოდონ ხანძრის ჩაქრობისა და საავარიო-სამაშველო სამუშაოებში მონაწილე სახანძრო დაცვის დანაყოფებს ცნობები იმ საშიში (ფეთქებადსაშიში), ფეთქებადი, ძლიერმოქმედი მომწამლავი ნივთიერებების შესახებ, რომლებიც ინახება ან გადამუშავდება ობიექტზე.

3. სახანძრო დაცვის დანაყოფის მისვლისთანავე ობიექტის ხელმძღვანელი (ან მისი შემცვლელი პირი) ვალდებულია მიაწოდოს ინფორმაცია ხანძრის ჩაქრობის ხელმძღვანელს ობიექტის კონსტრუქციული და ტექნოლოგიური თავისებურებების, მომიჯნავე შენობებისა და ნაგებობების შესახებ, შენახული და გამოსაყენებელი ნივთიერებების, მასალების, ნაწარმის რაოდენობასა და ხანძარსაშიშ თვისებებზე და ხანძრის წარმატებით ლიკვიდაციისთვის საჭირო სხვა მონაცემებზე, აგრეთვე გაუწიოს ორგანიზება ობიექტის ძალებისა და საშუალებების ჩაბმას ხანძრის ჩაქრობასთან დაკავშირებული აუცილებელი ღონისძიებების განხორციელებაში.

თავი II

დასახლებული პუნქტები, საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი შენობა-ნაგებობები

მუხლი 12. დასახლებული პუნქტები. საერთო მოთხოვნები

1. ტყის მასივებში განაშენიანებული დასახლებული პუნქტებისათვის ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ უნდა იყოს შემუშავებული და შესრულებული ღონისძიებები, რომლებიც გამორიცხავენ ტყეში ხანძრის შემთხვევისას ცეცხლის შენობა-ნაგებობებზე გადასვლის შესაძლებლობას (დამცავი ხანძარსაწინააღმდეგო ზოლის მოწყობა, ფოთლოვანი ნარგავების დარგვა, ზაფხულის პერიოდში გამხმარი მცენარეების მოცილება და ა.შ.).

2. რეკომენდებულია ყოველ საცხოვრებელ ნაგებობასთან წყლის ავზის (კასრის) ან ცეცხლსაქრობის განთავსება.

3. სოფლის დასახლებული პუნქტების, ბლოკ-კონტეინერული შენობების, სააგარაკო და მეზღვების დასახლებების ტერიტორიაზე უნდა იყოს ხანძრის მაუწყებლობის ხმოვანი სიგნალიზაცია და ჰქონდეთ

ხანძრის ჩასაქრობი წყლის მარაგი, აგრეთვე უნდა იყოს განსაზღვრული სახანძრო დაცვის სამსახურების გამომახების წესი.

4. საცხოვრებელი, საწარმოო, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო და სხვა შენობა-ნაგებობები უნდა აშენდეს ხანძარსაწინააღმდეგო წესებისა და ნორმების მოთხოვნათა დაცვით.

5. ზაფხულის პერიოდში, მშრალი, ცხელი და ქარიანი ამინდის პირობებში ან შტორმის შესახებ გაფრთხილების მიღებისას სოფლის დასახლებულ პუნქტებში და ობიექტებზე, სააგარაკო დასახლებებში, მებაღეობების ნაკვეთებზე აღმასრულებელი ხელისუფლების, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების გადაწყვეტილებით, დროებით შეიძლება აიკრძალოს კოცონების გაჩაღება, შეჩერდეს განსაზღვრულ მონაკვეთებში ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარება, ღუმელების, სამზარეულო კერების და იმ საქვაზე დანადგარების გახურება, რომლებიც მუშაობენ მყარ საწვავზე. ამ შემთხვევებში აუცილებელია მოსახლეობის და მოხალისე მეხანძრეების ძალებით დასახლებული პუნქტების პატრულირების ორგანიზება ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით, აგრეთვე წყლის მზიდი და მიწის სათხრელი ტექნიკის მომზადება შესაძლო გამოყენებისათვის, შესაბამისი ახსნა-განმარტებითი სამუშაოების ჩატარება სახანძრო უსაფრთხოების ზომების და ხანძრის შემთხვევაში მოქმედებების შესახებ.

6. დასახლებული პუნქტები და ცალკე განლაგებული ობიექტები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი გამართული სატელეფონო ან რადიოკავშირით, სახანძრო დაცვის სამსახურებში ხანძრის შესახებ შეტყობინებისათვის. დაუშვებელია დასახლებული პუნქტების სატელეფონო ქსელში ხანძრის შესახებ შეტყობინების მისაღები ერთიანი ნომრის გადაყვანა ფასიან მომსახურებაზე.

მუხლი 13. საცხოვრებელი შენობები

1. საცხოვრებელი სახლების ბინებში, საერთო საცხოვრებლების ოთახებში, სასტუმროების ნომრებში აკრძალულია სხვადასხვა სახის სახელოსნოების და საწყობების მოწყობა, სადაც გამოიყენება და ინახება ფეთქებადსაშიში, აფეთქებადხანძარ- და ხანძარსაშიში ნივთიერებები და მასალები, აგრეთვე ამ ბინების, ოთახების, ნომრების ფუნქციონალური დანიშნულების შეცვლა, მათ შორის, იჯარით გადაცემისას, გარდა დაპროექტების ნორმებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლებში, ბინებსა და საცხოვრებელ ოთახებში დასაშვებია არა უმეტეს 10 ლ ადვილაალებადი და წვადი სითხეების შენახვა (გამოყენება) დახურულ ტარაში. 3 ლ-ზე მეტი ოდენობის ადვილაალებადი და წვადი სითხეები უნდა ინახებოდეს უწყვი და უმტვრევი მასალებისაგან დამზადებულ ტარაში.

3. დაუშვებელია წვადი გაზის ბალონების შენახვა ინდივიდუალურ საცხოვრებელ სახლებში, ბინებსა და საცხოვრებელ ოთახებში, აგრეთვე სამზარეულოებში, ევაკუაციის გზებზე, ცოკოლის სართულებში, სარდაფის და სხვენის სათავსებში, აივნებსა და ლოჯიებში.

4. გაზის საყოფაცხოვრებო ხელსაწყობისათვის (სამზარეულოს ქურები, წყლის გამაცხელებელი საქვებები, გაზის გამაცხელებლები) განკუთვნილი გაზის ბალონები (მუშა და სათადარიგო), როგორც წესი, უნდა მოთავსდეს გარე კედლის ყრუ ნაწილის უწყ მინაშენებში (ყუთებში ან საჩხში, რომელიც ფარავს ბალონის თავს და რედუქტორს) შენობის, ცოკოლისა და სარდაფის შესასვლელებიდან არანაკლებ 5მ დაშორებით. გაზის ბალონებისათვის განკუთვნილი კარადები და მინაშენები უნდა იკეტებოდეს, ჰქონდეს ჟალუზები განიავებისათვის და გამაფრთხილებელი წარწერები „ცეცხლსაშიშია. გაზი.“

5. გაზბალონიანი დანადგარების (ორ ბალონზე მეტი) განლაგება და ექსპლუატაცია, აგრეთვე საცხოვრებელი შენობების შიგნით დანადგარების მოწყობა და ექსპლუატაცია უნდა გახორციელდეს გაზის მეურნეობაში უსაფრთხოების შესახებ მოქმედი ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნათა დაცვით. ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლების (მათ შორის, კოტეჯების, აგარაკების), აგრეთვე შენობა-ნაგებობების სათავსებში შესასვლელებთან, რომლებშიც გამოიყენება გაზის ბალონები, უნდა იყოს სახანძრო უსაფრთხოების გამაფრთხილებელი ნიშანი წარწერით „ცეცხლსაშიშია. ბალონები გაზით“.

6. წვადი აირის დანადგარების გამოყენებისას აკრძალულია:

- ა) გაზის ხელსაწყობის ექსპლუატაცია აირის გაჟონვისას;
- ბ) გაზის არმატურის მიერთება ნაპერწკალწარმომქმნელი ხელსაწყოს საშუალებით;
- გ) ღია ცეცხლის წყაროთი (ასანთი, სანთებელა, სანთელი) შეერთებების ჰერმეტიულობის შემოწმება;
- დ) საგსე გაზის ბალონების შეკეთება.

7. აგარაკების და მებაღეობის სახლების ხანგრძლივი დროით დაკეტვის შემთხვევაში ელექტროქსელი უნდა იყოს გამორთული, ხოლო გაზის ბალონების სარქველები – მჭიდროდ დაკეტილი.

8. სასტუმროების, კემპინგების, მოტელების და საერთო საცხოვრებლების ნომრებში უნდა იყოს გამოკრული ხანძრის შემთხვევაში ევაკუაციის გეგმა.

9. სასტუმროში, ავტოპანსიონატში, მოტელში, კემპინგში, საერთო საცხოვრებელში შემოსული ყველა მოქალაქე უნდა გაეცნოს (ხელის მოწერით) სახანძრო უსაფრთხოების წესებს, სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ სამახსოვრო უნდა მომზადდეს რამოდენიმე ენაზე.

11. შენობების საცხოვრებელ სათავსებში (სასტუმროების, მოტელების, კემპინგების, საერთო საცხოვრებლების, სკოლა-ინტერნატების, შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირებისა და მოხუცებულთა თავშესაფარი, ბავშვთა სახლები და სხვა შენობები, გარდა საცხოვრებელი სახლებისა) აკრძალულია ისეთი ელექტროგამახურებელი მოწყობილობების (მადუღარების, ელექტროჩაიდნების, უთოების, ელექტროღუმელების) გამოყენება, რომლებსაც არ გააჩნია თბოდამცავი მოწყობილობა და უწყვი თბომაიზოლირებელი მასალის ქვესადგამი (ხანძრის გაჩენის საშიშროების გამომრიცხავი).

12. მე-11 პუნქტში მოყვანილი შენობების მომსახურე პერსონალი უნდა იყოს უზრუნველყოფილი სასუნთქი ორგანოების დამცავი, ფილტრაციის უნარის მქონე ინდივიდუალური საშუალებებით, რომლებიც უნდა ინახებოდეს მომსახურე პერსონალის სამუშაო ადგილზე. აღნიშნული შენობები (ხუთსართულიანი და მეტი) უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ინდივიდუალური მაშველი მოწყობილობებით (სამაშველო აღჭურვილობის კომპლექტით ან სამაშველო კიბით), ანგარიშით – შენობის სართულზე მყოფ ყოველ 30 ადამიანზე ერთი მოწყობილობა. ინდივიდუალური მაშველი მოწყობილობები უნდა ინახებოდეს თითოეული ადამიანისათვის ადვილად მისადგომ და სახანძრო უსაფრთხოების შესაბამისი ნიშნის მქონე ადგილზე. თითოეულ მოწყობილობას უნდა ჰქონდეს წარწერა იმ ორი უახლოესი სათავსის მინიშნებით, სადაც ინახება მოწყობილობების სამაგრი საშუალებები.

13. სოცურუნველყოფის დაწესებულებებში (სკოლები, რომლებიც ახორციელებენ პანსიონურ მომსახურებას, შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირებისა და მოხუცებულთა თავშესაფარი, ობოლ და მშობელთა მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვთა სააღმზრდელო დაწესებულება) უნდა იყოს ორგანიზებული მომსახურე პერსონალის სადღეღამისო მორიგეობა. მორიგე ვალდებულია თან იქონიოს საევაკუაციო გასასვლელი კარების ყველა გასაღების კომპლექტი, ხოლო მეორე კომპლექტი უნდა ინახებოდეს სამორიგეოში. თითოეულ გასაღებზე აღნიშნული უნდა იყოს შესაბამისი კარის ნომერი. ღამის მორიგეებს უნდა ჰქონდეთ ხელის ელექტროფარნები და იმყოფებოდნენ სათავსებში, რომლებიც უზრუნველყოფილია სატელეფონო კავშირით. დაუშვებელია დერეფნებში, ჰოლებში და სხვა საევაკუაციო გზებზე საწოლების დადგმა.

მუხლი 14. სამეცნიერო და საგანმანათლებლო დაწესებულებები

1. საცდელ (ექსპერიმენტულ) დანადგარებზე აფეთქებადხანძარ- და ხანძარსაშიში ნივთიერებების და მასალების გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება დასაშვებია მხოლოდ მათი ექსპლუატაციაში მიღების შემდეგ.

2. ექსპერიმენტული გამოკვლევების ხელმძღვანელმა (პასუხისმგებელმა შემსრულებელმა) გამოკვლევების ჩატარების დროს უნდა მიიღოს საჭირო ზომები სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.

3. ადვილაალებადი და წვადი სითხეების შენახვა ლაბორატორიებსა და სხვა სათავსებში დასაშვებია იმ რაოდენობით, რომელიც არ აღემატება ერთი სამუშაო დღის მოთხოვნებს. სითხეების შემოტანა უნდა განხორციელდეს დახურული უსაფრთხო ტარით.

4. დაუშვებელია გამწოვ კარადაში სამუშაოების ჩატარება, თუ მასში მოთავსებულია ნივთიერებები, მასალები და მოწყობილობები, რომლებიც არ მიეკუთვნება შესასრულებელ ოპერაციებს, აგრეთვე თუ კარადა გამოსულია მწყობრიდან და გამორთულია სავენტილაციო სისტემა. მაგიდის კონსტრუქციამ უნდა გამორიცხოს სითხის იატაკზე დაღვრა.

5. გამოყენებული ადვილაალებადი და წვადი სითხეები სამუშაო დღის დამთავრების შემდეგ უნდა შეგროვდეს სპეციალურ დახურულ ტარაში და გატანილ იქნეს ლაბორატორიიდან, შემდგომი უტილიზაციისთვის. ადვილაალებადი და წვადი სითხეების კანალიზაციაში ჩაღვრა დაუშვებელია.

6. ჭურჭელი, რომელშიც ჩატარდა სამუშაოები ადვილაალებადი და წვადი სითხეების გამოყენებით, ცდების დამთავრების შემდეგ უნდა გაირეცხოს ხანძარუსაფრთხო ხსნარით.

7. სასწავლო წლის დაწყების წინ ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების, აგრეთვე სკოლისგარეშე საგანმანათლებლო და სააღმზრდელო დაწესებულებების შენობები უნდა შემოწმდეს დაწესებულების დირექციის მიერ ამ წესების მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე. დირექციის მიერ ამ მიზნით შექმნილ კომისიაში შეიძლება მოწვეულ იქნეს სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის ორგანოს წარმომადგენელი.

8. სასწავლო კლასებსა და კაბინეტებში სასკოლო ინვენტარის (მერხების, მაგიდების და ა.შ.) რიცხვმა არ უნდა გადააჭარბოს დაპროექტების ნორმებით დადგენილ რაოდენობას.

9. სამეცნიერო და საგანმანათლებლო დაწესებულებების თანამშრომლებისათვის შესაბამისი ორგანიზაციების ადმინისტრაციების მიერ უნდა იყოს ორგანიზებული მეცადინეობები სახანძრო უსაფრთხოების წესების შესასწავლად.

10. მეცადინეობების დამთავრებისას კაბინეტებში, ლაბორატორიებსა და სახელოსნოებში ყველა აფეთქებადხანძარ- და ხანძარსაშიში ნივთიერება და მასალა უნდა იყოს გატანილი სპეციალურად მოწყობილ სათავსებში.

მუხლი 15. სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების საზაფხულო საბავშვო აგარაკების შენობები

1. საზაფხულო საბავშვო აგარაკების შენობებს უნდა ჰქონდეთ არანაკლებ ორი საევაკუაციო გასასვლელი უშუალოდ გარეთ.

2. საზაფხულო საბავშვო აგარაკების ხის შენობები უნდა იყოს ერთსართულიანი. კარკასული და პანელური შენობები უნდა იყოს გალესილი და ჰქონდეთ უწყვი სახურავი არაორგანული მათბუნებლით.

3. აკრძალულია:

ა) შენობების გადახურვა ადვილალეზადი მასალებით (თივით, ლელქაშით და ა.შ.);

ბ) ბავშვების განთავსება ხის შენობების მანსარდებში, აგრეთვე იმ სართულებზე, შენობებსა და სათავსებში, რომლებიც არ არის უზრუნველყოფილი ორი საევაკუაციო გასასვლელით;

გ) სააგარაკო ხის შენობებში სამზარეულოს, სამრეცხაოს მოწყობა;

დ) 50-ზე მეტი ბავშვის განთავსება ხის ან სხვა წვადი მასალებით ნაგებ შენობებში;

ე) ზაფხულის პერიოდში ღუმელის დანთება, ნავთის და ელექტროგამათბობელი ხელსაწყოების გამოყენება იმ შენობებში, სადაც იმყოფებიან ბავშვები.

4. საზაფხულო საბავშვო აგარაკი უნდა იყოს უზრუნველყოფილი სატელეფონო კავშირით და ხანძრის შემთხვევაში განგაშის სიგნალით. ამ შენობებში უნდა იყოს დაწესებული მომსახურე პერსონალის სადღეღამისო მორიგეობა ღამის საათებში ძილის უფლების გარეშე. სამორიგეოში უნდა იყოს ტელეფონი.

მუხლი 16. კულტურულ-საგანმანათლებლო და სანახაობითი დაწესებულებები

1. მუზეუმებსა და სურათების გალერეებში უნდა იყოს შემუშავებული ექსპონატების და სხვა ფასეულობათა ევაკუაციის გეგმა, ხოლო ცირკებსა და ზოოპარკებში – ცხოველთა ევაკუაციის გეგმა.

2. ყველა კულტურულ-საგანმანათლებლო და სანახაობითი დაწესებულება სეზონის გახსნამდე უნდა იყოს შემოწმებული სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნათა შესაბამისობაზე.

3. კულტურულ-საგანმანათლებლო და სანახაობითი დაწესებულების მაყურებელთა დარბაზებში და ტრიბუნებზე ყველა სავარძელი და სკამი უნდა იყოს ერთმანეთთან შეერთებული რიგებად და იატაკზე მყარად დამაგრებული. სავარძლები (სკამები) შესაძლებელია იატაკზე არ დამაგრდეს არა უმეტეს 12-ადგილიან ლოჟებში, თუ ლოჟებს აქვს დამოუკიდებელი გასასვლელი. არა უმეტეს 200-ადგილიან მრავალფუნქციურ მაყურებელთა დარბაზებში შესაძლებელია სკამები იატაკზე არ დამაგრდეს, მხოლოდ ერთმანეთთან აუცილებლად უნდა შეერთდეს რიგებად.

4. სცენის კოლოფის ხის კონსტრუქციები (ცხაურები, კიდული ხიდები, სამუშაო გალერეები და ა.შ.), წვადი დეკორაციები, სასცენო და საგამოფენო გაფორმება, აგრეთვე დრაპირება მაყურებელთა და საექსპოზიციო დარბაზებში, ფოიესა და ბუფეტებში უნდა იყოს დამუშავებული ცეცხლდამცავი შემადგენლობით. ობიექტის ხელმძღვანელს უნდა ჰქონდეს ამ სამუშაოების შემსრულებელი ორგანიზაციის შესაბამისი აქტი გაჟღენთის თარიღისა და მისი მოქმედების ვადის აღნიშვნით.

5. თეატრალურ-სანახაობით დაწესებულებათა სცენის კოლოფის ფარგლებში ერთდროულად შეიძლება იყოს მოთავსებული არა უმეტეს ორი სპექტაკლის დეკორაციები და მოწყობილობები. დაუშვებელია დეკორაციების, ბუტაფორიის, ხის დაზგების, ფარდების, ინვენტარის და სხვა ქონების შენახვა ტრიუმფში, ცხაურებსა და სამუშაო მოედნებზე (გალერეებში), კიბის საფეხურებისა და ბაქნების ქვეშ, აგრეთვე მაყურებელთა დარბაზის ქვეშ მდებარე სარდაფებში.

6. დადგმების გაფორმებისას სცენის პლანშეტის ირგვლივ უზრუნველყოფილი უნდა იყოს არანაკლებ 1 მ-ის სიგანის თავისუფალი წრიული გასასვლელი. სპექტაკლის დამთავრების შემდეგ ყველა დეკორაცია და ბუტაფორია უნდა იყოს დაშლილი და გატანილი სცენიდან სპეციალურ საწყობებში (საკუჭნაოებში, ფარდულებში, სეიფებში და ა.შ.).

7. სცენაზე აკრძალულია თამბაქოს მოწევა, ღია ცეცხლის (ჩირადნების, სანთლების, კანდელაბრების და ა.შ.), რკალური პროექტორების, შუშუნების და ცეცხლის ეფექტების მქონე სხვა სახის საშუალებების გამოყენება.

8. სცენის პლანშეტზე უნდა იყოს გავლებული ხანძარსაწინააღმდეგო ფარდის ჩამოშვების საზღვრის აღმნიშვნელი წითელი ხაზი. დეკორაციები და სასცენო გაფორმების სხვა საგნები არ უნდა სცდებოდეს ამ ხაზს.

9. სპექტაკლის (რეპეტიციის) დამთავრების შემდეგ ხანძარსაწინააღმდეგო ფარდა უნდა დაეშვას. ხანძარსაწინააღმდეგო ფარდა სცენის პლანშეტთან შემჭიდროებული უნდა იქნეს ქვიშის საკეტის (ელასტიური ბალიშის) მეშვეობით. ამწევ-ჩამომშვები მექანიზმის დაშვების სიჩქარე უნდა იყოს არანაკლებ 0,2 მ/წმ.

10. ზამთრის პერიოდში საკვამლე ლუკების სარქველები უნდა იყოს დათბუნებული და შემოწმებული შეუფერხებელ მუშაობაზე არანაკლებ 10 დღეში ერთხელ.

11. პიროტექნიკური ნაკეთობების შენახვა და გამოყენება უნდა განხორციელდეს სპეციალური წესების მოთხოვნათა ზუსტი დაცვით. მათი კუსტარული წესით დამზადება, აგრეთვე სანახაობით დაწესებულებებში, შენობებსა და სტადიონების ტრიბუნებზე, კულტურისა და დასვენების პარკებში, ადამიანთა მასობრივი თავშეყრის სხვა ადგილებში შენახვა დაუშვებელია.

12. ღია მოედნებზე სპეციალური ცეცხლის ეფექტების ჩვენების აუცილებლობისას პასუხისმგებელი დამდგმელის (მთავარი რეჟისორის, სამხატვრო ხელმძღვანელის) მიერ სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის ორგანოებთან შეთანხმებით უნდა იყოს შემუშავებული და განხორციელებული ხანძრის თავიდან აცილების ღონისძიებები.

მუხლი 17. სავაჭრო ობიექტები

1. წვადი მასალების, ნარჩენების, შეფუთვების და კონტეინერების დროებითი შენახვა სავაჭრო დარბაზებსა და საევაკუაციო გზებზე დაუშვებელია. ისინი უნდა იყოს გატანილი ყოველდღიურად, დაგროვებისთანავე. წვადი მასალების, ნარჩენების, შეფუთვების და კონტეინერების შენახვა დასაშვებია ამ მიზნებისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში.

2. დაუშვებელია წვადი საქონლის ან წვად შეფუთვაში მოთავსებული უწვი საქონლის შენახვა სათავსებში, რომლებსაც არ გააჩნიათ ფანჯრები ან კვამლგამდენი შახტები.

3. ასანთი, ოდეკოლონი, სუნამო, აეროზოლური შეფუთვები და სხვა ხანძარსაშიში საქონელი უნდა ინახებოდეს სპეციალურად მოწყობილ სათავსებში, სხვა საქონლიდან განცალკევებით.

4. სავაჭრო დაწესებულებებში აკრძალულია:

ა) საცეცხლე სამუშაოების ჩატარება სავაჭრო დარბაზებში მომხმარებელთა ყოფნის დროს;

ბ) ადვილალეზადი, წვადი სითხეებით და წვადი გაზით (გაზბალონები, საღებავები, გამხსნელები, საყოფაცხოვრებო ქიმიის საქონელი და ა.შ.), საბრძოლო მასალებით და პიროტექნიკური ნაწარმით ვაჭრობა, თუ სავაჭრო ობიექტები განთავსებულია სხვა დანიშნულების შენობებში;

გ) ხანძარსაშიში საქონლით მოვაჭრე სექციების განთავსება გასასვლელებთან, კიბის უჯრედებთან და სხვა საევაკუაციო გზებთან 4 მ-ზე ახლოს;

დ) სავაჭრო დარბაზებში წვადი გაზის ბალონების დადგმა საჰაერო ბუშტების შესავსებად ან სხვა მიზნებისათვის;

ე) სავაჭრო, სათამაშო აპარატების განლაგება და საქონლით ვაჭრობა კიბის უჯრედის ბაქნებზე, ტამბურებსა და სხვა საევაკუაციო გზებზე;

ვ) 15 000-ზე მეტი აეროზოლური შეფუთვის შენახვა.

5. სარეკლამო აქციებისა და ადამიანთა მასობრივი თავშეყრის სხვა ღონისძიებების ჩატარებისას ობიექტის ხელმძღვანელმა უნდა მიიღოს დამატებითი ზომები (დარბაზებში მომსვლელთა ან მომხმარებელთა შესვლის შეზღუდვა, დამატებითი მორიგეების გამოყოფა და ა.შ.) მათი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.

6. ღია მოედნებზე ან შენობებში (ნაგებობებში) ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ნებართვით მოწყობილი სასაქონლო ბაზრობები უნდა პასუხობდეს სახანძრო უსაფრთხოების შემდეგ მოთხოვნებს:

ა) სავაჭრო დანადგარები უნდა განლაგდეს საევაკუაციო გასასვლელებისაკენ მიმართული რიგების გასწვრივ (არანაკლებ 2 მ სიგანის თავისუფალი გასასვლელის უზრუნველყოფით);

ბ) სავაჭრო რიგის ყოველ 30 მ-ში უნდა იყოს არანაკლებ 1,4 მ განივი გასასვლელი;

გ) კიბის უჯრედებზე, ჰოლებსა და დერეფნებში ვაჭრობა დაუშვებელია;

დ) შენობა-ნაგებობებში ბაზრობების მოწყობამ არ უნდა გაზარდოს მათი სახანძრო საშიშროება და არ უნდა არღვევდეს ამ შენობებისთვის დადგენილ სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნებს.

7. შენობა-ნაგებობებში ჩადგმული ჯიხურები და ფარდულები (თუ ეს არ ეწინააღმდეგება ნორმატიულ დოკუმენტებს) უნდა იყოს უწყვი მასალების.

8. სამუშაო საათებში საქონლის ჩატვირთვა და ტარის გადმოტვირთვა უნდა განხორციელდეს იმ გზებით, რომლებიც არ არის დაკავშირებული მყიდველთათვის განკუთვნილ საევაკუაციო გასასვლელებთან.

9. დაუშვებელია საყოფაცხოვრებო ქიმიის საქონლით, ლაქებით, საღებავებით და სხვა ადვილალეზადი და წვადი სითხეებით ვაჭრობა, რომლებიც თითოეული ერთ ლიტრზე მეტი ტევადობის მინის ტარაშია დაფასოებული, ასევე დაუშვებელია ხანძარსაშიში საქონლით ვაჭრობა გამაფრთხილებელი წარწერიანი ეტიკეტების („ცეცხლსაშიშია“, „არ გააფრქვიოთ ცეცხლთან ახლოს“ და ა.შ.) გარეშე. ხანძარსაშიში საქონლის დაფასოება უნდა განხორციელდეს სპეციალურად მოწყობილ სათავსებში.

10. ნავთისა და სხვა წვადი სითხეების შენახვა და გაყიდვა დასაშვებია მხოლოდ ცალკე მდგომ შენობებში, რომლებიც აგებულია უწყვი მასალებისგან, იატაკის ჩათვლით. ამ შენობებში იატაკის დონე უნდა იყოს მომიჯნავე გეგმარებით ნიშნულზე დაბლა, ისეთი გაანგარიშებით, რომ გამოირიცხოს სითხის განღვრა ავარიის შემთხვევაში. აღნიშნულ შენობებში დაუშვებელია ღუმელით გათბობა.

11. სავაჭრო დარბაზები გამოყოფილი უნდა იყოს ნავთისა და სხვა წვადი სითხეების საცავებისაგან ხანძარსაწინააღმდეგო ტიხრებით. ჭურჭლის (რეზერვუარების, კასრების) მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს 5 მ³.

12. რეზერვუარებიდან სარიგებელ ავზებში წვადი სითხეების მიმწოდებელი მილსადენი უნდა იყოს უძრავად დამაგრებული და ჰქონდეს ვენტილები სარიგებელ ავზთან და ჭურჭელთან. სარიგებელი ავზის ტევადობა არ უნდა აღემატებოდეს 100 ლ-ს. მილსადენები და ჭურჭელი უნდა იყოს დამიწებული არანაკლებ ორ ადგილას. დამიწების საიმედოობა ელექტრული წინააღმდეგობის გაზომვით უნდა შემოწმდეს წელიწადში ერთხელ.

13. ნავთის გასაყიდი დახლი უნდა იყოს გადაკრული ლითონის ფურცლით, რომელიც გამორიცხავს ნაპერწკლის გაჩენას დარტყმის შემთხვევაში.

14. სათავსებში, სადაც ხდება ნავთით ვაჭრობა, შესაფუთი მასალის (ბურბუშელა, ჩალა, ქაღალდი და ა.შ.) შენახვა დაუშვებელია. ნავთისა და სხვა წვადი სითხეების ტარა უნდა იყოს შენახული მხოლოდ სპეციალურ, შემოღობილ მოედნებზე.

15. ავტოცისტერნებიდან ნავთის გაყიდვა უნდა წარმოებდეს უახლოესი შენობებიდან არანაკლებ 15 მ-ის დაშორებით, ადგილის რელიეფის გათვალისწინებით, იმ უბნებზე, რომელთა გეგმარებითი ნიშნულები არ აღემატება მომიჯნავე შენობა-ნაგებობების და ღია საწყობების გეგმარებით ნიშნულებს.

16. საბრძოლო მასალების (დენთი, კაფსულები, დატენილი ვაზნები) და პიროტექნიკური ნაწარმის გაყიდვა დასაშვებია მხოლოდ სპეციალიზებულ მაღაზიებში ან სექციებში. ამასთან ერთად, საბრძოლო მასალებისა და პიროტექნიკური ნაწარმის სექციები უნდა იყოს განლაგებული მაღაზიების ბოლო სართულზე.

17. საბრძოლო მასალები და პიროტექნიკური ნაწარმი უნდა ინახებოდეს ხანძარსაწინააღმდეგო ტიხრებით შემოსაზღვრულ სათავსებში დადგმულ ლითონის კარადებში. ამ ნაწარმის სარდაფებში შენახვა დაუშვებელია.

18. დენთისა და კაფსულების ან დატენილი ვაზნების კარადაში ერთად შენახვა დაუშვებელია.

19. დენთის გაყიდვა დასაშვებია მხოლოდ ქარხნული შეფუთვით. საბრძოლო მასალიანი ყუთების შეფუთვის გახსნა საწყობებში დაუშვებელია.

20. უშუალოდ მაღაზიის შენობებში დასაშვებია არა უმეტეს ერთი ყუთი კვამლიანი დენთის (50 კგ), ერთი ყუთი უკვამლო დენთის (50 კგ) და 15 000 დატენილი ვაზნის შენახვა. დამამზადებელ პუნქტებს უფლება აქვთ შეინახონ 200 კგ დენთი.

მუხლი 18. სტაციონარის მქონე სამკურნალო დაწესებულებები

1. სოფლის ტერიტორიაზე განლაგებულ სამკურნალო დაწესებულებებს უნდა ჰქონდეს მისადგმელი კიბეები, შენობაზე ერთი კიბის გაანგარიშებით.

2. საავადმყოფოების და სხვა დაწესებულებების შენობები, სადაც მუდმივად იმყოფებიან ადამიანები, რომლებსაც არ შეუძლიათ დამოუკიდებლად გადაადგილება, უნდა იყოს უზრუნველყოფილი საკაცებით, ხუთ პაციენტზე (შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირზე) ერთი საკაცის გაანგარიშებით. პალატები მძიმე ავადმყოფებისათვის და ბავშვებისათვის უნდა იყოს განთავსებული ქვედა სართულებზე.

3. საავადმყოფოს პალატებში საწოლებს შორის მანძილი უნდა იყოს არანაკლებ 1,2 მ-ისა, ხოლო ცენტრალური ძირითადი გასასვლელის სიგანე უნდა იყოს აგრეთვე არანაკლებ 1,2 მ. საევაკუაციო გასასვლელები და გამოსასვლელები არ უნდა იყოს ჩახერგილი სკამებით, ტუმბოებით და სხვა ავეჯით.

4. ჟანგბადის მიწოდება პალატებში, როგორც წესი, უნდა ხდებოდეს ცენტრალიზებულად, სამკურნალო დაწესებულებების ტერიტორიაზე ცალკე მდგომი ბალონური დანადგარიდან (თუ ბალონების რაოდენობა არ აღემატება 10-ს) ან ჟანგბადის ცენტრალური პუნქტიდან (თუ ბალონების რაოდენობა 10-ზე მეტია). ჟანგბადის ცენტრალიზებული მიწოდების სისტემის არარსებობისას ჟანგბადის ბალიშების გამოყენების წესი განისაზღვრება დაწესებულების ბრძანებით. დასაშვებია ჟანგბადის ერთბალონიანი რამპის დადგმა შენობის გარე უწყვეტ კედელთან, უწყვეტ კარადაში.

5. აკრძალულია:

ა) პალატებიან კორპუსებში ისეთი სათავსების მოწყობა და გამოყენება, რომლებიც არ არის დაკავშირებული სამკურნალო პროცესთან (გარდა დაპროექტების ნორმებით დადგენილისა);

ბ) დერეფნებში, ჰოლებსა და საევაკუაციო გზებზე საწოლების დადგმა;

გ) პალატებისა და მომსახურე პერსონალის სათავსების ფანჯრებზე რკინის გისოსების ან ჟალუზების დაყენება;

დ) ხის კედლებზე და ჭერზე შპალერის გაკვრა ან მათი შეღებვა ნიტრო ან ზეთოვანი საღებავით;

ე) შენობების მოსაპირკეთებლად ისეთი მასალების გამოყენება, რომლებიც წვის დროს გამოყოფენ ტოქსიკურ ნივთიერებებს;

ვ) სამკურნალო დაწესებულებების შენობებში ჟანგბადის ბალონების დადგმა და შენახვა;

ზ) რეზინის ან პლასტმასის მილების გამოყენება ბალონებიდან საავადმყოფოს პალატებში ჟანგბადის მისაწოდებლად;

თ) გაუმართავი სამკურნალო ელექტრომოწყობილობებით სარგებლობა;

ი) საავადმყოფოს პალატებში ღუმელების საცეცხლე ღიობების მოწყობა;

კ) სამკურნალო დაწესებულებების სარდაფებსა და ცოკოლის სართულზე სახელოსნოების, საწყობების, საკუჭნაოების მოწყობა.

6. მაღულარების, წყლის გამაცხელებლების და ტიტანების დადგმა, სამედიცინო ხელსაწყოების სტერილიზაცია, აგრეთვე პარაფინისა და ოზოკერიტის გაცხელება დასაშვებია მხოლოდ სპეციალურად ამ მიზნებისათვის მოწყობილ სათავსებში. ხელსაწყოების და შუასადებების გამოსახარშად უნდა იყოს გამოყენებული დახურულ სპირალებიანი სტერილიზატორები. ნავთგაზქურების, ნავთქურების და პრიმუსების გამოყენება ამ მიზნებისათვის დაუშვებელია.

7. ლაბორატორიებში, სამკურნალო განყოფილებებში, ექიმების კაბინეტებში დასაშვებია ადვილ-აალებად და წვად სითხეებს მიკუთვნებული მედიკამენტების და რეაქტივების (სპირტი, ეთერი და ა.შ.) შენახვა სპეციალურ ჩასაკეტ ლითონის კარადებში, საერთო რაოდენობით არა უმეტეს 3 კგ-ისა, მათი შეთავსებადობის გათვალისწინებით.

8. დაუშვებელია 25-ზე მეტი პაციენტის და ბავშვის მოთავსება ხის ისეთ შენობებში, რომელთა გათბობა გათვალისწინებულია ღუმელებით.

9. 300კგ-ზე მეტი ტევადობის რენტგენის ფირების არქივსაცავი უნდა იყოს განთავსებული ცალკე მდგომ შენობებში, ხოლო 300კგ-მდე ტევადობისა დასაშვებია განთავსდეს შენობების სათავსებში, რომლებიც გამოყოფილია ხანძარსაწინააღმდეგო კედლებითა და I ტიპის გადახურვებით. მანძილი არქივსაცავებიდან მეზობელ შენობებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 15 მ.

10. არქივსაცავის ერთ სექციაში დასაშვებია არა უმეტეს 500 კგ ფირის შენახვა. ყველა სექციას უნდა ჰქონდეს დამოუკიდებელი გამწოვი ვენტილაცია. კარი სექციიდან უნდა იღებოდეს გარეთ. არქივებში ფანჯრების ფართობის შეფარდება იატაკის ფართობთან უნდა იყოს არანაკლებ 1:8.

11. არქივსაცავების გათბობა უნდა იყოს ცენტრალური. დაუშვებელია მათი ორთქლით გათბობა, ლითონის ღუმელების და ლითონის მილებიანი დროებითი ღუმელების დადგმა, აგრეთვე ელექტროფარების, გამთიშველი მოწყობილობების, ელექტროზარების და საშტეფსელე შეერთებების დაყენება. არასამუშაო საათებში ელექტროგაყვანილობა საცავებში უნდა იყოს გაუდენურებული.

12. სათავსში 4კგ-მდე ფირებისა და რენტგენოგრამების შენახვა დასაშვებია არქივსაცავების გარეთ, ლითონის კარადაში (ყუთში), თუ კარადა მოთავსებულია სათბობი ხელსაწყოებიდან არანაკლებ 1 მ-ის დაშორებით. ამ სათავსებში დაუშვებელია თამბაქოს მოწევა და ნებისმიერი ტიპის გამაცხელებელი ხელსაწყოს გამოყენება.

13. არქივსაცავები უნდა იყოს მოწყობილი ლითონის (ლითონით გადაკრული ხის) ფილმოსტატებით ან კარადებით, რომლებიც დაყოფილია არა უმეტეს 0,5 მ სიღრმის და სიგრძის სექციებად. მანძილი კარადებიდან კედლებამდე, ფანჯრებამდე, ჭერამდე და იატაკამდე უნდა იყოს არანაკლებ 0,5 მ.

თავი III სამრეწველო ობიექტები

მუხლი 19. ზოგადი დებულებანი

1. ტექნოლოგიური პროცესები უნდა ჩატარდეს რეგლამენტების, ტექნიკური ექსპლუატაციის წესებისა და დადგენილი წესით დამტკიცებული სხვა ნორმატიულ-ტექნიკური და საექსპლუატაციო დოკუმენტაციის შესაბამისად, ხოლო აფეთქებახანძარ და ხანძარსაშიში ნივთიერებებისა და მასალების გამოსაყენებლად განკუთვნილი მოწყობილობები უნდა შეესაბამებოდეს საკონსტრუქტორო დოკუმენტაციას.

2. თითოეულ ობიექტზე უნდა იყოს მონაცემები ტექნოლოგიურ პროცესებში გამოსაყენებელი ნივთიერებებისა და მასალების ხანძარსაშიშროების მაჩვენებლების შესახებ. აფეთქებახანძარ და ხანძარსაშიშ ნივთიერებებთან და მასალებთან მუშაობისას დაცული უნდა იქნეს მარკირების და შეფუთვაზე მოცემული გამაფრთხილებელი წარწერების ან თანმხლებ საბუთებში აღნიშნული მოთხოვნები.

3. დაუშვებელია ისეთი ნივთიერებების და მასალების ერთობლივი გამოყენება (თუ ეს არ არის გათვალისწინებული ტექნოლოგიური რეგლამენტით), შენახვა და ტრანსპორტირება, რომლებიც ერთმანეთთან ურთიერთმოქმედებისას იწვევენ აალებას, აფეთქებას ან წარმოქმნიან წვად და ტოქსიკურ აირებს (ნარეკებს).

4. მოწყობილობების გეგმური რემონტი და მათი პროფილაქტიკური დათვალიერება უნდა ჩატარდეს დადგენილ ვადებში და ექსპლუატაციის შესახებ შესაბამისი ტექნიკური დოკუმენტაციით გათვალისწინებული სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესრულებით.

5. გამწოვი მოწყობილობების (კარადების, სამღებროების, საშრობი კამერების და ა.შ.), აპარატებისა და მილსადენების კონსტრუქციამ უნდა უზრუნველყოს ხანძარსაშიში დანალექების დაგროვების თავიდან აცილება და მათი გაწმენდა ხანძარუსაფრთხო ხერხებით. საწმენდი სამუშაოები უნდა ჩატარდეს ტექნოლოგიური რეგლამენტების შესაბამისად და დაფიქსირდეს ჟურნალში.

6. ტექნოლოგიურ დანადგარებზე, მილსადენებზე და სხვა ადგილებში დამონტაჟებული ნაპერწკალსაქრობები, ნაპერწკალსაჭერები, ცეცხლშემჩერებელი, ცეცხლმზლუდი, მტვერ- და ლითონმჭერი და აფეთქებასაწინააღმდეგო მოწყობილობები, სტატიკური ელექტრობისგან დამცავი სისტემები უნდა იყოს მუშა მდგომარეობაში.

7. მოწყობილობების, ნაკეთობების და დეტალების გასარეცხად და ცხიმის გასაცლელად, როგორც წესი, გამოიყენება უწვი ტექნიკური სარეცხი საშუალებები, აგრეთვე ხანძარუსაფრთხო დანადგარები და ხერხები.

8. გაყინული პროდუქტის, ყინულის, კრისტალოჰიდრატული და სხვა საცობების გაღობა მილსადენებში უნდა განხორციელდეს ცხელი წყლით, ორთქლით ან სხვა უსაფრთხო ხერხებით. ამ მიზნებისთვის ღია ცეცხლის გამოყენება დაუშვებელია.

9. რეზერვუარებიდან (ჭურჭლიდან ან ტევადობიდან) ადვილსაღებადი და წვადი სითხეების ნიმუშების აღება და დონის გაზომვა უნდა განხორციელდეს დღის სინათლეზე. დაუშვებელია აღნიშნული ოპერაციების შესრულება ჭექა-ქუხილის, აგრეთვე პროდუქტის დატუმბვის ან ამოტუმბვის დროს. დაუშვებელია ამგვარი სითხეების მიწოდება რეზერვუარებში (ჭურჭლში ან ტევადობაში) „ვარდნილი ნაკადით“. რეზერვუარის შევსებისა და დაცლის სიჩქარე არ უნდა აღემატებოდეს რეზერვუარებზე დაყენებული სასუნთქი სარქველების (სავენტილაციო მილყელების) ჯამურ გამტარუნარიანობას.

10. მტვერშემკრები კამერებისა და ციკლონების ექსპლუატაციისას მათი კარები და ლიუკები უნდა იყოს დახურული. კამერებსა და ციკლონებში მოგროვილი წვადი ნარჩენები დროულად უნდა იქნეს გატანილი.

11. საწარმოო შენობების ტერიტორიაზე განლაგებული საწყობების საცხოვრებლად გამოყენება, აგრეთვე საწყობებში საწარმოო სახელოსნოების განთავსება დაუშვებელია.

12. საწყობებსა და საწარმოო სათავსებში არ უნდა იყოს გაყვანილი სატრანზიტო ელექტროქსელი, აგრეთვე წვადი აირების, ადვილსაღებადი, წვადი სითხეებისა და წვადი მტვრის მილსადენები.

13. ფეთქებადხანძარსაშიშ უბნებზე, საამქროებსა და სათავსებში უნდა იქნეს გამოყენებული მხოლოდ იმ მასალისაგან დამზადებული ინსტრუმენტი, რომელიც არ აჩენს ნაპერწკალს ან აფეთქებაუსაფრთხოა.

14. სათავსებში, სადაც ხდება წვადი მტვრის, ბურბუშელას და ა.შ. გამოყოფა კედლები, ჭერი, იატაკი, კონსტრუქციები და მოწყობილობები სისტემატურად უნდა დასუფთავდეს. დასუფთავების პერიოდულობა დგინდება საწარმოს ბრძანებით. დასუფთავების მეთოდი უნდა გამორიცხავდეს მტვრის ავარდნას და მტვერ-ჰაერის ფეთქებადსაშიში ნარევების წარმოქმნას.

15. ადვილალეზადი, წვადი სითხეებისა და წვადი აირების მიწოდება სამუშაო ადგილებზე უნდა ხორციელდებოდეს ცენტრალიზებულად. დასაშვებია მცირე რაოდენობის ადვილალეზადი და წვადი სითხეების სამუშაო ადგილებზე მიწოდება სპეციალური უსაფრთხო ტარით. ღია ტარის გამოყენება დაუშვებელია.

16. კედლებსა და გადახურვებში ტექნოლოგიური ღიობები უნდა იყოს დაცული ცეცხლშემზღუდი მოწყობილობებით.

17. ნახევარფაბრიკატების ტარის გარეშე ტრანსპორტირებისათვის განკუთვნილი შახტური ამწეების ჩამტვირთავი მოწყობილობები უნდა იყოს აღჭურვილი საფარებით, რომლებიც იხსნება მხოლოდ დატვირთვის დროს.

18. ხანძარსაწინააღმდეგო კარების თვითჩამკეტი მექანიზმები უნდა იყოს გამართული. სამუშაო დღის დამთავრებისთანავე ცეცხლგადაძლევი მოწყობილობები უნდა დაიკეტოს.

19. ხაზებსა და ადსორბერებზე აფეთქების საწინააღმდეგო სარქველების დამცველი მემბრანები მასალის სახისა და სისქის მიხედვით უნდა შეესაბამებოდეს საპროექტო მონაცემებს.

20. აუცილებელია ცეცხლგადაძლევის, აგრეთვე მემბრანიანი სარქველების გამართულობის რეგულარულად შემოწმება და მათი ცეცხლჩამქრობი საცმის გაწმენდა. შემოწმების ვადები უნდა იყოს აღნიშნული საამქროს ინსტრუქციაში.

21. ადსორბერებმა უნდა გამორიცხოთ მათში არსებული აქტივირებული ნახშირის თვითწვა, რისთვისაც ისინი უნდა იყოს შევსებული მხოლოდ სტანდარტული, დადგენილი მარკის აქტივირებული ნახშირით.

22. ჰიდროსისტემებში, სადაც გამოიყენება წვადი სითხეები აუცილებელია დაწესდეს კონტროლი ავზში ზეთის დონეზე და არ დაიშვას სისტემაში ზეთის წნევის პასპორტით გათვალისწინებული მნიშვნელობის გადამეტება. ჰიდროსისტემებიდან ზეთის ჟონვა დაუყოვნებლივ უნდა აღმოიფხვრას.

23. დაუშვებელია ჩარჩოხერხების, მრგვალსახერხი, საფრეზავსახერხი და სხვა ჩარხების და აგრეგატების ექსპლუატაცია:

ა) ხერხების შემოდგომაზე შეხებისას;

ბ) არასაკმარისი ან არათანაბარი კბილგასაყარის და მსხვილი ხიწვების მქონე ხერხების გამოყენებისას;

გ) შესაზეთი და გამაციებელი სისტემების დაზიანებისას;

დ) გამაციებელი და შესაზეთი სისტემების გაუმართაობისას და გამაციებელ სისტემაში პასპორტით გათვალისწინებულზე დაბალი წნევის დროს ჩარჩოხერხების ავტომატური გამორთვის უზრუნველყოფი მოწყობილობების უქონლობისას;

ე) სახერხი ჩარჩოს გადახრისას, ცოციების მოშვებისას და არასწორი მორგებისას;

ვ) საკისრების გაცხელებისას 70°C-ზე ზევით.

24. საჭრელ (საკაფველ) მანქანაში ნედლეულის მიმწოდებელი კონვეიერები უნდა იყოს აღჭურვილი ლითონდამჭერებით, რომლებიც ავტომატურად გამორთავენ კონვეიერებს და იძლევიან ხმოვან სიგნალს ლითონის საგნების მოხვედრის შემთხვევაში.

25. საჭრელი მანქანის ჩასატვირთი ძაბრის გასაწმენდად ლითონის საგნების გამოყენება დაუშვებელია.

26. ტექნოლოგიური ნაფოტი დამუშავებამდე, აგრეთვე ბურბუშელა პრესში შეტანამდე უნდა გატარდეს ლითონდამჭერებში.

27. მერქანბურბუშელის ფილების სახეხი ჩარხების წინ უნდა იყოს დაყენებული ლითონის მადიებლები, რომლებიც აღჭურვილია სიგნალიზაციით და დაბლოკიებულია მიმწოდებელ მოწყობილობებთან.

28. ხის ნარჩენების ბუნკერები და მაფორმირებელი მანქანები აღჭურვილი უნდა იყოს ასპირაციის სისტემით და შევსების შესახებ მაუწყებლებით.

29. ცხელი დაწნევის წნეხისა და ჩამტვირთავ-განმტვირთავი თაროედის ზემოთ უნდა იყოს მოწყობილი გამწოვი ქოლგა, რომელიც არ დაუშვებს სათავსში მტვრისა და გაზის დაგროვებას ფილების დახურვისას (შერწყმისას) და გაღებისას. ქოლგის კონსტრუქციამ არ უნდა შეაფერხოს წნეხისა და თვით ქოლგის მომსახურება და გასუფთავება.

30. დოლური საშრობი, მშრალი ბურბუშელისა და მტვრის ბუნკერები უნდა იყოს აღჭურვილი ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური დანადგარებით და აფეთქებასაწინააღმდეგო მოწყობილობებით.

31. ბურბუშელისა და მტვრისებრ მასალათა ტრანსპორტირების სისტემები უნდა იყოს აღჭურვილი ცეცხლის გავრცელების თავიდან ასაცილებელი საშუალებებით და წაკიდების ლიკვიდაციისათვის საჭირო ლიუკებით.

32. საასპირაციო და პნევმოსატრანსპორტო სისტემებიდან ხისა და სხვა ფეთქებადსაშიში მტვრის მოსაგროვებელი ტევადობები უნდა იყოს აღჭურვილი აფეთქებასაწინააღმდეგო მოწყობილობებით.

33. ფილების თერმული დამუშავების კამერები უნდა გასუფთავდეს აქროლადი ფისის გამონაყოფის, მერქანის პიროლიზის პროდუქტების, მტვრისა და სხვა ნარჩენებისგან არანაკლებ ერთხელ დღე-ღამეში.

34. ხის ბურბუშელის ფილების თერმული დამუშავების კამერები უნდა იყოს აღჭურვილი ფეთქებადსაშიში აირების გამწოვი მილის შიბერის გამღები ავტომატური მოწყობილობით, რომელიც გაიღება 2-3 წთ-ით ყოველ 15 წთ-ში. ფხვიერი ნაწიბურებიანი არასრულად დაწნეხილი ფილების თერმული დამუშავება დაუშვებელია.

35. თერმული დამუშავების შემდეგ (ფილების დაწყობამდე), მათი თვითაალების გამორიცხვის მიზნით, ფილები უნდა გაგრილდეს ღია საბუფრო მოედნებზე.

36. დამუშავების კამერებსა და ზეთის აბაზანებში ტემპერატურა უნდა გაკონტროლდეს ავტომატურად.

37. საწვავ აირებზე მომუშავე საშრობ დოლებს უნდა ჰქონდეთ ნაპერწკალსაჭერები.

38. დაწნეხვის შემდეგ ხის ფენოვანი პლასტიკების დაჭრა დასაშვებია ტექნოლოგიური რეგლამენტით დადგენილი დროის გავლის შემდეგ.

39. სამუშაოს დამთავრების შემდეგ საჟღენთი და გამაციებელი წვადსითხეებიანი აბაზანები უნდა დაიხუროს ხუფებით.

40. საჟღენთ, საწრობ და წვად სითხეებიან სხვა აბაზანებს უნდა ჰქონდეთ შენობის გარეთ, მიწის ქვეშ განთავსებული ტევადობები, ავარიული ჩამოსასხამი მოწყობილობებით. თითოეულ აბაზანას უნდა ჰქონდეს წვადი აირების ადგილობრივი გამწოვი.

41. პერიოდული მოქმედების საშრობი კამერები და კალორიფერები ყოველი ჩატვირთვის წინ უნდა გასუფთავდეს ნაგვისა და მტვრისაგან.

42. ორთქლსაჰერო და გაზის კამერების მომდენ და გამწოვ არხებზე უნდა იყოს მოწყობილი სპეციალური ფარსაკეტები (შიბერები), რომლებიც დაიკეტება ხანძრის გაჩენისთანავე.

43. გაზით საშრობი კამერები უნდა იყოს აღჭურვილი მოწყობილობებით, რომლებიც ავტომატურად შეწყვეტენ საწვავი აირების მიწოდებას ვენტილაციის გაჩერების შემთხვევაში. გაზით საშრობ კამერებს უნდა ჰქონდეთ ნაპერწკალსაჭერები კამერებში ნაპერწკლის მოხვედრის ასაცილებლად.

44. ალიბჭეების, აირით საშრობი მოწყობილობის ნაპერწკალსაჭერების ტექნიკური მდგომარეობა რეგულარულად უნდა შემოწმდეს. საშრობი მოწყობილობის ექსპლუატაცია ნაპერწკალსაჭერის გარეშე ან ალიბჭეების ზედაპირის ბზარით დაუშვებელია.

45. მყარ და თხევად საწვავზე მომუშავე გაზის საშრობი კამერების საცეცხლე მოწყობილობები უნდა გაიწმინდოს მურისაგან არანაკლებ ორჯერ თვეში.

46. საცეცხლე-საშრობი განყოფილება დაკომპლექტებული უნდა იყოს საშრობი აგენტის ტემპერატურის კონტროლის გამართული ხელსაწყოებით.

47. რბილი ხის ბოჭკოს ფილების საშრობი კამერები უნდა დასუფთავდეს ხის ნარჩენებისგან არანაკლებ ერთხელ დღე-ღამეში. კონვეიერის 10 წთ-ზე მეტი დროით გაჩერებისას, საშრობი კამერის გახურება უნდა შეწყდეს.

48. საშრობი კამერები უნდა იყოს აღჭურვილი მოწყობილობებით, რომლებიც კამერაში ცეცხლის გაჩენისას გამორთავენ კალორიფერების ვენტილატორებს და ჩართავენ ხანძრის ჩაქრობის სტაციონარულ საშუალებებს.

49. ნახევარფაბრიკატების, შეღებილი მზა ნაწარმის და ნედლეულის საშრობი კამერები (სათავსები, კარადები), უნდა იყოს აღჭურვილი ტემპერატურის დაშვებულზე ზევით მომატების შემთხვევაში გაცხელების გამომრთველი ავტომატიკით.

50. მაღალი სიხშირის დენის საშრობებში მერქნის შტაბელებად დაწყობამდე უნდა გამოირიცხოს მასში ლითონის საგნების მოხვედრა. დაუშვებელია საშრობ კამერებში ადამიანთა ყოფნა და სპეცტანსაცმლის გაშრობა.

მუხლი 20. ენერგეტიკის ობიექტები

1. საკონტროლო-საზომი ხელსაწყოების და მართვის მოწყობილობების სათავსები უნდა იყოს გამოყოფილი აირმარეგულირებელი პუნქტებიდან და აირმარეგულირებელი დანადგარებიდან აირშეუღწევი კედლებით, რომლებშიც არ შეიძლება იყოს გამჭოლი ხვრელები და ნაპრალები. კედელში

კომუნიკაციების გატარება დასაშვებია მხოლოდ სპეციალური მოწყობილობების (ჩოხალების) გამოყენებით.

2. აირსაშიში სამუშაოები უნდა ჩატარდეს უსაფრთხოების წესების შესაბამისად. მომსახურე ბრიგადის წევრები სამუშაოდ დაიშვებიან მხოლოდ სახანძრო უსაფრთხოების შესახებ ინსტრუქტაჟის გავლის შემდეგ.

3. აირმარეგულირებელი პუნქტის (აირმარეგულირებელი დანადგარის) სავენტილაციო სისტემის მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში უნდა იყოს მიღებული ზომები სათავსში აირის ფეთქებადსაშიში კონცენტრაციის გამოსარიცხად. დაუშვებელია მოწყობილობების და აირსადენების შეკეთება ან მონტაჟი სათავსში, გაუმართავი ვენტილაციის პირობებში.

4. დაუშვებელია 45°C-ზე დაბალი აფეთქების ტემპერატურის თხევადი საწვავის გამოყენება. ელექტროსადგურებში ასეთი საწვავის მიღების შემთხვევაში მისი ჩამოსხმა დაუშვებელია.

5. ზეთის გასუფთავებისას უნდა იყოს დაწესებული მუდმივი კონტროლი წნევაზე, ტემპერატურასა და ზეთგამაცხელებლებში ზეთის უწყვეტ მიწოდებაზე.

6. საწვავის დაყრის კვანძებზე უზრუნველყოფილი უნდა იყოს ასპირაციული ან მტვრის ჩამხშობი დანადგარების ნორმალური მუშაობა წვრილადგაფრქვეული წყლის, ჰაერმექანიკური ქაფის ან წყლის ორთქლის გამოყენებით.

7. საწვავის მიწოდებისას უნდა მუშაობდეს საწვავმიწოდებლის ტრაქტზე მოთავსებული გაუმტვერულების ყველა საშუალება, აგრეთვე საწვავიდან ლითონის, ნაფოტების და სხვა უცხო საგნების დამჭერი მოწყობილობა.

8. მტვრის დაგროვების თავიდან აცილების მიზნით საწვავმიწოდებლის ტრაქტი რეგულარულად უნდა შემოწმდეს და დროულად ჩაუტარდეს მიმდინარე რემონტი და ტექნიკური მომსახურება. კონვეიერების გალერეის კედლები უნდა იყოს მოპირკეთებული გლუვი ფილებით ან შეღებილი ღია ფერის წყალგამძლე საღებავით.

9. საწვავმიწოდებლის ტრაქტის სათავსებში უნდა იყოს დაცული სისუფთავე, რეგულარულად გაიწმინდოს მტვრისგან, მყარი საწვავის ტიპის, მისი ჟანგვისადმი მიდრეკილების და სათავსის დამტვერიანებიდან გამომდინარე, ჰიდროგარეცხვით ან მექანიზებული საშუალებით. საჭიროების შემთხვევაში ხელით წმენდა დასაშვებია მხოლოდ დანამვის შემდეგ.

10. საწვავმიწოდებლის ტრაქტში გამავალ საკაბელო ტრასებზე მტვერის დაგროვების შესამცირებლად კაბელები ერთმანეთისგან უნდა იყოს დაცილებული.

11. საკონვეიერო ლენტები უნდა ჩაიტვირთოს ისე, რომ კონვეიერის მოძრაობისას მყარი საწვავი არ გაიფანტოს. გაფანტული საწვავი უნდა იქნეს აღებული სამუშაო ცვლის განმავლობაში. დაუშვებელია საწვავის დაგროვება კონვეიერის ლენტების ქვეშ.

12. საწვავით დატვირთული კონვეიერების გაჩერება დაუშვებელია, გარდა ავარიული სიტუაციისა. ავარიული გაჩერების შემთხვევაში საკონვეიერო ლენტები უნდა იყოს გათავისუფლებული (დაცლილი) საწვავისგან უმოკლეს ვადებში.

13. ელექტროსადგურების გადასვლისას მაზუთის ან აირის ხანგრძლივ წვაზე და შესაბამისი მოწყობილობების კაპიტალური რემონტის ჩატარებამდე დაუშვებელია საწვავის ბუნკერები უნდა დაიცალოს.

14. კონვეიერებზე სავულკანიზაციო სამუშაოების ჩატარებამდე ლენტის არანაკლებ 10 მ-ის მონაკვეთი უნდა გასუფთავდეს მტვრისაგან (საჭიროების შემთხვევაში უნდა ჩატარდეს ჰიდროგაწმენდა), შემოიღოს უწვი ფარებით და უზრუნველყოფილი იქნეს ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით.

15. დახურული გამანაწილებელი მოწყობილობების სათავსებსა და დერეფნებში დაუშვებელია საკუჭნაოების მოწყობა, აგრეთვე ელექტროტექნიკური მოწყობილობის, სათადარიგო ნაწილების, წვადითხეებიანი ჭურჭლის და სხვადასხვა სახის გაზის ბალონების შენახვა.

16. საკაბელო ნაგებობების ყოველ 60 მ-ზე უნდა იყოს დაყენებული უახლოესი გასასვლელის მაჩვენებლები. სექციების ტიხრების კარებზე უნდა იყოს გამოკრული მოძრაობის მაჩვენებლები (სქემა) უახლოეს გასასვლელამდე. საკაბელო ნაგებობების გასასვლელ ლიუკებთან მოწყობილი კიბეები არ უნდა აფერხებდეს გვირაბებში (სართულებზე) გასვლას.

17. დაუშვებელია შენობის შიგნით ჯავშნიანი კაბელების გაყვანა წვადი ჯუთის საფარის მოუხსნელად.

18. საკაბელო ნაგებობების სექციების ტიხრების კარები უნდა იყოს თვითჩამკეტი, იღებოდეს უახლოესი გასასვლელის მიმართულებით და იკეტებოდეს მჭიდროდ. საკაბელო ნაგებობების ექსპლუატაციისას აღნიშნული კარები უნდა იყოს დაკეტილი.

19. საკაბელო სათავსების ვენტილაციის მიზნით, დასაშვებია კარების ღია მდგომარეობაში დაფიქსირება, ამასთან ერთად ისინი ავტომატურად უნდა იკეტებოდეს სახანძრო სიგნალიზაციის იმპულსით. კარების თვითჩამკეტი მოწყობილობები უნდა იყოს ტექნიკურად გამართული.

20. ლითონის ყუთებში საკაბელო ხაზები უნდა შემჭიდროვდეს უწყვი მასალებით და განცალკევდეს არანაკლებ 0,75 სთ-ის ცეცხლმედეგობის ტიხრებით, შემდეგ ადგილებში:

ა) სხვა საკაბელო ნაგებობებში შეყვანისას;

ბ) საკაბელო ყუთების ჰორიზონტალური მონაკვეთების ყოველ 30 მ-ზე, აგრეთვე კაბელების ძირითადი ნაკადების სხვა ყუთებში განშტოებისას;

გ) საკაბელო ყუთების ვერტიკალური მონაკვეთების ყოველ 20 მ-ზე.

21. საკაბელო ხაზების გადახურვებში გაყვანისას ასეთივე ცეცხლმედეგი შემჭიდროება დამატებით უნდა მოეწყოს გადახურვის ყოველ ნიშნულზე. ლითონის ყუთებში გატარებული საკაბელო ხაზების შემჭიდროების ადგილები ყუთების გარე კედლებზე უნდა აღინიშნოს წითელი ზოლებით. საჭიროების შემთხვევაში უკეთდება განმარტებითი წარწერები.

22. რეკონსტრუქციის ან შეკეთების დროს წვადი პოლიეთილენის იზოლაციის მქონე კაბელების გამოყენება დაუშვებელია.

23. კაბელების ლითონის გარსი და ლითონის ზედაპირი უნდა იყოს დაცული უწყვი ანტიკოროზიული საფარებით.

24. ზეთავსებული კაბელების მკვებავი მოწყობილობების სათავსებში დაუშვებელია იმ წვადი და სხვა მასალების შენახვა, რომლებიც არ ეკუთვნიან მოცემულ მოწყობილობას.

25. გამანაწილებელ მოწყობილობებსა და სხვა სათავსებში საკაბელო არხები და ორმაგი იატაკები უნდა გადაიფაროს ასახდელი უწყვი ფილებით. მართვის ფარების პარკეტის იატაკიან სათავსებში ხის ფარები ქვევიდან უნდა შემოიჭედოს ლითონის ფურცლებით ან სხვა ცეცხლდამცავი მასალით. ასახდელ უწყვი ფილებს და მთლიან ფარებს უნდა ჰქონდეს ხელით სწრაფად ასახდელი მოწყობილობა.

26. რეკონსტრუქციისა და შეკეთებისას საკაბელო ნაგებობებში სატრანზიტო კომუნიკაციისა და სალტესადენების გაყვანა დაუშვებელია.

27. ტრანსფორმატორებისა და რეაქტორების ქვეშ მდებარე ზეთმიმღები მოწყობილობა, ზეთსარინები (ან სპეციალური დრენაჟები) უნდა იყოს გამართული, ავარიის შემთხვევაში ზეთის დაღვრის და საკაბელო არხებში და სხვა ნაგებობებში მისი მოხვედრის გამორიცხვის მიზნით.

28. ზეთმიმღების გვერდითი შემოდგომის შიგნით ხრემის ყრილი უნდა იყოს სუფთა და არანაკლებ ერთხელ წელიწადში გაირეცხოს. ხრემის ყრილი დაბინძურების (მტვერით, სილით და სხვ.) ან გაზეთიანების შემთხვევაში უნდა გაირეცხოს როგორც წესი გაზაფხულსა და შემოდგომაზე. ხრეში უნდა გამოიცვალოს მასზე ნავთობპროდუქტების 3 მმ-ზე მეტი სისქის მყარი დანალექების, მცენარეების გაჩენის ან გარეცხვის შეუძლებლობის შემთხვევაში.

29. ტრანსფორმატორების და ზეთიანი რეაქტორების ზეთმიმღებების შემოსაღობად საკაბელო არხების კედლების გამოყენება დაუშვებელია.

30. მოძრავი სახანძრო ტექნიკის განთავსების ადგილებზე უნდა იყოს მოწყობილი დამიწება და შესაბამისად აღნიშნული. ეს ადგილები უნდა განისაზღვროს ენერგეტიკის ობიექტების სპეციალისტების მიერ სახანძრო დაცვის წარმომადგენლებთან ერთად.

მუხლი 21. პოლიგრაფიული მრეწველობა

1. მაგიდები და კარადები ასოთასაწყობ განყოფილებებში უნდა იყოს დაფარული ფურცლოვანი უჟანგავი ან მოთუთიებული ფოლადით ან თერმომედეგი პლასტმასით.

2. მჭიდები, მატრიცები და სოლები უნდა გაიწმინდოს ადვილალეზადი და წვადი სითხეებით იზოლირებულ, შესაბამისი ვენტილაციით მოწყობილ სათავსში. ცალკეულ შემთხვევებში გაწმენდა დასაშვებია უშუალოდ ლინოტიპის განყოფილებაში დადგმულ სპეციალურ უწყვი კარადაში, რომელშიც მოწყობილია სავენტილაციო გამწოვები.

3. აკრძალულია:

ა) ჩამოსასხმელი მანქანების ლითონმიწოდებელზე ნამიანი ზოდების ჩამოკიდება;

ბ) ჩამოსასხმელი ქვაბის დატვირთვა ასაწყობი მასალებით, რომლებიც დასვრილია საღებავებით და წვადი ნივთიერებებით;

გ) წვადი სარეცხი მასალების და ზეთიანი საზეთურების დატოვება ასაწყობ მანქანებზე ან მათთან ახლოს შენახვა;

დ) წვადი სითხეებით გაჟღენთილი სპეცტანსაცმლით ჩამოსასხმელ აპარატებთან მისვლა და მანქანაზე მუშაობა;

- ე) ანაწყოებისა და ფორმების გასარეცხად ბენზინის, ბენზოლის, აცეტონისა და სკიპიდარის გამოყენება.
4. ჰარტსადნობ განყოფილებებში იატაკი უნდა იყოს უწყვი ცეცხლმედეგი მასალების.
5. სამატრიცო მასალების (ვინიპლასტი, ცვილის მასა, ტყვია) დასველება ბენზინ-კაუჩუკის ხსნარით და საფილტრავი მუყაოს გაჟღენთვა ბაკელიტის ლაქით უნდა განხორციელდეს ქვედა და ზედა გამწოვებიან უწყ კარადაში ან სპეციალურ უწყ მაგიდებზე, რომლებიც აღჭურვილია გვერდული გამწოვებით.
6. ცვილის მასის გაცხელებისას ტემპერატურა თერმოსტატში არ უნდა აღემატებოდეს 80°C.
7. სამატრიცო მასალის გრაფიტირება უნდა წარმოებდეს სპეციალურ დახურულ აპარატში, ჩართული გამწოვი ვენტილაციის პირობებში.
8. დაუშვებელია წნეხის ან გამაცხელებელი მოწყობილობის ტრალერზე სამატრიცო მასალის დასველება ბენზინ-კაუჩუკის ხსნარით ან გრაფიტირება ღია წესით, აგრეთვე მისი გაშრობა გამთბობი და გამახურებელი ხელსაწყოებით.
9. ფოტოფირების მონაჭრები უნდა შეგროვდეს მჭიდროდ ჩამკეტ ხუფებიან უწყ ყუთებში.
10. გასამუდგენებელი მოწყობილობების მქონე ფოტოლაბორატორიებსა და სათავსებში სამუშაოს დამთავრებისთანავე გამუდგენებული ფირები უნდა ჩაბარდეს არქივს შესანახად. დასაშვებია 10 კგ-დე რაოდენობის ფირის შენახვა უწყ კარადაში.
11. სამონტაჟო და რეტუშირების პულტის მაგიდის ფარები უნდა იქნას ორმაგად შემინული. დაუშვებელია მუშაობა სამონტაჟო მაგიდებზე გატეხილი მქრქალი მინით და მისი შეცვლა ქაღალდის განმზღველიანი ჩვეულებრივი გამჭვირვალე მინით.

მუხლი 22. ასანთის წარმოება

1. ასანთის წარმოებისას ღერებისა და კოლოფების საშრობი აპარატები უნდა იყოს აღჭურვილი შრობის ტემპერატურული რეჟიმის საკონტროლო ხელსაწყოებით. შრობის ტემპერატურის 110°C-ზე ზევით გადამეტება დაუშვებელია.
2. ღერების სახეხი აპარატები უნდა იყოს აღჭურვილი მტვერმოსაცილებელი სისტემით.
3. მოწყობილობა და მექანიზმები, აგრეთვე სათავსების იატაკი და კედლები აუცილებელად უნდა გასუფთავდეს და გაიწმინდოს წყლით მათზე ამნთები მასის და პარაფინის მოხვედრის შემთხვევაში.
4. ავტომატური საამქროს იატაკი უნდა დასუფთავდეს და გაირეცხოს არანაკლებ ორჯერ ცვლაში. საკანალიზაციო ჭას უნდა ჰქონდეს სალექარი, რომელიც აუცილებელია გაიწმინდოს საამქროს იატაკის ყოველი გასუფთავებისა და გარეცხვის შემდეგ.
5. ავტომატში მოთავსებული ამნთები მასის მარაგი არ უნდა აღემატებოდეს ერთი ჩასხმისთვის საჭირო რაოდენობას.
6. ჩასაწობ გობში ასანთის ღერებიდან ჩამოცვნილი მასა უნდა გასუფთავდეს ფერადი ლითონის ბადისებრი ნიჩბით.
7. ასანთის ავტომატის გაჩერება დასვენების დღეებში, პროფილაქტიკურ რემონტზე ან ავარიის აღმოფხვრისთვის დასაშვებია მხოლოდ მასში ასანთის უქონლობისას. ავტომატის ხანმოკლე გაჩერებისას ჩასაწობი ფილა უნდა იყოს ჩაშვებული ჩასაწობ გობში.
8. დაუშვებელია ამნთები მასის ტრანსპორტირება მზა პროდუქციის შენახვის ადგილების და წაცხების განყოფილებების გავლით, აგრეთვე საშრობი მოწყობილობების ახლოს, ხოლო ფოსფორის მასისა – საავტომატო საამქროსა და გაფანტული ასანთის ღერების სათავსებში.
9. საფქვაკი განყოფილების იატაკი აუცილებელია მუდმივად დაინამოს. ამნთები და ფოსფორის მასის დამამზადებელ საამქროში ცვლის მოთხოვნილებაზე ზევით მასალათა მარაგის შენახვა დაუშვებელია. მარაგის საცავები უნდა იყოს დაკეტილი.
10. მასის დამზადებისათვის და შენახვისათვის 50 კგ-ზე მეტი ტევადობის ჭურჭლის გამოყენება დაუშვებელია. ჭურჭელი უნდა იყოს დამზადებული ფერადი ლითონისაგან და ჰქონდეს სახელური მისი გადაადგილებისათვის.
11. დაზნეული ბერტოლეს მარილი დაუყოვნებლივ უნდა მოთავსდეს სპეციალურ წყლიან ჭურჭელში.
12. ბურთულებიან წისქვილში ბერტოლეს მარილისა და გოგირდის მშრალი სახით დაფქვა დაუშვებელია.
13. ფოსფორისა და ამნთები მასის ასანთის ღერებით, ასანთებით და სხვადასხვა ნარჩენებით დანაგვიანება დაუშვებელია.

14. ასანთის მასებისათვის ქიმიკატების ნაწილ-ნაწილ აწონვა უნდა განხორციელდეს გამწოვი ვენტილაციით აღჭურვილ სპეციალურ კარადებში.

15. ასანთის მასის დამამზადებელ და საავტომატო საამქროს მომუშავეთა სპეცტანსაცმელი უნდა იყოს გაჟღენთილი ცეცხლდამცავი შედგენილობით. გარეცხვის შემდეგ ცეცხლდამცავი შედგენილობით გაუჟღენთავი სპეცტანსაცმლის გამოყენება დაუშვებელია.

16. გაფანტული ასანთის ღერების შემკვებ სათავსებში და თითოეულ ავტომატთან კასეტებში ჩაწყობილი ასანთის მარაგი არ უნდა აღემატებოდეს 10 პატარა ან 5 დიდ კასეტას.

17. ასანთის მარაგი კოლოფის გამცხებ მანქანებთან არ უნდა აღემატებოდეს 3 პატარა კასეტას.

18. ასანთებიანი კასეტები უნდა ინახებოდეს თაროებზე და დაეწყოს არა უმეტეს ორ რიგად სიმაღლეში, მათ შორის მოთავსებული ფერადი ლითონის შუასადებებით.

19. კასეტებით შევსებულ თაროებს შორის მანძილი უნდა იყოს არანაკლებ 2 მ.

20. საამქროში 10 პატარაზე ან 5 დიდზე მეტი ასანთებიანი კასეტების ერთ ადგილას შენახვა არ დაიშვება.

21. მზა ასანთის მარაგი, კოლოფის შემღებავი და საფუთავი მანქანების ზონაში არ უნდა აღემატებოდეს 20 ყუთს ერთ მანქანაზე.

22. მზა პროდუქციის რაოდენობა შუალედური შენახვის უბანზე არ უნდა აღემატებოდეს ცვლის განმავლობაში ერთი ავტომატის გამომუშავენას.

23. ასანთის მასის ნარჩენების შეგროვების, ტრანსპორტირებისა და განადგურებისთვის წარმოებაში უნდა იყოს შემუშავებული და დამტკიცებული შესაბამისი ინსტრუქცია.

24. ასანთის მასის ნარჩენები და ხის ტარა უნდა დაიწვას წარმოების ტერიტორიის გარეთ სპეციალურად მოწყობილ მოედნებზე.

25. ასანთის მასის ნარჩენებისა და ხის ტარის დასაწვავი მოედნები უნდა იყოს შემოღობილი და ჰქონდეს მყარი საფარი.

26. დაწვის ადგილზე უნდა იყოს მიტანილი წყალში განზავებული ასანთის მასის ნარჩენები. ნარჩენების დაწვა აუცილებელად უნდა მოხდეს მიტანისთანავე.

თავი IV

სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ობიექტები

მუხლი 23. ძირითადი წარმოების ობიექტები

1. მეცხოველეობის და მეფრინველეობის ფერმების შენობებში საკვების დასამზადებლად (ვაკუუმ-ტუმბოებისა და თბოგენერატორების გამოყენებით, ცეცხლზე შეთბობით) განკუთვნილი სათავსების, აგრეთვე მიშენებული ან ჩაშენებული უბეში საკვების მარაგის სათავსების კედლები და გადახურვები უნდა იყოს ხანძარსაწინააღმდეგო. აღნიშნულ სათავსებს გამოსასვლელები უნდა ჰქონდეთ უშუალოდ გარეთ.

2. ცხოველებისა და ფრინველისათვის განკუთვნილ სათავსებში დაუშვებელია სახელოსნოების, საწყობების, აგრეთვე ავტოტრანსპორტის, ტრაქტორების, სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის სადგომის მოწყობა და სხვა რაიმე სამუშაოს წარმოება, რომელიც არ არის დაკავშირებული ფერმების მომსახურებასთან. ამ სათავსებში დაუშვებელია ტრაქტორების, ავტომანქანების და სასოფლო-სამეურნეო მანქანების შესვლა ნაპერწკალსაქრობი მოწყობილობის გარეშე.

3. სარძევე-სასაქონლო ფერმებში (კომპლექსებში) 20 და მეტი რაოდენობის პირუტყვის არსებობისას საჭიროა ჯგუფური დაბმის ხერხის გამოყენება.

4. ფერმების სხვენის სათავსებში უბეში საკვების შენახვის შემთხვევაში გათვალისწინებული უნდა იყოს:

ა) უწყვი მასალის სახურავის მოწყობა;

ბ) სხვენის ხის გადახურვის და წვადი მათბუნებლის ცეცხლისაგან დაცვა სხვენის სათავსების მხრიდან 3 სმ სისქის თიხის საგლესით (ან ტოლფასი ცეცხლდამცავით) ან უწყვი მათბუნებელი;

გ) სხვენში ელექტროგაყვანილობის დაცვა მექანიკური დაზიანებებისაგან;

დ) კვამლსადენების შემოღობვა პერიმეტრის გასწვრივ 1 მ-ის დაშორებით.

5. ელექტრობრუდერების მოწყობის და ექსპლუატაციისას უნდა იყოს დაცული შემდეგი მოთხოვნები:

ა) მანძილი თბოგამაცხელებელი ელემენტებიდან საგებლამდე და წვად საგნებამდე უნდა იყოს ვერტიკალურად არანაკლებ 80 სმ და ჰორიზონტალურად – არანაკლებ 25 სმ;

ბ) გამაცხელებელი ელემენტები უნდა იყოს ქარხნული წარმოების და მოწყობილი ისე, რომ გამოირიცხოს გავრვარებული ნაწილაკების ამოცვენა. ღია გამაცხელებელი ელემენტების გამოყენება დაუშვებელია;

გ) ელექტროენერგიით უზრუნველყოფა უნდა ხორციელდებოდეს დამოუკიდებელი ხაზებით გამანაწილებელი ფარიდან. თითოეულ ბრუდერს უნდა ჰქონდეს დამოუკიდებელი ამომრთველი;

დ) გამანაწილებელ ფარს უნდა ჰქონდეს გამთიშველი მთელი ელექტროქსელის გაუდენურებისთვის, აგრეთვე მოკლე ჩართვისაგან, გადატვირთვისაგან და ა.შ. დამცავი მოწყობილობები;

ე) ბრუდერის ქვეშ ტემპერატურული რეჟიმის შენარჩუნება უნდა ხდებოდეს ავტომატურად.

6. მოძრავი ულტრაიისფერი დანადგარები და მათი ელექტრომოწყობილობა უნდა იყოს დაცელებული წვადი მასალებისგან არანაკლებ 1 მ-ით.

7. ელექტრობრუდერებთან და ულტრაიისფერ დანადგარებთან სადენები უნდა იყოს გაყვანილი იატაკის დონიდან არანაკლებ 2,5 მ-ზე და დაცელებული წვადი კონსტრუქციებიდან 10 სმ-ით.

8. საკრეჭი აგრეგატის ბენზინის ძრავა აუცილებლად უნდა იყოს დადგმული ბალახისა და ნაგვისაგან გასუფთავებულ მოედანზე შენობებიდან 15 მ-ის დაშორებით. საწვავ-საპოხი მარაგი უნდა ინახებოდეს დახურულ ლითონის ტარაში საკრეჭი პუნქტიდან და შენობებიდან 20 მ-ის დაშორებით.

9. საკრეჭ პუნქტში დაუშვებელია ცვლის გამომუშავებაზე მეტი რაოდენობის მატყლის დაგროვება და მატყლიანი ბარდანებით გამოსავლელების ჩახერგვა.

10. მეცხოველეობის და მეფრინველეობის სათავსები, მათში საქონლისა და ფრინველის ყოფნისას, ღამის საათებში უნდა იყოს დარაჯების და მესაქონლეების მეთვალყურეობის ქვეშ.

11. ამიაკის გვარჯილა უნდა ინახებოდეს დამოუკიდებელ, I და II ხარისხის ცეცხლმედეგობის, უსხვენო, უწვ იატაკიან, ერთსართულიან შენობებში. გამონაკლის შემთხვევაში დასაშვებია გვარჯილის შენახვა სასოფლო-სამეურნეო საწარმოს მინერალური სასუქის (თუ საწყობის შენობა I და II ხარისხის ცეცხლმედეგობისაა) საერთო საწყობის ან სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში. ძლიერმოქმედი დამჟანგველები (მაგნიუმის და კალციუმის ქლორატები, წყალბადის ზეჟანგი და ა.შ.) უნდა იყოს შენახული I, II და III ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობების განცალკევებულ ნაკვეთურებში.

12. საველე პირობებში ნავთობპროდუქტების შენახვა და ჩასხმა უნდა ხორციელდებოდეს ხმელი ბალახისაგან, წვადი ნაგვისაგან გასუფთავებულ სპეციალურ მოედნებზე, პერიმეტრზე არანაკლებ 4 მ სიგანის მოხსული ზოლით ან სახნავებზე – კალოდან, თივისა და ჩალის ზვინებიდან, ხორბლის მასივებიდან 100 მ და ნაგებობებიდან არანაკლებ 50 მ-ის დაშორებით.

მუხლი 24. სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის გადამუშავება

1. მუშაობის დაწყებამდე მარცვალსაწმენდი და სალენი მანქანები უნდა იყოს დარეგულირებული საჭაერო რეჟიმზე საასპირაციო არხებში, რაც უზრუნველყოფს მარცვლის ხარისხიან აეროდინამიკურ გასუფთავებას და გამორიცხავს მტვერის გამოყოფას სათავსებში. ფეთქებაგანმმუხტველები უნდა იყოს გამართული.

2. ციცხვებიანი ელევატორები 50 ტ/სთ მეტი წარმადობით უნდა იყოს აღჭურვილი ავტომატური სამუხრუჭე მოწყობილობებით, რომლებიც გაჩერების დროს დაიცავს ლენტს უკუსვლისაგან. დაუშვებელია ხის და სხვა წვადი მასალების გამოყენება ციცხვებიანი ელევატორების და ცალკეული ნაწილების მოსაწყობად.

3. გაუწმენდავი მარცვლებისათვის ხორბლის კონვეიერი უნდა იყოს მოწყობილი მსხვილი მინარევების დამჭერი გისოსებითა და დამცველი სარქველებით, რომლებიც იხსნება დაგროვილი პროდუქტის სიმძიმით. გისოსების გაწმენდის პერიოდულობას ადგენს ობიექტის ხელმძღვანელი. ყველა სოლღვედური გადამცემის ღვედების დაჭიმულობა უნდა იყოს თანაბარი. დაუშვებელია მუშაობა სოლისებრი ღვედების არასრული კომპლექტით ან ისეთი პროფილიანი ღვედების გამოყენება, რომლებიც არ შეესაბამება შკივის ღარს. სოლისებრი ღვედების შეცვლა უნდა განხორციელდეს შესაბამისი სრული კომპლექტით.

მუხლი 25. მარცვლეულის აღება და საკვების დამზადება

1. მოსავლის აღებამდე მასში მონაწილე ყველა პირმა უნდა გაიაროს ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟი, ხოლო მოსავლის ამღები აგრეგატები და ავტომობილები უნდა იყოს აღჭურვილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით (ყველა ტიპის კომბაინები და ტრაქტორები – ორი ცეცხლსაქრობით, ორი ხიშტა ნიჩაბით და ორი ცოცხით), გამართული ნაპერწკალსაქრობებით და კვების, ანთების და სახეთი სისტემებით.

2. თავთავიანი კულტურების დათესვა რკინიგზისა და გზატკეცილების გასხვისების ზოლებში დაუშვებელია. ამ ზოლებში მოთიბული ბალახის ბულულები თავთავიანი კულტურების მასივებიდან დაცილებული უნდა იყოს არანაკლებ 30 მ-ით.

3. დამწიფებამდე, პურის ყანები უნდა იყოს მოთიბული და მოხნული არანაკლებ 4 მ სიგანის ზოლით ტყისა და ტორფის მასივების, საველე ზოლის, საავტომობილო და სარკინიგზო გზების მომიჯნავე ადგილებში.

4. მარცვლეულის აღება უნდა დაიწყოს პურის მასივების არა უმეტეს 50 ჰა ფართობის ნაკვეთებად დანაწილებით. ნაკვეთებს შორის უნდა იყოს არანაკლებ 8 მ-ის ლესურები. ლესურებიდან მოთიბული ხორბალი უნდა იყოს დაუყოვნებლივ აღებული. ლესურებში უნდა იყოს არანაკლებ 4 მ სიგანის ხნული.

5. დროებითი საველე ბანაკები უნდა იყოს დაშორებული პურის მასივებიდან, კალოებიდან და ა.შ არანაკლებ 100 მ-ით.

6. მოსავლის აღების დროს 25 ჰა-ზე მეტი ფართობის პურის მასივებთან უნდა იდგეს ტრაქტორი და გუთანის ხანძრის შემთხვევისათვის.

7. ნამკალის, ნამწვერალი ნარჩენების დაწვა და კოცონების დანთება მინდორში დაუშვებელია.

8. მარცვლეულის კალოები უნდა განლაგდეს შენობა-ნაგებობებიდან არანაკლებ 50 მ, ხოლო პურის მასივებიდან - 100 მ-ის დაშორებით.

9. მარცვლეულის აღების და საკვების დამზადების პერიოდში აკრძალულია:

ა) ტრაქტორების, თვითმავალი ძარის და ავტომობილების მუშაობა კაპოტის გარეშე ან ღია კაპოტით;

ბ) ძრავების რადიატორებში მტვრის ამოსაწვავად სარჩილი ლამპის გამოყენება;

გ) ღამის საათებში ავტომანქანების გამართვა საველე პირობებში.

10. მოსავლის ამღები მანქანების ძრავების რადიატორები, ბიტერების, ჩალის სატენების, ტრანსპორტიორების და ამკრებების ლილვები, კონვეიერი და სხვა კვანძები დროულად უნდა გასუფთავდეს მტვრის, ჩალისა და მარცვლისაგან.

მუხლი 26. ვიტამინიანი ბალახის ფქვილის დამზადება და შენახვა

1. ბალახის ფქვილის დამამზადებელი აგრეგატები უნდა იყოს მოწყობილი ფარდულში ან სათავსებში. ფარდულების და სათავსების წვადი კონსტრუქციები უნდა დამუშავდეს ცეცხლდამცავი შედეგნილობებით.

2. ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილები ბალახის ფქვილის დამამზადებელი პუნქტიდან შენობა-ნაგებობებამდე და საწვავ-საპოხი მასალების ცისტერნებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 50 მ, ხოლო უხეში საკვების ღია საწყობებიდან – არანაკლებ 150 მ.

3. სათავსში, სადაც მოთავსებულია ბალახის ფქვილის დამამზადებელი აგრეგატი, დაუშვებელია საწვავის შენახვა. საწვავის მილებს უნდა ჰქონდეთ არანაკლებ ორი ვენტილი (ერთი – აგრეგატთან, მეორე – ავზთან).

4. საშრობ დოლში ცეცხლის გაჩენის შემთხვევაში, ხანძრამდე დამზადებული არანაკლებ 150 კგ და ხანძრის ლიკვიდაციის შემდეგ მიღებული არანაკლებ 200 კგ პროდუქტი უნდა იყოს გატანილი უსაფრთხო ადგილზე და დაწესდეს მეთვალყურეობა 48 სთ-ის განმავლობაში.

5. დამზადებული და ტომრებში ჩაყრილი ფქვილი აუცილებლად უნდა დაყოვნდეს ფარდულში არანაკლებ 48 სთ-ის განმავლობაში ტემპერატურის დასაწევად.

6. ფქვილი უნდა ინახებოდეს ცალკე საწყობში, ან ხანძარსაწინააღმდეგო კედლებითა და გადახურვებით გამოყოფილ ნაკვეთურებში, რომლებსაც გააჩნიათ საიმედო ვენტილაცია, სხვა ნივთიერებებისა და მასალებისგან განცალკევებით. საწყობის დანესტიანება და ფქვილის ყრილად შენახვა დაუშვებელია.

7. ფქვილით სავსე ტომრები უნდა დაეწყოს არა უმეტეს 2 მ სიმაღლის შტაბელებად, ორ-ორი ტომარა რიგში. რიგებს შორის უნდა იყოს არანაკლებ 1 მ, ხოლო კედლების გასწვრივ – 0,8 მ სიგანის გასასვლელები.

8. საწყობში პერიოდულად უნდა შემოწმდეს ფქვილის ტემპერატურა თვითანთების თავიდან აცილების მიზნით.

თავი V

ტრანსპორტის ობიექტები

მუხლი 27. საავტომობილო ტრანსპორტი

1. 25 ერთეულზე მეტი რაოდენობის სატრანსპორტო საშუალებების სადგომი სათავსებისთვის უნდა იყოს შემუშავებული სატრანსპორტო საშუალებათა განლაგების გეგმა, ხანძრის შემთხვევაში მათი ევაკუაციის რიგითობის და წესის აღწერით.

2. სატრანსპორტო საშუალებათა სადგომი (ინდივიდუალურის გარდა) სათავსები და ღია მოედნები უნდა იყოს აღჭურვილი საბუქსირო გვარლებითა და შტანგებით, 10 ერთეულზე ერთი გვარლის (შტანგის) გაანგარიშებით.

3. ტრანსპორტის სადგომ სათავსებში, ფარდულებში და ღია მოედნებზე აკრძალულია:

ა) სატრანსპორტო საშუალებების ნორმაზე მეტი რაოდენობით დაყენება, მათი განლაგების გეგმის დარღვევა, ავტომობილებს შორის მანძილის შემცირება;

ბ) გამოსასვლელი ჭიშკრებისა და გასასვლელების ჩახერგვა;

გ) სამჭედლო, თერმული, სამემდულელო, სამღებრო და ხის დასამუშავებელი სამუშაოების წარმოება, აგრეთვე დეტალების გარეცხვა ადვილალეზადი და წვადი სითხეებით;

დ) სატრანსპორტო საშუალებების დგომა საწვავის ავზების ღია ყელით, აგრეთვე საწვავისა და ზეთის ჟონვის შემთხვევაში;

ე) სატრანსპორტო საშუალებების საწვავით გამართვა და მისი ჩამოსხმა;

ვ) საწვავის ტარის, საწვავისა და ზეთის შენახვა (გარდა ინდივიდუალური ტრანსპორტის გარაჟებისა);

ზ) აკუმულატორების დამუხტვა უშუალოდ სატრანსპორტო საშუალებებზე;

თ) ძრავების შეთბობა ღია ცეცხლით (კოცონი, ჩირაღდანი, სარჩილი ლამპა), გასანათებლად ღია ცეცხლის გამოყენება;

ი) საერთო სადგომებზე ადვილალეზადი და წვადი სითხეების, აგრეთვე წვადი აირების გადამზიდი სატრანსპორტო საშუალებების დაყენება.

4. ინდივიდუალური სარგებლობის გარაჟებში ამ მუხლის მე-3 პუნქტის მოთხოვნებთან ერთად აგრეთვე დაუშვებელია ავეჯის, წვადი მასალებისაგან დამზადებული საოჯახო ნივთების, 20 ლ-ზე მეტი საწვავისა და 5 ლ-ზე მეტი ზეთის მარაგის შენახვა.

მუხლი 28. მეტროპოლიტენი

1. თითოეულ სადგურზე უნდა იყოს:

ა) ხანძრის ჩაქრობის ოპერატიული გეგმა;

ბ) ინსტრუქცია სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ;

გ) მგზავრთა ევაკუაციის გეგმა;

დ) ინსტრუქცია მეტროპოლიტენის მუშაკთა მოქმედების წესის შესახებ, დაკვამლიანების ან ხანძრის შემთხვევაში გვირაბის სავენტილაციო შახტების მუშაობისას.

2. აღნიშნული დოკუმენტები უნდა ინახებოდეს სადგურის მორიგის სათავსში, ხოლო ხანძრის ჩაქრობის ოპერატიული გეგმის მეორე ეგზემპლარი – საღაროში უფროს მოლარესთან და გაიცეს ხანძრის ჩაქრობის ხელმძღვანელის მოთხოვნისთანავე.

3. მოქმედი გვირაბები და სადგურები უნდა გაიმიჯნოს მშენებარე და რეკონსტრუირებადი ობიექტებისაგან უწყვი კვამლშეუღწევი ტიხრებით, მშენებლობის და სარეკონსტრუქციო სამუშაოების დაწყებამდე. მეტროპოლიტენის მოქმედი ხაზების მომიჯნავე ადგილებში სამუშაოების წარმოებისას უნდა მოეწყოს სატელეფონო კავშირი მორიგე პერსონალთან.

4. საევაკუაციო გზების (დერეფნები, კიბის უჯრედები, ვესტიბიულები, ჰოლები და ა.შ.) კედლებისა და ჭერის მოსაპირკეთებლად, აგრეთვე მიწისქვეშა სათავსებსა და სადგურების ვესტიბიულებში რეკლამის მოწყობისას დასაშვებია მხოლოდ უწყვი მასალების გამოყენება.

5. მეტროპოლიტენის მიწისქვეშა სათავსებში ტანსაცმლის კარადები უნდა იყოს უწყვი მასალის.

6. სადგურის მიწისქვეშა ნაგებობებში, სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის ორგანოებთან შეთანხმებულ სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში, დასაშვებია არა უმეტეს ორი აირბალონის შენახვა, თითოეულის ტევადობა არ უნდა აღემატებოდეს 5 ლ.

7. მეტროპოლიტენის მიწისქვეშა ნაგებობებში ღია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები ტარდება მხოლოდ ღამის საათებში, ელექტროქსელში ძაბვის მოხსნის შემდეგ, გარდა ავარიული ხასიათის სამუშაოებისა, რომლებიც სრულდება სამსახურთა ხელმძღვანელების განკარგულებით.

8. მოქმედ გვირაბებში აირსაშემდულელო და ელექტროსაშემდულელო სამუშაოების ჩატარება დასაშვებია მხოლოდ მოძრავ ტრანსპორტზე დადგმული სპეციალური აგრეგატებით.

9. საწვავ-საპოხი მასალების შემოზიდვა გვირაბებში უნდა განხორციელდეს სარიგებელი ჭურჭელით მოწყობილი სპეციალური მოტორელსური ტრანსპორტით, ღამის საათებში (მეტროპოლიტენში მგზავრთა არყოფნისას).

10. გვირაბებში საწვავ-საპოხი მასალების გადასაზიდად განკუთვნილი ტრანსპორტი უნდა იყოს აღჭურვილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით.

11. სადგურების სათავსებსა და საკაბელო კოლექტორებში ხანძარსაწინააღმდეგო რეჟიმის შესამოწმებლად, სადგურების მორიგეთა კაბინებში საავარიო დაფებზე უნდა ინახებოდეს სათავსების ნუმერაციის შესაბამისად მარკირებული გასაღებები. ამ სათავსების შემოწმება უნდა განხორციელდეს სადგურის მორიგის ან სამსახურის წარმომადგენლის თანდასწრებით.

12. მიწისქვეშე განლაგებულ ტექნიკურ კაბინეტებში სასწავლო კლასების ტევადობა არ უნდა აღემატებოდეს 30 კაცს.

13. მეტროპოლიტენის მიწისქვეშე სარემონტო სამუშაოების ჩატარებისას უნდა იყოს გამოყენებული ლითონის ხარაჩოები.

14. მოქმედ გვირაბებში აკრძალულია სამუშაოების ჩატარება აირგენერატორებით, აგრეთვე ბიტუმის შეთბობა.

15. დაუშვებელია ესკალატორებისა და სამანქანო დარბაზების სათავსებში, დემონტაჟის კამერებში სათადარიგო ნაწილების, საპოხი და სხვა მასალების დაწყობა.

16. გვირაბებში საკაბელო ხაზების შეღებვა შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ ღამის საათებში, სამსახურების ხელმძღვანელების ნებართვით და სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის ორგანოებთან შეთანხმებით.

17. ელექტრომატარებლების ვაგონები უნდა იყოს აღჭურვილი „მგზავრი-მემანქანე“ კავშირის გამართული მოწყობილობით და ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით.

18. მემანქანეთა კაბინებში დაყენებული ელექტროლუმენები უნდა იყოს კარგად დამაგრებული და გააჩნდეს დამოუკიდებელი დაცვა. ღუმელებზე და მათთან ახლოს დაუშვებელია წვადი მასალების მოთავსება.

19. სავაჭრო ჯიხურების დადგმა დასაშვებია მხოლოდ სადგურების მიწისზედა ვესტიბიულებსა და მიწისქვეშა გადასასვლელებში. ჯიხურები უნდა იყოს უწყვი მასალების და განლაგებული ისეთი გაანგარიშებით, რომ არ შეფერხდეს მგზავრების მოძრაობა.

20. ჯიხურების გასათბობად უნდა იყოს გამოყენებული ზეთის ელექტრორადიატორები ან გამთბობი ელექტროპანელები.

21. ჯიხურები უნდა იყოს აღჭურვილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებითა და სახანძრო-დამცავი სიგნალიზაციით, სიგნალის გამოყვანით სათავსში, სადაც დღე-ღამის განმავლობაში იმყოფება მორიგე პერსონალი.

22. აკრძალულია:

ა) ადვილაალებადი, წვადი სითხეებით, წვადი აირებით, აეროზოლური შეფუთვის მქონე საქონლით, პიროტექნიკური ნაწარმითა და სხვა ხანძარსაშიში მასალებით ვაჭრობა და მათი გამოყენება;

ბ) სადგურების სათავსებში საქონლის, შესაფუთი მასალის, სავაჭრო ინვენტარის და ა.შ. შენახვა.

მუხლი 29. რკინიგზის ტრანსპორტი

1. ხელბარგის შესანახ საკნებსა და საბარგო განყოფილებებში სტელაჟები უნდა იყოს უწყვი მასალების. დაუშვებელია ანტრესოლების მოწყობა.

2. საორთქმავლო დეპოებსა და სათადარიგო ლოკომოტივების (ორთქმავლების) ბაზებში აკრძალულია:

ა) ორთქმავლების გაჩერება დანთებული საცეცხლეებით, აგრეთვე საცეცხლეების დანთება გამწოვი ქოლგების ფარგლებს გარეთ;

ბ) საცეცხლეებისა და სანაცრეების გაწმენდა დეპოს სადგომებსა და იმ ადგილებში, რომლებიც ამ მიზნისთვის არ არის განკუთვნილი;

გ) ადვილაალებადი და წვადი სითხეებით, საშიში და სხვა წვადი მასალებით დატვირთული მოძრავი შემადგენლობის გაჩერება ორთქმავლის საცეცხლეს გასაწმენდად დადგენილი ადგილიდან 50 მ-ზე ახლოს;

დ) დეპოს სადგომებში ადვილაალებადი და წვადი სითხეებიანი ცისტერნების, აგრეთვე გამოსაცარიელებელი ცისტერნების გაჩერება მათი წინასწარი გაორთქვლის გარეშე.

3. წილის გამწმენდი არხები უნდა იყოს გაყვანილი წვადი მასალების შესანახი საწყობებიდან და IV, IV_ა და V ხარისხის ცეცხლმდეგობის შენობებიდან არანაკლებ 50 მ-ის დაშორებით. საცეცხლეების გაწმენდის ადგილებში წილას და ნამწვს უნდა დაესხას წყალი და რეგულარულად იქნეს გატანილი.
4. სათადარიგო ლოკომოტივების (ორთქმავლების) ბაზები უნდა განლაგდეს მთავარი ლიანდაგებიდან მოშორებით და ჰქონდეთ საიმედო შემოღობვა და გარე განათება.
5. სარეცხ-საორთქლებელი სადგურებისთვის (პუნქტებისთვის) გამოყოფილი მოედნები უნდა პასუხობდეს სადგურების ტიპური ტექნოლოგიური პროცესის მოთხოვნებს და განლაგებული იყოს რკინიგზის ლიანდაგებიდან, სადგურის და დეპოს ახლომდებარე ლიანდაგებიდან არანაკლებ 30 მ-ის, ხოლო რკინიგზის შენობა-ნაგებობებიდან – არანაკლებ 50 მ-ის დაშორებით.
6. ტერიტორიის უზნებს, სადაც ხორციელდება ცისტერნების დამუშავება, უნდა ჰქონდეს მყარი საფარი, რათა გამოირიცხოს ნავთობპროდუქტების გრუნტში შეღწევა.
7. ცისტერნების მიწოდება მათი დამუშავების ადგილებამდე წარმოებს მხოლოდ ნაპერწკალსაქრობებით მოწყობილი თბომავლებით (ძრავამავლებით), ცისტერნებსა და თბომავალს შორის უნდა ჩაებას არანაკლებ ორი ოთხღერძიანი ვაგონი. დასუფთავების ადგილებთან თბომავლების მიახლოება 20 მ-ზე ახლოს დაუშვებელია, რაც უნდა იყოს აღნიშნული შემდგომი მოძრაობის ამკრძალავი სიგნალით.
8. სარეცხ-საორთქლებელ სადგურებში (პუნქტებში) დასამუშავებლად მიწოდებული ცისტერნების ჩამოსასხმელი ხელსაწყოები, ხუფებისა და ჩამტვირთავი ლიუკების სახურავები უნდა იყოს დახურული. დამუშავებული ცისტერნების ჩამკეტი არმატურა უნდა იყოს გამართული.
9. ლიანდაგებზე, სადაც ხდება ცისტერნების გამართვა, უნდა იყოს ნავთობპროდუქტების ნარჩენების დამჭერი ღარები და სხვა მოწყობილობები. სალექარებზე და მილსადენებზე ლიუკები და თანაორმოები უნდა იყოს მუდმივად დახურული სახურავებით. ცისტერნების გამართვისას უნდა იქნეს გამოყენებული მხოლოდ აკუმულატორული ფარნები და ნაპერწკალ-უსაფრთხო ხელსაწყოები.
10. სტატიკური ელექტრობის ასარიდებლად რეზერვუარები, მილსადენები, ესტაკადები, ჩამოსხმისთვის გამზადებული ცისტერნები და სათანადო ლიანდაგები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი საიმედო დამიწებით.
11. ლითონის გადასატანი და მოძრავი კიბეები უნდა იყოს მოწყობილი სპილენძის კაუჩებითა და პირაპირების ქვეშ რეზინის ბალიშებით.
12. ცისტერნების და ქვაბების შიგნით განათება დასაშვებია მხოლოდ აკუმულატორული ფარნით, რომლის ანთება და ჩაქრობა უნდა ხდებოდეს ცისტერნებს გარეთ.
13. ესტაკადები და მოედნები უნდა გასუფთავდეს ნავთობპროდუქტების ნარჩენებისაგან და გაირეცხოს ცხელი წყლით არანაკლებ ერთხელ ცვლაში.
14. სარეცხ-საორთქლებელი სადგურების (პუნქტების) ტერიტორიაზე აკრძალულია:
- ა) ლიანდაგების და შენობა-ნაგებობების გადაკვეთა საჰაერო ელექტროხაზებით;
 - ბ) ცისტერნის და ქვაბის შიგნით სამუშაოების ჩატარებისას ფოლადის ფირფიტებიანი ან ლურსმნებიანი ფეხსაცმლით სარგებლობა;
 - გ) ადვილალეზადი და წვადი სითხეების ნარჩენების გადაღვრა წყალთან და კონდენსატთან ერთად საერთო საკანალიზაციო ქსელში, ღია თხრილებში, კიუვეტებში, ფერდობის ქვეშ და ა.შ;
 - დ) ცისტერნაში ჩასასვლელად გადასატანი ფოლადის კიბეების, აგრეთვე ფოლადით გადაკრული ხის კიბეების გამოყენება;
 - ე) საწმენდი მასალების დატოვება ცისტერნების შიგნით და გარე ნაწილებზე;
 - ვ) ლოკომოტივების შესვლა გაწმენდის დეპოებში და ესტაკადების ქვეშ.
15. რკინიგზის სარინი ზოლი უნდა იყოს გაწმენდილი ჩინჩხვარის, ნაფოტებისა და ბუჩქნარისგან, ძველი შპალებისა და სხვა წვადი ნაგვისგან.
16. ლიანდაგებზე დაღვრილი ადვილალეზადი და წვადი სითხეები უნდა დაიფაროს სილით, მიწით და გატანილ იქნეს სარინი ზოლის გარეთ.
17. გადასარბენებზე, სადგურებსა და საამწყობო ბაზებში შპალები და ძელები უნდა ინახებოდეს შტაბელეზად. შტაბელეზის განსათავსებელი მოედანი და მიმდებარე ტერიტორია (არანაკლებ 3 მ-ზე) უნდა იყოს გასუფთავებული მშრალი ბალახის და სხვა წვადი მასალისგან, შემობარული ან შემოხნული.
18. შპალებისა და ძელების შტაბელეზი შეიძლება დალაგდეს ლიანდაგების პარალელურად არანაკლებ 30 მ-ის დაშორებით შენობა-ნაგებობებიდან, 10 მ – მატარებლების მოძრაობის გზებიდან, 6 მ – სხვა გზებიდან და ელექტროგადამცემი საყრდენის არანაკლებ ერთნახევარი სიმაღლის მანძილზე

ელექტროგადამცემი და კავშირგაბმულობის ხაზების ღერძიდან. შპალების შტაბელებს შორის მანძილები უნდა იყოს არანაკლებ 1 მ, ხოლო შტაბელების ყოველ წყვილს შორის – არანაკლებ 20 მ-დან.

19. შპალებისა და ძელების ხანგრძლივად ან 10 000 მ³ მეტი მოცულობით საწყობებში შენახვისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს ხე-ტყის მასალათა საწყობების დაპროექტების ნორმების ხანძარსაწინააღმდეგო მოთხოვნები.

20. დაუშვებელია თივის, ჩალის და შეშის დაწყობა ხიდებიდან, სალიანდაგო ნაგებობებიდან და მატარებლების მოძრაობის გზებიდან 50 მ-ზე ახლოს, აგრეთვე ელექტროგადამცემი და კავშირგაბმულობის ხაზების სადენების ქვეშ.

21. სარინ ზოლში დაუშვებელია კოცონების დანთება და ფიჩხების, ნაფოტების დაწვა, აგრეთვე ზეხმელი ხეების და ბუჩქნარის დატოვება.

22. ხიდებს ტყის მასივებში უნდა ჰქონდეს გარს შემოვლებული არანაკლებ 1,4 მ-ის სიგანის მინერალიზებული ზოლი სარინი ზოლის გარე პერიმეტრზე. ხიდების ქვეშ მიწის ნაკვეთები 50 მ-ის რადიუსში უნდა იყოს გასუფთავებული ხმელი ბალახისგან, ბუჩქნარისგან, ჩინჩხვარისგან, წვადი ნაგვისგან და ა.შ.

23. რკინიგზის ლიანდაგების ზევით განლაგებულ ხის გზაგამტარებს ქვევიდან უნდა გადაეკრას საბურულე ფოლადი არანაკლები 4 მ-ის სიგანეზე, ორივე მხრიდან 30 სმ ჩამოშვებული ნაპირებით.

24. ყველა ხიდსა და გზაგამტარზე აკრძალულია:

ა) მათ ქვეშ ან ახლოს მასალათა საწყობების, გემების, ტივების, ბარჟებისა და ნავების სადგომების მოწყობა;

ბ) ნავთის ფარნებისა და ბენზოძრავიანი აგრეგატების გამართვა;

გ) ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული მალეების და სხვა კონსტრუქციების გაუწმენდავად დატოვება;

დ) ხიდების ქვეშ ხმელი ბალახის, აგრეთვე ბუჩქნარისა და სხვა წვადი მასალის დაწვა;

ე) ცეცხლის გამოყენებით სამუშაოების ჩატარება სახანძრო დაცვის სამსახურებთან შეუთანხმებლად.

25. სალიანდაგო სამანქანო სადგურების ვაგონების გასაჩერებელ ლიანდაგებზე უნდა იყოს მოწყობილი ისრის გადასაყვანები, ხანძრის შემთხვევაში მოძრავი შემადგენლობის გაყვანისა და გაშორიშორების უზრუნველსაყოფად.

26. ვაგონები, რომლებშიც განთავსებულია საწარმოო სახელოსნოები, სკოლები, საბავშვო დაწესებულებები და ა.შ., უნდა იდგეს ცალკე ჯგუფებად საცხოვრებელი სახლებიდან არანაკლებ 10 მ-ის დაშორებით.

27. სალიანდაგო სამანქანო სადგურების ტერიტორიაზე წყალმომარაგების ხელოვნური და ბუნებრივი წყაროების არარსებობისას უნდა იყოს გათვალისწინებული წყლის მარაგი ხანძრის ჩასაქრობად, (რკინიგზის ცისტერნებსა და სხვა ტევადობებში) ვაგონების ყოველ ჯგუფზე (15-20 ერთეული) 50 მ³ გაანგარიშებით.

28. ყოველ მოძრავ შემადგენლობას უნდა ჰქონდეს სატელეფონო კავშირი უახლოეს რკინიგზის სადგურთან სახანძრო დაცვის სამსახურის გამოსამახებლად. პუნქტებში, სადაც დგას სალიანდაგო სამანქანო სადგურების ვაგონები უნდა იყოს მოწყობილი ხანძრის მაუწყებელი სიგნალიზაცია.

თავი VI

ფეთქებადხანძარსაშიში და ხანძარსაშიში ნივთიერებების და მასალების ტრანსპორტირება

მუხლი 30. ძირითადი მოთხოვნები

1. საშიში ტვირთის გადაზიდვა უნდა განხორციელდეს ამ პროდუქციისათვის სტანდარტებით და ტექნიკური პირობებით გათვალისწინებულ ტარასა და შეფუთვაში.

2. ტარა და შეფუთვა უნდა იყოს მყარი, დაუზიანებელი, მთლიანად უნდა გამორიცხავდეს ტვირთის დაქცევას და გაფანტვას, უზრუნველყოფდეს ტვირთის დაცვასა და გადაზიდვის უსაფრთხოებას. შესაფუთი მასალა და ტარა უნდა იყოს შიგთავსის მიმართ ინერტული.

3. ადვილალეხადი და წვადი სითხეების გადამზიდი ავტოცისტერნები უნდა იყოს საიმედოდ დამიწებული, აღჭურვილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით და მარკირებული ტვირთის საშიშროების ხარისხის შესაბამისად, ხოლო გამოსაბოლქვი მილები უნდა იყოს მოწყობილი გამართული ნაპერწკალსაქრობებით.

4. ავტოცისტერნებით ადვილალეხადი და წვადი სითხეების, თხევადი ნახშირწყალბადის, მსუბუქი ნახშირწყალბადის ნედლეულის და პენტანოვის ჯგუფის ნახშირწყალბადის, აგრეთვე საავტომობილო

ტრანსპორტით თხევადი ნახშირწყალბადის ბალონებში გადატანის ორგანიზება უნდა განხორციელდეს საავტომობილო ტრანსპორტით საშიში ტვირთის გადატანის წესებისა და დადგენილი წესით დამტკიცებული სხვა ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნათა დაცვით.

5. ფეთქებადხანძარსაშიში ნივთიერებები და მასალები, რომლებიც გამოყოფენ ადვილალეზად, შხამიან, მწვავე, კოროზიულ ორთქლს ან აირებს, გამოშრობისას ხდებიან ფეთქებადი, სახიფათოდ ურთიერთმოქმედებენ ჰაერთან და ტენტან, აგრეთვე მჟანგავი თვისებების მქონე ტვირთი უნდა იყოს ჰერმეტიკულად შეფუთული.

6. მინის ტარაში მოთავსებული საშიში ტვირთი უნდა იყოს შეფუთული მყარ ყუთებში ან ლარტყულებში (ხის, პლასტმასის, ლითონის), ცარიელი სივრცე უწყვი საფენით და შემწოვი მასალებით შევსებული. ყუთების და ლარტყულების კედლების სიმაღლე 5 სმ უნდა აღემატებოდეს ბოთლებს და ქილებს. მინის ტარაში მოთავსებული საშიში ტვირთი, მცირე პარტიებად გადაზიდვისას, უნდა იყოს შეფუთული თავსახურებიან მჭიდრო ხის ყუთებში.

7. ლითონის ან პლასტმასის ქილებში, ბიდონებში და კანისტრებში მოთავსებული საშიში ტვირთი დამატებით უნდა იყოს შეფუთული ხის ყუთებში ან ლარტყულებში.

8. ტომრებში მოთავსებული მყარი ფხვიერი საშიში ტვირთი, თუ ასეთი შეფუთვები გათვალისწინებულია სტანდარტებით ან ტექნიკური პირობებით, უნდა გადაიზიდოს ვაგონებით. ასეთი ტვირთის მცირე პარტიებად გადაზიდვისას ტვირთი დამატებით უნდა შეიფუთოს ხისტ სატრანსპორტო ტარაში (ლითონის ან ფანერის დოლებში).

9. გადასაზიდი თხევადი საშიში ტვირთის ტარა უნდა შეივსოს ამ პროდუქციისათვის სტანდარტებით ან ტექნიკური პირობებით დადგენილ ნორმამდე.

10. სხვადასხვა ჯგუფების საშიში ტვირთის, აგრეთვე ერთობლივი გადაზიდვისათვის დაუშვებელი ერთი ჯგუფის ზოგიერთი საშიში ტვირთის ერთ ვაგონში ან კონტეინერში ჩატვირთვა დაუშვებელია.

11. ვაგონებში ჩატვირთვისას მჟავათი შევსებული ყუთები უნდა დაიწყოს ადვილალეზადი და წვადი სითხეების ყუთების მოპირდაპირე მხარეს. ყველა ყუთი უნდა იყოს ერთმანეთზე მჭიდროდ დადგმული და საიმედოდ დამაგრებული.

12. ბალონები შხამიანი (ქვეკლასი 2.2) და ადვილალეზადი მომწამლავი აირებით (ქვეკლასი 2.4), აგრეთვე ამ აირების ცარიელი ბალონები უნდა გადაიზიდოს მხოლოდ ვაგონებით ან კონტეინერებით (საშიში ტვირთის კლასიფიკაცია მოყვანილია დანართ 2-ში).

13. წვადი და მომწამლავი აირებიანი ბალონების ჩატვირთვა ხდება ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში (დამცავ ხუფებს უნდა ჰქონდეთ ერთი მიმართულება). ვერტიკალურ მდგომარეობაში აირის ბალონები შეიძლება ჩაიტვირთოს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ყველა ბალონს აქვს დამცავი რგოლები და მათი მჭიდრო ჩატვირთვა გამორიცხავს ბალონების გადაადგილების ან წაქცევის შესაძლებლობას. კარების ღიობები უნდა შემოიზღუდოს არანაკლებ 40 მმ სისქის ფიცრებით, ტვირთით ჩახერგვის თავიდან ასაცილებლად. როგორც გამონაკლისი, გადაზიდვისას დასაშვებია დამცავი რგოლების გარეშე ბალონების ჩატვირთვა, თუ ბალონების რიგებს შორის მოწყობილია ფიცრის შუასადებები, ბალონებისათვის ბუდეების ჭრილებით.

14. ბალონებს (ჭურჭლებს) შორის თივის, ჩალის და სხვა ადვილალეზადი მასალების საფენებად გამოყენება დაუშვებელია.

15. ადვილალეზადი და წვადი სითხეების გადაზიდვა უნდა განხორციელდეს სტანდარტულ ჰერმეტიკულ, დაპლომბილ კასრებში.

16. იზოპროპილნიტრატის და სამინის გადასაზიდ ვაგონებს როგორც დატვირთულს, ისე ცარიელს, უნდა ახლდეს ტვირთამგზავნ (ტვირთმიმღებ) სპეციალისტთა ბრიგადა.

17. სამუშაო ადგილებამდე ადვილალეზადი, წვადი სითხეების და წვადი აირების მიწოდება უნდა განხორციელდეს ტრანსპორტირების ცენტრალიზებული საშუალებებით. დაუშვებელია ღია ტარის გამოყენება ადვილალეზადი და წვადი სითხეების მისაწოდებლად.

18. შენობა-ნაგებობებში წვადი აირების, ადვილალეზადი და წვადი სითხეების მილსადენების გაყვანისას აუცილებელია:

ა) სამშენებლო კონსტრუქციებში მილსადენების გატარების ადგილებში ღიობების (ღრეჩოების, არამჭიდრო ადგილების და ა.შ.) კედლის მთელ სისქეზე უწყვი მასალებით ჰერმეტიკულად შევსება;

ბ) ერთი სათავსიდან მეორეში არხებისა და თხრილების (ღია და დახურული) გადასვლის ადგილებში უწყვი მასალებისაგან დამზადებული აირშეუღწევი ზღუდეების (დიაფრაგმების) გამოყენება;

გ) მილსადენების შეღებვა მოქმედი სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად.

19. ადვილალეზადი სითხეების და წვადი აირების გადატუმბვისათვის, როგორც წესი, უნდა იყოს გამოყენებული უჩოხალო ტუმბოები და ტუმბოები ტორსული შემჭიდროებებით. არასრული კვეთით მომუშავე მილსადენებს უნდა ჰქონდეთ ჰიდროსაკეტები.
20. ადვილალეზადი და წვადი სითხეების 10 ლ და მეტი ტევადობის მინის ტარა უნდა იყოს ჩადგმული დაწნულ კალათებში ან ხის ლარტყულებში, ხოლო 10 ლ-ზე ნაკლები ტევადობის მინის ტარა – მჭიდრო ხის ყუთებში, საფენი მასალებით. ბიძგების შემსუბუქებისათვის გამოყენებულ მასალებს უნდა ჰქონდეს ტარის მტვრევისას დაქცეული სითხის შეწოვის უნარი.
21. ტრანსპორტიორების, ციცხვებიანი ელევატორების, თვითდინებითი და პნევმატიკური მილების ექსპლუატაცია დასაშვებია მხოლოდ მტვრის გამოყოფის ადგილებში გამართული და ჰერმეტიკული საფარების არსებობისას. ვენტილაციამ უნდა უზრუნველყოს საფარებიდან მტვრის მუდმივი და ეფექტური გაწოვა.
22. პნევმოსატრანსპორტო და თვითდინებითი მოწყობილობების ექსპლუატაციის პერიოდში (მილსადენებში პროდუქტის მოძრაობისას) მილსადენებში მტვრის დაგროვება დაუშვებელია. მილსადენების გასუფთავება უნდა ხდებოდეს დამტკიცებული გრაფიკის თანახმად.
23. ტრანსპორტიორების და პნევმოსატრანსპორტო მოწყობილობების გაშვება უნდა განხორციელდეს მხოლოდ უქმი სვლის დროს მათი მდგომარეობის, დაცვის ყველა მოწყობილობის გამართულობის, უცხო საგნების არარსებობის, საკისრებში საპოხის არსებობის შემოწმების შემდეგ.
24. ტექნოლოგიური მოწყობილობების ელექტროძრავების ავტობლოკირება ჰაერსაბერი მანქანების ელექტროძრავებთან, რომლებიდანაც პროდუქტი მიეწოდება შესაბამისი პნევმოსატრანსპორტო ქსელს, უნდა იყოს გამართული და შემოწმდეს მოწყობილობის ყოველი გაშვებისას.
25. მოწყობილობებზე ტრანსპორტირებადი ფხვიერი (ფხვნილისებრი) პროდუქტების ჩამოზნევის თავიდან ასაცილებლად უნდა იყოს გათვალისწინებული ავტობლოკირება ტრანსპორტიორების ავარიული გაჩერებისათვის.
26. გაუმართავი ციცხვებიანი ელევატორების და ხრახნიანი ტრანსპორტიორების (ხრახნისა და ღარის კედელს შორის ღრეჩოს უქონლობა, ლენტის ხახუნი, ღარის კედლებზე ციცხვის წამოდება) ექსპლუატაცია დაუშვებელია.
27. ტრანსპორტიორების გორგოლაჭები და დამჭიმი დოლები უნდა ბრუნავდეს თავისუფლად. ლენტის ბუქსაობა, აგრეთვე ამძრავი დოლების ბიტუმით, კანიფოლით და სხვა წვადი მასალებით გაპოხვა დაუშვებელია.
28. ციცხვებიანი ელევატორებში, თვითდინებით და პნევმატიკურ მილებში და სხვა ტრანსპორტიორებზე ცეცხლის გაჩენისას ტექნოლოგიური დანადგარების გასაჩერებლად, აგრეთვე ასპირაციული და სავენტილაციო სისტემების გამოსართავად, ყველა სართულზე, კიბის უჯრედთან უნდა იყოს სპეციალური ღილაკები.
29. დაუშვებელია ასპირაციული და დაქუცმაცებული მასალების ტრანსპორტირების ხაზების ექსპლუატაცია, თუ ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის სისტემები გამორთული ან გაუმართავია.
30. ხანძარსაწინააღმდეგო ზღუდეებში ტრანსპორტიორების, კონვეიერების და ა.შ. გასატარებლად მოწყობილი ღიოები უნდა შეივსოს შესაბამისი ტიპის შემაღლებლით.
31. ფეთქებადხანძარსაშიში ნივთიერებების გადაზიდვისას სატრანსპორტო საშუალებებზე, აგრეთვე ტვირთისთვის განკუთვნილ ადგილებზე უნდა იყოს უსაფრთხოების ნიშნები.
32. სატრანსპორტო საშუალებებით ფეთქებადხანძარსაშიში ნივთიერებების გადაზიდვისას აკრძალულია:
- ა) ბიძგები და მკვეთრად დამუხრუჭება;
 - ბ) დამცავი ბუნიკების გარეშე წვად აირიანი ბალონების ტრანსპორტირება;
 - გ) სატრანსპორტო საშუალების უმეტესალყურეოდ დატოვება.
33. ფეთქებადხანძარსაშიში და ხანძარსაშიში ნივთიერების და მასალების ჩატვირთვის და გადმოტვირთვის ადგილები უნდა იყოს აღჭურვილი:
- ა) სპეციალური სამარჯვებით, რომლებიც უზრუნველყოფენ სამუშაოების ჩატარებას სახანძრო უსაფრთხოების თვალსაზრისით (კოფოები, დგარები, ფარები და ა. შ.). ამასთანავე, მინის ტარისათვის უნდა იყოს გათვალისწინებული ურიკები ან სპეციალური ბუდეებიანი ჯინები. დასაშვებია მინის ტარის გადატანა გამართულ სახელურებიან კალათებით, რომლებიც იძლევა მათი გადაადგილების საშუალებას ორი კაცის მიერ;
 - ბ) ხანძრის ჩაქრობის და ავარიული სიტუაციების ლიკვიდაციის საშუალებებით;

გ) გამართული სტაციონარული ან დროებითი განათებით, რომელიც შეესაბამება ზონის კლასს „ელექტროდანადგარების მოწყობის წესების“ მიხედვით.

34. ფეთქებადსაშიში და ხანძარსაშიში ტვირთების ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის სამუშაოების ადგილებში ღია ცეცხლის გამოყენება დაუშვებელია.

35. ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის დროს გამოყენებული მექანიზმები უნდა იყოს გამართული.

36. მძღოლებმა და მემანქანეებმა ჩატვირთვის ან გადმოტვირთვის დაწყებამდე, აგრეთვე ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის დროს არ უნდა დატოვონ უყურადღებოდ სატრანსპორტო საშუალებები.

37. ფეთქებადხანძარსაშიში ნივთიერებების და მასალების ჩასატვირთი სატრანსპორტო საშუალებები (ვაგონები, ძარები, მისაბმელები, კონტეინერები და ა.შ.) უნდა იყოს გამართული და გაწმენდილი სხვა ნივთიერებებისაგან.

38. დაზიანებული ტარა (შეფუთვა) დაუყოვნებლივ უნდა იყოს გატანილი, ხოლო იატაკზე დაყრილი ან დაქცეული ფეთქებადხანძარსაშიში და ხანძარსაშიში ნივთიერებები მოწმენდილი.

39. ფეთქებადხანძარსაშიში და ხანძარსაშიში ტვირთის ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის დროს სამუშაოს შემსრულებლებმა უნდა დაიცვან მარკირების ნიშნებისა და შეფუთვებზე გამაფრთხილებელი წარწერების მოთხოვნები.

40. დაუშვებელია ფეთქებადხანძარ- და ხანძარსაშიში ნივთიერებების და მასალების ჩატვირთვა-გადმოტვირთვა ავტომობილების ძრავების მუშაობისას, აგრეთვე წვიმის დროს, თუ ნივთიერებებს და მასალებს წყალთან ურთიერთმოქმედებისას აქვთ თვითაალების უნარი.

41. ვაგონებში, კონტეინერებსა და ავტომობილების ძარებში ფეთქებადხანძარსაშიში და ხანძარსაშიში ტვირთები უნდა იყოს საიმედოდ დამაგრებული მოძრაობისას მათი გადაადგილების გამორიცხვის მიზნით.

42. ადვილაალებადი და წვადი სითხეების შევსებასთან და ჩამოსხმასთან დაკავშირებული ტექნოლოგიური ოპერაციების ჩატარებისას უნდა შესრულდეს შემდეგი მოთხოვნები:

ა) ლიუკები და სახურავები უნდა გაიხსნას მდორედ, ბიძგების და დარტყმების გარეშე, ნაპერწკალუსაფრთხო ხელსაწყოების გამოყენებით. დაუშვებელია ადვილაალებადი და წვადი სითხეებით დასველებული ტვირთების ჩატვირთვა-გადმოტვირთვა;

ბ) არმატურა (შლანგები, გასართი შეერთებები, სტატიკური ელექტრობისაგან დაცვა და ა.შ.) უნდა იყოს ტექნიკურად გამართული.

43. რეზერვუარების, ცისტერნების, ტარის და ა.შ. სითხით შევსებამდე უნდა შემოწმდეს არსებული გამზომი მოწყობილობის გამართულობა.

44. რეზერვუარში სითხის დონის გაზომვა და სინჯების აღება, როგორც წესი, უნდა მოხდეს დღის სინათლეზე. ღამე მუშაობისას გამოყენებული უნდა იყოს მხოლოდ აფეთქებადამცავი აკუმულატორული ფარნები. დაუშვებელია ხელით დონის გაზომვა და სინჯების აღება ჭექაქუხილის დროს, აგრეთვე პროდუქტის ჩატუმბვის ან ამოტუმბვისას.

45. საცავების ადვილაალებადი და წვადი სითხეებით შევსება და დაცარიელება უნდა მოხდეს გამართული შეერთებების მქონე მილსადენებით, შლანგებით, და მხოლოდ შესაბამისი საკვალთების გახსნისა და დახურვის სისწორის შემოწმების შემდეგ ჩამკეტი არმატურა მთლიანად უნდა გაიხსნას.

46. რეზერვუარებში, საცავებში და ა.შ. პროდუქტების „ვარდნილი ნაკადით“ მიწოდება დაუშვებელია. რეზერვუარების შევსების (დაცარიელების) სიჩქარე არ უნდა აღემატებოდეს რეზერვუარებზე სასუნთქი და დამცველი სარქველების (ან სავენტილაციო მილყელების) ჯამურ გამტარუნარიანობას.

47. ფეთქებადხანძარსაშიში ან ხანძარსაშიში ტვირთის გადმოტვირთვის დამთავრებისას საჭიროა ვაგონების, კონტეინერების ან ავტომობილის ძარის დათვალიერება, ნივთიერებების ნარჩენებისა და ნაგვის შეგროვება და გადაყრა.

მუხლი 31. გათხევადებული ნახშირწყალბადის ტრანსპორტირება

1. გათხევადებული ნახშირწყალბადის და მისი ნარევების (პროპანი, ნ-ბუტანი, იზობუტანი, პროპან-ბუტანი, პროპილენი, იზოპენტანი, ნ-პენტანი, ბუტადიენი, იზოპრენი, ნ-ბუტილენი, პროპან-ბუტილენი, ალფა-ბუტილენი, ბეტა-ბუტილენი, ბუტილენ-დივინილის ფრაქცია, იზობუტილენი, იზობუტან-იზობუტილენი, პიპერილენი, ბუტან-იზობუტილენის ფრაქცია, ნამუშევარი ბუტილენ-დივინილის ფრაქცია, პენტან-იზოპენტანი, პენტან-გეკსანი, იზოამილენი, რეფლუქსი, არასტაბილური აირის ბენზინი, ბუტან-ბუტილენის ფრაქცია, პროპან-პროპილენის ფრაქცია, მსუბუქი ნახშირწყალბადის ფართო ფრაქცია, აგრეთვე სხვა ანალოგიური, დადგენილი წესით გადასატანად დაშვებული, პროდუქცია) გადასატანად

განკუთვნილი რკინიგზის სპეციალური ვაგონ-ცისტერნების ექსპლუატაცია და მომსახურება უნდა წარმოებდეს ამ თავის მოთხოვნათა დაცვით.

2. მომხმარებლებმა გათხევადებული ნახშირწყალბადის გადასატანი ვაგონ-ცისტერნები უნდა შეინახონ ამ წესების და სხვა შესაბამისი ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნათა დაცვით.

3. გათხევადებული ნახშირწყალბადის ცისტერნებში ჩასხმა-ჩამოსახმა უნდა წარმოებდეს სპეციალურ ესტაკადაზე ამ წესების და დადგენილი წესით დამტკიცებული სხვა შესაბამისი ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნათა დაცვით.

4. ჩასხმა-ჩამოსახმის ესტაკადაზე უნდა იყოს ჩასხმა-ჩამოსახმის მოცულობის შესაბამისი სალიანდაგო განვითარება, ხოლო მილსადენები – აღჭურვილი მანომეტრებით.

5. ჩასხმა-ჩამოსახმის ოპერაციების ჩასატარებლად უნდა იყოს გამოყენებული დადგენილი სტანდარტებისა და ტექნიკური პირობების შესაბამისი შემაერთებული სახელოები, რომლებიც უზრუნველყოფენ აღნიშნული პროცესისათვის საჭირო სახანძრო უსაფრთხოებას.

6. ჩასხმა-ჩამოსახმის თითოეული ოპერაციის ჩატარებამდე შემაერთებული სახელოები უნდა შემოწმდეს გარე დათვალიერებით. კორდის ძაფების გამჭოლი დაზიანების მქონე სახელოები უნდა შეიცვალოს. დაუშვებელია მექანიკური დაზიანებების და გაცვეთილი კუთხვილების მქონე შემაერთებული მოწყობილობიანი სახელოების ექსპლუატაცია.

7. აკრძალულია ცისტერნების, კომუნიკაციების და ჭარბი წნევის ქვეშ მყოფი სახელოების ცალულების კუთხვილიანი და მილტუჩიანი შეერთებების მოჭერა და მოშვება, აგრეთვე სარტყამი ინსტრუმენტების გამოყენება ქანჩების მოჭერა-მოშვებისას. მილსადენები და რეზინ-ქსოვილის სახელოები უნდა იყოს დამიწებული.

8. ჩასხმა-ჩამოსახმის ოპერაციების ჩატარებისას აკრძალულია ცისტერნის კომუნიკაციებთან შეერთება, თუ არ წარმოებს ჩასხმა (ჩამოსახმა). გათხევადებული ნახშირწყალბადის ჩასხმის ან ჩამოსახმის პროცესში ხანგრძლივი შუალედის არსებობისას ცისტერნიდან უნდა იყოს ჩახსნილი შემაერთებული სახელოები.

9. თხევადი ნახშირწყალბადის ჩასხმა-ჩამოსახმის დროს აკრძალულია:

- ა) ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარება და თამბაქოს მოწევა ცისტერნიდან 100 მ-ზე ნაკლებ მანძილზე;
- ბ) ცისტერნებზე ან მათთან ახლოს სარემონტო, აგრეთვე სხვა სამუშაოების ჩატარება, რომლებიც არ არის დაკავშირებული ჩასხმა-ჩამოსახმის ოპერაციებთან;
- გ) საავტომობილო და რკინიგზის სამანევრო ტრანსპორტის მისვლა;
- დ) ჩასხმა-ჩამოსახმის ესტაკადაზე იმ პირთა ყოფნა, რომლებიც არ მონაწილეობენ ჩასხმა-ჩამოსახმის ოპერაციებში.

10. მისასვლელი გზების და ლიანდაგების ჩასხმის (ჩამოსახმის) უბანზე, რკინიგზის ლიანდაგების მხრიდან უნდა იყოს 400x500 მმ ზომის გამაფრთხილებელი ნიშნები წარწერით „სდექ! მოძრაობა აკრძალულია, წარმოებს ჩასხმის (ჩამოსახმის) ოპერაცია.“

11. ჩასხმა-ჩამოსახმის ოპერაციის დაწყებამდე ცისტერნები უნდა იყოს დამიწებული და დამაგრებული ლიანდგებზე სპეციალური ბუნიკებით. აკრძალულია ჩასხმა-ჩამოსახმის ოპერაციების ჩატარება ჭექა-ქუხილის დროს.

12. ცისტერნა, ჩასხმის პირველი ოპერაციის ჩატარებამდე ან ქვების დეგაზაციით შეკეთების შემდეგ, საჭიროებს გაქრევას ინერტული აირით. გაქრევის შემდეგ ქვაბში ჟანგბადის კონცენტრაცია არ უნდა აღემატებოდეს 5%-ს.

13. აკრძალულია ცისტერნის შევსება, თუ:

- ა) ამოწურულია სავალი ნაწილების ქარხანაში და დეპოში შეკეთების ვადები;
- ბ) ამოწურულია არმატურის პროფილაქტიკური ან გეგმური შეკეთების, ცისტერნის ქვების ტექდათვალიერების ან ჰიდრაულიკური გამოცდის ვადები;
- გ) არ არსებობს ან გაუმართავია ქარხანა-დამამზადებლის მიერ გათვალისწინებული დამცავი, ჩამკეტი არმატურა ან საკონტროლო-საზომი ხელსაწყოები;
- დ) არ არის დადგენილი ფორმის დამლა, წარწერები და გაურკვეველია ტრაფარეტები;
- ე) დაზიანებულია ქვების ცილინდრული ნაწილი ან ფსკერის (ზხარი, ფორმის შესამჩნევი ცვლილებები და სხვა);
- ვ) ცისტერნები შევსებულია პროდუქტებით, რომლებიც არ მიეკუთვნება გათხევადებულ ნახშირწყალბადს;

ზ) გათხევადებული ნახშირწყალბადის ორთქლის ჭარბი ნარჩენი წნევა 0,05 მპა-ზე ნაკლებია (იმ გათხევადებული ნახშირწყალბადისათვის, რომელთა ორთქლის სიმკვრივე ზამთრის პერიოდში დასაშვებია იყოს 0,05 მპა-ზე ნაკლები, გათხევადებული ნახშირწყალბადის ორთქლის ჭარბი ნარჩენი წნევა

უნდა იყოს დადგენილი ადგილობრივი ობიექტის ინსტრუქციით), გარდა ცისტერნებისა, რომლებიც ივსება პირველად ან რემონტის შემდეგ.

14. ცისტერნის შევსებამდე ობიექტის ან ქარხანა-დამამზადებლის წარმომადგენლებმა უნდა შეამოწმონ მასში ნარჩენი წნევის, წყლის ან გათხევადებული ნახშირწყალბადის არააორთქლებადი ნარჩენების არსებობა. ცისტერნის ქვაბში არსებული წყალი ან არააორთქლებადი ნარჩენები უნდა იყოს მოცილებული ცისტერნის შევსებამდე.

15. წყლისა და გათხევადებული ნახშირწყალბადის არააორთქლებადი ნარჩენების დაწრეტა უნდა წარმოებდეს მხოლოდ მეორე მუშაკის დასწრებით. გათხევადებული ნახშირწყალბადის გაჟონვა დაუყოვნებლივ უნდა იყოს აღმოფხვრილი. ამასთან ერთად საჭიროა ქარპირა მხრიდან დგომა და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გამოყენება.

16. ჩასხმის პროცესში საჭიროა ცისტერნის ქვაბში აირის დონეზე კონტროლის გაწევა, ცისტერნიდან პროდუქტის გაჟონვის შემთხვევაში კი – შევსების პროცესის დაუყოვნებლივ შეწყვეტა, პროდუქტის გადაღრა, წნევის დაწევა, აგრეთვე გაუმართაობების აღმოსაჩენი და აღმოსაფხვრელი ზომების მიღება.

17. სავსე ცისტერნების მიღებისას საჭიროა შევსების სისწორის შემოწმება. ცისტერნის შევსების მაქსიმალური დონე არ უნდა აღემატებოდეს ცისტერნის ქვაბის მოცულობის 85 %-ს. სავსე ცისტერნებიდან უნდა ჩამოისხას ზედმეტი პროდუქტი.

18. ჩასხმა-ჩამოსხმის ესტაკადა უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით: ფხვნილის ცეცხლმაქრებით, ქვიშით სავსე ყუთებით, ქეჩით. ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების რაოდენობა და მათი შენახვის ადგილები განისაზღვრება დადგენილი წესის შესაბამისად.

19. გათხევადებული ნახშირწყალბადით სავსე ვაგონ-ცისტერნების შემადგენლობის ფორმირება და მათი მოძრაობის ორგანიზება უნდა განხორციელდეს დადგენილი წესით დამტკიცებული შესაბამისი დოკუმენტების მოთხოვნათა დაცვით.

20. გაუმართავი ცისტერნა, რომლის გადაადგილება დანიშნულების ადგილამდე შეუძლებელია, უნდა ჩაიხსნას შემადგენლობიდან და გადაყვანილ იქნეს განცალკევებული ლიანდაგის უსაფრთხო უბანზე. საჭიროების შემთხვევაში დასაშვებია საეკიპაჟო ნაწილის შეკეთება ღია ცეცხლის გამოყენების გარეშე, იარაღით, რომელიც არ წარმოქმნის ნაპერწკლებს.

21. გათხევადებული ნახშირწყალბადით სავსე ცისტერნაზე ჰერმეტიზაციის დამრღვევი გაუმართაობის აღმოჩენისას, საჭიროა მისი ჩახსნა შემადგენლობიდან, ცეცხლის პოტენციური წყაროებიდან მოცილება, უსაფრთხო ადგილზე გადაყვანა და ჰაერში აირის შემცველობის შემოწმება. აკრძალულია ასეთი ცისტერნის გაჩერება გაუთიშავი საკონტაქტო ხაზის ქვეშ.

22. რკინიგზის ელექტროფიციურებულ უბნებზე საკონტაქტო ქსელის გაუდენურებამდე აკრძალულია ცისტერნების ზევით ნებისმიერი სახის სამუშაოს (გარდა გარე დათვალიერებისა) ჩატარება.

23. გადასარბენზე ხანძარსაშიში სიტუაციის წარმოქმნის ან ხანძრის გაჩენის დროს წამყვანი ლოკომოტივის მემანქანემ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს მატარებლის დისპეტჩერს ან უახლოესი სადგურის მორიგეს შექმნილი სიტუაციის შესახებ, მატარებლის რადიოკავშირის ან შექმნილ სიტუაციაში შესაძლებელი ნებისმიერი სახის კავშირის გამოყენებით.

24. შეტყობინება უნდა შეიცავდეს ხანძარსაშიში სიტუაციის ან ხანძრის ხასიათის აღწერას, გათხევადებული ნახშირწყალბადის დასახელებას (ტრანსპორტირების თანმხლები დოკუმენტებიდან), ცნობას ხანძარსაშიში სიტუაციის (ხანძრის) ზონაში მისი რაოდენობის შესახებ, საავარიო ბარათის ნომერს, ხოლო ელექტროფიციურებულ უბნებზე – ინფორმაციას საკონტაქტო ქსელიდან ძაბვის მოხსნის შესახებ.

25. ლოკომოტივის მემანქანეს ეკრძალება გათხევადებული ნახშირწყალბადით სავსე ცისტერნების შემადგენლობიდან ლოკომოტივის ჩახსნა, შემადგენლობის ბუნიკებით დამაგრების შესახებ ინფორმაციის მიღების გარეშე.

26. სადგურზე გაჩერებული გათხევადებული ნახშირწყალბადის ცისტერნასთან დაკავშირებული ხანძარსაშიში სიტუაციის წარმოქმნისას საჭიროა მათი შემადგენლობიდან ჩახსნა და გადაყვანა უსაფრთხო ადგილზე.

27. ცისტერნის ქვაბის, მისი ელემენტების შეკეთება, აგრეთვე შიდა დათვალიერება დასაშვებია ქვაბის მოცულობის დეგაზაციის და სამუშაოების ხელმძღვანელის მიერ შესაბამისი ნებართვის გაფორმების შემდეგ.

28. საშემკეთებლო სამუშაოების ჩატარებისას აკრძალულია:

ა) პროდუქტით დატვირთული ან ცარიელი ქვაბის შეკეთება მისი მოცულობის დეგაზაციამდე;

ბ) ქვაბზე დარტყმების წარმოება;

გ) ნაპერწკალწარმოქმნელი ინსტრუმენტით სარგებლობა და ცისტერნასთან ღია ცეცხლის (ჩირაღდნის, ნავთის ფარნის და სხვა) გამოყენება;

დ) ცისტერნის ქვეშ საშემდუღებლო და საცეცხლე სამუშაოების წარმოება.

29. ურიკის შეკეთება შედუღებით, დარტყმებით ან ცეცხლის გამოყენებით უნდა წარმოებდეს ცისტერნიდან 100 მ-ის დაშორებით.

30. ცისტერნის ქვაბში სამუშაოების შესრულებისას (შიდა დათვალიერება, შეკეთება, გაწმენდა და სხვა) უნდა იყოს გამოყენებული გამართული ფეთქებადუსაფრთხო, არა უმეტეს 12 ვ ძაბვის მქონე ფარანი, რომლის ჩართვა-გამორთვა უნდა წარმოებდეს ცისტერნის ქვაბს გარეთ.

31. ცისტერნის ქვაბში სამუშაოების დაწყებამდე საჭიროა საჰაერო სივრცის ანალიზის ჩატარება ნახშირწყალბადის საშიში კონცენტრაციის არარსებობასა და ჟანგბადის შემცველობაზე. ჟანგბადის შემცველობა უნდა იყოს 19-20% ფარგლებში. წვადი ნივთიერებების კონცენტრაცია ქვაბის მოცულობაში არ უნდა აღემატებოდეს გათხევადებული ნახშირწყალბადის ალის გავრცელების ქვედა კონცენტრაციული ზღვრის მნიშვნელობის 20%-ს.

32. ცისტერნის ვენტილები არამუშა მდგომარეობაში უნდა იყოს ჩაკეტილი და დახშული. საჭიროების შემთხვევაში შესაძლებელია სავსე ცისტერნის ვენტილის ჩოხალის სატენის შეცვლა, თუ სარქველები მთლიანად გადაკეტილია და დამხშობები მოხსნილია.

33. ბუტადიენის და იზოპრენის ტრანსპორტირების დროს პეროქსიდული ნარევების წარმოქმნის და პოლიმერიზაციის თავიდან აცილების მიზნით ცისტერნაში საჭიროა შემდეგი დამატებითი მოთხოვნების დაცვა:

ა) ცარიელი ცისტერნა (პროდუქტით შევსებამდე) უნდა გაიქრეს აზოტით არა უმეტეს 0,1% ოდენობის ჟანგბადის ნარჩენ შემცველობამდე;

ბ) ცისტერნიდან პროდუქტის გადაღრა უნდა წარმოებდეს არა უმეტეს 0,1 % ჟანგბადის შემცველი აზოტის მიწოდებასთან ერთად, არანაკლებ 0,2 მპა ჰარბი წნევის შენარჩუნებით;

გ) ცისტერნის ქვაბში, პროდუქტის ზემოთ არსებული აირის ფაზაში ჟანგბადის შემცველობა არ უნდა აღემატებოდეს 0,1%;

დ) პოლიმერიზაციის და პეროქსიდული ნაერთების წარმოქმნის თავიდან აცილების მიზნით, ცისტერნაში 5 და მეტი დღე-ღამის განმავლობაში შესანახ ბუტადიენს, აგრეთვე ტრანსპორტირებისათვის განკუთვნილ ბუტადიენს ან იზოპრენს უნდა დაემატოს ინგიბიტორი.

34. ქვაბის მომზადებისა და გაწმენდისათვის საჭიროა:

ა) ქვაბის დაცლა პროდუქტის ნარჩენებისაგან; ქვაბის მოცულობის გაქრევა, გასაქრევ აირებში ნახშირწყალბადის არა უმეტეს 0,5%-ის შემცველობამდე და შემდგომი გაქრევა ჰაერით ჟანგბადის არანაკლებ 16% შემცველობამდე;

ბ) ქვაბის შიდა ზედაპირის წყლით გარეცხვა მყარი დანალექების (პოლიმერები, ნალექი) უხვი დანამვის მიზნით;

გ) ქვაბის ქვედა და გვერდითი ზედაპირებიდან დანალექის სინჯის აღება (ინსტრუმენტით, რომელიც არ წარმოქმნის ნაპერწკლებს) და მისი ანალიზი პოლიმერული პეროქსიდების შემცველობაზე (თუ დანალექში აქტიური ნახშირის შემცველობა აჭარბებს 0,005%-ს, საჭიროა ქვაბის სპეციალური დამუშავება რკინის ქვეჟანგა გოგირდმჟავას ცხელი წყლის ხსნარით, პეროქსიდული ნაერთების დაშლის მიზნით. პეროქსიდების დაშლის შემდეგ ქვაბი და სხვა მოწყობილობა უნდა გაიწმინდოს პოლიმერებისა და დანალექებისაგან ხანძარუსაფრთხო ხერხით); პოლიმერი და დანალექი დასაწვავად უნდა იყოს გატანილი დანამულ მდგომარეობაში. დაუშვებელია მათი შენახვა ცისტერნასთან ახლოს;

დ) რკინიგზის ჩასასხმელ-ჩამოსასხმელ ესტაკადაზე, რომელზეც წარმოებს ბუტადიენის და იზოპრენის ჩასხმა (ჩამოსხმა) უნდა იყოს მოწყობილი აზოტის ან სხვა ინერტული აირის მიწოდების ხაზი, ხოლო პენტანის ჩასასხმელ ესტაკადაზე – მარედუცირებელი მოწყობილობა, რომელიც არ დაუშვებს პროდუქტის 0,3 მპა-ზე მეტი წნევით მიწოდებას;

ე) პროდუქტის ჩამოსხმა ცისტერნიდან უნდა წარმოებდეს აზოტის ან სხვა ინერტული აირის მიწოდებასთან ერთად. ჩამოსხმის პროცესის დასრულება განისაზღვრება ჩამოსხმის მაკონტროლებელ ვენტილში სითხის დინების შეწყვეტით;

ვ) პროდუქტის ჩამოსხმის შემდეგ საჭიროა აირის ვენტილის საშუალებით ცისტერნის გაქრევა აზოტით ან სხვა ინერტული აირით პროდუქტის ნარჩენების მთლიანად მოსაცილებლად და ცისტერნაში ინერტული აირის 0,2 მპა წნევის შექმნა.

35. რკინიგზის სადგურებზე, ჩასხმა-ჩამოსხმის ესტაკადაზე, გადასარბენზე, სამრეწველო საწარმოების ლიანდაგებზე, აგრეთვე სამანევრო სამუშაოების ჩატარებისას გათხევადებული ნახშირწყალბადის ვაგონ-

ცისტერნების მოძრავ შემადგენლობაში ხანძარსაშიში სიტუაციის წარმოქმნის ან ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში სამანევრო სამუშაოების ხელმძღვანელები, დისპეტჩერები, მემანქანეები და რკინიგზის ტრანსპორტის სხვა მუშაკები უნდა მოქმედებდნენ ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმის შესაბამისად.

36. ხანძარსაშიში სიტუაციების და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმით წესრიგდება რკინიგზის ტრანსპორტის მუშაკების მოქმედებების თანმიმდევრობა გათხევადებული ნახშირწყალბადით სავსე ვაგონ-ცისტერნების ექსპლუატაციისას ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში; ხანძარსაშიში სიტუაციების და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმა უნდა იყოს შემუშავებული ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების შესაძლო განვითარების პროგნოზის გათვალისწინებით და დადგენილი წესით დამტკიცებული მოქმედი ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნათა შესაბამისად.

37. ხანძარსაშიში სიტუაციების და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმები ექვემდებარება განახლებას არანაკლებ 5 წელიწადში ერთხელ. გადაზიდვის ტექნოლოგიებში, აპარატურის გაფორმებაში, მეტროლოგიურ უზრუნველყოფაში და ტრანსპორტირების ორგანიზებაში ცვლილებების დროს, აგრეთვე გადაზიდვებისას ხანძარსაშიში სიტუაციების და ხანძრების შესახებ ინფორმაციის არსებობისას გეგმები უნდა იყოს დაზუსტებული 15 დღის ვადაში.

38. ხანძარსაშიში სიტუაციების და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმა უნდა შეიცავდეს შემდეგ ძირითად დებულებებს:

ა) სახანძრო დაცვის სამსახურის დანაყოფებისათვის და რკინიგზის უბნის დისპეტჩერისათვის ხანძრის შესახებ შეტყობინების გადაცემის წესს;

ბ) ხანძარსაშიში სიტუაციის და ხანძრის გაჩენის ადგილზე სახანძრო და აღმდგენი მატარებლის გამოძახების წესს;

გ) მართვის რაიონების (უბნების) განსაზღვრის და სადგურის მუშაკებს შორის საშიში ზონიდან ვაგონების და შემადგენლობების გაშორებების და გაყვანის, აგრეთვე საწყის სტადიაზე ხანძარსაშიში სიტუაციის ან ხანძრის ლოკალიზაციის მოვალეობების გადანაწილების წესს;

დ) ობიექტის (რკინიგზის უბნის) ვრცელ სქემას (გეგმას) ყველა საჭირო მონაცემების აღნიშვნით;

ე) რკინიგზის ტრანსპორტის მუშაკთა და სახანძრო დაცვის დანაყოფების პირადი შემადგენლობის სამსახურის ურთიერთმოქმედების წესს.

39. სადგურის მუშაკების მიერ ხანძარსაშიში სიტუაციების და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმით გათვალისწინებული პირველი რიგის სამუშაოებს განეკუთვნება:

ა) ხანძრის აღმოჩენიდან 15 წთ-ის განმავლობაში ვაგონების და შემადგენლობების ხანძრის კერიდან (ცეცხლმოდებული ვაგონი, გათხევადებული ნახშირწყალბადის დაღვრის და წვის ადგილი და სხვა) უსაფრთხო ადგილზე გადაყვანა;

ბ) ხანძრის კერის ორივე მხრიდან არანაკლებ სამი მომიჯნავე ლიანდაგის გათავისუფლება და შემდეგ შემადგენლობის გაყვანა საშიში ზონიდან, დასაშვებია ცეცხლმოდებული შემადგენლობის დაუყოვნებლივ გაყვანა, თუ მომიჯნავე ლიანდაგებზე მდგარი მოძრავი შემადგენლობების დაცვა უზრუნველყოფილია;

გ) საკონტაქტო ქსელის გაუდენურება და დამიწება სახანძრო დაცვის სამსახურის სამუშაო უბნებზე;

დ) ხანძრის კერიდან ქარპირა მხრიდან უსაფრთხო ზონაში ორი ლიანდაგის (მეოთხე-მეხუთე ლიანდაგამდე) გათავისუფლება სახანძრო მატარებლების მისაღებად;

ე) მოძრავი შემადგენლობის (პირველ რიგში, რომლებზეც იმყოფებიან ადამიანები ან განთავსებულია საშიში ტვირთი) ევაკუაციის გაგრძელება ლიანდაგების გასწვრივ, ხანძრის გავრცელების იმ შესაძლო მიმართულებების გათვალისწინებით, რომლებიც უქმნიან უშუალო საფრთხეს სადგურის პარკის ძირითად მასივს, სადგურის შენობა-ნაგებობებს და სადგურის მომიჯნავე ობიექტებს;

ვ) სახანძრო დაცვის დანაყოფების მიერ სახელოების ხაზების გაყვანა ძირითადი (მთავარი) მოქმედების ჩატარებისას;

ზ) ცეცხლმოდებული და მომიჯნავე ცისტერნების კედლების გაგრილების უზრუნველყოფა და საჭიროების შემთხვევაში ხანძრის ჩაქრობა ნებაყოფლობითი სახანძრო დაცვის დანაყოფების და სადგურის მუშაკების მიერ ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების და მათ მფლობელობაში არსებული სახანძრო-ტექნიკური აღჭურვილობის გამოყენებით, უახლოეს წყლის წყაროებიდან სახელოს ხაზის გაყვანა. აღნიშნული ოპერაციები უნდა ჩატარდეს შესაბამისი სამუშაოების შემსრულებელი ადამიანების პირადი უსაფრთხოების უზრუნველყოფის პირობებში;

თ) ზომების მიღება ობიექტის წყალსადენ ქსელში წნევის ნორმატიულ სიდიდემდე გასაზრდელად (საჭიროების შემთხვევაში შესაძლებელია სამეურნეო მიზნებისათვის წყლის მოხმარების შემცირება);

ო) ხანძარსაშიში სიტუაციის ან ხანძრის ლიკვიდაციის მიზნით საპატრულო პოლიციის საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების სამსახურთან ურთიერთმოქმედების ორგანიზება;

კ) სახანძრო დაცვის დანაყოფების მიღების უზრუნველყოფა და ადგილზე მოსული ხანძრის ჩაქრობის ხელმძღვანელისათვის ხანძარსაშიში სიტუაციის და ხანძრის ხასიათის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება. თუ ხანძრის გაჩენიდან 15 წთ-ის განმავლობაში ხანძრის კერის ლოკალიზება ვერ ხერხდება, ხანძრის ზონაში (ცისტერნიდან 100 მ-ის დაშორებით) დასაშვებია მხოლოდ სახანძრო დაცვის დანაყოფების მუშაობა.

40. სახანძრო დაცვის დანაყოფის მისვლამდე ხანძარსაშიში სიტუაციის ან ხანძრის ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის სამუშაოებს ხელმძღვანელობს რკინიგზის უფროსი ხელმძღვანელი (გზის, განყოფილების, სადგურის უფროსი ან მათი მოადგილეები) ან აღმდგენი მატარებლის უფროსი. სახანძრო დაცვის დანაყოფების მისვლისას ხანძრის ჩაქრობის ხელმძღვანელობა ევალება შესაბამისი სახანძრო დაცვის უფროს ხელმძღვანელს. მოძრავი შემადგენლობის ევაკუაცია და გაშორიშორების სამუშაოები ხორციელდება სადგურის მუშაკების მიერ რკინიგზის უფროსი ხელმძღვანელის მითითებებით და ხანძრის ჩაქრობის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით.

41. გათხევადებული ნახშირწყალბადის გაჟონვისას საჭიროა ჩასხმა-ჩამოსხმის ყველა ტექნოლოგიური ოპერაციის შეწყვეტა, აგრეთვე მატარებლების მოძრაობის და იმ სამანევრო სამუშაოების შეჩერება, რომლებიც არ მიეკუთვნება ხანძარსაშიში სიტუაციის ლოკალიზაციასა და ლიკვიდაციას. აგრეთვე საჭიროა ანთების პოტენციური წყაროს (ცეცხლი, ნაპერწკალი და სხვა) აღმოფხვრა და გათხევადებული ნახშირწყალბადის გაჟონვის ზონიდან წვადი ნივთიერებების გატანა.

42. სპეციალისტების მიერ უნდა აღმოიფხვრას გაჟონვის მიზეზი (თუ ეს არ წარმოადგენს საშიშროებას), ან ცისტერნის შიგთავსი გადაიქაჩოს გამართულ ცისტერნაში (ტევადობებში) სიფრთხილის წინასწარი ზომების დაცვით და საავარიო სამუშაოების ადგილზე სახანძრო დაცვის დანაყოფის ყოფნის პირობით.

43. ინტენსიური გაჟონვის შემთხვევაში საჭიროა ცისტერნიდან გაზის მთლიანად გამოშვება, ამასთან, 200 მ-ის რადიუსში უნდა წარმოებდეს მუდმივი კონტროლი შესაძლო დაგაზიანების ზონის წარმოქმნაზე (აირის სრულ მიმოფანტვამდე). ავარიის ადგილზე საჭიროა სახანძრო დაცვის სამსახურის, საავარიო ჯგუფის და ხელისუფლების ორგანოებში შექმნილი საშიშროების შესახებ შეტყობინების გადაცემა. დაუშვებელია გვირაბებში, სარდაფებსა და კანალიზაციაში გათხევადებული ნახშირწყალბადის მოხვედრა.

44. გაჟონილი გათხევადებული ნახშირწყალბადის აალების შემთხვევაში ავარიის ადგილზე სახანძრო დაცვის სამსახურის არყოფნისას, საჭიროა ხანძრის ლოკალიზება და დაზიანებული ცისტერნიდან ან საკომუნიკაციო ესტაკადიდან გაჟონილი პროდუქტის უსაფრთხო ამოწვისათვის პირობების შექმნა.

45. ცალკეულ შემთხვევაში ხანძარსაშიში სიტუაციების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის სამუშაოების ხელმძღვანელს შეუძლია გასცეს განკარგულება დაღვრილი გათხევადებული ნახშირწყალბადის ამოწვის შესახებ (თუ ეს არ შეუქმნის საფრთხეს ადამიანებს, არ გახდება სხვა ობიექტების ნგრევის და ხანძრის სტიქიური განვითარების მიზეზი), ანთება უნდა განხორციელდეს დისტანციურად, თავშესაფარიდან რაკეტის სასროლი პისტოლეტის, პეტარდის და სხვ. გამოყენებით, მხოლოდ სახანძრო დაცვის სამსახურის აუცილებელი რაოდენობის მისვლის შემდეგ.

46. საავარიო-აღდგენითი სამუშაოების ჩატარებისას საჭიროა საავარიო ბარათებში მოყვანილი უსაფრთხოების წესებით სარგებლობა და ხანძრის ან ხანძარსაშიში სიტუაციის დროს აუცილებელი მოქმედებების ნუსხიდან კონკრეტულ სიტუაციებში განსაზოციელებელი მოქმედებების შერჩევა. საავარიო ბარათებში მოყვანილი ხანძრის საშიში ფაქტორების ზემოქმედებით დაზიანებული ზონების რადიუსები დაზუსტებულ უნდა იქნეს შესაბამისი სამსახურების სპეციალისტების მიერ და იყოს მიღებული როგორც მინიმალური.

47. თუ შექმნილი ვითარება სახიფათოა რკინიგზის ტრანსპორტის მუშაკების, აგრეთვე ავარიული ჯგუფის წევრების სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის, სამუშაოები დაუყოვნებლივ უნდა იყოს შეჩერებული, ხოლო ადამიანები – გაყვანილი უსაფრთხო ადგილზე.

თავი VII საწყობები

მუხლი 32. ზოგადი მოთხოვნები

1. საწყობებში (სათავსებში) ნივთიერებების და მასალების შენახვა უნდა მოხდეს მათი ხანძარსაშიში ფიზიკურ-ქიმიური თვისებების (დაჟანგვის, თვითგახურების და აალების უნარი ტენის მოხვედრისას,

ჰაერთან შეხებისას და ა.შ.) და ცეცხლმაქრი ნივთიერებების შეთავსებადობისა და ერთგვაროვნების ნიშნების გათვალისწინებით (დანართი 2).

2. დაუშვებელია ერთ სექციაში კაუჩუკთან ან ავტორეზინთან რომელიმე სხვა მასალის და საქონლის ერთდროული შენახვა, მიუხედავად გამოყენებული ცეცხლსაქრობი ნივთიერებების ერთგვაროვნებისა.

3. ბალონები წვადი აირებით, ჭურჭელი (ბოთლები, ბოცები, სხვა ტარა) ადვილალეზადი და წვადი სითხეებით, აგრეთვე აეროზოლური შეფუთვები უნდა იყოს დაცული მზის და სხვა სახის თბური ზემოქმედებისგან.

4. აეროზოლური შეფუთვების დაწყობა მრავალსართულიან საწყობებში დასაშვებია მხოლოდ ბოლო სართულზე, ხანძარსაწინააღმდეგო ნაკვეთურებში, ასეთი შეფუთვების რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 150 000 ცალს.

5. საწყობის საერთო ტევადობა არ უნდა აღემატებოდეს 900 000 შეფუთვას. საერთო საწყობებში აეროზოლური შეფუთვების შენახვა დასაშვებია არა უმეტეს 5 000 ცალის ოდენობით. საერთო საწყობის იზოლირებულ ნაკვეთურში დასაშვებია არა უმეტეს 15 000 შეფუთვის (კოლოფის) შენახვა.

6. ღია მოედნებზე ან ფარდულებში აეროზოლური შეფუთვების შენახვა დასაშვებია მხოლოდ უწყ კონტეინერებში.

7. საწყობებში, სადაც სტელაჟები არ არის, მასალები უნდა დაიწყოს შტაბელეზად, კარების წინ უნდა დარჩეს კარების სიგანის ტოლი თავისუფალი გასასვლელები, მაგრამ არანაკლებ 1 მ-ისა. ყოველ 6 მ-ში, როგორც წესი, უნდა მოეწყოს არანაკლებ 0,8 მ სიგანის გრძივი გასასვლელები.

8. მანძილი სანათიდან სასაწყობო საქონლამდე უნდა იყოს არანაკლებ 0,5 მ.

9. საწყობების სათავსებსა და მისადგომ ბაქნებზე დასატვირთ-გადმოსატვირთი და სატრანსპორტო საშუალებების გაჩერება და რემონტი დაუშვებელია. ბაქნზე გადმოტვირთული საქონელი და მასალები სამუშაო დღის დასრულებამდე უნდა იყოს ალაგებული.

10. საწყობებში ტარის გახსნასთან, საქონლის გამართულობის შემოწმებასთან და წვრილმან შეკეთებასთან, პროდუქციის დაფასობასთან, ხანძარსაშიში სითხეების (ნიტროსაღებავი, ლაქები და ა.შ.) სამუშაო ნარევების მომზადებასთან დაკავშირებული ყველა ოპერაცია უნდა განხორციელდეს შენახვის ადგილებიდან იზოლირებულ სათავსებში.

11. დაუშვებელია გამართული ნაპერწკალსაქრობებიანი ავტომობილების, მოტომაშინების, ავტოამწეებისა და სხვა სახის ტვირთაძვე ტექნიკის 3 მ-ზე ახლოს მისვლა ზვინებთან, შტაბელეზთან და ფარდულებთან, სადაც ინახება უხეში საკვები, ზოჭკოვანი მასალა.

12. საწყობის ელექტრომოწყობილობა სამუშაოს დამთავრებისას უნდა იქნეს გამორთული. გამოსართავი აპარატები უნდა განთავსდეს საწყობის გარეთ უწყ კედელზე ან ცალკე მდგომ საყრდენზე, სპეციალურად მოწყობილ კარადაში ან ნიშში, რომლებიც უნდა დაიკეტოს და დაილუქოს.

13. დაუშვებელია საწყობების შიგნით მორიგე განათების მოწყობა, აგრეთვე აირის ქურების და ელექტროგამახურებელი ხელსაწყოების ექსპლუატაცია და შტეფსელის როზეტების დაყენება.

14. ღია მოედანზე მასალების შენახვისას ერთი სექციის (შტაბელის) ფართობი არ უნდა აღემატებოდეს 300 მ², ხოლო ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილები შტაბელეზს შორის უნდა იყოს არანაკლებ 6 მ.

15. ბაზების და საწყობების ტერიტორიაზე განლაგებული შენობების საცხოვრებლად გამოყენება დაუშვებელია.

16. “ა“, “ბ“ და “ვ“ კატეგორიის საწყობების სათავსებში ლოკომოტივების შესვლა დაუშვებელია.

17. საკუჭნაოებში საწარმოო ნორმებზე მეტი რაოდენობის ადვილალეზადი და წვადი სითხეების შენახვა დაუშვებელია. სამუშაო ადგილებზე ამ სითხეების რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს ერთი ცვლის მოთხოვნას.

18. დაუშვებელია წვადი მასალების ან წვად ტარაში მოთავსებული უწყი მასალების შენახვა სარდაფისა და ცოკოლის სართულების იმ სათავსებში, რომლებსაც არ გააჩნიათ თანაორმოებიანი ფანჯრები კვამლის მოსაცილებლად, აგრეთვე თუ აღნიშნული სართულები უკავშირდება შენობას საერთო კიბის უჯრედებით.

მუხლი 33. ადვილალეზადი, წვადი და სხვა ხანძარსაშიში სითხეების საწყობები

1. შემოზვინვები რეზერვუარების ირგვლივ, აგრეთვე მათზე გადასასვლელები უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში. შემოზვინვების შიდა მოედნები უნდა იყოს მოსწორებული და დაფარული ქვიშით.

2. სარეზერვუარო პარკებში აკრძალულია:

ა) არაჰერმეტიკული მოწყობილობების და ჩამკეტი არმატურის ექსპლუატაცია;

ბ) გადახრილი და ბზარების მქონე რეზერვუარების, აგრეთვე გაუმართავი მოწყობილობების, საკონტროლო-საზომი ხელსაწყოების, მიმწოდებელი პროდუქტსადენების და სტაციონარული ხანძარსაწინააღმდეგო მოწყობილობების ექსპლუატაცია;

გ) შემოზვინვის ირგვლივ ხეების და ბუჩქნარის არსებობა;

დ) რეზერვუარების და ცისტერნების მოთავსება წვად ან ძნელად წვად სადგარზე;

ე) რეზერვუარების და ცისტერნების პირამდე ავსება;

ვ) ნავთობპროდუქტების ჩასხმა-ჩამოსხმისას რეზერვუარებიდან სინჯების აღება;

ზ) ნავთობპროდუქტების ჩასხმა-ჩამოსხმა ჭექა-ქუხილის დროს.

3. სასუნთქი სარქველები და ცეცხლზღუდეები უნდა მოწმდებოდეს ქარხანა-დამამზადებლების ტექნიკური დოკუმენტაციის შესაბამისად. სასუნთქი არმატურის დათვალიერებისას აუცილებელია სარქველების და ბადეების ყინულისგან გაწმენდა. მათი გათბობა უნდა ხდებოდეს მხოლოდ ხანძარუსაფრთხო ხერხით.

4. სინჯების აღება და დონის გაზომვა უნდა განხორციელდეს ნაპერწკალუსაფრთხო მოწყობილობით.

5. სარეზერვუარო პარკის საწყობებში უნდა იყოს ცეცხლმაქრი ნივთიერებების მარაგი, აგრეთვე მათი მიწოდების საშუალებები ისეთი ოდენობით, რომელიც საჭიროა უდიდეს რეზერვუარში ხანძრის ჩასაქრობად.

მუხლი 34. წვადი და ადვილაალებადი სითხეების ტარით შენახვა

1. 120°C-ზე მეტი აფეთქების ტემპერატურის 60 მ³ ოდენობით სითხეების შენახვა დასაშვებია წვადი მასალებისგან დამზადებულ მიწისქვეშა საცავებში, თუ იატაკი უწყვი მასალებისაა და გადახურვა დაფარულია არანაკლებ 0,2 მ სისქის დატკეპნილი მიწის ფენით.

2. ერთ სათავსში ადვილაალებადი და წვადი სითხეების ტარით ერთობლივი შენახვა დასაშვებია იმ პირობით, თუ მათი საერთო რაოდენობა არ აღემატება 200 მ³.

3. საცავებში კასრების ხელით დაწყობისას ადვილაალებადი და წვადი სითხეების კასრები უნდა დაიწყოს იატაკზე არა უმეტეს 2 რიგად, მექანიზებული დაწყობისას წვადი სითხეების კასრები უნდა განლაგდეს – არა უმეტეს 5 რიგად, ადვილაალებადი სითხეების კასრები კი – არა უმეტეს 3 რიგად. შტაბელების სიგანე არ უნდა აღემატებოდეს 2 კასრს. მთავარი გასასვლელების სიგანე (კასრების ტრანსპორტირებისთვის) უნდა იყოს არანაკლებ 1,8 მ, ხოლო შტაბელებს შორის მანძილი – არანაკლებ 1 მ.

4. სითხეების შენახვა დასაშვებია მხოლოდ დაუზიანებელ ტარაში. დაღვრილი სითხე დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს მოცილებული.

5. ნავთობპროდუქტების ტარით შესანახად განკუთვნილი ღია მოედნები უნდა შემოიზღუდოს მიწის ყრილით ან არანაკლებ 0,5 მ სიმაღლის მთლიანი უწყვი კედლით, რომლებსაც ექნებათ მოედნებზე გასასვლელი პანდუსები.

6. მოედნების ნიშნული უნდა აღემატებოდეს მიმდებარე ტერიტორიის ნიშნულს 0,2 მ-ით და გარშემორტყმული უნდა იყოს კიუვეტით ჩამდინარე წყლის გასაშვებად.

7. ერთი შემოზვინული მოედნის ფარგლებში დასაშვებია კასრების არა უმეტეს 4 შტაბელის დაწყობა (25x15 მ ზომის), შტაბელებს შორის არანაკლებ 10 მ, ხოლო შტაბელსა და ზვინს (კედელს) შორის – არანაკლებ 5 მ დაცილებით. ორი მომიჯნავე მოედნის შტაბელებს შორის მანძილი უნდა იყოს არანაკლებ 20 მ.

8. მოედნებზე დასაშვებია უწყვი მასალებისგან დამზადებული ფარდულების მოწყობა.

9. დაუშვებელია ნავთობპროდუქტების დაღვრა, აგრეთვე შესაფუთი მასალების და ტარის შენახვა უშუალოდ საცავებში და შემოზვინულ მოედნებზე.

მუხლი 35. აირების შენახვა

1. სათავსების ფანჯრის მინები, სადაც ინახება ბალონები აირით უნდა შეიღებოს თეთრი საღებავით ან ალიჟურვოს მზისგან დამცავი უწყვი მოწყობილობებით. ღია მოედნებზე ბალონების შენახვის შემთხვევაში ნალექების მოქმედებისა და მზის სხივებისგან დამცავი ნაგებობები უნდა იყოს აგებული უწყვი მასალებისგან.

2. ჯგუფური საბალონე დანადგარების განლაგება დასაშვებია ყრუ (ლიობების არმქონე) გარე კედლებთან. ბალონების შესანახი კარადები და ჯიხურები უნდა იყოს დამზადებული უწყვი მასალებისგან და ჰქონდეს ბუნებრივი ვენტილიაცია, რომელიც გამოირიცხავს ფეთქებადსაშიში ნარევების წარმოქმნას.

3. წვადი აირების ბალონები უნდა ინახებოდეს ჟანგბადით, შეკუმშული ჰაერით, ქლორით, ფტორით და სხვა მჟანგავებით, აგრეთვე ტოქსიკური აირებით დატუმშული ბალონებისაგან განცალკევებით.

4. ჟანგბადის ბალონების შენახვისას და ტრანსპორტირებისას დაუშვებელია ბალონებზე ზეთის (ცხიმის) მოხვედრა და ბალონის არმატურის გაზეთილ მასალებთან შეხება. ჟანგბადის ბალონების ხელით გადაადგილებისას დაუშვებელია სარქველებზე ხელის მოკიდება.

5. აირების შესანახი სათავსები უნდა იყოს აღჭურვილი კმაფეთქებადსაშიშ კონცენტრაციებამდე მომუშავე გამართული აირანალიზატორებით. აირანალიზატორების უქონლობისას ობიექტის ხელმძღვანელის მიერ უნდა იყოს დადგენილი სინჯების აღებისა და კონტროლის წესი.

6. აირის გაჟონვისას ბალონები უნდა იყოს გადატანილი საწყობიდან უსაფრთხო ადგილზე.

7. საწყობში, სადაც ინახება ბალონები წვადი აირით, არ დაიშვებია პირები ლითონის ლურსმებით ან ნალებით დაჭედილი ფეხსაცმლით.

8. ბუნიკების მქონე წვადი აირის ბალონები უნდა ინახებოდეს ვერტიკალურ მდგომარეობაში სპეციალურ ბუდეებში, გალებში და სხვა მოწყობილობებში, რომლებიც გამორიცხავენ მათ წაქცევას.

9. ბუნიკების არმქონე ბალონები უნდა ინახებოდეს ჩარჩოებზე ან სტელაჟებზე ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში. შტაბელების სიმაღლე არ უნდა აღემატებოდეს 1,5 მ, ხოლო სარქველები უნდა იყოს დახურული დამცავი ხუფებით და მიმართული ერთ მხარეს.

10. აირების საწყობებში დაუშვებელია რომელიმე სხვა ნივთიერების, მასალის და მოწყობილობის შენახვა.

11. წვადი აირების საწყობის სათავსები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ბუნებრივი ვენტილაციით.

მუხლი 36. სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის შენახვა

1. უხეში საკვების მარაგის შენახვა დასაშვებია მხოლოდ მიშენებულ (ჩაშენებულ) სათავსებში, რომლებიც გამოყოფილია ფერმების შენობებისგან 0,75 სთ ცეცხლმდეგობის ზღვრის მქონე ყრუ უწყვი კედლებით (ტიხრებით) და გადახურვებით. აღნიშნულ სათავსებს უნდა ჰქონდეთ გასასვლელები უშუალოდ გარეთ.

2. უხეში საკვების ზვინები (ბჯები), ფარდულები და შტაბელები უნდა განლაგდეს ელექტროგადამცემი ხაზებიდან არანაკლებ 15 მ, გზებიდან – არანაკლებ 20 მ და შენობა-ნაგებობებიდან – არანაკლებ 50 მ დაშორებით.

3. მოედნები ზვინების მოსათავსებლად, აგრეთვე ზვინების ან შტაბელების წყვილები საჭიროა შემოიბაროს პერიმეტრზე არანაკლებ 4 მ სიგანის ზოლით. მანძილი ზოლის ნაპირიდან მოედანზე მოთავსებულ ზვინამდე უნდა იყოს არანაკლებ 15 მ, ხოლო ცალკე მდგომ ზვინამდე – არანაკლებ 5 მ. ერთი ზვინის ძირის ფართობი არ უნდა აღემატებოდეს 150 მ², ხოლო დაწნეხილი თივის (ჩალის) შტაბელისა – 500 მ².

4. ცალკეულ შტაბელებს, ფარდულებსა და ზვინებს შორის ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილები უნდა იყოს არანაკლებ 20 მ. შტაბელების, ფარდულების და ზვინების წყვილ-წყვილად განთავსებისას მანძილი შტაბელებსა და ფარდულებს შორის უნდა იყოს არანაკლებ 6 მ, ხოლო მათ წყვილებს შორის – არანაკლებ 30 მ. ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილები კვარტლებს შორის (კვარტალში დასაშვებია 20 ზვინის ან შტაბელის განლაგება) უნდა იყოს არანაკლებ 100 მ.

5. მომატებული ტენიანობის მქონე ზვინებში და თივის შტაბელებში აუცილებელია ტემპერატურის კონტროლი.

6. უხეში საკვების საწყობებში მომუშავე ტრაქტორები და ავტომობილები უნდა იყოს აღჭურვილი ნაპერწკალსაქრობებით. გადმოტვირთვის სამუშაოების ჩატარებისას ტრაქტორ-საწევარი არ უნდა მიუახლოვდეს ზვინებს 3 მ-ზე ახლოს.

მუხლი 37. მარცვლეულის შენახვა

1. მოსავლის აღების დაწყებამდე მარცვლეულის საწყობები და საშრობები უნდა იყოს შემოწმებული გამოსადეგობაზე (გამოსაყენებლად ვარგისიანობაზე). აღმოჩენილი დაზიანებები უნდა იყოს აღმოფხვრილი მარცვლის მიღების და შრობის დაწყებამდე.

2. მარცვლეულის საწყობები უნდა განლაგდეს ცალკე მდგომ შენობებში. მათი ჭიმვრები უნდა იღებოდეს გარეთ და არ უნდა იყოს ჩახერგილი.

3. მარცვლეულის ყრილად შენახვისას მანძილი ყრილის წვეროდან გადახურვების წვად კონსტრუქციებამდე, აგრეთვე სანათებამდე და ელექტროსადენებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 0,5 მ. ხანძარსაწინააღმდეგო ზღუდეების ღიობებში მარცვლეულის ტრანსპორტირების ადგილები უნდა იყოს აღჭურვილი დამცავი მოწყობილობებით.

4. აკრძალულია:

- ა) მარცვლეულთან ერთად სხვა მასალებისა და მოწყობილობების შენახვა;
 - ბ) საწყობების სათავსებში მარცვალსაწმენდების და სხვა შიგაწვის ძრავიანი მანქანების გამოყენება;
 - გ) მოძრავ მექანიზმებზე მუშაობა, თუ საწყობის ჭიშკრები ორივე მხრიდან დახურულია;
 - დ) მყარ სათბობზე მომუშავე საშრობების დანთებისას ადვილალეზადი და წვადი სითხეების, ხოლო თხევად სათბობზე მომუშავე საშრობების დანთებისას ჩირალდნების გამოყენება;
 - ე) საცეცხლეში (ელექტროანთების სისტემით ან მის გარეშე) ჩირალდნის ჩაქრობისას საწვავის მიწოდების ავტომატური გათიშვის და ტემპერატურის კონტროლის ხელსაწყოების დაზიანების შემთხვევაში საშრობებზე მუშაობა;
 - ვ) ტრანსპორტიორის ლენტის დონის ზევით მარცვლის დაყრა და ტრანსპორტიორის კონსტრუქციებზე ლენტის ხახუნის დაშვება.
5. საშრობის მუშაობისას მარცვლეულის ტემპერატურის კონტროლი უნდა განხორციელდეს ყოველ 2 სთ-ში, სინჯების აღების გზით.
6. საშრობის დატვირთვა-გადმოტვირთვის მექანიზმები უნდა გაიწმინდოს მტვრისგან და მარცვლისგან 24 სთ-იანი მუშაობის შემდეგ.
7. მოძრავი საშრობი აგრეგატი უნდა იყოს დაცილებული არანაკლებ 10 მ მანძილზე მარცვლეულის საწყობიდან.
8. საშრობების საცეცხლეების მოწყობილობა უნდა გამორიცხავდეს ნაპერწკლების გამოვარდნას. საკვამლე მიწები უნდა აღიჭურვოს ნაპერწკალსაქრობებით, ხოლო წვად კონსტრუქციებში მათი გავლის ადგილები მოეწყოს ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვალკეცვებით.
9. საწყობებში მარცვლეულის განთავსებისას მანძილი ვენტილატორებიდან წვად კედლებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 2,5 მ. ჰაერსადენები უნდა იყოს დამზადებული უწყვი მასალებისგან.

მუხლი 38. ხე-ტყის მასალების შენახვის ზოგადი მოთხოვნები

1. 10 000 მ³ მეტი ტევადობის ხე-ტყის მასალათა საწყობები უნდა შეესაბამებოდეს ხე-ტყის მასალათა საწყობების დაპროექტების ნორმების მოთხოვნებს.
2. 10 000 მ³ ნაკლები ტევადობის ხე-ტყის მასალათა საწყობებისათვის უნდა იყოს შემუშავებული და შეთანხმებული სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის ორგანოებთან შტაბელების განლაგების გეგმები შესანახი მასალების ზღვრული მოცულობის, ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილების და შტაბელებს შორის გასასვლელების, აგრეთვე შტაბელებსა და მეზობელ ობიექტებს შორის გასასვლელების აღნიშვნით.
3. დაუშვებელია შტაბელებს შორის ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილებში ხე-ტყის მასალების, მოწყობილობების და ა.შ. დაწყობა.
4. შტაბელებისთვის გამოყოფილი ადგილები უნდა იყოს გაწმენდილი გრუნტამდე ბალახის საფარისაგან, წვადი ნაგვისაგან და ნარჩენებისაგან ან დაფარული არანაკლებ 15 სმ სისქის ქვიშის, მიწის ან ხრემის ფენით.
5. თითოეული საწყობისთვის უნდა იყოს შემუშავებული ხანძრის ჩაქრობის ოპერატიული გეგმა შტაბელების, ბალანსის და ნაფოტის გროვების დასაშლელ-ასაღები ზომების განსაზღვრით, ტექნიკის და მომუშავეთა მიზიდვის შესაძლებლობის გათვალისწინებით. ეს გეგმა ყოველწლიურად, საგაზაფხულო-საზაფხულო ხანძარსაშიმი პერიოდის დაწყებამდე უნდა გათამაშდეს ობიექტის ყველა ცვლის მუშაკთა და სახანძრო დაცვის დანაყოფების პირადი შემადგენლობის მონაწილეობით.
6. ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების გარდა საწყობებში უნდა იყოს მოწყობილი პუნქტები (საგუშაგოები) სხვადასხვა სახის სახანძრო ტექნიკის მარაგით, რომელიც დადგენილია ხანძრის ჩაქრობის ოპერატიული გეგმებით.
7. საწყობში დასაშვებია მხოლოდ ხე-ტყის მასალათა შენახვასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება.
8. ხე-ტყის მასალათა საწყობებში მუშებისთვის სათავსები უნდა მოეწყოს მხოლოდ ცალკე მდგომ შენობებში, ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილების დაცვით და სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის ორგანოებთან შეთანხმებით. აღნიშნული სათავსების გასათბობად დასაშვებია მხოლოდ ქარხნული წარმოების ელექტროგასახურებელი მოწყობილობების გამოყენება.
9. მანძილი შიგა წვის ძრავებიანი ჯალამბრებიდან მრგვალი ხე-ტყის შტაბელებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 15 მ. ჯალამბრის გარშემო მოედანი უნდა იყოს თავისუფალი ნაფოტებისგან, ქერქისაგან და სხვა წვადი ნარჩენებისა და ნაგვისგან. ძრავების გასამართი საწვავ-საპოხი მასალების შენახვა დასაშვებია

არაუმეტეს ერთი კასრის ოდენობით ჯალამბრებიდან არანაკლებ 10 მ და უახლოესი შტაბელებიდან 20 მ-ის დაშორებით.

მუხლი 39. დახერხილი ხე-ტყის საწყობები

1. დახერხილი ხე-ტყის შტაბელების დაწყობისას და დაშლისას ტრანსპორტირებისათვის მომზადებული პაკეტები უნდა იყოს განთავსებული მხოლოდ გასასვლელის ერთ მხარეს, ამასთანავე დარჩენილი სავალი გზის ნაწილის სიგანე უნდა იყოს არანაკლებ 4 მ. შტაბელებად დაუწყობელი დახერხილი ხე-ტყის საერთო მოცულობა არ უნდა აღმატებოდეს მათ საწყობში მისაწოდებელ სადღედამისო რაოდენობას.

2. დაუშვებელია ტრანსპორტირებისათვის მომზადებული პაკეტების განთავსება ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილებში, გასასვლელებში, ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის წყაროებთან მისასვლელებში.

3. მექანიზმების მუშაობის დროებით შეჩერების შემთხვევაში პაკეტების გადახარისხება და დაწყობა, საინვენტარო გადახურვების და საფენი მასალის შენახვა უნდა ხდებოდეს სპეციალურ მოედნებზე.

4. წყალგაუმტარი ქაღალდით ტრანსპორტირებისათვის მომზადებული პაკეტების შეფუთვა (თუ ეს ოპერაცია არ არის გათვალისწინებული ერთიან ტექნოლოგიურ პროცესში) უნდა განხორციელდეს სპეციალურად გამოყოფილ მოედნებზე.

5. გამოყენებული წყალგაუმტარი ქაღალდი, მისი ნაგლეჯები და ჩამონაჭრები აუცილებლად უნდა მოთავსდეს კონტეინერებში.

6. დახურულ საწყობებში შტაბელებსა და შენობის კედლებს შორის გასასვლელის სიგანე უნდა იყოს არანაკლებ 0,8 მ. საწყობების კარების ღიობების წინ უნდა იყოს დატოვებული კარების სიგანის ტოლი გასასვლელები, მაგრამ არანაკლებ 1 მ.

7. დახურულ საწყობებში დაუშვებელია ტიხრებისა და დამხმარე სათავსების მოწყობა.

8. დახურული საწყობების და ფარდულების ქვეშ მოედნების იატაკები უნდა იყოს უწყვი მასალების.

მუხლი 40. ნახშირის და ტორფის საწყობები

1. ნახშირის და ტორფის მოედნები უნდა იყოს დაგეგმილი ისე, რომ გამოირიცხოს ადიდებული ან გრუნტის წყლებით დატბორვა.

2. აკრძალულია:

ა) ახლად მოპოვებული ნახშირის დაწყობა ერთ თვეზე მეტი ხნის ნაყარზე;

ბ) საწყობებში ნახშირის და ტორფის მიღება თვითწვის აშკარად გამოვლენილი კერებით;

გ) კონვეიერით ცეცხლმოდებული ნახშირის და ტორფის ტრანსპორტირება და მათი გადატვირთვა რკინიგზის ტრანსპორტში ან ბუნკერში;

დ) ნახშირის და ტორფის შტაბელების დაწყობა სითბოს წყაროებზე (ორთქლსადენების, ცხელი წყლის სადენი მილების, გამთბარი ჰაერის არხების და ა.შ.), აგრეთვე ელექტროკაბელებსა და ნავთობაირსადენებზე.

3. სხვადასხვა მარკის ნახშირი და ტორფის ყოველი სახეობა (ნატეხი, ფრეზერული) უნდა დაეწყოს ცალკეულ შტაბელებად.

4. ნახშირის დაწყობისას და მისი შენახვისას დაუშვებელია შტაბელებში ხის, ქსოვილის, ქაღალდის, თივის, ტორფის, აგრეთვე სხვა წვადი ნარჩენების მოხვედრა.

5. საწყობებში ხანგრძლივი შენახვისთვის მიწოდებული მყარი სათბობი (ნახშირი, ფიქალი, ტორფი) უნდა დაეწყოს შტაბელებად ვაგონებიდან მათი გადმოტვირთვისთანავე. დაუშვებელია გადმოტვირთული სათბობის შენახვა ნაყარის სახით ორ დღე-ღამეზე მეტი ხნით.

6. შტაბელებზე სარეგლამენტო სამუშაოების ჩატარებისთვის, აგრეთვე მექანიზმების და სახანძრო მანქანების გასასვლელად მანძილი შტაბელების ძირის საზღვრიდან შემოზღუდულ ღობემდე ან ამწეების ლიანდაგების ფუნდამენტამდე უნდა იყოს არანაკლებ 3 მ, ხოლო რელსის თავის გარე კიდეზე ან საავტომობილო გზის ბორდიურამდე – არანაკლებ 2 მ. დაუშვებელია გასასვლელებში მყარი სათბობის დაყრა და მოწყობილობებით მათი ჩახერგვა.

7. საწყობებში ნახშირის და ტორფის შტაბელებში უნდა ხდებოდეს ტემპერატურის სისტემატური კონტროლი მათ ნაპირებზე საკონტროლო ლითონის მილების და თერმომეტრის დაყენებით ან სხვა უსაფრთხო ხერხით.

8. 60°C-ზე ზევით ტემპერატურის აწევისას უნდა მოხდეს შტაბელების შემჭიდროება ტემპერატურის აწევის ადგილებში, გაცხელებული ნახშირის და ტორფის ამოღება ან ტემპერატურის დაწევის სხვა

მეთოდების გამოყენება. შტაბელები, რომლებშიც შეინიშნება ტემპერატურის აწევა, უნდა გაიხარჯოს პირველ რიგში.

9. დაუშვებელია ნახშირის წყლით ჩაქრობა ან გაცივება უშუალოდ შტაბელებში. ცეცხლმოდებული ნახშირის ჩაქრობა წყლით უნდა ხდებოდეს მხოლოდ შტაბელიდან ამოღების შემდეგ.

10. შტაბელებში ნატეხი ტორფის ანთებისას კერები უნდა დაიტბოროს წყლით დამასველებლის დამატებით ან დაიფაროს ტენიანი ტორფის მასით, ხოლო შემდეგ შტაბელის დაზიანებული ნაწილი დაიშალოს. ცეცხლმოდებული ფრეზერული ტორფი უნდა იყოს მოცილებული, ხოლო დარჩენილი ჩაღრმავებული ადგილი შეივსოს ტენიანი ტორფით და დაიტკეპნოს.

11. დაუშვებელია თვითანთებული ნახშირის ან ტორფის გაცივების ან ჩაქრობის შემდეგ მათი კვლავ შტაბელებად დაწყობა.

თავი VIII

სამშენებლო-სამონტაჟო და სარესტავრაციო სამუშაოები

მუხლი 41. ზოგადი მოთხოვნები

1. მშენებლობის დაწყებამდე სამშენებლო მოედნებიდან უნდა იყოს აღებული ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილებში მდებარე ყველა შენობა-ნაგებობა. წინააღმდეგ შემთხვევაში მათთვის უნდა იყოს შემუშავებული ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები.

2. მშენებლობის ტერიტორიაზე საწყობების, საწარმოო და დამხმარე შენობა-ნაგებობის განლაგება უნდა შეესაბამებოდეს დადგენილი წესით დამტკიცებულ გენერალურ გეგმას, ამ წესებს და დაპროექტების ნორმების მოთხოვნებს. დაუშვებელია სამშენებლო ტერიტორიაზე ნაგებობების განლაგება ნორმების, წესების და დამტკიცებული გენერალური გეგმის დარღვევით.

3. 5 ჰა და მეტი ფართობის მშენებლობის ტერიტორიაზე უნდა მოეწყოს არანაკლებ ორი, მოედნის საპირისპირო მხარეებზე განლაგებული შესასვლელი. სახანძრო მანქანების გასასვლელი გზები უნდა იყოს გამართული წლის ნებისმიერ დროს. შესასვლელი ჭიშკრების სიგანე უნდა იყოს არანაკლებ 4 მ.

4. სამშენებლო მოედნების შესასვლელებთან უნდა იყოს გამოკრული მშენებლობის ხანძრისგან დაცვის გეგმები, მშენებარე და დამხმარე შენობების და ნაგებობების, შესასვლელების, მისასვლელების, წყლის წყაროების, ხანძრის ჩაქრობის და კავშირგაბმულობის საშუალებათა ადგილმდებარეობის აღნიშვნით.

5. ყველა მშენებარე და მოქმედ (მათ შორის, დროებით) შენობასთან, სამშენებლო მასალების, კონსტრუქციების და დანადგარების ღიად შენახვის ადგილებამდე უნდა იყოს უზრუნველყოფილი თავისუფალი მისასვლელები. მშენებარე შენობებთან მისასვლელების და გზების მოწყობა უნდა დამთავრდეს ძირითადი სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე. 18 მ-ზე მეტი სიგანის შენობის გასწვრივ გასასვლელები უნდა იყოს ორი გრძივი მხრიდან, ხოლო 100 მ-ზე მეტი სიგანის – შენობის ირგვლივ. მანძილი სავალი გზის ნაპირიდან შენობების, ნაგებობების და მოედნების კედლებამდე არ უნდა აღემატებოდეს 25 მ.

6. წვადი მასალების ღია საწყობების, აგრეთვე წვადი და ძნელად წვადი მასალებით ნაგები საწყობების, საწარმოო და დამხმარე სათავსებით დაკავებული ტერიტორია უნდა იყოს გაწმენდილი ხმელი ბალახის, შამხნარის, ქერქისა და ნაფოტებისგან. ღია მოედნებზე შესანახად განკუთვნილი წვადი სამშენებლო მასალები (დახერხილი ხე-ტყე, ტოლი, რუბეროიდი და სხვ.), წვადი მასალების გამოყენებით დამზადებული ნაკეთობები და კონსტრუქციები, აგრეთვე წვად შეფუთვებში მოთავსებული მოწყობილობები და ტვირთები უნდა დაიწყოს შტაბელებად ან ჯგუფებად არა უმეტეს 100 მ² ფართობზე. მანძილი შტაბელებს (ჯგუფებს) შორის და მათგან მშენებარე ან დამხმარე შენობა-ნაგებობამდე უნდა იყოს არანაკლებ 24 მ.

7. მშენებარე შენობებში დასაშვებია დროებითი სახელოსნოების და საწყობების მოწყობა (გარდა წვადი ნივთიერებების და მასალების, ძვირადღირებული და ფასეული დანადგარების, წვად შეფუთვებში მოთავსებული დანადგარების, წვადი მასალების დამუშავებასთან დაკავშირებული საწარმოო სათავსების ან დანადგარების საწყობებისა) ამ წესების მოთხოვნათა შესრულების პირობით და სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო ზედამხედველობის ორგანოებთან შეთანხმებით.

8. ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო სათავსების მოწყობა დასაშვებია შენობის იმ ნაწილებში, რომელიც გამოყოფილია I ტიპის ხანძარსაწინააღმდეგო ყრუ ტიხრებით და III ტიპის ხანძარსაწინააღმდეგო გადახურვებით.

9. დაუშვებელია დროებითი საწყობების (საკუჭნაოების), სახელოსნოების და ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო სათავსების მოწყობა იმ ნაგებობაში, რომელიც შენდება ცეცხლისგან დაუცველი მზიდი ლითონის კონსტრუქციებისა და წვადი პოლიმერული მათბუნებლიანი პანელების გამოყენებით.
10. ჩაუმქრალი კირი უნდა ინახებოდეს ცალკემდგომ დახურულ სათავსებში. ამ სათავსების იატაკი უნდა იყოს აწეული მიწის დონიდან არანაკლებ 0,2 მ-ით. ჩაუმქრალი კირის შენახვისას უნდა იყოს მიღებული ზომები მასში ტენის და წყლის მოხვედრის თავიდან აცილების მიზნით.
11. ორმოები კირის ჩასაქრობად დასაშვებია მოეწყოს მისი შესანახი საწყობიდან არანაკლებ 5 მ და სხვა შენობა-ნაგებობებიდან და საწყობებიდან არანაკლებ 15 მ დაშორებით.
12. რეკონსტრუქციის, გაფართოების, ტექნიკური გადაიარაღების, კაპიტალური შეკეთების და ობიექტების ექსპლუატაციაში მიღებისას მშენებარე ნაწილი უნდა იყოს გამოყოფილი მოქმედისაგან I ტიპის ხანძარსაწინააღმდეგო ტიხრებით და III ტიპის ხანძარსაწინააღმდეგო გადახურვებით, ამასთანავე არ უნდა დაირღვეს შენობა-ნაგებობების ნაწილებიდან ხალხის უსაფრთხო ევაკუაციის პირობები.
13. სამ და მეტ სართულიანი შენობების მშენებლობისას კიბეები უნდა დამონტაჟდეს კიბის უჯრედის მოწყობასთან ერთად.
14. ხის პწკალის გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ ერთი ან ორსართულიანი შენობების კიბის უჯრედებში.
15. უწვი კიბის საფეხურების დაზიანებისგან დაცვის მიზნით (მშენებლობის პერიოდში) დასაშვებია მათი წვადი მასალებით დაფარვა.
16. მშენებარე შენობების პროექტით გათვალისწინებული გარე სახანძრო კიბეები და სახურავების მოაჯირი უნდა იყოს მოწყობილი მზიდი კონსტრუქციების დამონტაჟებისთანავე.
17. შენობის მშენებლობისას ხარაჩოები და ფიცარნაგები უნდა მოეწყოს საევაკუაციო გზების დაპროექტების ნორმებისა და სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნათა შესაბამისად, ხის ხარაჩოები და ყალიბი უნდა იყოს გაჟღენთილი ცეცხლდამცავი შემადგენლობით. შენობის გარეთ მოწყობილი ხის ხარაჩოებისა და ყალიბის გაჟღენტა (ზედაპირული) ცეცხლდამცავი შემადგენლობით შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ ზაფხულის პერიოდში.
18. სამ და მეტ სართულიანი შენობების მშენებლობისას, როგორც წესი, უნდა იყოს გამოყენებული საინვენტარო ლითონის ხარაჩოები, რომელიც უნდა აღიჭურვოს კიბით შენობის პერიმეტრის ყოველ 40 მ, მაგრამ არანაკლებ ორი კიბით – მთელ შენობაზე.
19. ხარაჩოების ფენილი და ფიცარნაგები პერიოდულად და სამუშაოების დამთავრების შემდეგ უნდა გაიწმინდოს ნაგვისაგან, თოვლისა და ყინულისაგან, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში დაიფაროს ქვიშით.
20. დაუშვებელია ხარაჩოების კონსტრუქციების გადახურვა (დათბუნება) წვადი მასალებით (ფანერით, პლასტიკით, ხის ბოჭკოს ფილით, ბრეზენტით და სხვ.).
21. მშენებლობის პერიოდში მაღლივი ნაგებობებიდან (საკვამლე მიწებიდან, კოშკური შხეფსაცივრებიდან, კაშხალებიდან, სილოსის სათავსებიდან და სხვ.) ხალხის საევაკუაციოდ საჭიროა არანაკლებ ორი კიბის მოწყობა უწვი მასალებისაგან.
22. წვადი და ძნელად წვადი მასალების ყალიბი ერთდროულად შეიძლება მოეწყოს არა უმეტეს სამ სართულზე. ბეტონის საჭირო სიმტკიცის მიღწევის შემდეგ ხის ყალიბი და ხარაჩოები უნდა იქნეს გატანილი შენობიდან.
23. შენობა-ნაგებობების შიგნით დაუშვებელია წვადი ნივთიერებების და მასალების გამოყენებით სამუშაოების ჩატარება იმ სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებთან ერთად, რომელიც სრულდება ღია ცეცხლის გამოყენებით (შედულება და ა.შ.).
24. ლითონის კონსტრუქციების ცეცხლისგან დაცვის სამუშაოები, მათი ცეცხლმედეგობის ზღვრის გაზრდის მიზნით უნდა განხორციელდეს შენობის აგებასთან ერთად.
25. შენობებში წვადი მასალების არსებობისას უნდა იყოს მიღებული ზომები კედლების და გადახურვების ლიობებში ხანძრის გავრცელების თავიდან ასაცილებლად (შიდა და გარე კედლებისა და სართულთშორისი გადახურვების პირაპირების ჰერმეტიზაცია, საინჟინრო კომუნიკაციების გავლის ადგილების შემჭიდროება ცეცხლმედეგობის საჭირო ზღვრების უზრუნველყოფით).
26. შენობა-ნაგებობების დროებითი დათბუნებისას ღიობები უნდა ამოივსოს უწვი და ძნელად წვადი მასალებით.
27. მშენებლობისას იატაკის მოსაწყობად და სხვა სამუშაოების ჩასატარებლად უნდა იქნეს გამოყენებული უწვი და ძნელად წვად მასალების დროებითი ნაგებობები (თბოკარავი).
28. წვად მათბუნებლიანი კონსტრუქციების მონტაჟთან ან წვადი მათბუნებლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები უნდა სრულდებოდეს სპეციალური ნებართვის მიხედვით, რომელიც

გაცემულია სამუშაოების შემსრულებლებზე და ხელმოწერილია მშენებლობის სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ. ნებართვაში უნდა იყოს აღნიშნული სამუშაოს წარმოების ადგილი, ტექნოლოგიური თანამიმდევრობა, ხერხები, კონკრეტული ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები, პასუხისმგებელი პირები და მისი მოქმედების ვადა (ნებართვის ფორმა მოცემულია დანართ 4-ში). სამუშაოების ჩატარების ადგილებში უნდა იყოს გამოკრული ანშლაგები „ცეცხლსაშიშა – ადვილალეზადი მათუზნებელი“.

29. გადახურვაზე წვადი მათუზნებლების დაგება, ჰიდროიზოლიაციისა და ხრეშის დამცავი ფენის მოწყობა, ასევე წვადი მათუზნებლების გამოყენებით დამზადებული შემომზლუდავი კონსტრუქციების მონტაჟი უნდა განხორციელდეს არა უმეტეს 500 მ² ფართობის უბნებზე. სამუშაოების შესრულების ადგილებში მათუზნებლების და გადახურვის რულონური მასალების რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს ერთი ცვლის მოთხოვნებს.

30. წვადი მათუზნებელი უნდა ინახებოდეს მშენებარე შენობის გარეთ, განცალკევებულ ნაგებობაში ან სპეციალურ მოედანზე მშენებარე და დროებითი შენობა-ნაგებობებიდან და საწყობებიდან არანაკლებ 18 მ-ის დაშორებით. სამუშაო ცვლის დამთავრების შემდეგ დაუშვებელია გამოუყენებელი წვადი ან ძნელად წვადი მათუზნებლის, მათუზნებლიანი დაუმონტაჟებელი პანელების და გადასახური რულონური მასალების დატოვება შენობების შიგნით ან სახურავებზე, აგრეთვე ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილებში.

31. თბოიზოლიაციის მოწყობის შემდეგ ნაკვეთურები უნდა გაიწმინდოს ნარჩენებისაგან და დაუყოვნებლივ დაიფაროს პროექტით გათვალისწინებული ცეცხლდამცავი ფენით. წვადი თბოიზოლიაციის დაუცველი ფართობი სამუშაოების წარმოების პროცესში არ უნდა აღემატებოდეს 500 მ².

32. წვადი და ძნელად წვადი მათუზნებლებიანი პანელების ლითონის შემონაკერების დაზიანებისას დაუყოვნებლივ უნდა იყოს მიღებული ზომები მათ შესაკეთებლად და აღსადგენად მექანიკური შეერთებების (ჰანჭიკის და ა.შ.) მეშვეობით.

33. პოლიმერულ მათუზნებლიანი პანელების მონტაჟის, გადახურვებზე პოლიმერული მათუზნებლების დაგების და სახურავების მოწყობის სამუშაოების დაწყებამდე უნდა იყოს შესრულებული პროექტით გათვალისწინებული ყველა შემოდგოვა და შენობის გადახურვაზე გასასვლელი (კიბის უჯრედებიდან, გარე კიბეებით). ხანძრის შესახებ შეტყობინებისათვის გადახურვებზე, გასასვლელებთან უნდა იყოს ტელეფონები ან კავშირგაბმულობის სხვა საშუალებები.

34. 1000 მ² და მეტი ფართობის გადახურვებზე წვადი ან ძნელად წვადი მათუზნებლების დაგებისას, სახურავებზე ხანძრის ჩაქრობის მიზნით უნდა იყოს გათვალისწინებული დროებითი ხანძარსაწინააღმდეგო წყალსადენის გაყვანა. სახანძრო ონკანებს შორის მანძილი უნდა იქნეს მიღებული იმ პირობით, რომ წყლის მიწოდება სახურავის ნებისმიერ წერტილში ხდებოდეს ორი ნაკადით. თითოეული ნაკადის ხარჯი უნდა შეადგენდეს 5 ლ/წმ.

35. სახურავზე ჰიდრო და ორთქლიზოლიაციის მოწყობისას, წვადი და ძნელად წვადი მათუზნებლებიანი პანელების მონტაჟისას დაუშვებელია ელექტროსაშემდუღებლო და ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სხვა სამუშაოების ჩატარება. ცეცხლთან დაკავშირებული ყველა სამუშაო უნდა ჩატარდეს წვადი და ძნელად წვადი მასალების გამოყენებამდე.

36. ორთქლსაიზოლიაციო ფენის დაწებებისას დაუშვებელია პროფილირებული ფენილის წიბოების ამოვსება ბიტუმის მასტიკით და პროექტით გაუთვალისწინებელი მასტიკის შესქელებული შრეების წარმოქმნა.

37. აგრეგატების გამოყენებით სქელფენიანი რულონური მასალების დადუღაბება დასაშვებია მხოლოდ სახურავების რკინაბეტონის ფილებზე მოწყობისას და გადახურვებზე უწვი მათუზნებლის გამოყენებისას. სახურავზე აგრეგატების საწვავით გამართვა უნდა ჩატარდეს სპეციალურ, ორი ცეცხლსაქრობით და ქვიშიანი ყუთით უზრუნველყოფილ ადგილზე. სახურავზე აგრეგატების გასამართი საწვავის და საწვავის ცარიელი ტარის შენახვა დაუშვებელია.

38. მობილური (საინვენტარო) შენობის გასათბობად, როგორც წესი, უნდა იყოს გამოყენებული ორთქლის და წყლის კალორიფერები, აგრეთვე ქარხნული წარმოების ელექტროგამახურებლები.

39. ტანსაცმლის და ფეხსაცმლის გაშრობა უნდა ხდებოდეს ამ მიზნისთვის სპეციალურად მოწყობილ სათავსებში, შენობა-ნაგებობებში, რომლებსაც გააჩნია წყლის ცენტრალური გათბობა, ან წყლის კალორიფერები. დაუშვებელია გაშრობების მოწყობა ტამბურებსა და შენობების გასასვლელებთან განლაგებულ სხვა სათავსებში.

40. პოლიმერული მათუზნებლების მქონე შენობებში სამშენებლო სამუშაოების ჩატარების პერიოდში დასაშვებია მხოლოდ საჭირო ან წყლის გათბობის სისტემების გამოყენება, საცეცხლე მოწყობილობის

განთავსება შენობის საზღვრებს გარეთ არანაკლებ 18 მ-ის მანძილზე ან ხანძარსაწინააღმდეგო კედლის უკან.

41. დაუშვებელია თბოკარავში ღია ცეცხლის გამოყენება, აგრეთვე საცეცხლე სამუშაოების ჩატარება, ელექტროკალორიფერების და ინფრაწითელი გამოსხივების აირის სანთურების გამოყენება.

42. მოძრავი და სტაციონარული ინფრაწითელი გამოსხივების სანთურებიანი დანადგარები უნდა იყოს აღჭურვილი ავტობლოკირებით, რომელიც შეწყვეტს გაზის მიწოდებას სანთურის ჩაქრობისას.

43. იატაკზე დასადგმელ, ინფრაწითელი გამოსხივების აირის სანთურებიან მოძრავ დანადგარებს უნდა ჰქონდეს სპეციალური მყარი საყრდენი. აირის ბალონი უნდა იყოს მოთავსებული დანადგარიდან და სხვა გამთბობი ხელსაწყოებიდან არანაკლებ 1,5 მ, ხოლო ელექტრომრიცხველიდან, გამომრთველიდან და სხვა ელექტროხელსაწყოებიდან – არანაკლებ 1 მ-ის მანძილზე.

44. მანძილი სანთურებიდან წვადი მასალების კონსტრუქციამდე უნდა იყოს არანაკლებ 1 მ, ძნელად წვად კონსტრუქციამდე – არანაკლებ 0,7 მ, უწყვეტ კონსტრუქციამდე – არანაკლებ 0,4 მ.

45. ინფრაწითელი გამოსხივების აირის სანთურებიან დანადგარებთან დაუშვებელია წვადი და ძნელად წვადი ნივთიერებების და მასალების შენახვა, აგრეთვე სამუშაოების ჩატარება მათი გამოყენებით.

46. ინფრაწითელი გამოსხივების სანთურების ექსპლუატაციისას აკრძალულია:

ა) დანადგარის ხმარება სათავსებში ბუნებრივი განიავეების ან შესაბამისი ჰაერმიმოცვლის ჯერადობის უზრუნველყოფი ხელოვნური ვენტილაციის გარეშე, აგრეთვე სარდაფის და ცოკოლის სართულებში;

ბ) სანთურების გამოყენება, თუ შეიმჩნევა ალი ან სანთურების კერამიკა დაზიანებულია;

გ) დანადგარის ხმარება, თუ შენობაში იგრძნობა აირის სუნი;

დ) სანთურის სხივების მიმართვა უშუალოდ წვადი მასალების, აირის ბალონების, აირსადენების, ელექტროსადენებისკენ;

ე) გაზის ბალონებთან ღია ცეცხლის გამოყენება. ღია მოედნებზე მუშაობისას (სამუშაო ადგილების გასათბობად და დანამული უბნების გასაშრობად) უნდა იყოს გამოყენებული მხოლოდ ქარგამძლე სანთურები.

47. ჰაერგამახურებელი დანადგარები უნდა იყოს მოთავსებული მშენებარე შენობიდან არანაკლებ 5 მ-ის დაშორებით.

48. საწვავის საცავი უნდა იყოს არა უმეტეს 200 ლ ტევადობის, მდებარეობდეს ჰაერგამახურებელიდან არანაკლებ 10 მ-ის და მშენებარე შენობიდან არანაკლებ 15 მ-ის მანძილზე. ჰაერგამახურებელს საწვავი უნდა მიეწოდოს ლითონის მილსადენით.

49. შეერთებები და არმატურა უნდა იყოს ქარხნული წარმოების და დამონტაჟებული ისე, რომ გამოირიცხოს საწვავის გაჟონვა. მილსადენებზე, სახარჯ ავზთან, უნდა იყოს ჩამკეტი სარქველი ხანძრის ან ავარიის შემთხვევაში დანადგარისათვის საწვავის მიწოდების შესაწყვეტად.

50. აირის საწვავზე მომუშავე დანადგარების მონტაჟისას და ექსპლუატაციისას უნდა იყოს შესრულებული შემდეგი მოთხოვნები:

ა) თბომწარმოებელ დანადგარებს უნდა ჰქონდეთ ქარხნული წარმოების სტანდარტული სანთურები;

ბ) სანთურები უნდა მუშაობდეს უწყვეტი ალით, აგრეთვე თბური დატვირთვის აუცილებელი რეგულირების ფარგლებში;

გ) თბომწარმოებელი დანადგარებიანი სათავსების ვენტილაციამ უნდა უზრუნველყოს სამჯერადი ჰაერმიმოცვლა.

51. თბომწარმოებელი დანადგარების ექსპლუატაციისას აკრძალულია:

ა) მუშაობა იმ დანადგარებზე, რომელთა საწვავსადენების ჰერმეტიულობა დარღვეულია, ფრქვევანას კორპუსის შეერთებები თბომწარმოებელ დანადგართან არამჭიდროა, კვამლსადენები გაუმართავია (რაც იწვევს წვის პროდუქტების სათავსებში შეღწევას), ელექტროძრავები და გამშვები აპარატურა გაუმართავია, აგრეთვე თუ ელექტროძრავებს არ გააჩნიათ თბოდაცავები და სხვა;

ბ) დაურეგულირებელი ფრქვევანით მუშაობა (საწვავის არანორმალური წვისას);

გ) რეზინის ან პოლიქლორვინილის შლანგების და ქუროების გამოყენება საწვავსადენების შესაერთებლად;

დ) წვადი ღობეების მოწყობა დანადგარებთან და სახარჯ ავზებთან;

ე) ღია ალით საწვავსადენების გათბობა;

ვ) თბომწარმოებელი დანადგარის გაშვება ხანმოკლე გაჩერების შემდეგ განიავეების გარეშე;

ზ) დანადგარის საჭვრეტელიდან ანთება;

თ) თბომწარმოებელი დანადგარის მუშაობისას სანთლების ელექტროდებს შორის ღრეჩოს რეგულირება;

ი) თბომწარმოებელი დანადგარის მუშაობა ჰაერამღებ კოლექტორებზე დამცავი გისოსის გარეშე.

52. დაუშვებელია ელექტროკალორიფერის კორპუსსა და ვენტილატორს შორის წვადი საფენის გამოყენება.

53. ძირითადი სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მშენებლობა უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგებით წყალსადენის ქსელზე დაყენებული სახანძრო ჰიდრანტებიდან ან რეზერვუარებიდან (წყალსატევებიდან).

54. პროექტით გათვალისწინებული შიდა ხანძარ-საწინააღმდეგო წყალსადენი და ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური დანადგარები უნდა იყოს დამონტაჟებული ობიექტის აგებასთან ერთად. ხანძარსაწინააღმდეგო წყალსადენი უნდა ამოქმედდეს მოსაპირკეთებელი სამუშაოების დაწყებამდე, ხოლო ხანძრის ჩაქრობის და აღმოჩენის ავტომატური დანადგარები – გასაშვებ-გასამართი სამუშაოების დაწყების მომენტისათვის (საკაბელო ნაგებობებში – კაბელების გაყვანამდე).

55. ძირითადი ნაგებობების და სამშენებლო ბაზის მშენებლობის დაწყებამდე უნდა იყოს გამოყოფილი სპეციალური, დათბუნებული სათავსები სახანძრო დაცვის სამსახურის ან მოხალისე რაზმის და ხანძარსაწინააღმდეგო ტექნიკის განსათავსებლად. პროექტით გათვალისწინებული სახანძრო დეპო უნდა იყოს აგებული მშენებლობის პირველ ეტაპზე. დაუშვებელია დეპოს შენობების გამოყენება სხვა მიზნებისთვის.

თავი IX

ხანძარსაშიში სამუშაოები

მუხლი 42. სამღებრო სამუშაოები

1. ყველა სახის ლაქის და საღებავის მომზადება და გაზავება უნდა განხორციელდეს იზოლირებულ სათავსებში, გარე კედლების ფანჯრების ღიობებთან ან ღია მოედნებზე. სამღებრო მასალების მიწოდება უნდა განხორციელდეს ცენტრალიზებულად მზა მდგომარეობაში. დასაშვებია საღებავი მასალების მოთავსება საამქროს საკუჭნაოში იმ რაოდენობით, რომელიც არ აღემატება ერთი ცვლის მოთხოვნილებას. ლაქსა-ღებავების ტარა უნდა იყოს მჭიდროდ დახურული და შენახული სპეციალურად გამოყოფილ მოედნებზე.

2. სამღებრო და საღებავდამამზადებელი სათავსები უნდა იყოს აღჭურვილი დამოუკიდებელი მექანიკური შემწოვ-გამწოვი ვენტილაციით და სამღებრო კამერებიდან, ამოვლების აბაზანებიდან, მოჭიქვის დანადგარებიდან, ხელით ღებვის ადგილებიდან, საშრობი კამერებიდან და ა.შ. ადგილობრივი გამწოვი სისტემებით. დაუშვებელია სამღებრო სამუშაოების ჩატარება იმ შემთხვევაში, როცა ვენტილაციის სისტემები გამორთულია.

3. იატაკზე დაღვრილი ლაქსაღებავი მასალები და გამხსნელები დაუყოვნებლივ უნდა გაიწმინდოს ნახერხით, წყლით და სხვა საშუალებებით. დაუშვებელია იატაკის, კედლების და დანადგარების გაწმენდა წვადი გამხსნელებით.

4. სამღებრო კამერები უნდა იყოს უწყვი მასალის და აღჭურვილი ადგილობრივი გაწოვის ავტონომიური სისტემებით, რომლებთან ბლოკირებულია საღებავ-მფრქვეველთან ლაქსაღებავი მასალების ან შეკუმშული ჰაერის მიმწოდებელი მოწყობილობები. საღებავსაჭირხნი ავზების გაფრქვევით შეღებვა უნდა წარმოებდეს სამღებრო კამერებს გარეთ.

5. ელექტროსტატიკურ ველში შეღებვისას ელექტრომღებავ დანადგარებს უნდა ჰქონდეს დამცავი ბლოკირება, რომელიც გამორიცხავს ადგილობრივი გაწოვის სისტემების ან კონვეიერის გაჩერების შემთხვევაში გამფრქვევი მოწყობილობების ჩართვის შესაძლებლობას.

მუხლი 43. წებოს, მასტიკის, ბიტუმის, პოლიმერული და სხვა წვადი ნივთიერებების გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები

1. სათავსები და სამუშაო ზონები, სადაც გამოიყენება ფეთქებადხანძარსაშიში ორთქლის გამომყოფი წვადი ნივთიერებები (შემადგენლობის დამზადება და ნაკეთობის დაფარვა), უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ბუნებრივი ან იძულებითი შემწოვ-გამწოვი ვენტილაციით. სამუშაოების უსაფრთხო ჩატარებისათვის ჰაერმიმოცვლის ჯერადობა განისაზღვრება სამუშაოების წარმოების პროექტით გათვალისწინებული გაანგარიშების შესაბამისად.

2. წვადი ნივთიერებების გამოყენებისას მათი რაოდენობა სამუშაო ადგილზე არ უნდა აღემატებოდეს ერთი ცვლის მოთხოვნებს. ჭურჭელი წვადი ნივთიერებებით უნდა გაიხსნას მხოლოდ გამოყენებამდე, ხოლო სამუშაოს დამთავრების შემდეგ – დაიხუროს და ჩაბარებულ იქნეს საწყობებში. წვადი ნივთიერებების ტარა უნდა ინახებოდეს შენობებს გარეთ სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში.

3. იატაკის დაფარვა წვადი მასალით უნდა განხორციელდეს, როგორც წესი, ბუნებრივი განათებისას. სამუშაოები უნდა დაიწყონ სათავსის გასასვლელების ყველაზე დაშორებული ადგილებიდან, ხოლო დერეფნებში – სათავსებში სამუშაოების დამთავრების შემდეგ.
4. ეპოქსიდური ფისით, წებოთი, მასტიკით, მათ შორის, სინთეზური ფისის ლაქსაღებავით დაფარვა, ფილებისა და რულონური მასალების დაწებება უნდა განხორციელდეს ყველა სამშენებლო-სამონტაჟო და სანიტარიულ-ტექნიკური სამუშაოს დამთავრების შემდეგ, სათავსების საბოლოო შეღებვამდე.
5. წვადი ნივთიერებებით სამუშაოების ჩასატარებლად უნდა იყოს გამოყენებული ისეთი მასალებისგან დამზადებული იარაღი, რომელიც არ წარმოქმნის ნაპერწკლებს (ალუმინი, სპილენძი, პლასტმასა, ბრინჯაო და ა.შ.). სამუშაოს შესრულებისას გამოყენებული იარაღები და დანადგარები უნდა გაირეცხოს ღია მოედანზე ან ვენტილაციის მქონე სათავსში.
6. სათავსები, სადაც ტარდება სამუშაოები წვადი ნივთიერებებისა და მასალების გამოყენებით, უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით იმ ანგარიშით, რომ სათავსის 100 მ²-ზე მოდიოდეს ორი ცეცხლსაქრობი და ქეჩა.
7. ბიტუმის და ფისის გასადნობი ქვაბები არ უნდა იყოს დაზიანებული. დაუშვებელია ქვაბების მოწყობა სხვენის სათავსებში ან სახურავზე.
8. თითოეული ქვაბი უნდა იხურებოდეს მჭიდროდ, უწვი მასალებისგან დამზადებული სახურავით. დასაშვებია ქვაბების ავსება მათი ტევადობის არა უმეტეს 3/4-მდე. ქვაბში ჩასატვირთი შემცვენი უნდა იყოს მშრალი.
9. საცეცხლეში მასტიკის ჩაქცევის და მისი აალების თავიდან აცილების მიზნით ქვაბი უნდა დაიდგას დაქანებით ისე, რომ საცეცხლის მხარეს მოქცეული ქვაბის პირი იყოს მოპირდაპირე მხარეზე 5-6 სმ მაღლა. საცეცხლე ღიობი უნდა იყოს აღჭურვილი უწვი მასალებისგან დამზადებული გადასახსნელი საფარით.
10. სამუშაოების დამთავრების შემდეგ ქვაბების საცეცხლეები უნდა ჩაქრეს და დაესხას წყალი.
11. ხანძრის ჩაქრობის მიზნით ბიტუმის ხარშის ადგილები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი 0,5 მ² ტევადობის მშრალი ქვიშით ავსებული ყუთებით, ნიჩბებით და ცეცხლსაქრობებით.
12. გადასაადგილებელი ქვაბების თხევად აირზე მუშაობისას, აირის ბალონები (არა უმეტეს ორი ცალი) უნდა იყოს მოთავსებული ვენტილაციის მქონე უწვი მასალებისგან დამზადებულ კარადებში. კარადები უნდა განთავსდეს მომუშავე ქვაბებიდან არანაკლებ 20 მ-ის მანძილზე და უნდა იყოს მუდმივად ჩაკეტილი.
13. მასტიკის ხარშის და გათბობის ადგილები უნდა იყოს შემოზვინული (ან ჰქონდეს უწვი მასალის ბორცები) არანაკლებ 0,3 მ სიმაღლეზე.
14. ქვაბების დაყენება დასაშვებია ჯგუფებად, არა უმეტეს სამი ქვაბისა ჯგუფში. მანძილი ქვაბების ჯგუფებს შორის უნდა იყოს არანაკლებ 9 მ. მასტიკის და ბიტუმის ხარშის და გათბობის ადგილი უნდა იყოს მოწყობილი სპეციალურად გამოყოფილ მოედნებზე, შემდეგი მანძილების დაცვით:
- ა) IIIბ, IV, IVა, V ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობა-ნაგებობებიდან არანაკლებ 30 მ-ის დაშორებით;
 - ბ) III, IIIა ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობა-ნაგებობებიდან არანაკლებ 20 მ-ის დაშორებით;
 - გ) I, II ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობა-ნაგებობებიდან არანაკლებ 10 მ-ის დაშორებით.
15. სათავსებში ბიტუმის შემადგენლობის გათბობა უნდა წარმოებდეს ელექტროშესათბობიან ავზებში. დაუშვებელია შესათბობად ღია ცეცხლის გამოყენება.
16. ცხელი ბიტუმის მასტიკის მიწოდება სამუშაო ადგილებთან უნდა განხორციელდეს:
- ა) წაკვეთილი კონუსის ფორმის სპეციალური ლითონის მჭიდრო სახურავებიანი ავზებით, რომელთა განიერი მხარე მიმართულია ქვემოთ. სახურავებს უნდა ჰქონდეს ჩამკეტი მოწყობილობები, რომლებიც გამორიცხავს ავზის შემთხვევით გახსნას. მასტიკის გადატანა ღია ტარით აკრძალულია;
 - ბ) ტუმბოიანი ფოლადის მილსადენით, რომელიც დამაგრებულია სამშენებლო კონსტრუქციების ვერტიკალურ უბნებზე (გაჟონვის გამორიცხვით). ჰორიზონტალურ უბნებზე მასტიკის მიწოდება დასაშვებია თერმომედეგი შლანგით. ფოლადის მილთან შლანგის შეერთების ადგილზე უნდა იყოს წამოცმული 40-50 სმ სიგრძის დამცავი ბუდე (ბრეზენტის ან სხვა მასალის). მასტიკის დასატანი დანადგარის ავზის ავსებისთანავე მასტიკა უნდა ამოიტუმბოს მილსადენიდან.
17. დაუშვებელია ბიტუმის შემადგენლობის ხარშისა და გათბობის პროცესში ქვაბების მიტოვება უმეთვალყურეოდ.
18. ბიტუმის მასტიკის დამზადებისას დაუშვებელია გამხსნელების შეთბობა.
19. გაცხელებული ბიტუმი უნდა ჩაისხას გამხსნელში (ბენზინი, სკიპიდარი და ა.შ.). მორევა დასაშვებია მხოლოდ ხის სარეკით.

20. დაუშვებელია ღია ცეცხლის გამოყენება ბიტუმის გამხსნელთან შერევის ადგილიდან 50 მ-ის რადიუსში.

მუხლი 44. ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები

1. დროებით ადგილებზე ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული ყველა სამუშაოს ჩასატარებლად (სამშენებლო მოედნებისა და კერძო სახლების გარდა) ობიექტის ხელმძღვანელმა უნდა უზრუნველყოს მომეტებული საშიშროების სამუშაოების შესრულებაზე ნებართვის (დანართი 4) მომზადება.

2. ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარების ადგილები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით (ცეცხლსაქრობი, ყუთი ქვიშითა და ნიჩბით, ვედრო წყლით).

3. დაუშვებელია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩასატარებლად მუდმივი ადგილების მოწყობა ხანძარსაშიშ და ფეთქებადხანძარსაშიშ სათავსებში.

4. ტექნოლოგიური მოწყობილობა, რომელზეც გათვალისწინებულია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება, უნდა იყოს მოყვანილი ფეთქებადხანძარუსაფრთხო მდგომარეობაში შემდეგი ხერხებით:

- ა) ფეთქებადხანძარსაშიშ ნივთიერებებისგან გათავისუფლებით;
- ბ) მოქმედი კომუნიკაციებიდან გათიშვით (გარდა კომუნიკაციებისა, რომლებიც გამოიყენება ცეცხლთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარებისათვის);
- გ) წინასწარი გაწმენდით, გარეცხვით, გაორთქვლით, ვენტილაციით, სორბციით, ფლეგმატიზაციით და ა.შ.

5. ტექნოლოგიური დანადგარების გაორთქლისას მიწოდებული წყლის ორთქლის ტემპერატურა არ უნდა აღემატებოდეს წვადი ორთქლის (გაზის) თვითაალების ტემპერატურის 80 %-ს.

6. ტექნოლოგიური მოწყობილობა უნდა გაირეცხოს, როცა მასში ორთქლის (გაზის) კონცენტრაცია სცილდება აალების ზღვრულ მნიშვნელობას ან ელექტროსტატიკურად უსაფრთხო რეჟიმში.

7. ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარებისთვის განკუთვნილი სათავსების, აგრეთვე მოწყობილობებისა და კომუნიკაციების გასუფთავების ხერხებმა არ უნდა გამოიწვიოს ფეთქებადსაშიშ ორთქლ- და მტვერჰაერის ნარევების წარმოქმნა და ანთების წყაროს გაჩენა.

8. ლითონის გახურებული ნაწილაკების მომიჯნავე სათავსებში, მეზობელ სართულებზე და ა.შ. მოხვედრის გამორიცხვის მიზნით ყველა საჭვრეტელი, ტექნოლოგიური და სხვა ლიუკი, სათავსების გადახურვების, კედლებისა და ტიხრებში არსებული სავენტილაციო, სამონტაჟო და სხვა ღიობები (ნახვრეტები) უნდა იყოს დახურული უწვი მასალებით.

9. ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩასატარებელი ადგილები უნდა გაიწმინდოს წვადი ნივთიერებებისა და მასალებისაგან. გასუფთავების ზონის რადიუსები მოყვანილია დანართი 6-ის ცხრილ №1-ში.

10. აღნიშნული რადიუსების ფარგლებში სამშენებლო კონსტრუქციები, იატაკების საფარები, მოპირკეთება, აგრეთვე უწვი მასალებისგან დამზადებული იზოლაცია და მოწყობილობების ნაწილები უნდა იყოს დაცული ნაპერწკლების მოხვედრისაგან – ლითონის ეკრანებით ან სხვა უწვი მასალებით, ხოლო აუცილებლობის შემთხვევაში მოირწყას წყლით.

11. სათავსების (სადაც ტარდება ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები) ერთმანეთთან შემართებული ყველა კარი, მათ შორის, ტამბურების კარები, უნდა იყოს მჭიდროდ დახურული. წელიწადის დროის, სათავსში ტემპერატურის, ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ხანგრძლივობის, მოცულობისა და საშიშროების ხარისხის მიხედვით ფანჯრები შეძლებისდაგვარად უნდა იყოს ღია.

12. სათავსები, სადაც შესაძლებელია ადვილად აალებადი, წვადი სითხეების და წვადი აირების ორთქლის დაგროვება, უნდა იყოს განიავებული ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარებამდე.

13. საშემდგომელო და საჭრელი სამუშაოების ჩატარების ადგილები იმ შენობებსა და სათავსებში, რომელთა კონსტრუქციები დამზადებულია წვადი მასალებისგან, უნდა იყოს შემოზღუდული უწვი მასალის მთლიანი (ლენტური) ტიხრით. ტიხრის სიმაღლე უნდა იყოს არანაკლებ 1,8 მ, ხოლო ღრეჩო ტიხრსა და იატაკს შორის – არა უმეტეს 5 სმ. გახურებული ნაწილაკების გაფანტვის თავიდან აცილების მიზნით აღნიშნული ღრეჩო უნდა იყოს შემოზღუდული უწვი მასალის ბადით, რომლის უჯრედების ზომა არ აღემატება 1,0x1,0 მმ.

14. ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების დაწყებამდე და ჩატარების დროს ტექნოლოგიურ მოწყობილობებში და სახიფათო ზონაში უნდა ხორციელდებოდეს ორთქლარიის გარემოს მდგომარეობის კონტროლი. წვადი ნივთიერებების შემცველობის მომატების შემთხვევაში ან ფლეგმატიზატორის კონცენტრაციის დაწვევას ორთქლის (გაზის) ზღვრულად დასაშვებ ფეთქებადსაშიმ კონცენტრაციების მნიშვნელობამდე, ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები დაუყოვნებლივ უნდა შეჩერდეს.

15. დაუშვებელია ტექნოლოგიური დანადგარების ლიუკების და სახურავების გახსნა, პროდუქტების გადმოტვირთვა, გადატვირთვა და ჩამოსხმა, ღია ლიუკებიდან მათი ჩატვირთვა, აგრეთვე სხვა ოპერაციების შესრულება, რომლებმაც შესაძლოა გამოიწვიონ ხანძარი და აფეთქება იმ ადგილების დამტვერიანების და დაგაზიანების შემთხვევაში, სადაც წარმოებს ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები.

16. სამუშაოებს შორის შესვენებების დროს, აგრეთვე სამუშაო ცვლის დამთავრებისას საშემდუღებლო აპარატურა უნდა გამოირთოს (მათ შორის, ელექტროქსელიდან), შლანგები უნდა მოიხსნას და გათავისუფლდეს წვადი სითხეებისა და აირებისგან, ხოლო სარჩილ ლამპაში წნევა მთლიანად უნდა გაიხარჯოს. სამუშაოების დამთავრების შემდეგ აპარატურა და მოწყობილობები უნდა იყოს შენახული სპეციალურად გამოყოფილ სათავსებში (ადგილებში).

17. 10-ზე მეტ საგუშაგოზე ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული მუდმივი სამუშაო ადგილების ორგანიზებისას (საშემდუღებლოები, საჭრელი სახელოსნოები) უნდა იყოს გათვალისწინებული ცენტრალიზებული ელექტრო- და გაზომომარაგება.

18. საშემდუღებლო სახელოსნოში, არა უმეტეს 10 საშემდუღებლო საგუშაგოს არსებობის შემთხვევაში, დასაშვებია თითოეულ საგუშაგოს პქონდეს თითო სათადარიგო ჟანგბადის და წვადი აირის ბალონი. სათადარიგო ბალონები უნდა იყოს შემოზღუდული უწყვი მასალების ფარებით ან ინახებოდეს სახელოსნოსთან სპეციალურად მიშენებულ სათავსში.

19. ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოს ჩატარებისას აკრძალულია:

- ა) გაუმართავი აპარატურით სამუშაოების დაწყება;
- ბ) ახლად შეღებილ კონსტრუქციებსა და ნაკეთობებზე სამუშაოების ჩატარება;
- გ) ზეთით, ცხიმით, ბენზინით, ნავთით და სხვა წვადი სითხეებით დალაქავებული ტანსაცმლის ან ხელთათმანების გამოყენება;
- დ) საშემდუღებლო კაბინებში ტანსაცმლის, ადვილალეზადი, წვადი სითხეების და სხვა წვადი მასალების შენახვა;
- ე) მოწაფეების, აგრეთვე საკვალიფიკაციო მოწმობების და სახანძრო უსაფრთხოების ტექნიკის გავლის შესახებ სათანადო საბუთის არმქონე მუშაკთა დამოუკიდებელ სამუშაოზე დაშვება;
- ვ) შეკუმშული, თხევადი და გახსნილი აირით დატუმბული ბალონების ელექტროსადენებთან შეხება;
- ზ) წვადი და ტოქსიკური ნივთიერებებით სავსე, აგრეთვე ელექტრომაგვის ქვეშ მყოფ აპარატურასა და კომუნიკაციებზე სამუშაოების ჩატარება;
- თ) ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარებასთან ერთდროულად სახურავზე ჰიდროიზოლაციის და ორთქლიზოლაციის მოწყობა, წვად და ძნელად წვად მათბუნებლებიანი პანელების მონტაჟი, იატაკის საფარის დაწებება და სათავსების მოპირკეთება ლაქების, წებოების, მასტიკების და სხვა წვადი მასალების გამოყენებით.

20. დაუშვებელია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება შენობის ელემენტებზე, რომლებიც შესრულებულია წვადი და ძნელად წვადი მათბუნებლებიანი მსუბუქი ლითონის კონსტრუქციებისგან.

მუხლი 45. აირსაშემდუღებლო სამუშაოები

1. გადასატანი აცეტილენის გენერატორები უნდა განთავსდეს ღია მოედნებზე, სადაც უნდა იყოს გამოკრული ანშლაგები (პლაკატები) „უცხო პირთა შესვლა აკრძალულია – ცეცხლსაშიშია“, „თამბაქოს მოწევა აკრძალულია“, „ნუ გაივლით ცეცხლით“. დასაშვებია მათი დროებითი მუშაობა ბუნებრივი ვენტილაციის მქონე სათავსებში. აცეტილენის გენერატორები უნდა შემოიღობოს და განლაგდეს ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარების, აგრეთვე კომპრესორებით და ვენტილატორებით ჰაერმიმღები ადგილებიდან არანაკლებ 10 მ-ის მანძილზე.

2. სამუშაოს დამთავრებისას გადასატანი გენერატორში კალციუმის კარბიდი უნდა იყოს გახარჯული. გენერატორიდან მოსაცილებელი კირის ლამი უნდა გადმოტვირთოს ამ მიზნებისთვის განკუთვნილ ტარაში და ჩაისხას ლამის ორმოში ან სპეციალურ ბუნკერში.

3. ლამის ღია ორმოები უნდა იყოს შემოდოლილი მოაჯირებით, ხოლო დახურულ ორმოებს ჰქონდეს უწვი გადახურვები, გამწოვი ვენტილაცია და ლამის მოსაცილებელი ლიუკები.

4. დაუშვებელია თამბაქოს მოწევა და ღია ცეცხლის გამოყენება შლანგის შენახვის ადგილებიდან 10 მ-ის რადიუსში, რის თაობაზეც უნდა იყოს გამოკრული შესაბამისი ამკრძალავი ნიშნები.

5. აირსადენი შლანგების დამაგრება აპარატურის, სანთურების, საჭრელების და რედუქტორების შემაერთებელ ნიპელზე უნდა იყოს საიმედო და შესრულებული ცალულების გამოყენებით. დასაშვებია ცალულების მაგივრად შლანგების დამაგრება ნიპელის სიგრძეზე არანაკლებ ორ ადგილას რბილი მომწვარი (საქსოვი) მავთულით.

6. წყლის ჩამკეტების ნიპელზე შლანგები მჭიდროდ უნდა ჩამოეცვას, მაგრამ არ უნდა დამაგრდეს.

მუხლი 46. კალციუმის კარბიდის და გაზის ბალონების შენახვა-ტრანსპორტირება

1. კალციუმის კარბიდი უნდა იყოს შენახული მშრალ, ბუნებრივი ვენტილაციის მქონე სათავსებში. დაუშვებელია კალციუმის კარბიდის შესანახი საწყობების განლაგება სარდაფებსა და დაბალ (შესაძლო დატბორვის) ადგილებში.

2. მექანიზებულ საწყობებში დასაშვებია კალციუმის კარბიდიანი დოლების შენახვა სამ იარუსად ვერტიკალურ მდგომარეობაში, ხოლო მექანიზაციის უქონლობისას – არა უმეტეს სამ იარუსად ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში და არა უმეტეს ორ იარუსად ვერტიკალურ მდგომარეობაში. დოლების იარუსებს შორის უნდა იყოს დაწყობილი 40-50 მმ სისქის ფიცრები. შტაბელბად დაწყობილ კალციუმის კარბიდიან დოლებს შორის გასასვლელების სიგანე უნდა იყოს არანაკლებ 1,5 მ.

3. აცეტილენის დანადგარების სათავსებში, სადაც არ არის კალციუმის კარბიდის შუალედური საწყობები, დასაშვებია არა უმეტეს 200 კგ კალციუმის კარბიდის ერთდროული შენახვა, ამასთან ერთად ამ რაოდენობიდან ღია მდგომარეობაში შეიძლება იყოს არა უმეტეს ერთი დოლი.

4. კალციუმის კარბიდიანი გახსნილი დოლები უნდა იყოს დაცული წყალგაუმტარი სახურავებით. ადგილებში, სადაც ინახება და იხსნება კალციუმის კარბიდიანი დოლები აკრძალულია თამბაქოს მოწევა, ღია ცეცხლით სარგებლობა და ნაპერწკალწარმომქმნელი იარაღის გამოყენება.

5. გაზის ბალონების შენახვა და ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს მხოლოდ მათ ყელზე დახრახნილი დამცველი ხუფებით. ბალონების ტრანსპორტირებისას თავიდან უნდა იქნეს აცილებული დარტყმები და ბიძგები. საშემდუღებლო სამუშაოების ადგილებამდე ბალონები უნდა იყოს მიტანილი სპეციალური ურიკებით, ჯინებით, მარხილებით.

6. გაზის ბალონები შენახვის, ტრანსპორტირებისა და ექსპლუატაციის დროს უნდა იყოს დაცული მზის სხივების და სითბოს სხვა წყაროების ზემოქმედებისაგან.

7. სათავსებში დადგმული ბალონები უნდა მოთავსდეს გათბობის ხელსაწყოებიდან და ღუმელებიდან არანაკლებ 1 მ-ის, ხოლო სითბოს ღია ცეცხლის წყაროებიდან – არანაკლებ 5 მ-ის მანძილზე.

8. მანძილი სანთურებიდან (ჰორიზონტალური მიმართულებით) გადასაშვებ რამპულ (ჯგუფურ) დანადგარებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 10 მ, ხოლო ცალკე მდგომ ჟანგბადიან ან სხვა წვად აირიან ბალონებამდე – არანაკლებ 5 მ.

9. ერთ სათავსში ჟანგბადიანი და წვადი გაზის ბალონების, აგრეთვე კალციუმის კარბიდის, საღებავების, ზეთების და ცხიმების შენახვა დაუშვებელია.

10. ცარიელი ჟანგბადიანი ან წვადი გაზის ბალონების გამოყენებისას უნდა იყოს დაცული უსაფრთხოების ისეთივე ზომები, როგორიც სავსე ბალონებით სარგებლობისას.

11. აირსაშემდუღებლო ან აირსაჭრელი სამუშაოების ჩატარებისას აკრძალულია:

ა) აცეტილენის გენერატორების, მილსადენების, ვენტილების, რედუქტორების და საშემდუღებლო დანადგარების სხვა დეტალების ცეცხლით ან გავარვარებული საგნებით გათბობა;

ბ) ჟანგბადიანი ბალონების, რედუქტორების და სხვა საშემდუღებლო დანადგარების ზეთებთან, აგრეთვე გაზეთილ ტანსაცმელთან და ძველმანებთან შეხება;

გ) წყლის ერთი საკეტიდან ორი შემდუღებლის მუშაობა;

დ) მომატებული გრანულაციის მქონე კალციუმის კარბიდის ჩატვირთვა ან რკინის მავთულების და წნელების მეშვეობით მისი აპარატის ძაბრში გატარება, აგრეთვე მუშაობა კარბიდის მტვრით;

ე) კალციუმის კარბიდის ჩატვირთვა სველ კალათებში ან წყლიან აირსაგროვში, აგრეთვე კალათების კარბიდით შევსება მათი მოცულობის ნახევარზე მეტად გენერატორების „წყალი კარბიდზე“ მუშაობის შემთხვევაში;

ვ) წვადი აირიანი შლანგის ჟანგბადით და ჟანგბადიანი შლანგის წვადი აირით გაქრევა, აგრეთვე მუშაობისას შლანგების ურთიერთშეცვლა;

ზ) 30 მ-ზე მეტი სიგრძის შლანგებით სარგებლობა, ხოლო სამონტაჟო სამუშაოების ჩატარებისას – 40 მ-ზე მეტით;

თ) გაზსადენი შლანგების გადაგრეხვა და გადატეხვა;

ი) გენერატორის გადატანა აირსაგროვში აცეტილენის არსებობისას;

კ) აცეტილენის გენერატორების მუშაობის ფორსირება მათში გაზის წნევის განზრახ გაზრდით ან კალციუმის კარბიდის ერთდროული ჩატვირთვის გაზრდით.

ლ) კალციუმის კარბიდიანი დოლების გახსნა სპილენძის ინსტრუმენტით, აცეტილენის აპარატურით რჩილვისას სპილენძის როგორც სარჩილის გამოყენება, აგრეთვე სპილენძის აცეტილენთან შეხება.

მუხლი 47. ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოები

1. სათავსების იატაკები, სადაც მოწყობილია მუდმივი ადგილები საშემდუღებლო სამუშაოების ჩასატარებლად, უნდა იყოს უწყვი მასალის. სათავსებში, სადაც წარმოებს დეტალების შედუღება წინასწარი გახურების გარეშე, დასაშვებია ხის ტორსფენილი იატაკების მოწყობა უწყ საძირკველზე.

2. დაუშვებელია არასტანდარტული ელექტროდამცველების, აგრეთვე იზოლაციის გარეშე და დაზიანებული იზოლაციით სადენების გამოყენება.

3. საშემდუღებლო სადენების გადაბმა უნდა მოხდეს დაწნების, შედუღების, რჩილვის ან სპეციალური მომჭერების მეშვეობით. ელექტროსადენები ელექტროდის დამჭერს, შესადუღებელ ნაკეთობას და საშემდუღებლო აპარატს უნდა მიუერთდეს საყელურებიანი ჭანჭიკებით გადაბმული სპილენძის კაბელის ბუნიკების მეშვეობით.

4. საშემდუღებლო აპარატებთან, გამანაწილებელ ფარებთან და სხვა მოწყობილობებთან, აგრეთვე საშემდუღებლო სამუშაოების ჩატარების ადგილებთან მიერთებული სადენები უნდა იყოს საიმედოდ იზოლირებული და საჭირო ადგილებში დაცული მაღალი ტემპერატურის, მექანიკური დაზიანების ან ქიმიური ზემოქმედებისგან.

5. ელექტროსაშემდუღებლო მანქანების კაბელები (სადენები) უნდა იყოს განლაგებული ჟანგბადის მილსადენებიდან არანაკლებ 0,5 მ, ხოლო აცეტილენის და სხვა წვადი აირების მილსადენებიდან – არანაკლებ 1 მ-ის მანძილზე.

6. შესადუღებელი ნაკეთობის საშემდუღებლო დენის წყაროსთან შემაერთებელ უკუგამტარად შეიძლება იყოს გამოყენებული ნებისმიერი პროფილის ფოლადის ან ალუმინის სალტეები, საშემდუღებლო ფილები, სტელაჟები და თვით შესადუღებელი კონსტრუქცია იმ პირობით, თუ მათი კვეთი უზრუნველყოფს გახურების პირობების შესაბამისად დენის უსაფრთხო გავლას. უკუგამტარად გამოყენებული ცალკეული ელემენტების ერთმანეთთან შეერთება უნდა შესრულდეს ჭანჭიკების, ჭახრაკების, მომჭერების მეშვეობით.

7. დაუშვებელია უკუგამტარად რკინიგზის შიგა ხაზების, დამიწების ან დანულების ქსელის, აგრეთვე შენობების, კომუნიკაციების ლითონის კონსტრუქციების და ტექნოლოგიური მოწყობილობების გამოყენება. ამ შემთხვევაში შედუღება უნდა განხორციელდეს ორი სადენის გამოყენებით.

8. ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოების ჩატარებისას ფეთქებადხანძარსაშიშ და ხანძარსაშიშ შენობა-ნაგებობებში უკუგამტარი შესადუღებელი ნაკეთობიდან დენის წყარომდე უნდა იყოს შესრულებული მხოლოდ იზოლირებული სადენით. ამასთან, მისი იზოლაციის ხარისხი არ უნდა იყოს ელექტროდის დამჭერთან მიერთებული პირდაპირი გამტარის იზოლაციის ხარისხზე ნაკლები.

9. ხელით შედუღებისათვის განკუთვნილი ელექტროდამჭერის კონსტრუქცია უნდა უზრუნველყოფდეს ელექტროდების საიმედო დამაგრებას და სწრაფ გამოცვლას, აგრეთვე გამორიცხავდეს მისი კორპუსის შესადუღებელ დეტალზე მოკლე ჩართვის შესაძლებლობას (სამუშაოებს შორის შესვენების დროს ან ლითონის საგნებზე შემთხვევით მოხვედრისას). ელექტროდამჭერის ტარი უნდა იყოს უწყვი დიელექტრიკული და თბომაიზოლირებელი მასალის.

10. შედუღების ელექტროდები უნდა იყოს ქარხნული წარმოების და შეესაბამებოდეს შედუღების დენის ნომინალურ სიდიდეს. ნარჩენი (ნამწვი) ელექტროდები უნდა მოთავსდეს ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოების ჩატარების ადგილებში დადგმულ სპეციალურ ლითონის ყუთში.

11. ელექტროსაშემდუღებლო დანადგარი მუშაობის დროს უნდა იყოს დამიწებული. ძირითადი საშემდუღებლო მოწყობილობების გარდა დამიწებული უნდა იყოს უშუალოდ ტრანსფორმატორის ის საშემდუღებლო მეორადი გრაგნილის მომჭერი, რომელზეც შეერთებულია ნაკეთობასთან მიმავალი გამტარი (უკუგამტარი).

12. აგრეგატისა და გამშვები აპარატურის გაწმენდა უნდა წარმოებდეს ყოველდღიურად სამუშაოს დამთავრების შემდეგ. საშემდუღებლო მოწყობილობების ტექნიკური მომსახურება და შეკეთება უნდა ჩატარდეს გრაფიკის შესაბამისად.

13. ატომუწყალბადური შედუღების დანადგარებში რკალის კვება უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ცალკე ტრანსფორმატორიდან. დაუშვებელია რკალის უშუალო კვება გამანაწილებელი ქსელიდან დენის ნებისმიერი ტიპის რეგულატორის საშუალებით.

14. ატომურ-წყალბადური შედუღებისას სანთურაში უნდა იყოს გათვალისწინებული ძაბვის ავტომატური გამორთვა და წყალბადის მიწოდების შეწყვეტა წრედის გაწყვეტის შემთხვევაში. დაუშვებელია ჩართული სანთურების დატოვება უმეთვალყურეოდ.

15. ფეთქებადხანძარსაშიმ ზონებში ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოების ჩატარებისას:

ა) რეკომენდებულია მუდმივი დენის კვების წყაროების ან ცვლადი დენის იმ სპეციალური წყაროების გამოყენება, რომლებსაც აქვთ კონსტრუქციაში ელექტროდსა და შესადუღებელ ნაკეთობას შორის რკალის მეორადი აგზნების მომენტში ძაბვის ამწევი იმპულსური გენერატორები („განმუხტვის“ ტიპის კვების წყარო);

ბ) P-II კლასის ხანძარსაწინააღმდეგო ზონებში მნელადმისადგომი ადგილების მტვრისგან გაწმენდის მიზნით რეკომენდებულია ისინი დამუშავდეს ქაფწარმომქმნელი სითხის ორპროცენტიანი ხსნარით 1 მ² – 1 ლ-ის გაანგარიშებით;

გ) ვერტიკალურ მდგომარეობაში და ჭერზე შედუღება აუცილებლად უნდა შესრულდეს არა უმეტეს 4 მმ დიამეტრის ელექტროდებით. ამ შემთხვევაში შედუღების დენის სიდიდე უნდა იყოს 20%-ით ნაკლები, ვიდრე ქვედა ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში შედუღებისას;

დ) ელექტროსაშემდუღებლო დანადგარის ჩართვამდე უნდა დავრწმუნდეთ დამჭერში ელექტროდის არარსებობაში.

მუხლი 48. ლითონის ჭრა

1. ბენზო- და ნავთსაჭრელით სამუშაოების ჩატარებისას სამუშაო ადგილი უნდა იყოს მოწყობილი ისევე, როგორც ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოების დროს. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ადვილაალებადი და წვადი სითხეების დაღვრის თავიდან აცილებას და სწორ შენახვას, ჭრის და საწვავიანი კასრის მოვლის რეჟიმის დაცვას.

2. ბენზო- და ნავთსაჭრელით სამუშაოების ჩატარების ადგილზე საწვავის მარაგის შენახვა დასაშვებია არა უმეტეს ერთი ცვლის მოთხოვნის რაოდენობით. საწვავი უნდა იყოს შენახული დაუზიანებელ, უმსხვრევ, მჭიდროდ დახურულ სპეციალურ ტარაში ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარების ადგილიდან არანაკლებ 10 მ მანძილზე.

3. ბენზო- და ნავთსაჭრელი სამუშაოებისათვის გამოყენებული საწვავი უნდა იყოს უცხო მინარევებისა და წყლის გარეშე. დაუშვებელია კასრის საწვავით შევსება მისი მოცულობის 3/4-ზე მეტი რაოდენობით.

4. საწვავის კასრი უნდა იყოს დაუზიანებელი და ჰერმეტიული. დაუშვებელია ისეთი კასრების ექსპლუატაცია, რომლებსაც არ გაუვლიათ ჰიდროგამოცდა 1 მპა წნევით, საიდანაც ჟონავს საწვავის ნარევი, აქვთ გაუმართავი ტუმბო ან მანომეტრი.

5. სამუშაოების დაწყებამდე აუცილებელია შემოწმდეს ბენზო- და ნავთსაჭრელის არმატურის გამართულობა, ნიპელებზე შლანგების შეერთების სიმჭიდროვე, წამოსაცმელი ქანჩების და თავების ხრახნილების გამართულობა.

6. დაუშვებელია საჭრელის საორთქლებლის გათბობა სამუშაო ადგილზე დაღვრილი ადვილაალებადი ან წვადი სითხეების დანთებით.

7. საწვავიანი კასრი ჟანგბადიანი ბალონებიდან და ღია ცეცხლის წყაროდან უნდა იყოს დაცილებული არანაკლებ 5 მ და სამუშაო ადგილიდან არანაკლებ 3 მ მანძილზე. ამასთან ერთად კასრს მუშაობის დროს არ უნდა ხვდებოდეს ალი და ნაპერწკლები.

8. ბენზო- და ნავთსაჭრელით სამუშაოების ჩატარებისას აკრძალულია:

ა) საწვავიანი კასრში ჰაერის ისეთი წნევის არსებობა, რომელიც აღემატება საჭრელში ჟანგბადის სამუშაო წნევას;

ბ) საჭრელის საორთქლებლის გადახურება, აგრეთვე სამუშაოს ჩატარების დროს საჭრელის ჩამოკიდება ვერტიკალურად, თავით ზევით;

გ) საჭრელთან ბენზინის ან ნავთის მიწოდება ჟანგბადის შლანგებით;

დ) საჭრელთან ჟანგბადის ან საწვავის მიმწოდებელი შლანგების გადაგრეხა და გადატეხვა.

მუხლი 49. სარჩილი სამუშაოები

1. სარჩილი სამუშაოების ჩატარებისას სამუშაო ადგილი უნდა იყოს გაწმენდილი წვადი მასალებისაგან, ხოლო 5 მ ნაკლებ მანძილზე მოთავსებული წვადი მასალებისაგან შესრულებული კონსტრუქციები უნდა იყოს დაცული უწვი მასალების ეკრანებით ან მორწყული (წყლით, ქაფწარმოქმნელის წყალხსნარით და ა.შ.).

2. სარჩილი ლამპები უნდა იყოს გამართული და არანაკლებ თვეში ერთხელ შემოწმდეს სიმტკიცესა და ჰერმეტიულობაზე სპეციალურ ჟურნალში შემოწმების შედეგებისა და თარიღის შეტანით. გარდა ამისა, არანაკლებ წელიწადში ერთხელ უნდა ჩატარდეს მათი საკონტროლო ჰიდროგამოცდები.

3. თითოეულ სარჩილ ლამპას უნდა გააჩნდეს პასპორტი ქარხნული ჰიდროგამოცდების შედეგების და დასაშვები მუშა წნევის აღნიშვნით. დამცველი სარკველები უნდა იყოს დარეგულირებული მოცემულ წნევაზე, ხოლო მანომეტრები ლამპებზე უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში.

4. სარჩილი ლამპების საწვავით გამართვა და ანთება უნდა ხდებოდეს ამ მიზნებისათვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში.

5. სარჩილი ლამპიდან ალის გამოვარდნის თავიდან აცილების მიზნით ლამპის გასამართი საწვავი უნდა იყოს გაწმენდილი გარეშე მინარევებისა და წყლისაგან.

6. სარჩილი ლამპის აფეთქების თავიდან აცილების მიზნით აკრძალულია:

ა) ნავთზე მომუშავე ლამპებისათვის საწვავად ბენზინის ან ბენზინისა და ნავთის ნარევის გამოყენება;

ბ) ჰაერის დატუმბვისას ლამპის რეზერვუარში წნევის აწევა პასპორტში აღნიშნულ დასაშვებ მუშა წნევაზე მეტად;

გ) ლამპის საწვავით ავსება მისი რეზერვუარის მოცულობის 3/4-ზე მეტად;

დ) საჰაერო ხრახნის და ჩამსხმელი საცობის მოშვება, როდესაც ლამპა ანთებულია ან არ არის გაცივებული;

ე) ლამპის შეკეთება, აგრეთვე მისი გამართვა საწვავით, ან საწვავის გადმოქცევა ღია ცეცხლთან ახლოს (მათ შორის, ანთებულ ასანთთან, სიგარეტთან და ა.შ.).

თავი X

ავტოგასამართი კომპლექსები და სადგურები

მუხლი 50. ძირითადი მოთხოვნები

1. ამ თავის მოთხოვნები ვრცელდება ტრანსპორტის ბენზინის და დიზელის საწვავით გამართვისათვის განკუთვნილი ავტოგასამართ კომპლექსებსა და სადგურებზე მათი ექსპლუატაციისას, სარეგლამენტო და სარემონტო სამუშაოების ჩატარებისას.

2. საჭირო საცნობარო და ტექნიკური ინფორმაციის მისაღებად ავტოგასამართ კომპლექსებზე (სადგურებზე) უნდა არსებობდეს შემდეგი დოკუმენტაცია:

ა) დადგენილი წესით დამტკიცებული, ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) გენერალური გეგმის ასლი, რომელიც შეიცავს მის ტერიტორიაზე ობიექტების განლაგების სქემას, მათ შორის, მანძილებს, აგრეთვე ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) ახლომდებარე ობიექტებამდე მანძილებს და ტერიტორიაზე სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობის სქემას;

ბ) სერტიფიკატები არსებულ დანადგარებზე;

გ) ტექნიკური სისტემების და ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) დანადგარების დადგენილი წესით დამტკიცებული ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტაცია;

დ) სახანძრო დაცვის სამსახურებთან შეთანხმებულ ავტოგასამართ კომპლექსებზე (სადგურებზე) ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის გეგმა;

ე) უახლოესი წყლის წყაროების გეგმა-სქემა მანძილების და წყლის წყაროების დებიტების აღნიშვნით;

ვ) ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) ტერიტორიებიდან ადამიანებისა და სატრანსპორტო საშუალებების ევაკუაციის გეგმა;

ზ) ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) ექსპლუატაციისას სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებლობის განმსაზღვრელი დოკუმენტები;

თ) ინსტრუქციები, რომლებიც განსაზღვრავენ სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მოთხოვნებს ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) ექსპლუატაციისა და ტექნიკური მომსახურების დროს და შემუშავებულია ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტაციაში შემავალი ტექნოლოგიური სისტემებისა და დანადგარების ექსპლუატაციის სახელმძღვანელოს საფუძველზე;

- ი) ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურების) დაცვის მუშაკთა თანამდებობრივი ინსტრუქცია (თუ ობიექტზე არის დაცვის სამსახური), რომელიც შემუშავებულია ავტოგასამართი კომპლექსებისათვის (სადგურებისათვის) სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების შესაბამისად;
- კ) სარეგლამენტო სამუშაოების ჩატარების გრაფიკი;
- ლ) სარეგლამენტო სამუშაოების ჩატარების აღრიცხვის ჟურნალი;
- მ) ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) მეხამრიდ სისტემებზე ჩატარებული სარეგლამენტო და სარემონტო სამუშაოების აღრიცხვის ჟურნალი;
- ნ) ნაფთობპროდუქტების აღრიცხვის ჟურნალი;
- ო) მოწყობილობების შეკეთების აღრიცხვის ჟურნალი;
- პ) სამუშაო ადგილზე შრომის უსაფრთხოების, საწარმოო სანიტარიის და სახანძრო უსაფრთხოების შესახებ პირველადი და განმეორებითი ინსტრუქტაჟის რეგისტრაციის ჟურნალი;
- ჟ) სამორიგეო ან ცვლის ჟურნალი (ავტოგასამართ კომპლექსებზე (სადგურებზე) ცვლების არსებობისას);
- რ) სხვა დოკუმენტები, რომლებიც ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) ხელმძღვანელის (მფლობელის) თვალსაზრისით აუცილებელია უსაფრთხო ექსპლუატაციისათვის.
3. იმ დანადგარების გაწმენდა და წინასარემონტოდ მომზადება, რომლებშიც ცირკულირებდა საწვავი ან მისი ორთქლი (რეზერვუარები, საცავები, მილსადენები და სხვა), უნდა განახორციელონ ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) სპეციალურად მომზადებულმა მუშაკებმა.
4. აფეთქებახანძარ- და ხანძარსაშიში ნივთიერებებისა და მასალების გამოყენებისათვის განკუთვნილი ტექნოლოგიური მოწყობილობები უნდა შეესაბამებოდეს დადგენილი წესით დამტკიცებულ ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტაციას, ტექნიკურ პირობებს და საკონსტრუქტორო დოკუმენტაციას.
5. დაკომპლექტებული საწვავგასამართი სადგური უნდა შემოწმდეს (ქარხნულ პირობებში) ჰერმეტიულობაზე წნევით, რომელიც აჭარბებს შესაბამისი პერიოდული გამოცდის წნევას არანაკლებ 20%-ით (პერიოდული გამოცდების წნევის სიდიდეები უნდა იყოს მოყვანილი საწვავგასამართი სადგურის ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტაციაში), აგრეთვე ავარიის საწინააღმდეგო სისტემის ამოქმედებაზე, შესაბამისი აქტების (ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტაციის სავალდებულო დანართები) გაფორმებით.
6. ტექნოლოგიურ დანადგარებს უნდა გააჩნდეს ხანძარსაშიში სიტუაციების და ხანძრების თავიდან აცილების, ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის გამართული სისტემები, კონტროლისა და რეგულირების ხელსაწყოები, რომლებიც უზრუნველყოფენ პროცესის სახანძრო უსაფრთხოებას. დაუშვებელია მოწყობილობებზე ტექნოლოგიური ოპერაციების შესრულება ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტებით და ტექნიკური პირობებით გათვალისწინებული სისტემებისა და ხელსაწყოების არარსებობისას, აგრეთვე მათი გათიშვის ან შემოწმების ვადის გასვლის შემთხვევაში.
7. ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების თავიდან აცილების, ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის სისტემების მართვის პულტებზე, კონტროლისა და რეგულირების ხელსაწყოებზე უნდა იყოს აღნიშნული პარამეტრების დასაშვები სიდიდეები (წნევა, ტემპერატურა, კონცენტრაცია, შევსების დონე და სხვა), რომლებიც უზრუნველყოფენ ტექნოლოგიური მოწყობილობების ხანძარუსაფრთხო მუშაობას. თუ ერთ-ერთი პარამეტრი გადაცდება დაშვებულ ზღვარს, აღნიშნული სისტემები უნდა გამოსცემდნენ გამაფრთხილებელ და ავარიულ სიგნალს (ხმოვანი და შუქსიგნალი), ხოლო ზღვრულად დასაშვები მნიშვნელობების მიღწევისას – გამორიცხავენ პარამეტრების შემდგომ ცვლილებას, ხანძარსაშიში სიტუაციებისა ან ხანძრის თავიდან აცილების მიზნით.
8. ტექნოლოგიური მოწყობილობები უნდა იყოს ჰერმეტიული. აკრძალულია ტექნოლოგიური მოწყობილობის ექსპლუატაცია საწვავის გაჟონვის შემთხვევაში. გაჟონვის აღმოჩენისას საჭიროა დაუყოვნებელი ზომების მიღება გაუმართაობის ლიკვიდაციისათვის. დაუშვებელია გაუმართავ მოწყობილობებზე ტექნოლოგიური ოპერაციების წარმოება, აგრეთვე ისეთი კონსტრუქციული ცვლილებების შეტანა, რომლებიც ზრდიან ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურების) სახანძრო უსაფრთხოებას.
9. რეზერვუარების საწვავით შევსების დონე არ უნდა აღემატებოდეს მათი შიდა გეომეტრიული მოცულობის 95%-ს.
10. კმაფეთქებადსაშიში კონცენტრაციების სტაციონარული ავტომატური აირსიგნალიზატორები (ავტოგასამართ სადგურებში, სადაც ისინი გათვალისწინებულია სახანძრო უსაფრთხოების ნორმებით) უნდა იყოს მუშაუნარიანი, გააჩნდეს გამართულობის თვითკონტროლის ფუნქცია და მოწმდებოდეს ტექნიკური პირობების ან მათი ექსპლუატაციის სახელმძღვანელოს მიხედვით.

11. სტაციონარული აირსიგნალიზატორების არარსებობისას, პერიოდულად (გრაფიკის მიხედვით), გადასატანი აირსიგნალიზატორების გამოყენებით უნდა ჩატარდეს გარემოს ანალიზი ნავთობპროდუქტების ორთქლის ფათქებადსაშიში კონცენტრაციის არსებობის დასადგენად ტექნოლოგიური სისტემების დახურულ სივრცეში, სადაც დაუშვებელია საწვავის ორთქლის არსებობა.

12. ძირითად და დამხმარე ტექნოლოგიურ მოწყობილობებს უნდა ჰქონდეთ დაცვა სტატიკური ელექტრობისაგან. აპარატების და მილსადენების შიდა ზედაპირის გაწმენდა უნდა წარმოებდეს ხანძარ-უსაფრთხო ხერხით, შესაბამისი გრაფიკის მიხედვით.

13. დასაშვებია მრავალკამერიან რეზერვუარში ბენზინისა და დიზელის საწვავის ერთდროული შენახვა, იმ შემთხვევებში, თუ ეს გათვალისწინებულია ტექნოლოგიური სისტემის ტექნიკური პირობებით და ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტებით.

14. ორკედლიანი რეზერვუარების გამოყენების შემთხვევაში, რომელთა კედელშორისი სივრცე შევსებულია აზოტით, საჭიროა ამ კედელშორისი სივრცის გაქრევა აზოტით აირჰერიან გარემოში ჟანგბადის კონცენტრაციის არა უმეტეს 10%-ის ოდენობის მიღწევამდე.

15. ავტოგასამართი სადგურების მოწყობილობის (რეზერვუარების კედელშორისი სივრცე, რეზერვუარის შიდა სივრცე, მილსადენები და სხვა) ჰერმეტიულობის პნევმატური გამოცდების ჩატარების დროს სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, აუცილებელია ინერტული აირის გამოყენება. არაჰერმეტიული მოწყობილობის აღმოჩენისას ავტოგასამართი სადგურის ექსპლუატაცია დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს შეჩერებული გაუმართაობის სრულ აღმოფხვრამდე. ავტოგასამართი სადგურის მუშაკებს, რომლებიც ატარებენ მოწყობილობის ჰერმეტიულობის პნევმატურ გამოცდას, უნდა გააჩნდეთ წნევის ქვეშ მომუშავე დანადგარების ტრანსპორტირებისა და მომსახურების დამოუკიდებელად შესრულების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტი.

16. წვადი ორთქლჰერიის ნარევის შესაძლო წარმოქმნის ზონებში სამუშაოები უნდა ჩატარდეს სპეციალურად გამოყოფილ მოედნებზე ნაპერწკალუსაფრთხო ინსტრუმენტების გამოყენებით, ხოლო ფეხსაცმელი და ტანსაცმელი არ უნდა იწვევდეს ნაპერწკლების წარმოქმნას.

17. რეზერვუარების შიგნით სარეგლამენტო და სარემონტო სამუშაოების ჩატარება შესაძლებელია, თუ საწვავის ორთქლის კონცენტრაცია არ აღემატება გავრცელების ქვედა კონცენტრაციული ზღვრის 20%-ს (აირიანი გარემოს უწყვეტი კონტროლის პირობებში).

18. ადრე გამოყენებული რეზერვუარების გადატანა, დამონტაჟება, მოედანზე გადაადგილება და შეკეთება დასაშვებია მხოლოდ მათი დაცლის, თბილი წყლით გამორეცხვის და (ან) წყლის ორთქლით დაორთქლების, ინერტული აირით გაქრევის, აგრეთვე საწვავის ორთქლის არსებობაზე აირსიგნალიზატორებით შემოწმების შემდეგ.

19. დაუშვებელია ავტოგასამართი სადგურის ექსპლუატაციის დროს რეზერვუარების ბენზინისაგან სრული დაცლა (რეზერვუარში დარჩენილი ბენზინის ოდენობა უნდა იყოს შევსების ნომინალური დონის არანაკლებ 5%), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც რეზერვუარები იცლება გასაწმენდად, შიდა კედლების მდგომარეობის შესამოწმებლად, შესაკეთებელი სამუშაოების ჩასატარებლად, საწვავის სახეობის შესაცვლელად და ა.შ.

20. ბენზინის შესანახი მიწისზედა რეზერვუარების შლამისაგან გაწმენდის პროცესი უნდა განხორციელდეს გარემოს ტემპერატურის არანაკლებ 0°C პირობებში და რეზერვუარში ბენზინის მაქსიმალურად დაშვებული ოდენობის არანაკლებ 20%-ის არსებობისას.

21. ყველა ტიპის რეზერვუარების შლამისაგან გაწმენდის ოპერაცია უნდა განხორციელდეს დახურული ხერხით, საქართველოს ტერიტორიაზე დაშვებული და ამ მიზნებისათვის სპეციალურად გათვალისწინებული ტექნიკის გამოყენებით ან ბენზინის და დიზელის საწვავთან დაკავშირებული სამუშაოებისათვის განკუთვნილი ხელის ტუმბოთი (ტუმბო შესრულებულია მასალებისაგან, რომლებიც არ წარმოქმნიან ნაპერწკლებს).

22. ხელის ტუმბოების გამოყენებისას შლამი გადატანილ უნდა იქნეს მხოლოდ დახურულ ტევადობაში, ამასთან სითხის ღია ზედაპირის ფართობი უნდა იყოს მინიმალური. შლამისათვის განკუთვნილი ტევადობა უნდა იყოს მოთავსებული სპეციალურ დამიწებულ ქვეშე (რეზერვუარის მიმდებარე ტერიტორიაზე). ყველა ლუკი და შტუცერი, რომელიც არ გამოიყენება შლამისაგან გაწმენდის ოპერაციის დროს, უნდა იყოს დაკეტილი. მრავალკამერიანი რეზერვუარების თითოეული კამერა უნდა გაიწმინდოს ცალ-ცალკე. აღნიშნული პროცესის დასრულების შემდეგ შლამი დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გატანილი ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ტერიტორიიდან. დაუშვებელია ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიაზე შლამით სავსე ჭურჭლის შენახვა.

23. დაუშვებელია დეერაციის სისტემის მილსადენის გამოსასვლელიდან ცეცხლშემზღუდის ან ცეცხლშემზღუდით აღჭურვილი სასუნთქი სარქველის მოხსნა მილსადენების ჩამკეტი არმატურის ჰერმეტიკული გადაკეტვის გარეშე. ცეცხლშემზღუდის ტიპი უნდა უზრუნველყოფდეს მის ნორმალურ ფუნქციონირებას ექსპლუატაციის რაიონის კლიმატურ პირობებში.

24. დაუშვებელია საწვავის ორთქლის რეცირკულაციის განსახორციელებლად რეზერვუარის დეერაციის მილსადენის გადაკეტვა ტექნოლოგიური სისტემის კონსტრუქციაში სატრანსპორტო საშუალების საწვავის ავზიდან რეზერვუარში რეცირკულაციის ხაზის არსებობისას.

25. ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) მოწყობილობის ტექნიკური მომსახურება, სარეგლამენტო სამუშაოები, ხელსაწყოებისა და დამცველი მოწყობილობის მეტროლოგიური გამოცდები უნდა ჩატარდეს ამ სამუშაოების შესრულების გრაფიკის მკაცრი დაცვით. დაუშვებელია იმ სარეგლამენტო სამუშაოების ჩატარება, რომლებიც არ არის მითითებული ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტაციაში. ასეთი სახის სამუშაოები უნდა შესრულდეს საშემკეთებლო სახელოსნოებში.

26. ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურის) ტერიტორიაზე, შენობა-ნაგებობებში, სათავსებში, ტექნოლოგიურ სისტემებში საშემკეთებლო სამუშაოების ჩასატარებლად ობიექტის ხელმძღვანელმა უნდა გასცეს შესაბამისი ნებართვა.

27. ავტოგასამართი სადგურების რეზერვუარები საწვავის სახეობის შეცვლამდე (ბენზინ-დიზელის საწვავი) უნდა დაიცალოს მათში არსებული პროდუქტისაგან, ხოლო მიწისზედა რეზერვუარის კორპუსზე ან მიწისქვეშა რეზერვუარების ჩამოსასხმელი მილსადენების თვალსაჩინო ადგილებზე (ავტოცისტერნის გამდენ-შემწოვი სახელოს მიერთების ქუროსთან) შესაბამისად უნდა შეიცვალოს აღნიშვნები შესაბამის საწვავის სახეობის შესახებ.

28. რეზერვუარების საწვავით შევსება უნდა წარმოებდეს მხოლოდ დახურული ხერხით. უნდა გამოირიცხოს საწვავის ორთქლის გამოყოფა (გარდა რეზერვუარების (კამერების) დეერაციის მილსადენებიდან ან ავტოცისტერნის სასუნთქი სარქველიდან) გარეშე სივრცეში.

29. ავტოცისტერნიდან რეზერვუარის (კამერის) საწვავით შევსებამდე საჭიროა რეზერვუარში (კამერაში) საწვავის დონის გაზომვა და ავარიის საწინააღმდეგო სისტემების გამართულობის შემოწმება. რეზერვუარის შევსების პროცესი უნდა წარმოებდეს ავტოგასამართი სადგურის მუშაკებისა და ავტოცისტერნის მძღოლის კონტროლის ქვეშ.

30. აკრძალულია ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ტერიტორიაზე გაჩერებულ ავტოცისტერნასთან სატრანსპორტო საშუალებების, სხვა ავტოცისტერნის და უცხო პირების ყოფნა.

31. ავტოგასამართი სადგურის რეზერვუარების შევსების ოპერაცია ავტოცისტერნებიდან, რომლებსაც არ გააჩნია საფსკერე სარქველი, უნდა განხორციელდეს შემდეგი თანმიმდევრობით:

ა) ავტოცისტერნის გასამართ მოედანთან უნდა იყოს განთავსებული ორი (თითოეული არანაკლებ 100 ლ მოცულობის) გამართული გადასატანი ჰაერქაფის ცეცხლსაქრობი;

ბ) ავტოცისტერნის გასამართი მოედნიდან ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული ატმოსფერული ნალექების სარინი ღარი უნდა გადაიკეტოს, ხოლო ავარიულ რეზერვუარში დაღვრილი საწვავის ჩასადენი მილსადენი გაიხსნას;

გ) ავტოცისტერნა უნდა იყოს გაჩერებული გასამართ მოედანზე და დამიწებული, რის შემდეგ შესაძლებელია ავტოგასამართი სადგურის რეზერვუარების საწვავით შევსების ოპერაციის დაწყება.

32. ჩასხმის დროს ავტოცისტერნები უნდა იყოს მიერთებული დამიწების მოწყობილობასთან. მოქნილი დამიწების სადენი მუდმივად უნდა იყოს მიერთებული ავტოცისტერნასთან და გააჩნდეს დამიწების მოწყობილობასთან შემაერთებული ჭახრაკი ან ჭანჭიკის ბუნიკი.

33. საინვენტარო გამტარის არსებობისას დამიწება უნდა განხორციელდეს შემდეგი წესით: დამიწების გამტარი უნდა მიუერთდეს ავტოცისტერნის კორპუსს, ხოლო შემდეგ – დამიწების მოწყობილობას. დაუშვებელია გამტარის მიერთება ავტოცისტერნის დაბინძურებულ და შეღებილ ლითონის ნაწილებთან. საჭიროა თითოეული ავტოცისტერნის დამიწება ცალ-ცალკე, მათი ნავთობპროდუქტებისაგან სრულ დაცლამდე.

34. ავტოგასამართ სადგურებზე სატრანსპორტო საშუალებების გამართვისას უნდა იყოს დაცული შემდეგი მოთხოვნები:

ა) მოტოციკლებისა და მოტოროლერების ძრავის ამოქმედება და გამორთვა უნდა ხდებოდეს საწვავ-სარიგებელი სვეტიდან არანაკლებ 15 მ მანძილზე, ხოლო ავტომობილები უნდა მოძრაობდნენ თავისი სვლით;

ბ) ავტომობილების, მოტოციკლებისა და მოტოროლერების ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული ნაწილები ძრავის ამოქმედებამდე უნდა იყოს გაწმენდილი მძღოლის მიერ;

გ) შემთხვევით დაღვრილი ნავთობპროდუქტები უნდა დაიფაროს ქვიშით, ხოლო გაჟღენთილი ქვიშა და გაზეთილი საწმენდი მასალები უნდა მოთავსდეს ნაპერწკალუსაფრთხო ხუფებიან ლითონის ყუთებში და სამუშაო დღის დასრულებისთანავე გატანილ იქნეს ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიიდან;

დ) მანძილი გასამართ ავტომობილსა და მის უკან მდგომ ავტომობილს შორის უნდა იყოს არანაკლებ 1 მ-ისა, ამასთან, თითოეულ სატრანსპორტო საშუალებას უნდა გააჩნდეს მანევრირების და ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიიდან გასვლის შესაძლებლობა, რისთვისაც გზის საფარზე უნდა იყოს შესაბამისი აღნიშვნები ან სხვა ვიზუალური მაჩვენებლები.

35. ავტოგასამართ სადგურებზე აკრძალულია:

ა) ძრავაჩართული სატრანსპორტო საშუალებების გამართვა;

ბ) მიწისქვეშა რეზერვუარებზე სატრანსპორტო საშუალებების გადატარება, თუ ეს არ არის გათვალისწინებული დადგენილი წესით შეთანხმებული და დამტკიცებული ტექნოლოგიური სისტემების ტექნიკური პირობებით და ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტაციით;

გ) რეზერვუარების საწვავით შევსება და მომხმარებელზე გაცემა ჭექა-ქუხილის და ატმოსფერული განმუხტვის საშიშროების დროს;

დ) საწვავით დაბინძურებული და ნაპერწკლების წარმოქმნის საშიშროების მქონე ტანსაცმლით და ფეხსაცმლით მუშაობა;

ე) სატრანსპორტო საშუალებების გამართვა, რომლებშიც იმყოფებიან მგზავრები (ოთხკარიანი მსუბუქი ავტომობილების გარდა);

ვ) 1-9 კლასის საშიში ტვირთით (ასაფეთქებელი ნივთიერებები, შეკუმშული და გათხევადებული საწვავი აირები, ადვილალეზადი სითხეები და მასალები, მომწამლავი და რადიოაქტიური ნივთიერებები და სხვა) დატვირთული სატრანსპორტო საშუალებების გამართვა, გარდა ამ მიზნებისათვის სპეციალურად გათვალისწინებული საწვავ-გასამართი პუნქტებისა;

ზ) ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიაზე, სადაც წარმოებს ბენზინის მიღება, შენახვა ან გაცემა, იმ ტრაქტორების შესვლა, რომლებზეც არ არის მოწყობილი ნაპერწკალჩამქრობები;

თ) სამუშაოების ჩატარება, რომლებიც არ არის დაკავშირებული ავტოგასამართი სადგურის მოწყობილობის, შენობა-ნაგებობების უშუალო შეკეთებასთან.

36. ავტოგასამართ სადგურებზე ავტომობილების რიგისთვის უნდა იყოს გათვალისწინებული სპეციალური მოედანი გასამართი ნაკვეთურების ტერიტორიაზე შესვლელებთან, საწვავის რეზერვუარებისა და სვეტების განლაგების ზონის ფარგლებს გარეთ და აღნიშნული სპეციალური ნიშნებით.

37. ავტოგასამართ სადგურებზე არსებული ტექნოლოგიური მოწყობილობა უნდა იყოს გამართული. საწვავის და მისი ორთქლის ატმოსფეროსაგან გამომყოფი მილყელების, მილტუჩების, შტუცერების ხუფები და ჩამხშობები უნდა იხურებოდნენ ჰერმეტიკულად და არმატურასთან შეხების ადგილებში უნდა გააჩნდეთ ნავთობპროდუქტების და ატმოსფეროს ზემოქმედებისადმი მედეგი ნაპერწკალუსაფრთხო საფენები. აღნიშნული ხუფები და ჩამხშობები, რომელთა გასხნა გათვალისწინებულია ავტოგასამართი სადგურის ექსპლუატაციისას, უნდა იყოს ნაპერწკალუსაფრთხო.

38. აკრძალულია საწვავ-სარიგებელი სვეტების ექსპლუატაცია ნავთობპროდუქტების გაჟონვის შემთხვევაში.

39. მოძრავი ავტოგასამართი სადგურები უნდა იყოს განლაგებული სახანძრო დაცვის სამსახურთან შეთანხმებულ სპეციალურად გამოყოფილ მოედნებზე.

40. სპეციალურად გამოყოფილ მოედანზე მოძრავი ავტოგასამართი სადგურების ექსპლუატაციის დაწყებამდე საჭიროა:

ა) მოძრავი ავტოგასამართი სადგურების მოწყობილობის ჰერმეტიკულობის შემოწმება ავარიის საწინააღმდეგო დაცვის სისტემების საკონტროლო ხელსაწყოებით და ვიზუალურად;

ბ) შემოწმდეს კავშირგაბმულობის საშუალებების გამართულობა;

გ) მოძრავი ავტოგასამართი სადგურის დამიწების გამტარის მიერთება მოედნის დამიწების მოწყობილობასთან ამ წესების 3.44-ის შესაბამისად;

დ) მოძრავი ავტოგასამართი სადგურების მყარი საყრდენების მოწყობა და მათზე ბარიერების დამაგრება, რომლებიც შეზღუდავენ მოძრავ ავტოგასამართ სადგურთან სატრანსპორტო საშუალებების მიახლოებას არანაკლებ 1 მ-ზე;

ე) სატრანსპორტო საშუალების საწვავის ავზის ქვეშ დაღვრილი საწვავისათვის სპეციალური ჭურჭლის მოწყობა;

ვ) მოძრავი ავტოგასამართი სადგურების საშტატო ცეცხლსაქრობების მზადყოფნაში მოყვანა;

ზ) გამაფრთხილებელი ნიშნის და საინფორმაციო სტენდის მოწყობა.

41. დაუშვებელია მოძრავი ავტოგასამართი სადგურების სახით ავტოსაწვავგასამართების და სხვა, ამ მიზნებისათვის გაუთვალისწინებელი, ტექნიკის გამოყენება.

42. ავტომატიზაციის საშუალებებისა და ხელსაწყოების ექსპლუატაციისას, აგრეთვე ავტომატიზაციის საშუალებებისა და ხელსაწყოების გამოყენებით პროფილაქტიკური სამუშაოების ჩატარების დროს აუცილებელია მათი მუშაობის რეჟიმის თაობაზე ქარხანა-დამამზადებლების რეკომენდაციების დაცვა.

43. საკონტროლო-საზომ ხელსაწყოებს უნდა გააჩნდეს სახელმწიფო შემმოწმებლის ან იმ ორგანიზაციის დადი ან პლომბი, რომელსაც აქვს უფლება განახორციელოს ხელსაწყოების შეკეთება და მათი გამართულობის შემოწმება.

44. წვადი ორთქლ-ჰაერის ნარევების შესადლო წარმოქმნის ზონებში განთავსებული ავტომატიკის საშუალებების შეკეთების, გამოცდის და შემოწმების დროს არაფეთქებადდაცული მოწყობილობის ხანმოკლე გამოყენება დასაშვებია იმ შემთხვევაში, თუ დაცულია ფეთქებადხანძარსაშიმ ობიექტზე საცეცხლე სამუშაოების ჩასატარებლად განკუთვნილი სამუშაო ზონის მომზადებისათვის გათვალისწინებული მოთხოვნები. აკრძალულია ფეთქებადსაშიმ ზონებში ელექტრული ძაბვის მოხსნის გარეშე ავტომატიკის საშუალებების და კონტროლის ხელსაწყოების გახსნა.

45. აფეთქებადხანძარსაშიმ და ხანძარსაშიმ ზონებში ხელსაწყოების შეკეთება დასაშვებია მხოლოდ ცივი ხერხით (ცეცხლის და მაღალი ტემპერატურების გამოყენებასთან დაკავშირებული სარჩილი, საშემდუღებლო და სხვა სამუშაოების გამოყენების გარეშე). მოქმედ ტექნოლოგიურ აპარატებთან და მილსადენებთან დაკავშირებული ავტომატური კონტროლისა და რეგულირების ხელსაწყოების წვრილმანი და მიმდინარე შეკეთება დასაშვებია მხოლოდ ამ ხელსაწყოების ავტოგასამართი სადგურის ტექნოლოგიური სისტემიდან გათიშვის შემდეგ.

46. აკრძალულია ავარიის საწინააღმდეგო და ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის სისტემების ამუშავების პარამეტრების შეცვლა ავტოგასამართი სადგურის ტექნოლოგიური სისტემების ქარხანა-დამამზადებელთან შეთანხმების გარეშე.

47. ავტოგასამართი სადგურების (ავტოგასამართი კომპლექსების) ელექტრომოწყობილობების და ელექტროქსელების მომსახურებისათვის დაიშვება შესაბამისი სპეციალიზებული ორგანიზაციები. სპეციალიზებულ ან სხვა ორგანიზაციასთან გეგმური ტექნიკური მომსახურების შესახებ ხელშეკრულების არსებობა არ ათავისუფლებს ორგანიზაციის ხელმძღვანელს (მფლობელს) პასუხისმგებლობისაგან ამ წესების მოთხოვნათა შესრულებაზე.

48. ელექტროქსელებში და ელექტროაპარატურაში არსებული ყველა გაუმართაობა, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს ნაპერწკლების წარმოქმნა, მოკლე ჩართვა, საიზოლაციო კაბელებისა და სადენების დაშვებულზე მეტად გადახურება, აგრეთვე ავარიის საწინააღმდეგო, ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის და მართვის ავტომატური სისტემების მტყუნება და ა.შ., დაუყოვნებლივ უნდა იყოს აღმოფხვრილი. გაუმართავი ელექტროქსელები და ელექტროაპარატურა უნდა გაითიშოს მათ ხანძარუსაფრთხო მდგომარეობაში მოყვანამდე.

49. ელექტროძრავები, ლამპარები, ელექტროსადენები, საკაბელო ხაზები და გამანაწილებელი მოწყობილობები რეგულარულად უნდა გაიწმინდოს მტკრისაგან, ადვილაალებადი და წვადი სითხეებისაგან.

50. მოძრავი და გადასატანი ელექტრომიმღებები, რომლებიც გამოიყენება სარეგლამენტო და საშემკეთებლო სამუშაოების ჩატარებისას, უნდა იყოს მოწყობილი გარემოსა და მექანიკური ზემოქმედებისადმი მდებარე გარსის მქონე მოქნილი კაბელებით და სადენებით.

51. საევაკუაციო განათების და სახანძრო ავტომატიკის სისტემების ელექტროქსელები უნდა იყოს მიერთებული ძირითადი ქსელისაგან დამოუკიდებელ კვების წყაროსთან.

52. დაუშვებელია ფეთქებადსაშიმ ზონებში იმ ელექტრომოწყობილობის ექსპლუატაცია, რომელსაც არ გააჩნია ქარხანა-დამამზადებლის აფეთქებისაგან დაცვის სპეციალური ნიშნები.

53. ზონებში, რომლებშიც შესაძლებელია წვადი ორთქლ-ჰაერის ნარევების წარმოქმნა, აკრძალულია:

ა) ელექტროდანადგარების გამოყენება, რომელთა დამცავი დამიწება და მაბლოკირებელი მოწყობილობები გაუმართავია, ხოლო გარსი დაზიანებულია;

ბ) ელექტრომოწყობილობის კორპუსის დაშლა, თუ მისი დენგამტარი ნაწილები იმყოფება ძაბვის ქვეშ;

გ) დაცვის აპარატებით ავტომატურად გათიშული ელექტროდანადგარების ჩართვა, მათი გათიშვის მიზეზების დადგენამდე;

დ) ელექტროდანადგარების ჩართვა გადატვირთვისა და მოკლე ჩართვისაგან დაცვის გარეშე;

ე) დამცველების დნობადი არაკალიბრებული ნაწილების, აგრეთვე თბური რელეების გამახურებელი ელემენტების გამოყენება;

ვ) ნაპერწკალუსაფრთხო ხელსაწყოების კვების წყაროებში სხვა აპარატების ან წრედების მიერთება, რომლებიც არ შედის აღნიშნული ხელსაწყო კომპლექტში.

54. სტაციონარული ელექტრული განათების არარსებობის შემთხვევაში, ფეთქებადსაშიშო ზონებში სათავსების, ღია ტექნოლოგიური მოედნების, აპარატურის და სხვა მოწყობილობების დროებითი განათებისათვის საჭიროა აფეთქებისაგან დაცული აკუმულატორული ფარნების გამოყენება. აკრძალულია გადასატანი ლამპარების გამოყენება, რომლებიც არ პასუხობს შესაბამისი ზონებისათვის დადგენილ მოთხოვნებს. ფარნების ჩართვა-გამორთვა უნდა წარმოებდეს ფეთქებადსაშიშო ზონის ფარგლებს გარეთ.

55. ელექტრომოწყობილობის შეკეთება უნდა განხორციელდეს მოქმედი ნორმატიულ-ტექნიკური დოკუმენტაციის მოთხოვნათა შესაბამისად. არასამუშაო საათებში ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურის) ელექტრომოწყობილობა, რომელიც არ გამოიყენება უსაფრთხოების სისტემებში, უნდა გაუდენურდეს ელექტროენერგიის იმ ძირითადი ამომრთველების გათიშვით, რომლებთანაც უცხო პირთა მისვლა გამორიცხებულია.

56. ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურის) ტერიტორია უნდა იყოს დაგეგმარებული, კეთილმოწყობილი, მოწესრიგებული და ღამის საათებში განათებული. დაუშვებელია ხეების და ბუჩქების დარგვა. გაზონები პერიოდულად უნდა მოითიბოს, ხოლო მოთიბული ბალახი დაუყოვნებლივ იქნეს გატანილი.

57. გამოყენებული საწმენდი მასალებისა და ნავთობპროდუქტებით გაჟღენთილი ქვიშის შესაგროვებლად საჭიროა ნაგავმეძკრების ზონაში ღია მოედანზე ნაპერწკალუსაფრთხო მჭიდროდ ჩასაკეტი ხუფების და სპეციალური წარწერების მქონე ლითონის ყუთების დადგმა. შევსებისთანავე ყუთები უნდა იყოს გატანილი ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურის) ტერიტორიიდან.

58. ავტოგასამართი კომპლექსების (სადგურის) ტერიტორიაზე, შესასვლელთან, უნდა იყოს გამოკრული ტერიტორიაზე მოძრაობის ორგანიზაციის სქემა. შემსვლელი და გამომსვლელი ტრანსპორტის მოძრაობის მარშრუტები არ უნდა გადაიკვეთოს.

59. ყველა საწარმოო, ადმინისტრაციულ, სასაწყობო და დამხმარე სათავსებში, აგრეთვე გარე ნაგებობებთან, თვალსაჩინო ადგილებზე უნდა იყოს დაფები შემდეგი ინფორმაციით:

ა) სათავსების კატეგორიები აფეთქებახანძარ და ხანძარსაშიშროების მიხედვით;

ბ) აფეთქებასაშიშო ან ხანძარსაშიშო ზონების კლასი ელექტროდანადგარების მოწყობის წესის მიხედვით;

გ) სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი მუშაკი;

დ) ინსტრუქცია სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ;

ე) სახანძრო დაცვის სამსახურის გამოძახების, აგრეთვე ხანძარსაშიშო სიტუაციების და ხანძრების ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის სამუშაოების ხელმძღვანელობაზე პასუხისმგებელი პირების (ავტოგასამართი სადგურის მხრიდან) ტელეფონის ნომრები.

60. ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიაზე თამბაქოს მოწევა აკრძალულია. მძღოლებისა და მგზავრების სერვისული მომსახურების შენობებსა და სათავსებში თამბაქოს მოსაწევად დასაშვებია სპეციალური ადგილების მოწყობა.

61. ავტოგასამართი კომპლექსების შენობებში თვალსაჩინო ადგილებზე უნდა იყოს გამოკრული საევაკუაციო გეგმები სათავსების, საევაკუაციო გასასვლელებისა და მათთან მისასვლელების, ხანძრის ჩაქრობისა და სიგნალიზაციის საშუალებების განლაგების ადგილების აღნიშვნით. გეგმებს უნდა ჰქონდეს შესაბამისი განმარტებითი ტექსტები.

62. ჰაერგამაცხელებელ და გამათბობელ ხელსაწყოებთან მისასვლელები უნდა იყოს თავისუფალი. ავტოგასამართი სადგურის სათავსებში დასაშვებია თბომაგენერირებელი დანადგარის სახით გამოყენებული იქნეს მხოლოდ ზეთის საყოფაცხოვრებო ელექტროგამაცხელებლების ან წყლის (ორთქლის) გათბობის გამოყენება. ავტოგასამართი სადგურის (კომპლექსის) ტერიტორიაზე (სათავსების, შენობა-ნაგებობების ჩათვლით) აკრძალულია იმ თბომაგენერირებელი დანადგარებისა და მოწყობილობების ექსპლუატაცია, სადაც გამოიყენება ღია ცეცხლი.

63. სათავსების გათბობა დასაშვებია ქარხნული წარმოების ხელსაწყოებით, წვადი მასალებიდან დადგენილი მანძილების დაცვით, სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების შესაბამისად. დაუშვებელია გამათბობელ ხელსაწყოებზე და გათბობის მილსადენებზე სპეცტანსაცმლის, გაზეთილი ტილოების, წვადი მასალების დაწყოება, აგრეთვე ტანსაცმლის გაშრობა გამათბობელ ხალსაწყოებზე.

64. მეხდამცავი მოწყობილობების შემოწმება და შეკეთება უნდა ხორციელდებოდეს ამ მიზნებისათვის სპეციალურად შემუშავებული რეგლამენტის შესაბამისად.

65. ავტოგასამართი კომპლექსები (სადგურები) უნდა იყოს აღჭურვილი არანაკლებ 3 მ სიგრძის ბუქსირის ხისტი შტანგით, ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიიდან ცეცხლმოდებული სატრანსპორტო საშუალების საჩქარო ევაკუაციისათვის.

66. ავტოგასამართ კომპლექსებზე (სადგურებზე) უნდა იყოს:

ა) სახანძრო უსაფრთხოების ნიშნები;

ბ) საგზაო ნიშანი „მაქსიმალური სიჩქარის შეზღუდვა“ ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ტერიტორიაზე გასამართი ტრანსპორტის არა უმეტეს 20 კმ/სთ სიჩქარით მოძრაობისათვის;

გ) სპეციალური ნიშანი „მოტოტრანსპორტის გაჩერება 15 მ მოშორებით“, მოტოტრანსპორტის მძღოლების გასაფრთხილებლად ძრავის გამორთვის აუცილებლობის შესახებ საწვავ-სარიგებელი სვეტიდან არანაკლებ 15 მ მანძილზე;

დ) სპეციალური ნიშანი „მგზავრების აუცილებელი გადმოსმა“ (ავტოგასამართ სადგურებზე ეს ნიშნები უნდა იყოს გამოკრული „საზოგადოებრივი ცენტრის“ ზონაში);

ე) საგზაო ნიშანი „საშიში ტვირთებით დატვირთული სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობა აკრძალულია“.

67. ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ტერიტორიის შესავლელთან, სპეციალურ სტენდზე უნდა იყოს გამოკრული ინსტრუქცია, რომელიც განსაზღვრავს სახანძრო უსაფრთხოების ზომებს მძღოლებისა და მგზავრებისათვის. ასევე გათვალისწინებულ უნდა იქნეს მოძრავი და ხელის ჰაერ-ქაფის ცეცხლ-საქრობები იმ რაოდენობით, რაც საჭიროა დაღვრილი ბენზინის ქაფით სრული დაფარვისათვის.

68. ავტოგასამართ სადგურებზე, რომლებზეც დასაშვებია საფსკერე სარქველის გარეშე ავტოცისტერნების გამოყენება, უნდა იყოს გათვალისწინებული არანაკლებ ორი მოძრავი ჰაერ-ქაფის ცეცხლსაქრობი (თითოეული არანაკლებ 100 ლ ტევადობის) ავტოცისტერნის გასამართი მოედნის ზედაპირის დასაფარად.

69. ავტოგასამართი კომპლექსების საწარმოო და საზოგადოებრივი დანიშნულების სათავსებისათვის ცეცხლსაქრობების ტიპის შერჩევა და საჭირო რაოდენობის გაანგარიშება უნდა წარმოებდეს მათი ცეცხლმაქრი უნარიანობიდან გამომდინარე, აგრეთვე სათავსის ფართობის, წვადი ნივთიერებებისა და მასალების ხანძრის კლასის მიხედვით დანართი 3-ის მოთხოვნათა შესაბამისად.

70. ავტოგასამართი სადგურები უნდა იყოს აღჭურვილი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით, შემდეგი გაანგარიშებიდან გამომდინარე:

ა) მსუბუქი ავტომობილების გასამართად განკუთვნილი გასამართი ნაკვეთური 4-მდე საწვავ-სარიგებელი სვეტით – 1 ჰაერ-ქაფის ცეცხლსაქრობი (10 ლ ტევადობის ან 9 კგ ცეცხლმაქრი ნივთიერებით) და 1 ფხვნილის ცეცხლსაქრობი (5 ლ ტევადობის ან 4 კგ ცეცხლმაქრი ნივთიერებით); 4-8 სარიგებელი სვეტით – 2 ჰაერ-ქაფის ცეცხლსაქრობი (10 ლ ტევადობის ან 9 კგ ცეცხლმაქრი ნივთიერებით) და 2 ფხვნილის ცეცხლსაქრობი (5 ლ ტევადობის ან 4 კგ ცეცხლმაქრი ნივთიერებით). ცეცხლმაქრები უნდა იყოს განთავსებული გასამართ ნაკვეთურებზე. ორი გასამართი ნაკვეთურისთვის დასაშვებია ცეცხლმაქრების ერთი კომპლექტის გათვალისწინება, თუ მანძილი ამ ნაკვეთურებს შორის არ აღემატება 6 მ-ს;

ბ) სატვირთო ავტომობილების, ავტობუსების, მსხვილგაბარიტიანი სამშენებლო და სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის გასამართად განკუთვნილ ავტოგასამართ სადგურებზე – 2 გადასატანი ფხვნილის ცეცხლსაქრობი (არანაკლებ 50 ლ ტევადობის თითოეული) ცეცხლმოდებული გასამართი ტექნიკის ჩასაქრობად და ხელის ჰაერ-ქაფის ცეცხლსაქრობები იმ რაოდენობით, რაც გათვალისწინებულია მსუბუქი ავტომობილების გასამართად განკუთვნილი ნაკვეთურებისათვის;

გ) ავტოცისტერნის თითოეული გასამართი მოედნისათვის – 2 გადასატანი ფხვნილის ცეცხლსაქრობი (50 ლ ტევადობის თითოეული) ცეცხლმოდებული ავტოცისტერნის ჩასაქრობად. ავტოგასამართ სადგურზე ცეცხლმოდებული გასამართი ტექნიკის ჩასაქრობად განკუთვნილი ცეცხლსაქრობების არსებობისას, ავტოცისტერნებისათვის დამატებითი ცეცხლსაქრობების გათვალისწინება არ წარმოადგენს აუცილებლობას.

71. ცეცხლსაქრობების განთავსების ადგილები უნდა იყოს აღნიშნული შესაბამისი მაჩვენებელი ნიშნებით.

72. საწვავის შესანახი თითოეული კონტეინერი უნდა იყოს აღჭურვილი ერთი ჰაერ-ქაფის ცეცხლსაქრობით (10 ლ ტევადობის ან 9 კგ ცეცხლმაქრი ნივთიერებით) და ერთი ფხვნილის ცეცხლსაქრობით (5 ლ ტევადობის ან 4 კგ ცეცხლსაქრობი ნივთიერებით).

73. თითოეული მოძრავი ავტოგასამართი სადგური უნდა დაკომპლექტდეს არანაკლებ ორი ცეცხლსაქრობით – ერთი ფხვნილის ცეცხლსაქრობით (10 ლ ტევადობის ან 9 კგ ცეცხლმაქრი ნივთიერებით) და ერთი ნახშირორჟანგის ცეცხლსაქრობით (5 ლ ტევადობის ან 3 კგ ცეცხლმაქრი ნივთიერებით).

74. ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმა უნდა იყოს შემუშავებული და შედგენილი შესაძლო ხანძარსაშიში სიტუაციების, მათი განვითარების სცენარის, ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) მუშაკების და ავტოცისტერნის მძღოლის მოქმედების, აგრეთვე ხანძრის გავრცელების შესაბამის სტადიებზე ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) მუშაკების სახანძრო დაცვის დანაყოფებთან ურთიერთმოქმედების წესის განსაზღვრის და ტექნიკური საშუალებების კონკრეტიზაციის მიზნით.

75. ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმა უნდა იყოს შემუშავებული ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ექსპლუატაციის გამწევი ორგანიზაციის (მფლობელის) მიერ, დამტკიცებული ამ ორგანიზაციის ხელმძღვანელის მიერ, შეთანხმებული სახანძრო დაცვის სამსახურთან, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში, სხვა დაინტერესებულ ორგანიზაციებთან.

76. ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმა უნდა განსაზღვრავდეს ობიექტის მუშაკების მოქმედების წესს, კერძოდ:

ა) ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ტერიტორიაზე ხანძარსაშიში სიტუაციების შექმნისას საჭიროა ტექნოლოგიური სისტემების ელექტროკვების გათიშვა (გარდა ავარიის საწინააღმდეგო და ხანძრის საწინააღმდეგო სისტემების ელექტროკვებისა), ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ექსპლუატაციის შეჩერება და ტერიტორიის გათავისუფლება უცხო პირებისა და სატრანსპორტო საშუალებებისაგან, თუ უკანასკნელის ძრავის ჩართვა არ გახდება ხანძრის მიზეზი (სატრანსპორტო საშუალებების საწვავის ავზებიდან საწვავის დაღვრისას, საწვავსარიგებელი სვეტების შლანგების მოწყვეტის ან მათი ჰერმეტიზაციის დარღვევის დროს და ა.შ.), იმავდროულად უნდა განხორციელდეს ხანძარსაშიში სიტუაციების ლოკალიზაცია და ლიკვიდაცია;

ბ) საწვავის დაღვრისას საჭიროა გაჟონვის ადგილის დაუყოვნებელი გადაკეტვა, იმავდროულად უნდა განხორციელდეს ხანძარსაშიში სიტუაციების ლოკალიზაცია და ლიკვიდაცია;

გ) ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ტერიტორიაზე ხანძრის გაჩენისას საჭიროა სახანძრო დაცვის სამსახურისათვის ხანძრის შესახებ დაუყოვნებელი შეტყობინება და ხანძრის კერის ჩაქრობა ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით, იმავდროულად ტერიტორიის გათავისუფლება უცხო პირებისა და სატრანსპორტო საშუალებებისაგან;

დ) მიწისზედა რეზერვუარებთან უშუალო სიახლოვეში ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში, თუ ხანძრის ჩაქრობა შეუძლებელია ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით, საჭიროა საწვავ-გასამართი სადგურის ყველა რეზერვუარის წყლით მორწყვის სისტემების (ასეთი სისტემის არსებობისას) ჩართვა;

ე) ავტოცისტერნის გასამართ მოედანზე ბენზინის დიდი მოცულობით ავარიული დაღვრის შემთხვევაში (4 მ²-ზე მეტი), ორთქლ-ჰაერის გარემოს წარმოქმნის თავიდან აცილების მიზნით, დაღვრილი საწვავის მთელი ფართობი (თუ ის არ არის აალებული) უნდა დაიფაროს ჰაერ-მექანიკური ქაფით და შემდგომში შენარჩუნებულ იქნეს არანაკლებ 0,5 მმ სისქის ქაფის ფენა დაღვრილი საწვავის ავარიულ რეზერვუარში სრულ ჩაღვრამდე. სათანადო შეტყობინება უნდა გადაეცეს სახანძრო დაცვის სამსახურს და ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ტერიტორიაზე ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების ლიკვიდაციისა და ლოკალიზაციის სამუშაოებზე პასუხისმგებელ ხელმძღვანელებს;

ვ) ავტოცისტერნის მოწყობილობაზე გაჩენილი ხანძრის ჩასაქრობად უნდა იყოს გამოყენებული ფხვნილის ცეცხლსაქრობები (არანაკლებ 50 ლ მოცულობის თითოეული) და ავტოცისტერნის სამტატო ცეცხლსაქრობები, ხოლო დაღვრილი საწვავის აალებისას – დამატებით ჰაერქაფის ცეცხლსაქრობები (არანაკლებ 100 ლ მოცულობის თითოეული);

ზ) ავარიის საწინააღმდეგო დაცვის სისტემების ამუშავების შემთხვევაში საჭიროა ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ექსპლუატაციის შეჩერება, ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების და ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის სისტემების მომზადება დაუყოვნებელი ამოქმედებისათვის, ავარიის საწინააღმდეგო დაცვის სისტემების ამუშავების მიზეზების დადგენა, მათი აღმოფხვრა, აღნიშნული სისტემების რევიზიის ჩატარება ტექნიკურ-საექსპლუატაციო დოკუმენტაციის მოთხოვნების შესაბამისად, შესაბამის ჟურნალში ხანძარსაშიში სიტუაციის შექმნის მიზეზის და შესრულებული სამუშაოების აღნიშვნა, ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) ექსპლუატაციის დაწყება;

თ) მილსადენების (საწვავით და მისი ორთქლით) ჰერმეტიზაციის დარღვევის შემთხვევაში საჭიროა ჩამკეტი არმატურის საშუალებით მილსადენის შესაბამისი უბნის გადაკეტვა და ხანძარსაშიში სიტუაციის

ან ხანძრის ლოკალიზაცია და ლიკვიდაცია. თუ აღნიშნული მილსადენების გადაკეტვა ჰერმეტიზაციის დარღვევის ადგილსა და საწვავიან რეზერვუარს შორის უბანზე შეუძლებელია, გაუმართაობა უნდა აღმოიფხვრას რეზერვუარის სრული დაცლის შემდეგ. რეზერვუარის დაცლისას ჰერმეტიზაციის დარღვევის ადგილი (შემღებისდაგავარად) უნდა დაიფაროს ჰერმეტიკებით, შუასადებიანი მომჭერი ცალულებით და სხვა, რომლებიც არ შექმნიან ხანძრის გაჩენის საშიშროებას;

ი) უშუალოდ ავტოცისტერნასთან საწვავის დაღვრის შემთხვევაში (მანძილი დაღვრილი საწვავის კიდიდან ავტოცისტერნის გაბარიტებამდე: ბენზინის დაღვრის შემთხვევაში – არანაკლებ 6 მ, ხოლო დიზელის დაღვრისას – 3 მ) ავტოცისტერნის ძრავის ჩართვა და ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიიდან გაყვანა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ დაღვრილი საწვავის აალების შემთხვევაში (თუ ეს არ უქმნის საფრთხეს ადამიანთა სიცოცხლეს) ან ხანძარსაშიში სიტუაციის ლოკალიზაციისას, დაღვრილ საწვავზე მოყრილი დაბინძურებული ქვიშის გატანის შემდეგ. ავტოცისტერნიდან დიდი მანძილის მოშორებით საწვავის დაღვრისას ავტოცისტერნა დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს გაყვანილი ავტოგასამართი სადგურის ტერიტორიიდან დაღვრილი ბენზინის მონაკვეთის არანაკლებ 6 მ-ზე გვერდის ავლით, ხოლო დაღვრილი დიზელის საწვავის მონაკვეთის 3 მ-ზე გვერდის ავლით.

77. ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის გეგმა უნდა გადამუშავდეს არანაკლებ 5 წელიწადში ერთხელ. ავტოგასამართი სადგურის რეკონსტრუქციის, გადაიარაღების დროს, აგრეთვე მოწყობილობის ტექნოლოგიის, საპროექტო-გეგმარებითი გადაწყვეტების, ექსპლუატაციის წესის შეცვლისას, სხვა ავტოგასამართ კომპლექსებზე (სადგურებზე) ხანძარსაშიში სიტუაციების და ხანძრების წარმოშობის შესახებ ახალი მონაცემების არსებობისას, ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმა უნდა იყოს დაზუსტებული ერთი თვის ვადაში. ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმის შეთანხმება და დამტკიცება უნდა წარმოებდეს დადგენილი წესით.

78. ხანძარსაშიში სიტუაციებისა და ხანძრების ლოკალიზაციის და ლიკვიდაციის გეგმა (ცვლილებებით) უნდა იყოს შესწავლილი ავტოგასამართი კომპლექსის (სადგურის) მუშაკების და ავტოცისტერნის მძღოლის მიერ.

თავი XI

საკულტო ნაგებობები

მუხლი 51. სახანძრო უსაფრთხოების ზოგადი მოთხოვნები

1. შანდლებს, ლამპარებს და სხვა მოწყობილობებს უნდა ჰქონდეს იატაკზე საიმედოდ დამაგრებული უწვი საყრდენი, რათა თავიდან იქნეს აცილებული მათი შემთხვევითი გადმოვარდნა.

2. გათბობის მოწყობილობის ექსპლუატაცია უნდა წარმოებდეს ამ წესების მოთხოვნათა დაცვით. საკულტო ნაგებობებში ღუმელით გათბობა უნდა მოწმდებოდეს გამართულობაზე ყოველწლიურად, გათბობის სეზონის დაწყებამდე, შესაბამისი აქტის გაფორმებით.

3. ღუმელების დანთება უნდა წარმოებდეს მეთვალყურეობის ქვეშ და დასრულებულ იქნეს საკულტო ნაგებობაში ადამიანთა მასობრივი თავშეყრის ღონისძიების დაწყებამდე.

4. წვადი სითხეები (კანდელისთვის, ლამპარებისთვის და ა.შ.) უნდა ინახებოდეს ლითონის კარადებში. სათავსებში დასაშვებია არა უმეტეს 5 ლ წვადი სითხეების შენახვა.

5. კანდელებსა და ლამპარებში წვადი სითხეების ჩასხმა უნდა წარმოებდეს დახურული არამტვრევადი ჭურჭლიდან, ღია ცეცხლის წყაროს არარსებობისას და არანაკლებ 1 მ-ის მანძილზე ჩართული ელექტროგამახურებელი ხელსაწყოებიდან.

6. სამლოცველო დარბაზში კანდელებისა და ლამპარებისათვის წვადი სითხეების მარაგი უნდა ინახებოდეს ლითონის ტარაში და არ აღემატებოდეს დღე-ღამის მოთხოვნილებას.

7. საკულტო ნაგებობებში მრევლის თანდასწრებით საკულტო მსახურების ჩატარებისას აკრძალულია ნებისმიერი საცეცხლე სამუშაოს ჩატარება.

8. საკულტო ნაგებობებში უნდა იყოს მოწყობილი ადამიანთა ხანძრის შესახებ მაუწყებლობის სისტემები.

სახანძრო უსაფრთხოების ზომების ინსტრუქციების შემუშავების მოთხოვნები

1. ინსტრუქციები სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ უნდა შემუშავდეს სახანძრო უსაფრთხოების წესების, ნორმატიულ-ტექნიკური, ნორმატიული და სხვა დოკუმენტების საფუძველზე, რომლებიც შეიცავს სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნებს შენობა-ნაგებობების, ტექნოლოგიური პროცესების, ტექნოლოგიური და საწარმოო დანადგარების სახანძრო საშიშროების სპეციფიკიდან გამომდინარე.

2. სახანძრო უსაფრთხოების ზომების ინსტრუქციებში სავალდებულოა შემდეგი საკითხების ასახვა:

- ა) ტერიტორიების, შენობების და სათავსების, მათ შორის, საევაკუაციო გზების მოვლის წესი;
- ბ) სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ღონისძიებები ტექნოლოგიური პროცესების განხორციელების, დანადგარების ექსპლუატაციის, ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარების დროს;
- გ) ფეთქებადხანძარსაშიში და ხანძარსაშიში ნივთიერებების და მასალების შენახვისა და ტრანსპორტირების წესი და ნორმები;
- დ) თამბაქოს მოწევის, ღია ცეცხლის გამოყენებისა და საცეცხლე სამუშაოების ჩატარების ადგილები;
- ე) წვადი ნივთიერებისა და მასალების შეგროვების, შენახვისა და გატანის, სპეცტანსაცმლის მოვლის და შენახვის წესი;
- ვ) საკონტროლო-საზომი ხელსაწყოების (მანომეტრები, თერმომეტრები და სხვა) ზღვრული ჩვენებები, რომელთა სიდიდიდან გადახრამ შესაძლებელია გამოიწვიოს ხანძარი ან აფეთქება.

3. ინსტრუქციაში ასევე უნდა აისახოს ხანძრის შემთხვევაში მუშაკთა მოვალეობები და მოქმედებები, მათ შორის:

- ა) სახანძრო დაცვის სამსახურის გამოძახების წესი;
- ბ) ტექნოლოგიური დანადგარების ავარიული გაჩერების წესი;
- გ) ვენტილაციისა და ელექტრომოწყობილობების გამორთვის წესი;
- დ) ხანძრის ჩაქრობის საშუალებების და სახანძრო ავტომატიკის მოწყობილობების გამოყენების წესები;
- ე) წვად ნივთიერებათა და მატერიალურ ფასეულობათა ევაკუაციის წესი;
- ვ) საწარმოს ყველა სათავსის დათვალიერებისა და ფეთქებადხანძარუსაფრთხო მდგომარეობაში მოყვანის წესი.

სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები ნივთიერებებისა და მასალების ერთობლივი შენახვისას

მოთხოვნები ვრცელდება ყველა საწარმოზე, რომელსაც გააჩნია ნივთიერებებისა და მასალების შესანახი საწყობები ან ბაზები.

მოთხოვნები არ ვრცელდება ფეთქებად და რადიოაქტიურ ნივთიერებებსა და მასალებზე, რომელთა შენახვა და გადაზიდვა ხორციელდება სპეციალური წესების დაცვით.

ნივთიერებების და მასალების შენახვისას სახანძრო უსაფრთხოების მარეგლამენტირებელი საუწყებო დოკუმენტები უნდა იყოს მოყვანილი შესაბამისობაში ამ წესების მოთხოვნებთან.

მუხლი 1. ზოგადი დებულებანი

1. ნივთიერებების და მასალების ერთობლივი შენახვის შესაძლებლობა განისაზღვრება სახანძრო საშიშროების, ტოქსიკურობის, ქიმიური აქტიურობის მაჩვენებელთა რაოდენობრივი აღრიცხვის, აგრეთვე ხანძრის ჩაქრობის საშუალებების ერთგვაროვნობის საფუძველზე. ეს ნივთიერებები და მასალები შეიძლება იყოს ერთმანეთთან შეთავსებული და შეუთავსებელი.

2. შეუთავსებელი ეწოდება ისეთ ნივთიერებებს და მასალებს, რომლებიც ერთობლივად შენახვისას (მიუხედავად ტარისა და შეფუთვის დამცავი თვისებებისა):

- ა) ზრდიან თითოეული მასალისა და ნივთიერების სახანძრო საშიშროებას;
- ბ) იწვევენ დამატებით სირთულეებს ხანძრის ჩაქრობისას;

გ) ამბიმებენ ეკოლოგიურ მდგომარეობას ხანძრის დროს (შესაბამისი რაოდენობით აღებული ცალკეული ნივთიერებითა და მასალით გამოწვეულ ხანძართან შედარებით);

დ) შედიან ერთმანეთთან რეაქციაში საშიში ნივთიერებების წარმოქმნით.

3. ხანძრის გაჩენის, ხანძრის სახიფათო ფაქტორების გაძლიერების, საყოფაცხოვრებო გარემოს (ჰაერი, წყალი, ნიადაგი, ფლორა, ფაუნა და ა.შ.) მოწამვლის, ადამიანზე (კანზე, სასუნთქი ორგანოების ლორწოვან გარსზე უშუალო კონტაქტის გზით ან მანძილიდან), როგორც ნორმალურ პირობებში, ასევე ხანძრის დროს ზემოქმედების პოტენციური საშიშროების მიხედვით ნივთიერებები და მასალები იყოფა თანრიგებად:

ა) უსაფრთხო;

ბ) ნაკლებად საშიში;

გ) საშიში;

დ) განსაკუთრებით საშიში.

4. უსაფრთხოს მიეკუთვნება უწყვი ნივთიერებები და მასალები უწყ შეფუთვაში, რომლებიც ხანძრის პირობებში დაშლის ან ჟანგვის შედეგად არ გამოყოფენ საშიშ (წვად, შხამიან, მწვავე) პროდუქტებს, არ წარმოქმნიან სხვა ნივთიერებებთან ფეთქებად ან ხანძარსაშიშ, შხამიან, მწვავე, ეგზოთერმულ ნარევეს. უსაფრთხო ნივთიერებები და მასალები უნდა ინახებოდეს სათავსებში ან ნებისმიერი ტიპის ღია მოედნებზე (თუ ეს არ ეწინააღმდეგება ტექნიკურ პირობებს მოცემულ ნივთიერებაზე).

5. ნაკლებად საშიშს მიეკუთვნება ისეთი უსაფრთხო წვადი და ძნელად წვადი ნივთიერებები და მასალები, რომლებზეც არ ვრცელდება საშიში ტვირთებისათვის გათვალისწინებული მოთხოვნები.

6. ნაკლებად საშიში ნივთიერებები იყოფა შემდეგ ჯგუფებად:

ა) თხევადი ნივთიერებები 90°C -ზე მეტი აალების ტემპერატურით;

ბ) მყარი ნივთიერებები და მასალები, რომლებიც აირის სანთურის ზემოქმედებით აალებს 120 და მეტი წამის განმავლობაში;

გ) ნივთიერებები და მასალები, რომლებსაც გამოცდის პირობებში (გარემოს 140°C ტემპერატურისას) აქვთ 150°C -ზე მეტ ტემპერატურამდე თვითგახურების უნარი 24 სთ-ზე მეტ დროში;

დ) ნივთიერებები და მასალები, რომლებიც წყალთან ურთიერთქმედებისას გამოყოფენ აალებად აირებს $0,5 \text{ დმ}^3/\text{კგ.სთ}$ ნაკლები ინტენსიურობით;

ე) შხამიანი ნივთიერებები და მასალები საშუალო სასიკვდილო დოზით კუჭში მოხვედრისას 500 მგ/კგ მეტი (თუ თხევადია) ან 2000 მგ/კგ მეტი (თუ მყარია), ან საშუალო სასიკვდილო დოზით კანზე მოხვედრისას 2500 მგ/კგ მეტი, ან საშუალო სასიკვდილო დოზით შესუნთქვისას 20 მგ/დმ^3 მეტი;

ვ) სუსტი მწვავე და (ან) კოროზიული ნივთიერებები და მასალები შემდეგი მახასიათებლებით: კონტაქტის დრო (რომელიც იწვევს ცხოველთა (თეთრი ვირთხების) კანის ქსოვილის ხილვად ნეკროზს) – 24 სთ-ზე მეტი, ფოლადის (M3) ან ალუმინის (M6) ზედაპირის კოროზიის სიჩქარე – წელიწადში 1 მმ ნაკლები;

ზ) 3. 4-ში აღნიშნული უწყვი ნივთიერებები და მასალები წვად შეფუთვაში.

7. ნაკლებად საშიში ნივთიერებებისა და მასალების შენახვა დასაშვებია ცეცხლმედეგობის ყველა ხარისხის საწყობში (V- ხარისხის გარდა).

8. საშიშს მიეკუთვნება ისეთი თვისებების წვადი და უწყვი ნივთიერებები და მასალები, რომელთა გამოვლენამ შეიძლება გამოიწვიოს აფეთქება, ხანძარი, ადამიანებისა და ცხოველების სიკვდილი, ტრავმირება, მოწამვლა, დასხივება, დაავადება, ნაგებობების, სატრანსპორტო საშუალებების დაზიანება. საშიში თვისებები შეიძლება გამოვლინდეს ნორმალურ ან ავარიულ პირობებში როგორც ცალკეულ ნივთიერებებსა და მასალებში, ასევე მათი ურთიერთქმედებისას სხვა კატეგორიების ნივთიერებებთან და მასალებთან.

9. საშიში ნივთიერებები და მასალები აუცილებლად უნდა ინახებოდეს ცეცხლმედეგობის I და II ხარისხის საწყობებში.

10. განსაკუთრებით საშიშს მიეკუთვნება ისეთი ნივთიერებები და მასალები, რომლებიც შეუთავსებელი არიან მათივე კატეგორიის მქონე ნივთიერებებთან და მასალებთან.

11. განსაკუთრებით საშიში ნივთიერებები და მასალები აუცილებლად უნდა ინახებოდეს ცეცხლმედეგობის I და II ხარისხის საწყობებში, უპირატესად ცალკე მდგომ შენობებში.

12. საშიში და განსაკუთრებით საშიში ნივთიერებები და მასალები იყოფა კლასებად და ქვეკლასებად (ცხრილი 1) და კატეგორიებად (ცხრილი 2).

13. ყველაზე ხშირად გადასაზიდი და საწყობში შესანახი ნივთიერებების და მასალების ნუსხა მოყვანილია ცხრილ 3-ში.

მუხლი 2. ნივთიერებების და მასალების ერთობლივი შენახვის პირობები

1. განსაკუთრებით საშიში თანრიგის ნივთიერებები და მასალები შენახვისას აუცილებლად უნდა განთავსდეს ისე, როგორც აღნიშნულია ცხრილ 4-ში.
2. საშიში თანრიგის ნივთიერებები და მასალები შენახვისას აუცილებლად უნდა განთავსდეს ისე, როგორც აღნიშნულია ცხრილ 5-ში.
3. გამოწვევის შემთხვევაში დასაშვებია განსაკუთრებით საშიში და საშიში ნივთიერებებისა და მასალების შენახვა ერთ საწყობში. ამ შემთხვევაში მათი განთავსება უნდა მოხდეს ისე, როგორც აღნიშნულია ცხრილ 6-ში.
4. საწყობის ერთ სათავსში აკრძალულია ისეთი ნივთიერებების და მასალების შენახვა, რომელთაც ესაჭიროება ხანძარის ჩაქრობის არაერთგვარი საშუალებები.

ცხრილი 1

საშიში და განსაკუთრებით საშიში ნივთიერებების და მასალების კლასები და ქვეკლასები

ნომერი		ქვეკლასის დასახელება	კლასის და ქვეკლასის დამახასიათებელი მაჩვენებლები და კრიტერიუმები
კლასი	ქვეკლასი		
1	2	3	4
2		შეკუმშული, თხევადი, გახსნილი აირები წნევის ქვეშ	ნივთიერებები, რომელთა ორთქლის აბსოლუტური წნევა 50°C -ის პირობებში შეადგენს არანაკლებ 300 კპა(3კგძ/სმ²) ან კრიტიკული ტემპერატურა 50°C -ზე ნაკლებია.
	2.1	არააალებადი არაშხამიანი	
	2.2	შხამიანი არააალებადი	საშუალო სასიკვდილო (ლეტალური) კონცენტრაცია არ აღემატება 5000 სმ³/მ³.
	2.3	აალებადი (წვადი)	ჰაერთან აალებადი ნარევების წარმოქმნილი არაშხამიანი აირები
	2.4	შხამიანი და აალებადი	საშუალო სასიკვდილო (ლეტალური) კონცენტრაცია არ აღემატება 5000 სმ³/მ³. წარმოქმნიან აალებად ნარევებს ჰაერთან
3		ადვილაალებადი სითხეები	სითხეები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა დახურულ ტიგელში არ აღემატება +61°C
	3.1		ადვილაალებადი სითხეები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა -18°C ნაკლებია
	3.2		ადვილაალებადი სითხეები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა -18°C მეტია და +23°C ნაკლები
	3.3		ადვილაალებადი სითხეები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა შეადგენს არანაკლებ +23°C, მაგრამ არ აღემატება +61°C
4		ადვილაალებადი მყარი ნივთიერებები	
	4.1	ადვილაალებადი მყარი ნივთიერებები	1) მყარი ნივთიერებები, რომლებსაც აქვთ დაბალი ენერგიის მქონე ამნთები წყაროს (ასანთის ალი, ნაპერწკალი, მზუღტავი სიგარეტი) ხანმოკლე (30 წმ) ზემოქმედების შედეგად აალების უნარი და ავრცელებენ ალს 2 მმ/წმ მეტი სიჩქარით (ფხვნილები – 1 მმ/წმ მეტი სიჩქარით);
	4.2	თვითანთებადი მყარი ნივთიერებები	2) თვითშლადი ნივთიერებები, ე.ი. რომლებსაც აქვთ მიდრეკილება ეგზოთერმული დაშლისადმი ჰაერის მიწოდების გარეშე, როდესაც ტემპერატურა არ აღემატება +65°C;
	4.3	ნივთიერებები, რომლებიც წაყლთან ურთიერთქმედებისას გამოყოფენ აალებად აირებს.	3) ხახუნისაგან აალებადი.
5		დამჟანგველი ნივთიერებები და ორგანული პეროქსიდები	1) პიროფორული ნივთიერებები, ე.ი. ჰაერზე სწრაფად აალებადი;
	5.1	დამჟანგველი ნივთიერებები	2) სხვა ნივთიერებები, რომლებსაც აქვთ თვითანთებამდე თვითნებურად გახურების უნარი. ნივთიერებები, რომლებიც +20(+5,-5)°C წყალთან ურთიერთქმედებისას გამოყოფენ აალებად აირებს არანაკლებ 1 ღმ³/კგ.სთ ინტენსიურობით ნივთიერებები, რომლებიც ხელს უწყობენ წვას, ეგზოთერმული ჟანგვა-აღდგენითი რეაქციის შედეგად იწვევენ და/ან ხელს უწყობენ ნივთიერებათა აალებას. ამ ქვეკლასის ნივთიერებათა

6	5.2	ორგანული პეროქსიდები	დაშლის ტემპერატურა არ აღემატება +65°C და/ან მჟანგავის ორგანულ ნივთიერებასთან (მუხის ნახერხი) ნარევის წვის დრო არ აღემატება ეტალონდამჟანგველის (ამონიუმის პერსულფატი) მუხის ნახერხებთან ნარევის წვის დროს ნივთიერებები, რომელთა შემადგენლობაში შედის $R - O - OR,$ $\begin{array}{cc} 1 & 2 \\ + & - & - & - & - & + \end{array}$ ფუნქციონალური ჯგუფი, შესაძლებელია განხილულ იქნეს წაყლადის პეროქსიდის წარმოებულებად, რომელთა წაყლადის ერთი ან ორი ატომი ჩანაცვლებულია ორგანული რადიკალებით. ეს ნივთიერებები თერმულად არამდგრადია, ექვემდებარებიან თვითაჩქარებულ ეგზოთერმულ დაშლას, შესაძლოა აფეთქებით. მგრძნობიარენი არიან დარტყმაზე და ხახუნზე
	6.1	შხამიანი ნივთიერებები	შეუძლიათ გამოიწვიონ მოწამვლა შესუნთქვისას, ორგანიზმში და/ან კანზე მოხვედრისას. საშუალო სასიკვდილო (ლეტალური) დოზა სითხის კუჭში მოხვედრისას – 500 მგ/კგ ნაკლები, მყარი ნივთიერებების – 200 მგ/კგ ნაკლები, ლეტალური დოზა კანზე მოხვედრისას – 1000 მგ/კგ ნაკლები, ლეტალური კონცენტრაცია მტვრის შესუნთქვისას – 10 მგ/დმ³ ნაკლები. საინჰალაციო მოწამვლის შესაძლებლობის კოეფიციენტი – არანაკლებ 0,2 მგ/დმ³. საინჰალაციო მოწამვლის შესაძლებლობის კოეფიციენტი ტოლია შხამიან ნივთიერებათა ნაჯერი ორთქლების კონცენტრაციის (20°C ტემპერატურაზე) შეფარდებისა საშუალო სასიკვდილო კონცენტრაციის მაჩვენებელთან
	8	მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	ნივთიერებები ან მათი წყალხსნარები, რომლებიც უშუალო კონტაქტის შედეგად არაუმეტეს 4 სთ-ის განმავლობაში იწვევენ ცხოველთა ქსოვილების ხილვად ნეკროზს და/ან კოროზიული ნივთიერებები და მათი წყალხსნარები, რომლებიც იწვევენ ფოლადის (M3) ან ალუმინის (M6) ზედაპირის კოროზიას +55°C ტემპერატურაზე წელიწადში არანაკლებ 6,25 მმ სიჩქარით.
	8.1	მჟავა თვისებების მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები, რომლებიც ახდენენ მანეკროზირებად მოქმედებას ცოცხალ ქსოვილზე და/ან კოროზიულ მოქმედებას ლითონებზე	ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 8.1. და 8.2. ქვეკლასებს, მაგრამ ახდენენ მანეკროზირებად მოქმედებას ცოცხალ ქსოვილზე და/ან კოროზიულ მოქმედებას ლითონებზე
9	8.2	ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები, რომლებიც ახდენენ მანეკროზირებად მოქმედებას ცოცხალ ქსოვილზე და/ან კოროზიულ მოქმედებას ლითონებზე	
	8.3	სხვადასხვა მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	
	9.1	სხვა საშიში ნივთიერებები	ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს: 1. სითხეები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა +61°C-ზე მეტია, მაგრამ არ აღემატება +90°C; 2. მყარი ნივთიერებები, რომლებიც ააღდებიან აირის სანთურის მოქმედებისას არანაკლებ 30, მაგრამ არაუმეტეს 120 წ-ში; 3. ნივთიერებები, რომლებსაც სპეციალური ცდების პირობებში (გარემოს 140°C ტემპერატურისას), არა უმეტეს 24 სთ განმავლობაში აქვთ თვითგახურების +200°C ტემპერატურამდე; 4. ნივთიერებები, რომლებიც წყალთან ურთიერთქმედებისას გამოყოფენ აალებად აირებს 0,5 დმ³/კგ.სთ მეტი, მაგრამ 1 დმ³/კგ.სთ ნაკლები ინტენსიურობით; 5. ნივთიერებები, რომლებიც ერთ ადგილზე თერმული დაშლის

		დაწყების შემდეგ ავრცელებენ მას მთელ მასაზე; 6. შხამიანი ნივთიერებები, რომლებსაც შეუძლიათ გამოიწვიონ მოწამვლა ორთქლის ან მტვერის შესუნთქვისას, ორგანიზმში მოხვედრისას და/ან კანთან კონტაქტის შედეგად და რომლებიც ხასიათდება ერთ-ერთი შემდეგი მაჩვენებლით და კრიტერიუმით: ა) ლეტალური დოზა კუჭში მოხვედრისას მყარი ნივთიერებებისათვის – 200 მგ/კგ მეტი, მაგრამ არა უმეტეს 2000 მგ/კგ, თხევადი ნივთიერებებისათვის – 500 მგ/კგ მეტი, მაგრამ არა უმეტეს 2000 მგ/კგ; ბ) ლეტალური დოზა კანზე მოხვედრისას – 1000 მგ/კგ მეტი, მაგრამ არაუმეტეს 2500 მგ/კგ; გ) ლეტალური კონცენტრაცია შესუნთქვისას – 10 მგ/დმ³ მეტი, მაგრამ არაუმეტეს 20 მგ/დმ³; 7. მწვავე და კოროზიული ნივთიერებები, რომლებიც ხასიათდება შემდეგი მაჩვენებლებით და კრიტერიუმებით: ა) ცხოველთა (თეთრი ვირთხების) კანის ქსოვილის ხილული ნეკროზის გამომწვევი კონტაქტის დრო – 4 სთ მეტი, მაგრამ არა უმეტეს 24 სთ; ბ) ფოლადის (M3) ან ალუმინის (M6) ზედაპირის კოროზიის სიჩქარე – წელიწადში არანაკლებ 1 მმ, მაგრამ არა უმეტეს 6,25 მმ წელიწადში;
9.2	ნივთიერებები, რომლებიც ქმნიან საშიშროებას ყრლით შენახვისას (ტრანსპორტირებისას)	1. წვადი მყარი ნივთიერებები; 2. ნივთიერებები, რომლებსაც წყალთან ურთიერთქმედებისას აქვთ აალებადი აირების გამოყოფის უნარი; 3. შხამიანი ნივთიერებები, რომელთა ლეტალური დოზა ორგანიზმში მოხვედრისას 5000 მგ/კგ მეტია, მაგრამ არ აღემატება 10000 მგ/კგ ან ლეტალური დოზა კანზე მოხვედრისას 2500 მგ/კგ მეტია, მაგრამ არ აღემატება 5000 მგ/კგ, ან შესუნთქვისას ლეტალური დოზა 20 მგ/დმ³ მეტია, მაგრამ არ აღემატება 75 მგ/დმ³; 4. მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები, რომლებიც ხასიათდება ცხოველთა (თეთრი ვირთხების) კანის ქსოვილის ხილული ნეკროზის გამომწვევი კონტაქტის ხანგრძლივობით 24 სთ მეტი, მაგრამ არა უმეტეს 48 სთ ან ფოლადის ან ალუმინის ზედაპირის კოროზიის სიჩქარით – წელიწადში არანაკლებ 0,35 მმ, მაგრამ არა უმეტეს 1 მმ წელიწადში; 5. ნივთიერებები, რომლებიც ამცირებენ ჟანგბადის შემცველობას სათავსში.

ცხრილი 2

საშიში და განსაკუთრებულად საშიში ნივთიერებებისა და მასალების კატეგორიების ნომრები და დასახელება

კატეგორიის №	კატეგორიის დასახელება	თანრიგის დასახელება	საშიშროების ნიშნის ნახაზის ნომერი*
1	2	3	4
211	არააალებადი (უწყვი) არაშხამიანი აირები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	საშიში	2
212	დამყანგველი არააალებადი არაშხამიანი აირები	განსაკუთრებით საშიში	2/5
221	შხამიანი აირები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	საშიში	6a
222	დამყანგველი შხამიანი აირები	განსაკუთრებით საშიში	6a/5
223	მწვავე და/ან კოროზიული შხამიანი აირები	საშიში	6a/8
224	დამყანგველი, მწვავე და კოროზიული შხამიანი აირები	განსაკუთრებით საშიში	6a/5, 8
231	წვადი აირები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	საშიში	3
232	მწვავე და/ან კოროზიული წვადი აირები	საშიში	3/8
241	შხამიანი და წვადი აირები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	საშიში	6a, 3
311	ადვილაალებადი სითხეები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა	საშიში	3

[illegible]

513	სუსტი შხამიანი დამჟანგველი ნივთიერებები	საშიში	
514	შხამიანი, მწვავე და/ან კოროზიული დამჟანგველი ნივთიერებები	საშიში	5/8
515	მწვავე და/ან კოროზიული დამჟანგველი ნივთიერებები	განსაკუთრებით საშიში	5ა/1ა
521	არაუმეტეს 50°C-ზე თვითშლადი ფეთქებადსაშიში ორგანული პეროქსიდები	განსაკუთრებით საშიში	5
522	50°C-ზე მეტი ტემპერატურაზე თვითშლადი ორგანული პეროქსიდები	განსაკუთრებით საშიში	5/1ა
523	ფეთქებადსაშიში ორგანული პეროქსიდები	განსაკუთრებით საშიში	5
524	ორგანული პეროქსიდები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	განსაკუთრებით საშიში	5
525	თვალისთვის მწვავე ორგანული პეროქსიდები	განსაკუთრებით საშიში	5/3
526	ადვილალეზადი ორგანული პეროქსიდები	განსაკუთრებით საშიში	5/3
527	თვალისათვის მწვავე, ადვილალეზადი ორგანული პეროქსიდები	განსაკუთრებით საშიში	6ა (ან 6ბ)
611	აქროლადი შხამიანი ნივთიერებები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	განსაკუთრებით საშიში	6ა/3
612	ადვილალეზადი აქროლადი შხამიანი ნივთიერებები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა არ აღემატება 23°C	განსაკუთრებით საშიში	6ა/8
613	ადვილალეზადი აქროლადი შხამიანი ნივთიერებები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა მეტია 23°C, მაგრამ არ აღემატება 61°C	განსაკუთრებით საშიში	6ა/3, 8
614	მწვავე და/ან კოროზიული აქროლადი შხამიანი ნივთიერებები	განსაკუთრებით საშიში	6ა (ან 6ბ)
615	ადვილალეზადი, მწვავე და/ან კოროზიული აქროლადი შხამიანი ნივთიერებები	საშიში	6ა/8
616	არააქროლადი შხამიანი ნივთიერებები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	საშიში	6ა/4ა
617	არააქროლადი, მწვავე და/ან კოროზიული შხამიანი ნივთიერებები	საშიში	7ა, 7ბ, 7ვ (შეფუთვის I, II, III კატეგორიის შესაბამისად)
618	არააქროლადი, ადვილალეზადი, მყ. შხამიანი ნივთიერებები		- " -
710	განსაკუთრებული შეთანხმებით გადასაზიდი რადიოაქტიური მასალები		7ა, 7ბ, 7ვ (შეფუთვის I, II, III კატეგორიის შესაბამისად)
711	განაცოვადი (ბირთვული) რადიოაქტიური მასალები		- " -
712	მხოლოდ განსაკუთრებული გამოყენების პირობებით გადასაზიდი რადიოაქტიური მასალები დაბალი კუთრი აქტიურობით		- " -
713	რადიოაქტიური მასალები დაბალი კუთრი აქტიურობით		- " -
714	პიროფორული რადიოაქტიური მასალები		- " -
715	ჟანგვადი რადიოაქტიური მასალები	საშიში	8
716	ობიექტები ზედაპირული რადიოაქტიური გაჭუჭყიანებით		
717	გამოსხივების რადიოაქტიური წყაროები (იზოტოპები)	განსაკუთრებით საშიში	8/6ა, 5
718	კოროზიული რადიოაქტიური მასალები	საშიში	
719	წესებიდან გამონაკლისი რადიოაქტიური მასალები	საშიში	8/3
811	მჟავა თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	განსაკუთრებით საშიში	8/5
812	შხამიანი და დამჟანგველი მჟავა თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	განსაკუთრებით საშიში	8/6ა
814	ადვილალეზადი მჟავა თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები აფეთქების ტემპერატურით 23°C-დან 61°C - მდე	საშიში	8
815	დამჟანგველი მჟავა თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	საშიში	8
816	შხამიანი მჟავა თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	საშიში	8
817	სუსტი შხამიანი მჟავა თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	განსაკუთრებით საშიში	8/3
818	მჟავა თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები სუსტი დამჟანგველები	განსაკუთრებით საშიში	8/5
821	ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	საშიში	8/6ა

824	დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე ადვილად აღებადი ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები აფეთქების ტემპერატურით 23°C-დან 61°C-მდე	საშიში	8
825	დამჟანგველი ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	საშიში	8
826	შხამიანი ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	საშიში	8
827	სუსტი შხამიანი ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	განსაკუთრებით საშიში	8/6a, 5
828	დამჟანგველი ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	განსაკუთრებით საშიში	8/3
831	სხვადასხვა მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	განსაკუთრებით საშიში	8/3
832	დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე შხამიანი და დამჟანგველი სხვადასხვა მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	საშიში	8/6a
833	სხვადასხვა ადვილად აღებადი მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა არ აღემატება 23°C	საშიში	8
834	სხვადასხვა ადვილად აღებადი მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები აფეთქების ტემპერატურით 24°C-დან 61°C-მდე	საშიში	9
836	სხვადასხვა შხამიანი მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები	საშიში	9
837	სხვადასხვა სუსტი შხამიანი მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები		
838	სხვადასხვა მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები – სუსტი დამჟანგველები	საშიში	9
911	ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს, აეროზოლურ შეფუთვაში		
912	ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს, აფეთქების ტემპერატურით 62°C-დან 90°C-მდე	საშიში	9
913	აალებადი ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს და აქვთ თვითნებურად გახურებისა და აალების უნარი; ნივთიერებები, რომლებიც წყალთან ურთიერთქმედებისას გამოყოფენ აალებად აირებს	საშიში	9
914	ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს – სუსტი დამჟანგველები	საშიში	10
915	ნაკლებად საშიში შხამიანი ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს	საშიში	
916	სუსტი მწვავე და (ან) კოროზიული ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს	საშიში	
917	დამაგნიტებული ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს	საშიში	
921	ნივთიერებები, რომლებიც ავლენენ საშიშ თვისებებს დაყრით შენახვისას; წვადი მყარი ნივთიერებები; ნივთიერებები, რომლებიც წყალთან ურთიერთქმედების შედეგად გამოყოფენ აალებად აირებს		
922	შხამიანი ნივთიერებები, რომლებიც ავლენენ საშიშ თვისებებს დაყრით შენახვისას		
923	მწვავე და/ან კოროზიული ნივთიერებები, რომლებიც ავლენენ საშიშ თვისებებს დაყრით შენახვისას		
924	ჰაერის ჟანგბადის შთანთქმელი ნივთიერებები, რომლებიც ავლენენ საშიშ თვისებებს დაყრით შენახვისას		

* – მრიცხველში მოყვანილია ძირითადი საშიშროების ნიშნის ნახაზის ნომერი, ხოლო მნიშვნელში – დამატებითი.

ცხრილი 3

ყველაზე ხშირად გადასაზიდი და საწყობებში შესანახი ნივთიერებების და მასალების მოკლე ნუსხა

დასახელება	ნომერი გაეროს სისტემის მიხედვით	კატეგორიის შიფრი გოსტ 19433-88-ით	საგანგებო* ზომების კოდი
1	2	3	4

შეკუმშული აზოტი	1066	211	2
შეკუმშული ჰელიუმი	1046	211	23
აზოტის ქვეჟანგი	1070	211	3ს
არგონ-ჟანგბადის ნარევი	1980	212	23
შეკუმშული ჰაერი	1002	212	23
შეკუმშული ჟანგბადი	1072	212	23
ბრომმეთილი	1062	211	345კ
ქლორი	1017	222	25კე
სამფთოროვანი ქლორი	1749	222	25კე
გოგირდოვანი ანჰიდრიდი	1079	222	235კე
ფთოროვანი ბორი	1008	223	345კე
ქლოროვანი ბორი	1741	223	345კე
ქლოროვანი წყალბადი	1050	223	5კე
ვინილაცეტილენი ინჰიბირებული	1965	231	23ხ
შეკუმშული წყალბადი	1049	231	23ხ
დიფთორქლორეთანი	2517	231	234კ
გახსნილი აციტილენი	1001	232	2345კე
ეთილენი	1262	232	235ს
ქლოროვანი მეთილი	1063	241	235კ
ეთილენის ჟანგი	1040	241	34კ
გოგირდწყალბადი	1053	241	34კე
გაზოლინი	1257	311	345ს
იზოპენტანი	1265	311	345ს
ციკლოპექსანი	1145	311	345კ
ეთილირებული ბენზინი	9305	312	345კე
გოგირდნახშირბადი	1131	312	345კე
ეთილმერკაფტანი	2363	312	345კ
ტრიეთილქლორსილანი	2985	314	15678კ
დიეთილამინი	1154	315	345კე
ეთილეთერი	1155	315	345კე
მონომეთილამინი, წყალხსნარი	1235	315	345კ
ამილაცეტატი	1104	321	345კ
აცეტონი	1090	321	345კე
ბუტილაცეტატი	1123	321	345კ
აცეტონიტრილი	1648	322	345კე
ბენზოლი	1114	322	345კე
დიქლორეთანი	1184	322	345კ
დიმეთილდიქლორსილანი	1162	324	15678კე
მეთილტრიქლორსილანი	1250	324	15678კე
ეთილტრიქლორსილანი	1196	324	15678კე
სამინი	9318	325	345კ
სოლვენტი	1256	325	345კე
ტოლუოლი	1294	325	345კე
ბუტილმეტაკრილატი	2227	331	345კ
ბუტილბენზოლი	2709	331	345ხ
დიატოლი	2366	331	345კ
დიქლორეთილენი	1150	335	345კ
დიციკლოპენტადიენი	2048	335	345კ
დიეთილბენზოლი	2049	335	345კე
კარბონილის რკინა	4905	411	3ხ
კაპროლაქტამი	9406	411	345კ
კოლოქსილინი	2556	411	234ხ
წითელი ფოსფორი	1338	413	345კე
ხუთგოგირდოვანი ფოსფორი	1340	413	2345კ
სამგოგირდოვანი ფოსფორი	1343	413	2345კე
პოროფორი 4X3 - 57	9423	417	2345კ
ნატრიუმის ჰიდროსულფიტი	1384	421	3კ
ნიკელის კატალიზატორი	1378	421	345ს
ხის ნახშირი	1362	421	234ხ
ყვითელი ფოსფორი	1381	422	2345კე
ტრიპროპილბორი	2003	422	15678კ
ალუმინკარბიდი	1394	431	15678კ
კალიუმის ჰიდრიდი	1409	431	15678კ
ლითონის კალციუმი	1401	431	15678კ

ფოსფოროვანი მაგნიუმი	2011	432	15678კ
ფოსფოროვანი კალიუმი	2012	432	15678კ
ტუტე ლითონების ამაღლებები	1389	434	15678კ
ბარიუმის ჰიდრიდი	9422	434	15678კ
ფოსფოროვანი ნატრიუმი	1432	434	15678კ
ფოსფოროვანი კალციუმი	1360	435	15678კ
დიმეთილქლორსილანი	2988	436	15678კკ
მეთილდიქლორსილანი	1242	436	15678კ
მეთილქლორსილანი	2534	436	15678კკ
მაგნიუმის ფხვნილი	1418	437	15678კ
აზოტმჟავა გაუნიდინი	1467	511	5კ
ქლორმჟავას კალიუმი	1489	511	5კ
კალციუმის ჰიდრიდი	1404	511	15678კ
ბრომმჟავას ბარიუმი	2719	512	5კ
ქრომის ანჰიდრიდი	1463	512	5კ
ორქრომმჟავას სპილენძი	9063	512	5კ
მანგანუმის ორჟანგი	9508	513	5კ
ტყვიის ორჟანგი	1872	513	კ
კალიუმის ზეგოგირდჟანგი	1492	513	5კ
ხუთფთოროვანი ბრომი	1745	514	156კკ
სამფთოროვანი ბრომი	1068	514	156კკ
კუმოლის ჰიდროზეჟანგი	2116	523	345კ
ბენზოლის ფლეგმატიზირებული ზეჟანგი	2087	524	235კკ
დიკუმოლის ზეჟანგი, დატენიანებული ფხვნილი	2121	524	235კკ
დიტრეტბუტილის ზეჟანგი	2102	526	235კკ
ალკილფენოლი	2430	611	345კკ
ამინოანიზოლები	2431	611	345კ
ამინოტოლოლოლები	1708	611	345კ
№, № – დიმეთილანილინი	2253	613	345კ
თხევადი პესტიციდები ტრიაზინების ფუმეზე, ადვილად აალებადი სითხე, შხამიანი, აფეთქების ტემპერატურით 23°C და მეტი	2997	613	345კკ
ბენზილქლორიდი	1738	615	345კ
ფთოროვანი ალუმინი	9601	616	5კ
ბრომოვანი ბარიუმი	1564	616	5კ
გოგირდოვანი ბარიუმი	1564	616	2345კ
ანტრაცენი	9005	617	345კ
ბარიუმჰიდროჟანგი	1759	617	5კ
დარიშხანშემცველი პესტიციდები	2759	618	345კ
მყარი სპილენძის შემცველი შხამიანი პესტიციდები	2775	618	345კ
მყარი კალაორგანული შხამიანი პესტიციდები	2786	618	345კ
მჟავა ფთოროვანი ამონიუმი	2817	816	5კ
ფთორწყალბადი	1050	816	5კკ
წყადბადბრომმჟავა	1788	816	5კ
წყლიანი ამიაკი	2672	821	345კ
ჩაუმქრალი კირი	1910	821	16კ
კალიუმის ჟანგი	2033	821	5კ
ეთილენდიამინი	1604	824	345კკ
ციკლოგექსილამინი	2357	824	345კკ
ჰიდრანზინ-ჰიდრატი	2029	824	345კ
ქლოროვანი ანიზოლი	1729	831	145კ
დიამონიუმფოსფატი	1759	831	234
ქლორკინა	1773	831	5კ
ქლოროვანი ბენზოლი	1736	836	145კ
ერთქლოროვანი იოდი	1792	836	5კ
სტიბიუმი ხუთფთოროვანი	1732	836	5კკ
ბუტიროლაქტონი	9015	912	34ბ
დოდეცილმერკაპტანი მესამეული	9625	912	345კ
სითხე ფთორქლორნახშირბადი 12ფ	9960	912	345კ
ქლოროვანი ამონიუმი	9903	915	5კ
ამონიუმქლორიდი	1759	915	5კ
რკინის აჯასპი	9033	915	5კ

სპილენძის ჟანგი	9063	916	5ბ
ბრომოვანი სპილენძი	9062	916	5კ
ქლოროვანი სპილენძი	2802	916	5კ
მეთილკარბიტოლი	9125	921	345ს
მეთილსალიცილატი	9068	921	345კ
მეთოლი	9070	921	345ს
ორნახშირმჟავას ნატრიუმი	9936	923	5კ
ფორიანი ნატრიუმი	9936	923	5კ
ნატრიუმმარმჟავა	9936	923	345კ

ცხრილი 3-ის შენიშვნა: – *საგანგებო ზომების კოდი შეიცავს ხანძრის ჩაქრობის (ავარიის) შემთხვევაში საჭირო მოქმედებების აღმნიშვნელ ციფრებს და ხალხის დასაცავად საჭირო ზომების აღმნიშვნელ ასოებს:

- 1 – არ შეიძლება წყლისა და ქაფის გამოყენება. გამოიყენება მშრალი ცეცხლმაქრი საშუალებები;
- 2 – გამოიყენება წყლის ჭავლები;
- 3 – გამოიყენება გაფრქვეული წყალი;
- 4 – გამოიყენება ქაფი ან შემადგენლობები ქლადონების ფუძეზე;
- 5 – გამოირიცხოს ნივთიერებების მოხვედრა ჩამდინარე წყლებში;
- 6 – ქაფის გამოყენება არ შეიძლება;
- 7 – არ შეიძლება ზოგადი დანიშნულების ფხვნილების გამოყენება;
- 8 – ქლადონების ნახშირმჟავას გამოყენება არ შეიძლება;
- ს – აუცილებელია სასუნთქი აპარატი და დამცავი ხელთათმანები;
- ხ – აუცილებელია სასუნთქი აპარატი და ხელთათმანები მხოლოდ ხანძრისას;
- კ – აუცილებელია ტანსაცმლის მთლიანი დამცავი კომპლექტი და სასუნთქი აპარატი;
- ე – აუცილებელია ხალხის ევაკუაცია ახლომდებარე შენობებიდან და სათავსებიდან.

განსაკუთრებით საშიში ნივთიერებებისა და მასალების განაწილება მათი შენახვისას

79

ცხრილი 4 (გაგრძელება)

4 – ნივთიერებები და მასალები უნდა ინახებოდეს სხვადასხვა საწყობებში ან სხვადასხვა მოედნებზე.

t – ტემპერატურა

412	1
415	1 1
416	1 1 1
417	1 1 1 1
422	3 3 3 3 1
433	3 3 3 3 3 1
434	3 3 3 3 3 1 1
436	3 3 3 3 3 1 1 1
437	3 3 3 3 3 3 3 2 1
512	3 3 3 3 3 3 3 3 3 1
514	3 3 3 3 3 3 3 3 3 1 1
515	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 1 1 1
521	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 1
522	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 1
523	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 1 1 1
524	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 2 2 1
525	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 1 1 1 1 1
526	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 2 1
527	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 2 1 1
611	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 3 2 3 2 2 2 2 1
612	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 4 4 4 4 4 4 4 4 4 1 1
613	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 4 4 4 4 4 4 4 4 4 1 1 1 1
614	2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 3 2 3 2 2 2 2 1 1 1 1 1
615	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 4 4 4 4 4 4 4 4 4 1 1 1 1 1 1
812	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 2 2 3 3 3 3 3 3 2 3 3 2 3 1
814	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 4 4 4 4 4 4 4 4 4 2 2 2 2 2 3 1
815	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 2 2 3 3 3 3 3 3 3 2 3 3 2 3 3 1
816	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 2 2 3 3 3 3 3 3 2 2 2 2 2 1 2 1 1
824	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 4 4 4 4 4 3 3 3 3 3 2 2 2 2 2 2 2 2 1
832	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 2 2 2 3 3 3 3 3 3 2 3 3 2 3 2 3 2 2 2 1
833	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 4 4 4 4 4 3 3 3 3 3 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 1
834	3 3 3 3 3 3 3 3 3 3 4 4 4 4 4 3 3 3 3 3 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 1 1
	412 415 416 417 422 433 434 436 437 512 514 515 521 522 523 524 525 526 527 611 612 613 614 615 812 814 815 816 824 832 833 834
	4.1 4.2 4.3 5.1 5.2 6.1 8.1 8.2 8.3
	4 5 6 8

საშიში ნივთიერებებისა და მასალების განაწილება მათი შენახვისას

ჩანართი ფურცელი 2

ცხრილი 5

კლასი	მე-კლასი	კატეგორიის ინდექსი	საშიში ტვირთების კატეგორიების დასახელება	211															
2	2.1	211	არაალებადი (უწყვი) არაშხამიანი აირები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	+	221														
	2.2	221	შხამიანი აირები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	1	+	223													
		223	მწვავე და (ან) კოროზიული შხამიანი აირები	1	+	+	231												
	2.3	231	წყვდი აირები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	1	2	3	+	232											
		232	მწვავე და (ან) კოროზიული წვადი აირები	1	2	3	+	+	241										
	2.4	241	შხამიანი და წვადი აირები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	1	1	2	+	+	+	311									
3	3.1	311	აას, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა $t_{\text{exp}} < -18^{\circ}\text{C}$ დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	+	315								
		315	სუსტი შხამიანი აას, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა $t_{\text{exp}} < -18^{\circ}\text{C}$	3	3	3	4	4	4	+	+	324							
	3.2	321	აას, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა $t_{\text{exp}} -18^{\circ}\text{C}$ -დან 23°C -მდე, დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	+	+	+	325						
		325	სუსტი შხამიანი აას, რომელთა აფეთქების ტემპ-რა $t_{\text{exp}} -18^{\circ}\text{C}$ -დან 23°C -მდე	3	3	3	4	4	4	+	+	+	+	331					
	3.3	331	აას, რომელთა აფეთქების ტემპ-რა 23°C -დან 61°C -მდე, დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	+	-	+	+	+	335				
		335	სუსტი შხამიანი აას, რომელთა აფეთქების ტემპერატურა $t_{\text{exp}} 23^{\circ}\text{C}$ -დან 61°C -მდე	3	3	3	4	4	4	+	+	+	+	+	+	411			
4	4.1	411	აამნ დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	413		
		413	სუსტი შხამიანი აამნ	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	418	
		418	50°C -ზე მეტი ტემპერატურისას თვითშეიშლება აამნ	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	+	
	4.2	421	თვითანთებადი მყარი ნივთიერებები (თამნ) დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
		423	სუსტი შხამიანი თამნ	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
		424	მწვავე და(ან) კოროზიული თამნ	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
		425	წყალთან ურთიერთქმედებისას წვადი აირების გამოყოფი თამნ	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	4.3	431	წყალთან ურთიერთქმედებისას წვადი აირების გამოყოფი ნივთიერებები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
		432	წყალთან ურთიერთქმედებისას წვადი აირების გამოყოფი შხამიანი ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
		435	წყალთან ურთიერთქმედებისას წვადი აირების გამოყოფი სუსტი შხამიანი ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
	5	5.1	დამყანგველი ნივთიერებები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
		513	სუსტი შხამიანი დამყანგველი ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
6	6.1	616	არააქროლადი შნ დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	+	+
		617	არააქროლადი, მწვავე და(ან) კოროზიული შნ	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	+	+
		618	არააქროლადი, ადვილდაალებადი, მყარი შნ	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	2	2
				3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	2	2
8	8.1	811	მყავა თვისებების მქონე მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
		817	სუსტი შხამიანი მყავა თვისებების მქონე მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
		818	მყავა თვისებების მქონე მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები – სუსტი დამყანგველები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
	8.2	821	ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
		826	შხამიანი ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
		827	სუსტი შხამიანი ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
		828	დამყანგველი ფუძე თვისებების მქონე მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
	8.3	831	სხვადასხვა მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები დამატებითი სახის საშიშროების გარეშე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
		836	სხვადასხვა შხამიანი მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
		837	სხვადასხვა სუსტი შხამიანი მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1
		838	სხვადასხვა მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთიერებები – სუსტი დამყანგველები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
				3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
9	9.1	911	ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს, აეროზოლურ შეფუთვაში	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
		912	ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს, აფეთქების ტემპერატურით 62°C -დან 90°C -მდე	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	2	2
		913	აალებადი ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს და რომლებსაც აქვთ თვითნებურად გახურებისა და აალების უნარი; ნივთები, რომლებიც წყალთან ურთიერთქმედებისას გამოყოფენ აალებად აირებს	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1

		914	ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს – სუსტი დამჟანგველები	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2
		915	ნაკლებდასაშიშო შხამიანი ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	+
		916	სუსტი მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	+
		917	დამაგნიტებული ნივთიერებები, რომლებიც არ მიეკუთვნება 1-8 კლასებს	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	+	+	+
	9.2	921	ნივთიერებები, რომლებიც ავლენენ საშიშ თვისებებს დაყრით შენახვისას; წვადი მყარი ნივთები; ნივთები, რომლებიც წყალთან ურთიერთქმედების შედეგად გამოყოფენ აალებად აირებს	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1
		922	შხამიანი ნივთიერებები, რომლებიც ავლენენ საშიშ თვისებებს დაყრით შენახვისას	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1
		923	მწვავე და(ან) კოროზიული ნივთები, რომლებიც ავლენენ საშიშ თვისებებს დაყრით შენახვისას	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1
		924	ჰაერის ჟანგბადის შთანთქმელი ნივთიერებები, რომლებიც ავლენენ საშიშ თვისებებს დაყრით შენახვისას	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	1	1	1
			კატეგორია	211	221	223	231	232	241	311	315	324	325	331	335	411	413	418
			გოსტ 19433-88	ქვეკლასი	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	4.1						
			კლასი	2					3									

ჩანართი ფურცელი 2
ცხრილი 5 (გაგრძელება)

- + – ნივთიერება და მასალები შეთავსებადია;
- 1 – ნივთიერებები და მასალები შეიძლება ინახებოდეს საწყობის ერთ ნაკვეთურში ან ერთ მოედანზე. ჰორიზონტალური მანძილი მათ შორის უნდა შეესაბამებოდეს ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნებს, მაგრამ უნდა იყოს არანაკლებ 5 მ;
- 2 – ნივთიერებები და მასალები შეიძლება ინახებოდეს საწყობის ერთ ნაკვეთურში ან ერთ მოედანზე. ჰორიზონტალური მანძილი მათ შორის უნდა შეესაბამებოდეს ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნებს, მაგრამ უნდა იყოს არანაკლებ 10 მ;
- 3 – ნივთიერებები და მასალები უნდა ინახებოდეს საწყობის სხვადასხვა ნაკვეთურებში (უნდა გამოყონ I ტიპის ხანძარსაწინააღმდეგო ტიხრებით) ან სხვადასხვა მოედნებზე;
- 4 – ნივთიერებები და მასალები უნდა ინახებოდეს სხვადასხვა საწყობებში ან სხვადასხვა მოედნებზე.
- აას – ადვილად აალებადი სითხეები
აამნ – ადვილად აალებადი მყარი ნივთიერებები
ან – ადვილად აალებადი ნივთიერებები
შნ – შხამიანი ნივთიერებები
t ჯგ – აფეთქების ტემპერატურა დახურულ ტიგლში
t – ტემპერატურა

	421																	
421	+	423																
423	+	+	424															
424	+	+	+	425														
425	+	+	+	+	431													
431	3	3	3	3	+	432												
432	3	3	3	3	+	+	435											
435	3	3	3	3	+	+	+	511										
511	3	3	3	3	3	3	3	+	513									
513	3	3	3	3	3	3	3	+	+	616								
616	1	1	1	1	1	1	1	1	1	+	617							
617	1	1	1	1	1	1	1	1	1	+	+	618						
618	3	3	3	3	2	2	2	3	2	+	+	+	811					
811	1	1	1	1	1	1	1	1	1	+	+	1	+	817				
817	1	1	1	1	1	1	1	1	1	+	+	+	+	+	818			
818	2	2	2	2	2	2	2	+	+	+	1	3	+	+	+	821		
821	1	1	1	1	1	1	1	+	+	+	+	+	1	1	1	+	826	
826	1	1	1	1	1	1	1	+	+	+	+	+	1	1	1	+	+	827
827	1	1	1	1	1	1	1	+	+	+	+	+	1	1	1	+	+	828
828	2	2	2	2	2	2	2	+	+	+	1	3	1	1	2	+	+	831
831	1	1	1	1	1	1	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	836
836	1	1	1	1	1	1	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	837
837	1	1	1	1	1	1	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	838

838	2	2	2	2	2	2	2	+	+	+	1	3	1	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	911																																				
911	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	+	912																																				
912	2	2	2	2	2	2	2	3	3	1	1	1	1	1	3	1	1	1	2	1	1	1	1	3	+	913																																			
913	3	3	3	3	+	+	+	3	3	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	3	+	+	914																																		
914	2	2	2	2	2	2	2	+	+	+	3	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	2	2	+	915																																	
915	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	+	+	+	+	916																																
916	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	+	+	+	+	+	917																															
917	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	+	+	+	+	+	+	921																														
921	1	1	1	1	+	+	+	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	+	1	+	+	+	+	+	922																												
922	1	1	1	1	1	1	1	2	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	923																												
923	1	1	1	1	1	1	1	2	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	924																											
924	1	1	1	1	1	1	1	2	2	+	+	+	+	+	+	1	+	+	+	1	+	+	3	+	+	+	1	+	+	+	+	+	+																												
	421	423	424	425	431	432	435	511	513	616	617	618	811	817	818	821	826	827	828	831	836	837	838	911	912	913	914	915	916	917	921	922	923	924																											
	4.2	4.3				5.1		6.1		8.1				8.2				8.3				9.1																9.2																							
	4					5		6		8																				9																															

ჩანართი ფურცელი 3

[illegible]

ცხრილი 6 (გაგრძელება)

1 – ნოვთიერებები და მასალები შეიძლება ინახებოდეს საწყობის ერთ ნაკვეთურში ან ერთ მოედანზე. ჰორიზონტალური მანძილი მათ შორის უნდა შეესაბამებოდეს ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნებს, მაგრამ უნდა იყოს არანაკლებ 5 მ;

3 – ნივთიერებები და მასალები უნდა ინახებოდეს საწყობის სხვადასხვა

4 – ნივთიერებები და მასალები უნდა შეინახონ სხვადასხვა საწყოებში ან

* – განსაკუთრებით საშიში ნივთიერებანი და მასალები.

	6																																					
6	+	7																																				
7	1	1	8																																			
8	+	1	+	9																																		
9	3	3	3	1	10																																	
10	3	3	3	1	1	11																																
11	4	4	4	4	4	+	12																															
12	3	3	3	4	3	4	+	13																														
13	3	3	3	4	3	4	1	1	14																													
14	3	3	3	4	4	4	1	2	1	15																												
15	3	3	3	4	4	4	1	2	2	1	16																											
16	2	2	3	4	3	4	1	2	2	2	1	17																										
17	2	2	3	4	3	4	1	2	2	2	2	1	18																									
18	2	3	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	+	19																								
19	3	3	3	3	3	4	3	4	3	3	3	3	3	+	+	20																						
20	2	3	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1	1	+	21																						
21	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	+	2	2	+	22																				
22	2	3	2	3	3	4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	+	23																				
23	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1	24																			
24	1	1	1	3	3	4	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	+	1	+	25																		
25	2	3	2	3	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	+	26																		
26	2	2	2	2	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	+	27																	
27	2	2	2	2	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	+	28																
28	3	3	3	3	2	4	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2	1	29														
29	+	1	+	3	3	4	+	3	1	1	1	1	+	1	+	+	1	1	1	1	2	2	1	+	30													
30	1	1	1	3	3	4	3	3	2	2	2	2	+	1	+	+	1	1	1	1	2	2	1	+	+	31												
31	+	1	+	1	1	4	3	3	2	2	2	2	+	1	1	+	1	1	+	1	2	2	+	+	+	+	32											
32	+	1	+	1	1	4	3	3	2	1	1	1	1	1	1	+	1	1	1	1	2	2	2	+	+	+	+	33										
33	1	1	1	1	1	4	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	+	+	+	+	+	34									
34	1	2	2	3	3	4	3	3	2	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	35								
35	+	1	+	1	1	4	3	3	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	+	1	1	1	1	1	1	+	36							
36	+	+	+	+	+	4	3	3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	2	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	37						
37	1	1	1	1	1	4	3	3	1	1	1	1	1	1	1	+	+	+	+	+	2	2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						
	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37						

**ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების
საჭირო რაოდენობის განსაზღვრა**

1. ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების სახეობისა და რაოდენობის განსაზღვრისას უნდა იყოს გათვალისწინებული წვადი ნივთიერებების ფიზიკურ-ქიმიური და ხანძარსაშიში თვისებები, მათი დამოკიდებულება ცეცხლმაქრ ნივთიერებებთან, აგრეთვე საწარმოო სათავსების, ღია მოედნების და დანადგარების ფართობი.

2. ცეცხლსაქრობებით ტექნოლოგიური მოწყობილობების დაკომპლექტება ხორციელდება ამ მოწყობილობებზე ტექნიკური პირობების (პასპორტების) მოთხოვნათა ან სახანძრო უსაფრთხოების შესაბამისი წესების თანახმად.

3. ცეცხლსაქრობების ტიპის შერჩევა და საჭირო რაოდენობის გაანგარიშება უნდა განხორციელდეს ცეცხლის ჩაქრობის უნარის, ზღვრული ფართობის, წვადი ნივთიერებების და მასალებით გამოწვეული ხანძრის კლასის მიხედვით:

A კლასი – ძირითადად ორგანული წარმოშობის მყარ ნივთიერებათა ხანძრები, რომელთა წვასთან ახლავს ბჟუტვა (მერქანი, ქსოვილი, ქაღალდი);

B კლასი – წვადი სითხეების ან დნობად მყარ ნივთიერებათა ხანძრები;

C კლასი – აირების ხანძრები;

D კლასი – ლითონისა და მათი შენადნობების ხანძრები;

(E) – ხანძრები, რომლებიც დაკავშირებულია ელექტროდანადგარების წვასთან.

4. ცეცხლსაქრობის ტიპის შერჩევას (გადასატანი ან ხელის) განაპირობებს ხანძრის შესაძლო კერების ზომები. მათი საკმაოდ დიდი ზომების შემთხვევაში აუცილებელია გადასატანი ცეცხლსაქრობების გამოყენება.

5. შესაბამისი ტემპერატურული ზღვრით ცეცხლსაქრობის შერჩევისას აუცილებელია შენობა-ნაგებობების ექსპლუატაციის კლიმატური პირობების გათვალისწინება.

6. თუ მოსალოდნელია ხანძრის კომბინირებული კერების არსებობა, მაშინ ცეცხლსაქრობის შერჩევისას უპირატესობა ეძლევა მათ შორის უფრო უნივერსალურს.

7. სხვადასხვა კატეგორიის სათავსების ზღვრული ფართობისთვის (მაქსიმალური ფართობი, რომლის დაცვა ხდება ერთი ცეცხლსაქრობით ან ცეცხლსაქრობების ჯგუფით) აუცილებელია გათვალისწინებულ იქნეს ერთ-ერთი ტიპის ცეცხლსაქრობების რაოდენობა, რომელიც მოცემულია 1, 2 ცხრილებში „++“ ან „+“ ნიშნების წინ.

8. საზოგადოებრივ შენობა-ნაგებობებში თითოეულ სართულზე უნდა იყოს არანაკლებ ორი ხელის ცეცხლსაქრობი.

9. II კატეგორიის სათავსები, თუ მათი ფართობი არ აღემატება 100 მ², შეიძლება არ აღიჭურვოს ცეცხლსაქრობებით.

10. ხანძრის საშიშროების ერთნაირი კატეგორიის რამდენიმე მცირე სათავსისათვის ცეცხლსაქრობების აუცილებელი რაოდენობა განისაზღვრება 1 და 2 ცხრილის და პ. 14-ის თანახმად, ამ სათავსების ჯამური ფართობის გათვალისწინებით.

11. საწარმოდან გადასამუხტად გაგზავნილი ცეცხლსაქრობები უნდა იყოს შეცვლილი შესაბამისი რაოდენობის დამუხტული ცეცხლსაქრობებით.

12. სატელეფონო სადგურების, მუზეუმების, არქივების და ა.შ. დაცვისას უნდა იყოს გათვალისწინებული დასაცავ მოწყობილობებთან, ნაკეთობებთან, მასალებთან და ა.შ. ცეცხლმაქრი ნივთიერებების ურთიერთქმედების სპეციფიკა. აღნიშნული სათავსები რეკომენდებულია აღიჭურვოს ქლადონით და ნახშირორჟანგით დატუმბული ცეცხლსაქრობებით, ცეცხლმაქრი ნივთიერებების ზღვრულად დაშვებული კონცენტრაციის გათვალისწინებით.

13. ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური სტაციონარული დანადგარებით აღჭურვილი სათავსები უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ცეცხლსაქრობებით მათი საანგარიშო რაოდენობის 50%-ით.

14. მანძილი ხანძრის შესაძლო კერიდან ცეცხლსაქრობამდე საზოგადოებრივი შენობა-ნაგებობებისათვის არ უნდა აღემატებოდეს – 20 მ, A, B და B კატეგორიის სათავსებისთვის – 30 მ, I კატეგორიის სათავსებისთვის – 40 მ, II კატეგორიის სათავსებისთვის – 70 მ.

15. ობიექტზე უნდა იყოს გამოყოფილი პირი, რომელიც პასუხისმგებელია ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების შეძენაზე, შეკეთებაზე, შენახვასა და მუშაობისთვის მზადყოფნაზე.

16. ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებისა და მათი მდგომარეობის შემოწმების აღრიცხვა უნდა წარმოებდეს სპეციალურ ჟურნალში.
17. ობიექტზე თითოეულ ცეცხლსაქრობს, კორპუსზე თეთრი საღებავით უნდა ჰქონდეს აღნიშნული რიგითი ნომერი. მასზე უნდა იყოს შემოღებული დადგენილი ფორმის პასპორტი.
18. ცეცხლსაქრობები ყოველთვის უნდა იყოს გამართული, პერიოდულად იქნეს დათვალიერებული, შემოწმებული და დროულად გადამუხტული.
19. ზამთრის პერიოდში (1°C -ზე ნაკლები ტემპერატურისას) ცეცხლსაქრობები უნდა იყოს შენახული სათავსებში, რომელიც თებება.
20. დერეფნებსა და გასასვლელებში ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების განთავსება არ უნდა აბრკოლებდეს ხალხის უსაფრთხო ევაკუაციას. ისინი უნდა იყოს მოთავსებული თვალსაჩინო ადგილებზე შენობების გასასვლელებთან ახლოს, არა უმეტეს 1,5 მ სიმაღლეზე.
21. აზბესტის ტილოები, ქეჩა რეკომენდებულია იყოს შენახული სახურავებიან ლითონის ყუთებში, პერიოდულად (არანაკლებ თვეში ერთხელ) უნდა გამოშრეს და გაიწმინდოს მტვრისაგან.
22. ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების, არამექანიზებული ინსტრუმენტის და სახანძრო ინვენტარის განსათავსებლად იმ საწარმოო და სასაწყობო სათავსებში, რომლებშიც არ არის გათვალისწინებული შიდა ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების და ხანძრის ჩაქრობის ავტომატური განადგარების მოწყობა, აგრეთვე საწარმოების (ორგანიზაციების) ტერიტორიაზე გარე ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების არარსებობისას ან იმ შემთხვევაში, თუ საწარმოების შენობა-ნაგებობები, გარე ტექნოლოგიური დანადგარები წყლის წყაროებიდან 100 მ-ით არის დაშორებული, აუცილებელია სახანძრო სტენდების მოწყობა, რომელთა საჭირო რაოდენობა და სახეობა განისაზღვრება სათავსების, შენობა-ნაგებობების და გარე ტექნოლოგიური დანადგარების აფეთქებახანძარ და ხანძარსაშიშროების კატეგორიების, ერთი სახანძრო სტენდით დასაცავი ზღვრული ფართობისა და ხანძრის კლასის მიხედვით (ცხრილი 3).
23. სახანძრო სტენდის დაკომპლექტება ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით, არამექანიზებული სახანძრო ინსტრუმენტით და ინვენტარით უნდა განხორციელდეს ცხრილი 4 შესაბამისად.
24. სახანძრო სტენდთან განთავსებული არანაკლებ 0,2 მ³ მოცულობის წყლის კასრი უნდა იყოს დაკომპლექტებული ვედროებით. არანაკლებ 0,5 მ³, 1,0 მ³ ან 3,0 მ³ მოცულობის მოცულობის ქვიშის შესანახი ყუთები უნდა იყოს დაკომპლექტებული ნიჩაბით. ყუთი უნდა იყოს გამძლე და მისი კონსტრუქცია უნდა გამორიცხავდეს მასში ნალექის მოხვედრას.
25. ქვიშით სავსე ყუთები უნდა განთავსდეს სტენდებთან იმ სათავსებში ან ღია მოედნებზე, სადაც შესაძლებელია ადვილად აღება და წვადი სითხეების დაღვრა.
26. აფეთქებახანძარ- და ხანძარსაშიშროების A, B და B კატეგორიის სათავსებისა და გარე ტექნოლოგიური დანადგარებისათვის ყუთებში ქვიშის მარაგი უნდა იყოს არანაკლებ 0,5 მ³ დასაცავი ფართობის ყოველ 500 მ², ხოლო Г და Д კატეგორიის სათავსებისა და გარე ტექნოლოგიური დანადგარებისათვის – არანაკლებ 0,5 მ³ დასაცავი ფართობის ყოველ 1000 მ².
27. არანაკლებ 1,0X1,0 მ აზბესტის ტილო, უხეში შალის ქსოვილი და ქეჩა განკუთვნილია ხანძრის მცირე კერების ჩასაქრობად ისეთი ნივთიერების აალებისას, რომლის წვა შეუძლებელია ჰაერის შეღწევის გარეშე. იქ სადაც გამოიყენებენ და ინახავენ ადვილად აღება და წვად სითხეებს, ტილოს ზომები შეიძლება იყოს გაზრდილი 2,0X1,5 მ ან 2,0X2,0 მ.
28. აზბესტის ტილო, უხეში შალის ქსოვილი და ქეჩა უნდა ინახებოდეს წყალგაუმტარ, დახურულ ფუტლარებში (შალითებში). ეს ტილოები უნდა გაიწმინდოს და განიავდეს სამ თვეში ერთხელ.
29. ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების არამექანიზებული ინვენტარის და ინსტრუმენტის გამოყენება სამეურნეო და სხვა საჭიროებისათვის, რაც არ არის დაკავშირებული ხანძრის ჩაქრობასთან, დაუშვებელია.

ხელის ცეცხლსაქრობებით სათავსების აღჭურვის ნორმები

სათავსის კატეგორია	ზღვრული დასაცავი ფართობი, მ²	ხანძრის კლასი	ქაფის და წყლის ცეცხლ-საქრობი ტევადობით, 10 ლ	ფხვნილის ცეცხლსაქრობები ტევადობით, ლ ცეცხლსაქრობი ნივთიერების მასა, კგ			ქლადონის ცეცხლსაქრობები ტევ. 2(3) ლ	ნახშირორჟანგის ცეცხლსაქრობები ტევადობით, ლ ცეცხლსაქრობი ნივთიერების მასა, კგ	
				2/2	5/4	10/9		2/2	5(8)/3(5)
A, B, B (წვადი აირები და სითხეები)	200	A	2 ++	–	2 +	1 ++	–	–	–
		B	4 +	–	2 +	1 ++	4 +	–	–
B	400	C	–	–	2 +	1 ++	4 +	–	–
		D	–	–	2 +	1 ++	–	–	–
B	800	(E)	–	–	2 +	1 ++	–	–	2 ++
		A	2 ++	4 +	2 ++	1 +	–	–	2 +
B	800	Д	–	–	2 +	1 ++	–	–	–
		(E)	–	–	2 ++	1 +	2 +	4 +	2 ++
Г	1800	B	2 +	–	2 ++	1 +	–	–	–
		C	–	4 +	2 ++	1 +	–	–	–
Г, Д	800	A	2 ++	4 +	2 ++	1 +	–	–	–
		D	–	–	2 +	1 ++	–	–	–
საზოგადო- ებრივი შენობები	800	(E)	–	2 +	2 ++	1 +	2 +	4 +	2 ++
		A	4 ++	8 +	4 ++	2 +	–	–	4 +
		(E)	–	–	4 ++	2 +	4 +	4 +	2 ++

შენიშვნა:

1. სხვადასხვა კლასის ხანძრის კერების ჩასაქრობად ფხვნილის ცეცხლსაქრობებს უნდა ჰქონდეს შესაბამისი დასამუხტი ნივთიერებანი: A კლასისთვის – A B C(E) ფხვნილები; B, C და (E) კლასებისთვის – B C(E) ან A B C(E) და D კლასისთვის – D ფხვნილი.

2. ფხვნილის და ნახშირორჟანგის ცეცხლსაქრობებისათვის მოყვანილია ორმაგი მარკირება: ძველი – კორპუსის ტევადობის მიხედვით, ლ/ ახალი – ცეცხლსაქრობი ნივთიერების მასის მიხედვით, კგ.

3. „++“ ნიშნით აღნიშნულია ობიექტის აღჭურვისთვის რეკომენდებული ცეცხლსაქრობები, „+“ ნიშნით – ცეცხლსაქრობები, რომელთა გამოყენება დაიშვება რეკომენდებულის არარსებობისას და შესაბამის დასაბუთებისას, „–“ ნიშნით – ცეცხლსაქრობები, რომლებიც არ დაიშვება მოცემული ობიექტების აღჭურვისთვის.

4. არა უმეტეს 50 მ³ მოცულობის ჩაკეტილ სათავსებში ხანძრის ჩასაქრობად გადასატანი ცეცხლსაქრობების მაგივრად ან მათთან ერთად შეიძლება იყოს გამოყენებული თვითამოქმედების ფხვნილის ცეცხლსაქრობები.

გადასატანი ცეცხლსაქრობებით სათავსების აღჭურვის ნორმები

სათავსის კატეგორია	ზღვრული დასაცავი ფართობი, მ²	ხანძრის კლასი	ჰაერქაფის ცეცხლსაქრობები ტევადობით 100 ლ	კომბინირებული ცეცხლსაქრობები (ქაფი, ფხვნილი) ტევადობით 100 ლ	ფხვნილის ცეცხლსაქრობები ტევადობით 100 ლ	ნახშირორჟანგის ცეცხლსაქრობები ტევადობით, ლ	
						25	80
A, B, B (წვადი აირები და სითხეები)	500	A	1 ++	1 ++	1 ++	–	3 +
		B	2 +	1 ++	1 ++	–	3 +
B	800	C	–	1 +	1 ++	–	3 +
		D	–	–	1 ++	–	–
B	800	(E)	–	–	1 +	2 +	1 ++
		A	1 ++	1 ++	1 ++	4 +	2 +
B	800	B	2 +	1 ++	1 ++	–	3 +
		C	–	1 +	1 ++	–	3 +
B	800	D	–	–	1 ++	–	–
		(E)	–	–	1 +	1 ++	1 +

შენიშვნა:

1. სხვადასხვა კლასის ხანძარის კერების ჩასაქრობად ფხვნილის და კომბინირებულ ცეცხლსაქრობებს უნდა ჰქონდეთ შესაბამისი დასამუხტი ნივთიერებანი: A კლასისთვის – A B C(E) ფხვნილები; B, C და (E) კლასებისთვის – B C(E) ან A B C(E) და D კლასისთვის – D ფხვნილი.

2. "++", "+" და "-" ნიშნების მნიშვნელობა მოყვანილია ცხრ. 1 მე-2 შენიშვნაში.

ცხრილი 3

შენობა-ნაგებობების და ტერიტორიის სახანძრო სტენდებით აღჭურვის ნორმები

№	სათავსების ფუნქციონარული დანიშნულება და სათავსების ან გარე ტექნოლოგიური დანადგარების კატეგორია აფეთქებახანძარ და ხანძარსაშიშროების მიხედვით	ერთი სახანძრო სტენდით დასაცავი ზღვრული ფართობი, მ²	ხანძრის კლასი	სტენდის ტიპი
1	A, B და B (წვადი აირები და სითხეები)	200	A B (E)	სფ-A სფ-B სფ-E
2	B (მყარი წვადი ნივთიერებები და მასალები)	400	A (E)	სფ-A სფ-E
3	Г და Д	1800	A B (E)	სფ-A სფ-B სფ-E
4	სასოფლო-სამეურნეო კულტურების პირველადი დამუშავების საწარმოების სათავსები და ღია მოდნები	1000		სფ-სს
5	სხვადასხვა დანიშნულების სათავსები სამემდღებლო ან სხვა ცეცხლსაშიშროების სამუშაოების ჩატარებისას	–	A	სფ-გ

აღნიშვნა: სფ-A – A კლასის ხანძრის კერებისათვის განკუთვნილი სახანძრო სტენდი
 სფ-B – B კლასის ხანძრის კერებისათვის განკუთვნილი სახანძრო სტენდი
 სფ-E – E კლასის ხანძრის კერებისათვის განკუთვნილი სახანძრო სტენდი
 სფ-სს – სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებისათვის განკუთვნილი სახანძრო სტენდი
 სფ-გ – გადასატანი სახანძრო სტენდი

ცხრილი 4

სახანძრო სტენდების არამექანიზებული ინსტრუმენტით და ინვენტარით დაკომპლექტების ნორმები

№	ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებების არამექანიზებული ინსტრუმენტის და ინვენტარის დასახელება	დაკომპლექტების ნორმები სახანძრო სტენდის ტიპის და ხანძრის კლასის მიხედვით				
		სფ-A	სფ-B	სფ-E	სფ-სს	სფ-გ
1	ცეცხლსაქრობები: ჰაერქაფის 10 ლ ტევადობით ფხვნილის ტევადობით, ლ/ცეცხლმაქრი შემადგენ. მასით, კგ 10/9 5/4 ნახშირორჟანგის ტევადობით, ლ/ცეცხლმაქრი შემადგენ. მასით, კგ 5/3	2 + 1 + + 2 + –	2 + 1 + + 2 + –	– 1 + + 2 + 2 +	2 + 1 + + 2 + –	2 + 1 + + 2 + –
2	მაღაყინი	1	1	–	1	1
3	ბარჯი	1	–	–	1	–
4	კაკვი ხის სახელურით	–	–	1	–	–
5	ვედრო	2	1	–	2	1
6	ელექტროსადენების საჭრელი კომპლექტი: მაკრატელი, დიელექტრიკური ბოტები და ხალიჩა	–	–	1	–	–
7	აზბესტის ტილო, უხეში შალის ქსოვილი ან ქეჩა (უწვი მასალის გადასაფარებელი)	–	1	1	1	1
8	ხიშტა ნიჩაბი	1	1	–	1	1
9	ნიჩაბი	1	1	1	1	–
10	ფიწალი	–	–	–	1	–
11	მოწყობილობის გადასატანი ურიკა	–	–	–	–	1
12	წყლის შესანახი ჭურჭელი: 0,2 მ³ 0,02 მ³	1 –	– –	– –	1 –	– 1
13	ქვიშიანი ყუთი	–	1	1	–	–
14	ხელის ტუმბო	–	–	–	–	1
15	სახელო 5 მ სიგრძის	–	–	–	–	1
16	დამცავი ეკრანი 1,42მ	–	–	–	–	6
17	ეკრანის დასამაგრებელი სადგარი	–	–	–	–	6

ტექნიკური ზომები, რომლებიც უნდა განხორციელდეს ობიექტის მოსამზადებლად მაღალი

სამშრობის სამუშაოების ჩატარებისათვის, აგრეთვე კოლექტიური და ინდივიდუალური

დაცვის საშუალებები და მუშაობის რეჟიმი

7. საჭირო დანართები

სქემების, ესკიზების, ანალიზების და სხვ. დასახელება

8. განსაკუთრებული პირობები

მათ შორის სამუშაოების ჩატარებისას ზედამხედველი

პირების დასწრება

9. ნებართვა გასცა

ნებართვის გამცემი პირის თანამდებობა, გვარი, ს.მ., ხელმოწერა, თარიღი

10. შეთანხმებულია:

(საჭიროების შესაბამისად უსაფრთხოების ტექნიკის, სახანძრო დაცვის სამსახურების, ენერგეტიკის და სხვ.) სამსახურებთან ურთიერთდაკავშირებულ საამქროებთან, უბნებთან და სხვა

სამსახურის დასახელება, პასუხისმგებელი

პირის გვარი, ს., ხელმოწერა, თარიღი

საამქრო, უბანი, პასუხისმგებელი პირის

გვარი, ს., ხელმოწერა, თარიღი

11. ობიექტი სამუშაოების ჩასატარებლად მომზადებულია:
პასუხისმგებელი ობიექტის მომზადებაზე:

თანამდებობა გვარი, ს., ხელმოწერა

თარიღი, დრო

სამუშაოების ხელმძღვანელი:

თანამდებობა გვარი, ს., ხელმოწერა

თარიღი, დრო

12. სამუშაოების შესრულებაზე ნებას ვრთავ:

თანამდებობა გვარი, ს., ხელმოწერა

თარიღი, დრო

13. აღნიშვნა სამუშაოზე ყოველდღიური დაშვების, აგრეთვე სამუშაოს ეტაპის დასრულების შესახებ:

თარიღი	3.6 შესაბამისად უსაფრთხოების ზომები შესრულებულია				
	სამუშაოს დასაწყისი			დასასრული	
	დრო (სთ., წთ.)	სამუშაოზე დამშვები პირის ხელმოწერა	სამუშაოს ხელმძღვანელის ხელმოწერა	დრო (სთ., წთ.)	სამუშაოს ხელმძღვანელის ხელმოწერა

14. ნებართვის ვადა გაგრძელებულია

თარიღი, დრო, ნებართვის გამცემი პირის ხელმოწერა

გვარი, სახელი, თანამდებობა

15. ნებართვის ვადის გაგრძელება შეთანხმებულია (პ. 10-ის შესაბამისად)

თანამდებობა, გვარი, ს., ხელმოწერა, თარიღი

16. ნებართვის ვადის გაგრძელების პერიოდში სამუშაოების შესრულებაზე ნებას ვრთავ

თანამდებობა, გვარი, ს., თარიღი, დრო

17. შემსრულებელთა შეცვლა

შეყვანილია შემსრულებელთა შემადგენლობაში					შემსრულებელთა შემადგენლობიდან გამოყვანილია			სამუშაოს ხელმძღვანელის ხელმოწერა
გვარი, სახელი	სამუშაო პირობებს გავეცანი, ინსტრუქტაჟი მივიღე (ხელმოწერა)	კვალიფიკაცია, თანრიგი, ჯგუფი	შესასრულებელი ფუნქცია	თარიღი, დრო	გვარი, სახელი	თარიღი, დრო	შესასრულებელი ფუნქცია	

18. სამუშაოები შესრულებულია სრული მოცულობით, სამუშაო ადგილები მოწესრიგებულია, ხელსაწყოები და მასალები აღებულია, ხალხი გაყვანილია, ნებართვის მოქმედების ვადა დასრულებულია

სამუშაოების ხელმძღვანელი, ხელმოწერა, თარიღი, დრო

ცვლის უფროსი სამუშაოების ჩატარების ადგილზე, გვარი, ს.მ., თარიღი, დრო

დანართი 5

სავალდებულო

ამ წესების X თავის 49-ე მუხლში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტება

ტერმინი	განმარტება
1	2
ავტოგასამართი კომპლექსი	ობიექტი, სადაც საერთო მოედანზე ერთიანი საწარმოდ განთავსებულია ავტოგასამართი სადგური, საწარმოო დანიშნულების და სატრანსპორტო საშუალებების სერვისული მომსახურების შენობა-ნაგებობები.
ავარიული ჩამკეტი არმატურა	ჩამკეტი არმატურა, რომელიც განკუთვნილია მილსადენების გადასაკეტად, მხოლოდ ჰერმეტიზაციის ავარიული დარღვევის შემთხვევაში.
საწვავის შესანახი ბლოკი	საწვავგასამართი სადგურის ტექნოლოგიური სისტემის ძირითადი ნაწილი, რომელიც განკუთვნილია საწვავის მიღება-შენახვისათვის, დამზადებულია ქარხანაში ერთიან ჩარჩოზე და დამონტაჟებულია მიწის ქვეშ.
ბლოკური ავტოგასამართი სადგური	სტაციონარული ავტოგასამართი სადგური, რომლის ტექნოლოგიური სისტემისთვის დამახასიათებელია საწვავ-სარიგებელი სვეტის საწვავის ბლოკზე მოთავსება და შესრულებულია როგორც ერთიანი ქარხნული ნაკეთობა.
ორკედლიანი რეზერვუარი	რეზერვუარი, რომელიც წარმოადგენს ორკედლიან ჭურჭელს (ჭურჭელი ჭურჭელში).
აირმათანაბრებელი სისტემა	მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს დეაერაციის საერთო სისტემის რეზერვუარებში საწვავის ორთქლის ფაზის წნევის გათანაბრებას.
ავტოგასამართ კომპლექსებსა და სადგურებზე ელექტროენერგიის მთავარი ამომრთველი	ამომრთველი, რომლის მეშვეობითაც ხორციელდება ავტოგასამართ კომპლექსებსა და სადგურებზე ელექტრომომარაგების გათიშვა.
წყლის მიწოდების ინტესივობა	დროის განსაზღვრულ ერთეულში ფართობის განსაზღვრულ ერთეულზე მიწოდებული წყლის ოდენობა.

ტექნოლოგიურ მოწყობილობაში წვადი ნივთიერების მიმოქცევის დახურული ხერხი	ტექნოლოგიურ მოწყობილობაში წვადი სითხის მიმოქცევა, რომლის დროსაც დასაშვებია ამ ნივთიერების ატმოსფეროსთან კონტაქტი მხოლოდ ალის გავრცელების შემზღუდველი მოწყობილობის მეშვეობით.
გასამართი ნაკვეთური	საწვავ-სარიგებელი სვეტის მოწყობისათვის განკუთვნილი ტექნოლოგიური მოედანი.
ავტოცისტერნისთვის განკუთვნილი მოედანი	ავტოგასამართ სადგურზე ჩასხმა-ჩამოსხმის დროს ავტოცისტერნის დასაყენებლად განკუთვნილი ტექნოლოგიური მოედანი.
სერვისული მომსახურების შენობა ან სათავსი	ავტოგასამართი კომპლექსის ტერიტორიაზე განლაგებული, მძღოლებისა და მგზავრების მომსახურებისათვის განკუთვნილი შენობა (სათავსი).
კონტეინერული ავტოგასამართი სადგური	დროებითი ავტოგასამართი სადგური, რომლის განმასხვავებელ თავისებურებას წარმოადგენს საწვავ-სარიგებელი სვეტების მოწყობა საწვავის შესანახი კამერის ტექნოლოგიურ ნაკვეთურში.
ალის გავრცელების კონცენტრაციული ზღვრები	მჟანგავი გარემოს მქონე ერთგვაროვან ნარევში წვადი ნივთიერების მინიმალური (მაქსიმალური) შემცველობა, რომლის დროსაც შესაძლებელია ალის გავრცელება (ამ ნაერთის ზედაპირზე) ანთების წყაროდან ნებისმიერ მანძილზე.
საწვავის შესანახი კონტეინერი	საწვავგასამართი სადგურის ტექნოლოგიური სისტემის ნაწილი, რომელიც განკუთვნილია საწვავის მიღება-შენახვისა თვის, დამზადებულია ქარხანაში ერთიან ჩარჩოზე და დამონტაჟებულია მიწის ზემოთ.
შეესების ხაზი	მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს ავტოცისტერნიდან რეზერვუარის საწვავით შეესებას.
მიწოდების ხაზი	მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს რეზერვუარიდან საწვავ-სარიგებელ სვეტამდე საწვავის მიწოდებას.
დეაერაციის ხაზი	მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს რეზერვუარის თავისუფალი სივრცის კავშირს ატმოსფეროსთან.
გაუმლამოების ხაზი	მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს მყარი ნაწილაკებიანი (შლამიანი) წყლის და საწვავის ნარჩენების მოცილებას რეზერვუარების დაცლისას.
რეცირკულაციის ხაზი	მოწყობილობა, რომელიც უზრუნველყოფს ჩასხმა-ჩამოსხმის დროს საწვავის ორთქლის ცირკულაციას შეკრულ წრედზე (ატმოსფეროში მოხვედრის გარეშე).
მრავალკამერიანი რეზერვუარი	რეზერვუარი, რომლის შიდა სივრცე დაყოფილია რამდენიმე კამერად ჰერმეტიკული ტიხრებით.
მოდულური ავტოგასამართი სადგური	დროებითი ავტოგასამართი სადგური, რომლის განმასხვავებელ თავისებურებას წარმოადგენს საწვავ-სარიგებელი სვეტების მოწყობა საწვავის შესანახი კონტეინერებისაგან განცალკევებით.
გადასაქაჩი ტუმბო	ტექნოლოგიურ სისტემის ტუმბო, რომელიც უზრუნველყოფს საწვავის გადაქაჩვას ავტოცისტერნიდან რეზერვუარში;
ცეცხლშემზღუდო	მოწყობილობა, რომელსაც გააჩნია ცეცხლშემზღუდო თვისება.
საწვავგასამართ სადგურებზე ელექტროენერგიის ძირითადი ამომრთველი	ამომრთველი, რომლის მეშვეობითაც ხორციელდება საწვავგასამართ კომპლექსებსა და სადგურებზე ელექტროკვების გათიშვა.
მოდრავი ავტოგასამართი სადგური	საცალო გაყიდვისათვის განკუთვნილი მობილური საწვავგასამართი სადგური, რომელიც მოთავსებულია ავტომობილის შასიზე, მისაბმელზე ან ნახევრადმისაბმელზე.
სამშენებლო კონსტრუქციების ცეცხლმედეგობის ზღვარი	დროის მონაკვეთი, თბური ზემოქმედების დაწყებიდან სამშენებლო კონსტრუქციის მზიდი, შემომზღუდო და/ან მაიზოლირებელი თვისებების დაკარგვამდე.
სახანძრო წყალმომარაგება	საინჟინრო-ტექნიკური ნაგებობების კომპლექსი, რომელიც განკუთვნილია წყლის

წყლის ხარჯი	აღება-ტრანსპორტირებისათვის, მარაგის ასაღებად და ხანძრის ჩასაქრობად.
თვითმოქმედი ცეცხლსაქრობი	დროის განსაზღვრულ ერთეულში მიწოდებული წყლის ოდენობა.
რეზერვუარის შახტის ან ტექნოლოგიური ჭის თავისუფალი სივრცე	ცეცხლსაქრობი, რომელიც ავტომატურად რეაგირებს ხანძრის კერის სიბრტყის ზემოქმედებაზე.
წყლით მორწყვის სისტემა	გაზით (ჰაერით) შევსებული რეზერვუარის შახტის ან ტექნოლოგიური ჭის შიდა სივრცე.
სტაციონარული ავტოგასამართი სადგური	მოწყობილობა, რომელიც შედგება მშრალი მიწებისაგან, ნორმალურად გახსნილი სარწყავებისაგან, ჩამკეტი არმატურისაგან და განკუთვნილია ხანძრის დროს გარე ტექნოლოგიური დანადგარების გასაგრილებლად.
შენობა-ნაგებობების ცეცხლმდეგობის ხარისხი	ავტოგასამართი სადგური, რომლისთვისაც გათვალისწინებულია მიწის ნაკვეთის მიკუთვნება ხანგრძლივი პერიოდით.
ანთების ტემპერატურა	შენობა-ნაგებობების, ნაკეთობების, სასმენებლო კონსტრუქციების მათი კვანძების ან ელემენტების უნარი ხანძრის საშიში ფაქტორების ზემოქმედებისას შეინარჩუნოს ამტანუნარიანობა.
ავტოგასამართი სადგურის ტექნოლოგიური სისტემა	კონდესირებული ნივთიერების უდაბლესი ტემპერატურა, რომლის დროსაც სპეციალური გამოცდების პირობებში ამ ნივთიერების ზედაპირზე წარმოიქმნება ორთქლი, ანთების წყაროდან ჰაერში აალების უნარით; ამ პირობებში ხანგრძლივი წვა არ წარმოიქმნება.
ტექნოლოგიური ნაკვეთური	სპეციალურად კონსტრუირებული, დამონტაჟებული და გამოყენებული დანადგარების კომპლექსი, რომელიც განკუთვნილია ავტოგასამართ სადგურზე საწვავის მისაღებად, შესანახად და გასაცემად.
საწვავსამართი სადგური	ტექნოლოგიური სისტემის უბანი, სადაც განლაგებულია ტექნოლოგიური მოწყობილობა.
საწვავსამართი სადგური	ტექნოლოგიური სისტემა, შესრულებული როგორც ერთიანი ნაკეთობა.

დანართი 6

ცხრილი 1

შედულების წერტილის სიმაღლე იატაკის ან მიმდებარე ტერიტორიის დონიდან, მ	0	2	3	4	6	8	10	10-ზე მეტე
გასუფთავების ზონის მინიმალური რადიუსი, მ	5	8	9	10	11	12	13	14